

„Cine a tras în noi după 22” Studiu asupra vinovățiilor pentru victimele Revoluției Române din decembrie 1989

După 29 de ani, Revoluția română din decembrie 1989 a rămas, aparent, încălcată, adevărul – obliterat, iar spațiul public este saturat de narațiuni conspiraționiste și revizioniste. Recent, un comunicat al Parchetului General cu privire la stadiul cercetărilor invocă doar un „fenomen diversionist” și o „psihoză teroristă” ca principali factori pentru victimele de la Revoluție, făcând abstracție în cvasi-totalitate atât de prezența teroriștilor cât și de implicarea Securității ceaușiste în evenimentele de după 22 decembrie. Există însă un bogat material istoric și suficiente probe juridice (documente și mărturii), multe incluse chiar în dosarele de anchetă aflate pe masa procurorilor, care dovedesc că revoluția nu a fost chiar atât de încălcată. Prin acest studiu încercăm să lansăm în spațiul public un material documentar care a fost în parte mușamalizat sau pur și simplu înecat într-o masivă campanie de dezinformare. E vorba atât de mărturiile uitate ale participanților direcți, cât și de documente descoperite recent în arhivele Securității de la C.N.S.A.S. În opinia noastră, materialul prezentat în cele ce urmează oferă o cu totul altă înțelegere, una clară și logică, a responsabilităților pentru crimele împotriva umanității comise la Revoluție, decât lasă să se înțeleagă comunicatul Parchetului. Este lăudabil că justiția română acceptă, în sfârșit, încadrarea juridică a crimelor împotriva umanității. Ar fi însă tragic dacă magistrații ar accepta mistificările securiste și ar disculpa, astfel, principala instituție de represiune a regimului Ceaușescu. Un procuror militar ne-a spus recent că domnia sa nu poate dovedi decât «adevărul juridic», nu și pe cel «istoric», invocând o presupusă «lipsă de probe». Studiul prezent arată că probele există. Chiar covârșitoare. Adevărul juridic este la îndemână, suprapunându-se adevărului istoric și memoriei colective. Pentru a-l asuma este nevoie de curaj și profesionalism, așa cum magistrații au dovedit în cazurile Vișinescu, Ficior, ai asasinilor lui Gheorghe Ursu, și mai târziu în cazul Mineriadei. Diferența este că Revoluția română a făcut peste 1100 de victime și mii de răniți. De aceea și forțele desfășurate pentru a disculpa vinovații prin intoxicarea mass-mediei – și prin ea și pe unii oameni ai legii – au fost redutabile. Pe lângă morții Revoluției, Securitatea, prin aparatul ei de „legendare” a reușit să lase până acum încă o pată umilitoare pe conștiința poporului român: aceea de a nu ști nici măcar „cine a tras în noi după 22”. Procurorii militari au astăzi misiunea de a face dreptate victimelor, și totodată, de-a repara o rușine istorică.

¹ *Cercetător acreditat la CNSAS*

Email: andrei_ursu@yahoo.com

Manuscris primit la 10 decembrie 2018.

² *Investigator al CNSAS*

Email: madalin_hodor@yahoo.com

³ *Doctor în Științe Politice*

Email: rolandothomasson@gmail.com

Un comunicat cu multe semne de întrebare și o percepție publică greșită

În 17 aprilie 2018, Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție l-a pus sub acuzare, în Dosarul Revoluției, pe fostul președinte Ion Iliescu. În 13 aprilie, președintele Klaus Iohannis a dat aviz favorabil cererii procurorilor de urmărire penală pe numele lui Ion Iliescu, Petre Roman și Gelu Voican Voiculescu. Comunicatul Parchetului General preciza: „Ca inițiator și coordonator al comandamentului unic de conducere (organism politico-militar) iar, mai apoi, în calitate de președinte al C.C.F.S.N. (care și-a subordonat Consiliul Militar Superior), Iliescu Ion *a acceptat și oficializat* măsuri cu caracter *militar*, dintre care *unele au avut un evident caracter diversionist*. Prin exercitarea *autorității depline*, Iliescu Ion *ar fi putut interveni pentru stoparea fenomenului diversionist*, însă nu a acționat în acest sens. *Psihoza teroristă*, ce a atins cote paroxistice în rândurile militarilor și civililor înarmați, coroborată cu multe ordine militare ce au prezentat caracter diversionist (deplasări de trupe ale unor unități militare, ordonate în general pe timpul nopții), au avut drept rezultat numeroase *situații de foc fratricid și de deschidere a focului asupra unor persoane ce nu desfășurau activități potrivnice mișcării revoluționare*” [subl. n.]. Conform Parchetului, Ion Iliescu, ca membru și președinte al Consiliului Frontului Salvării Naționale începând din 22 decembrie 1989, „*a exercitat puterea executivă și legislativă centrală*” până la apariția Decretului-Lege nr. 2 din 27 decembrie 1989, când a primit rolul de șef al statului. Procurorii militari urmau să continue urmărirea penală a generalului locotenent (r) Iosif Rus, la data săvârșirii faptelor comandant al Aviației Militare și membru al Consiliului Militar Superior și a amiralului (r) Emil Dumitrescu, la data săvârșirii faptelor cpt. rang I, pentru infracțiuni contra umanității”.

Redeschiderea anchetei, în ceea ce generic se numește „Dosarul Revoluției”, a fost efectiv hotărâtă prin Încheierea nr. 469 (Dosar nr. 1483/1/2016) pronunțată în ședința Camerei de Consiliu a Secției Penale a Î.C.C.J. în data de 13.06.2016. Motivația este descrisă clar în cuprinsul textului legal: „Analiza, din oficiu, a soluției de clasare dispusă prin ordonanța nr. 11/P/2014 din 14 octombrie 2015 a Parchetului de pe lângă Î.C.C.J. – Secția Parchetelor Militare, a condus la concluzia, pe de o parte, că motivarea acesteia nu este convingătoare, nefăcând referire la probele administrate iar pe de alta parte că, în cauză, nu s-a realizat o anchetă efectivă”. Procurorul general de atunci a stipulat că în dosar „nu s-a făcut o anchetă efectivă”, ceea ce atrăgea după sine imperativele reluării anchetei asupra tuturor evenimentelor Revoluției de la zero. Cu titlu de exemplu, se enumerau câteva situații care nu fuseseră lămurite, inclusiv cele legate de represiunea din 21 decembrie din București. Aceasta înseamnă că mandatul procurorului general includea și represiunea de dinainte de 22 decembrie, pentru autorii și faptele care nu fuseseră anchetate și cu atât mai puțin judecate, deci care nu pot cădea sub autoritatea de lucru judecat.

După cum vom arata în studiu, exista nenumărate astfel de fapte care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, în perioadele 10-14 decembrie la Iași, 16-21 decembrie la Timișoara și 21 -22 decembrie la București, Brașov și Sibiu, la care se adaugă și cele din 12-13 decembrie de la Caransebeș. Aceste fapte trebuie anchetate conform legii și mandatului hotărârii Î.C.C.J. din 2016. Dacă soluția Secției Parchetelor Militare în cauza curentă nu va privi și aceste fapte, ci doar cele de după 22 decembrie, aceasta ar constitui o eroare judiciară și o încălcare a mandatului Procurorului General. În acest caz, nu am putea

vorbi despre o anchetă efectivă în Dosarului Revoluției în întregul lui, fapt care aparent a scăpat percepției publice privind actuala anchetă.

Avem suficiente probe și argumente că anchetele începute în anii '90 nu au urmărit decât identificarea și stabilirea unor vinovății superficiale, astfel încât mulți dintre făptași nu au fost niciodată anchetați, nu s-a stabilit în mod corect, nici nivelul instituțional de implicare în represiune, nici factorii care au determinat-o, iar interpretarea evenimentelor este lacunară. Suntem nevoiți să atragem atenția supra acestui aspect, cu atât mai mult cu cât este larg răspândită percepția că asupra perioadei premergătoare datei de 22 decembrie nu ar mai exista nici motive, nici posibilități juridice de revenire. În realitate, accentuam încă o dată, pentru majoritatea faptelor, autorilor și victimelor din acea perioadă, deși a fost vorba de infracțiuni contra umanității (prin urmare imprescriptibile) nu s-au făcut anchete, și cu atât mai puțin procese.

De asemenea, trebuie observat faptul că ancheta prezentă a fost canalizată în mod exclusiv pe clarificarea punctuală a unor aspecte (exemplu: Cine a deținut comanda Armatei după ora 12.00, pe data de 22 decembrie? Dacă a existat vid de putere? Au fost implicate structurile D.I.A. în diversiune? Cine a coordonat diversiunea electronică?) importante individual, dar care nu oferă o explicație cursivă, logică și fundamentat cronologică a evenimentelor.

Ceea ce în mod inexplicabil lipsește din acest comunicat este identificarea, cel puțin instituțională, a celor care chiar au desfășurat „**activități potrivnice mișcării revoluționare**”, a celor care au inițiat „*fenomenul diversionist*” pe care Iliescu l-ar fi „*acceptat și oficializat*”, a celor care au deschis focul în seara zilei de 22 în București (și mai devreme în Sibiu, Timișoara și alte orașe), a celor care au indus astfel „*psihoza teroristă*”, respectiv, **teroriștii înșiși și șefii acestora**. E ca și cum, peste noapte, sau mai bine zis, chiar după ora fugii dictatorului cu elicopterul de pe acoperișul Comitetului Central, Revoluția română nu ar mai fi avut nici un adversar, teroriștii nu ar fi existat, iar revoluționarii s-ar fi ucis între ei (!).

Studiul de față prezintă o serie de documente și analize care, sperăm, pot ajuta la elucidarea acestor incertitudini. S-a scris mult pe marginea acestui subiect. S-au formulat teorii care sfidează memoria colectivă. În multe privințe, o mare parte a interpretărilor din comunicatul în discuție se înscriu în aceeași paradigmă de lectură. Întrucât unele dintre aceste teorii intră în categoria celor conspiraționiste, având ecouri în anumite medii de presă, inclusiv online, vom încerca să procedăm după vechea metodă carteziană, de a ne îndoi de toate și de-a porni de la ceea ce-ar trebui să fie acceptat ca fapt indubitabil, folosind bunul simț și logica.

Sumarul faptelor

Ține de domeniul evidenței că la Revoluție, atât în București cât și în alte orașe din țară:

1. s-au tras focuri de armă, iar până pe 22 decembrie, s-au utilizat și alte metode violente de represiune,

și că

2. au rezultat victime: morți, răniți, și sute de revoluționari bătuți, arestați și cercetați abuziv.

Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989⁴ estimează că „cifra decedaților în timpul Revoluției a fost de 1290 de persoane identificate, respectiv, 1283 de români și 7 străini”. Cifrele vehiculate în alte documente sunt similare, deși în general mai mici⁵. Această diferență este probabil datorată introducerii celor două noi categorii de victime: cei pentru care nu au existat „date certe privind ziua când s-a produs decesul” (112) și cei decedați după 1 ianuarie 1990 din cauza rănilor suferite în decembrie 1989 (44), pe care statistica I.R.R.D., în mod judicios, îi include în totalul victimelor. Datorită similitudinii cu alte statistici, bazată pe faptul că la originea acestor cifre stau certificatele de deces, considerăm că le putem folosi, cel puțin cu titlu de aproximație, pe cele prezentate în documentul citat. Trecând peste câteva greșeli de logică și aritmetică (de pildă, „cauza deceselor” amestecă „împușcat în locuință” cu „împușcat în ceafă”, drept categorii ireductibile), din tabelele prezentate rezultă câteva elemente importante. Astfel, în perioada 17-21 decembrie, adică de la începutul represiunii la Timișoara, până în ultima seară a dictaturii, au fost ucise 177 de persoane, vasta majoritate fiind civili. Dintre aceștia, ponderea cea mai mare o au timișorenii (76 de eroi martiri numai pe 17 decembrie), urmași de bucureșteni și clujeni (34, respectiv 27 de eroi martiri cu deces înregistrat în data de 21 decembrie).

Numărul de victime crește dramatic după fuga lui Nicolae Ceaușescu. Pentru marea majoritate a populației României și mass-media, „faptul pare de neînțeles”⁶. Focurile de armă din 22 decembrie 1989 s-au soldat cu 129 de morți, iar cele mai sângeroase zile au fost 23 și 24 decembrie (cu 428 și respectiv 247 de victime). Din cele cunoscute se mai pot desprinde următoarele corelații:

- Majoritatea civililor au fost omorâți prin împușcare, mulți dintre ei în cap și în spate/ceafă.
- Pe lângă cei uciși în „piețe și străzi”, mulți civili au fost împușcați în locuințe și „în incinta întreprinderii”.
- Din rândul celor considerați „militari”, cei mai mulți erau soldați în termen, subofițeri, și ofițeri din M.Ap.N. (51)
- Restul categoriei de „militari” din rândul victimelor, un număr mai redus, o formează „M.I. + Securitate + Pompieri”.
- Numărul victimelor cu „autori identificați” este sub 10% din totalul victimelor.
- Numărul civililor identificați că au fost împușcați de Securitate ar fi de 1 (unu).
- Numărul celor din M.I. și Securitate identificați că au fost împușcați de securiști ar fi de 2 (doi).
- Nu s-ar fi identificat niciun securist care să fi împușcat un militar din M.Ap.N.

Studiul I.R.R.D. conchide că din 127 de autori identificați ai omorurilor, justiția s-a pronunțat „fie prin neînceperea urmăririi penale, fie prin pedepse privative de libertate, dar despre care, din păcate, nu avem suficiente date pentru a-i supune judecății istoriei”⁷.

Societatea românească a fost astfel pusă în situația de a se întreba, timp de 28 de ani, cine a tras în cei peste 1200 de morți ai Revoluției și în miile de răniți? Cine i-a bătut, i-a

⁴ V. Marin, Caietele Revoluției nr. 4-5 (29-30)/2010, f. 86-97.

⁵ 1142, conform Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor.

⁶ A se vedea, de exemplu, acest sumar de la Digi TV din 18.12.2006, intitulat, sugestiv, „Eroii Revoluției, victime ale confuziei dirijate?”: <https://www.digi24.ro/special/campanii-digi24/1989-anul-care-a-schimbatalumea/1989-eroii-revoluției-victime-ale-confuziei-dirijate-634657>

⁷ Caietele Revoluției Nr. 4-5 (29-30)/2010, f. 86-97.

întemnițat nelegal și cercetat abuziv, cu vătămarea integrității fizice și psihice pe revoluționarii de la Timișoara în zilele de 16-22 decembrie, și pe cei din București în noaptea de 21 decembrie 1989?

Toate aceste fapte, prin gravitatea lor și prin faptul că se înscriu într-o represiune sistematică și generalizată, motivată politic, exercitată de către forțele de stat, îndreptată împotriva „colectivității ori grupului uman legal caracterizat”⁸ – respectiv, revoluționarii –întrunesc, evident, elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității prevăzute în codul penal în vigoare la acea dată, la articolul 358, respectiv infracțiunea de tratamente neomenești, care se regăsește în prezent în elementele constitutive ale infracțiunii contra umanității, prevăzute de art. 439 alin. 1, lit. a, e, g, i, j, k. Este vorba despre următoarele fapte:

- a) uciderea unor persoane;
- e) torturarea unei persoane aflate sub paza făptuitorului sau asupra căreia acesta exercită controlul în orice alt mod, cauzându-i vătămări fizice sau psihice, ori suferințe fizice sau psihice grave, ce depășesc consecințele sancțiunilor admise de către dreptul internațional;
- g) vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane;
- i) întemnițarea sau altă formă de privare gravă de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional;
- j) persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, [...];
- k) alte asemenea fapte inumane ce cauzează suferințe mari sau vătămări ale integrității fizice sau psihice.

Aceste fapte erau imprescriptibile la data producerii lor, imprescriptibilitate menținută și în noua reglementare a infracțiunii din noul cod penal⁹.

Deși evident incomplete, cifrele de mai sus, coroborate cu mărturiile și imaginile surprinse în timpul revoluției, cu dosarele proceselor care au avut loc până acum, respectiv numărul condamnărilor pentru acele fapte oferă un prim argument că justiția română nu a făcut până acum dreptate victimelor și nici memoriei colective a societății românești. O ultima speranță a rămas în rezolvarea „Dosarului Revoluției”, aflat în acest moment, aparent, în stadiu de finalizare a cercetării penale la Secția Parchetelor Militare.

Din păcate însă, din comunicatul Parchetului General amintit mai sus, ar rezulta că revoluționarii de după 22 decembrie ar fi căzut victime doar ale „*situațiilor de foc fratricid*” care ar fi rezultat din „măsurile cu caracter *militar*”, dintre care unele cu „*caracter diversionist*”. Ar mai rezulta că actele teroriste unanim cunoscute în acele zile din decembrie 1989 (respectiv focuri de armă cu aparență aleatoare, uneori simulate, dar altele precise și soldate cu victime, din ascunzișuri, vile, apartamente și de pe acoperișuri, destinate în mod vădit creării de panică în rândul oamenilor ieșiți în stradă pentru a-i determina să se retragă), nu ar fi fost decât o simplă „*psihoza teroristă*”. Este adevărat că sub asaltul narațiunilor de dezinformare menite fără doar și poate să disculpe vinovații, aceste fapte au fost trecute în uitare și au devenit puțin

⁸ A se vedea opinia separată a judecătorului Eftimescu din procesul de la Timișoara: „De ce fapte trebuiau încadrate la genocid” <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0227geno.htm> - consultat 06.12.2018.

⁹ A se vedea rechizitoriul din cazul Vișinescu al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică nr. 494/P/2013 din 16.06.2014.

tulburi. A fost posibil ca o „diversiune” orchestrată la „vârful noii puteri instalate pe 22” să fi dus, doar prin „*foc fratricid*”, așa cum pretinde comunicatul Parchetului, la uciderea a 1200 de persoane și la rănirea altor câteva mii?

În cele ce urmează, vom încerca să dăm un răspuns la această întrebare pe baza probelor existente. Vom analiza și sferele de interes și metodele care ar fi putut duce la ascunderea faptelor sub acest „văl de mister” care a asigurat impunitatea adevăraților vinovați – și care s-ar putea să o asigure, în mare parte, și în continuare.

Studiu de caz: Evenimentele de la Iași, 10-14 decembrie 1989

Astăzi este aproape unanim acceptat de către comunitatea academică faptul că Revoluția Română a început la Timișoara, în seara și noaptea zilei de 15 spre 16 decembrie 1989, scânteia care a declanșat evenimentele fiind reprezentată de tentativa eșuată a autorităților comuniste de a-l evacua pe pastorul Lászlo Tökes din imobilul în care acesta locuia cu chirie. Există, în mod evident, argumente extrem de puternice în susținerea acestui punct de vedere: personalitatea pastorului reformat, cunoscut opozant al regimului (dosarul de urmărire al lui Lászlo Tökes, aflat în arhiva C.N.S.A.S., conține nu mai puțin de 13 volume, cu un număr de 4990 de file), escaladarea conflictului început inițial cu superiorii pe linie de cult, intervenția autorităților locale și a Securității, transformarea luptei personale într-o manifestație deschisă anticomunistă, reacția disproporționată a organelor de represie și, nu în ultimul rând, rapiditatea cu care nemulțumirile s-au extins și-au adus în stradă un număr important de persoane. Toate acestea au fost ingrediente esențiale, care au dat contur și forță inerțială acestui protest local și spontan, transformându-l în doar câteva zile într-o revoluție întinsă la nivelul întregii țări.

Fără a contesta impactul decisiv al protestelor inițiate la Timișoara și fără a încerca, în acest stadiu al cercetării, o redefinire conceptuală la nivelul istoriografiei postdecembriste a problemei „începuturilor Revoluției Române” suntem totuși obligați de realitate să ne oprim și asupra altor secvențe, preliminare evenimentelor desfășurate în orașul de pe malurile Begăi. Cea mai cunoscută dintre ele s-a petrecut cu doar o zi înainte de anunțata evacuare a lui Lászlo Tökes în celălalt colț al țării, la Iași. Aici, la 14 decembrie 1989, un grup de oponenți ai regimului dictatorial, între care Ștefan Prutianu, Cassian Maria Spiridon, Vasile Vicol, Aurel Ștefanachi, Valentin Odobescu și Ionel Săcăleanu, au încercat să organizeze o amplă manifestație anticomunistă. Grupați într-o organizație conspirativă pe care au numit-o, inspirați de numele formațiunilor politice apărute în spațiul sovietic, ca efect al politicii de „glasnosti” și „perestroika”, „Frontul Popular Român” aceștia au redactat un text, considerat de unele surse ca fiind o adevărată „Proclamație de la Iași” și primul document programatic al Revoluției din decembrie. Conform acestuia cetățenii din oraș erau chemați „... să punem capăt foamei, frigului, fricii și întinericului care stăpânesc de 25 de ani. Să punem capăt terorii dezlănțuite de dictatura ceaușistă, care a dus un popor întreg în pragul deznădejdi. Am rămas ultima țară din Europa în care mai persistă coșmarul stalinist amplificat de către o conducere incompetentă și răuvoitoare. (...) pentru aceasta chemăm toți cetățenii de bună credință, sâmbătă 16 decembrie, ora 18.00 la demonstrația de protest care va avea loc în Piața Unirii. Dorim ca demonstrația să se desfășoare într-o tăcere deplină, iar la ora 19.00 să pornim cu toții către Piața Palatului Culturii, unde se va sfârși demonstrația, urmând să ne întâlnim sâmbătă 23 decembrie, la aceeași oră, în același loc. Ultima demonstrație va avea loc la 30

decembrie, ora 18.00, când vom cere înlăturarea de la conducerea statului a lui Ceaușescu și a familiei sale. Facem apel la Armată, Miliție și Securitate să dea dovadă de curaj, patriotism și clarviziune politică și să sprijine acțiunea noastră de salvare a acestui neam”. Manifestația urma să fie deschisă prin intonarea marșului „Deșteaptă-te române!” apoi reprezentanții mai multor categorii sociale urmau să prezinte scurte discursuri cu caracter antitotalitar, demascator și revendicativ.

Acțiunea de masă a fost însă zădărnicită de intervenția în forță a organelor represive, care aveau deja informații despre organizatori și intențiile acestora, și care au pus imediat în aplicare prevederile „Planului unic de acțiune pentru asigurarea ordinii și liniștii publice”. Parte integrantă a Ordinului ministrului de interne numărul 02600 din 01.07.1988, respectivul document prevedea în detaliu modalitățile prin care se urmărea lichidarea unor astfel de acțiuni. Forțele de intervenție alcătuite din plutoanele de intervenție-miliție, subunități de Securitate-miliție din trupele de Securitate, plutoanele de apărare antiteroristă ale U.S.L.A. (Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă) și ale trupelor de Securitate, subunitățile de pompieri și plutoanele de intervenție constituite la școlile militare ale Ministerului de Interne puteau fi completate prin subunități și formațiuni din unitățile și școlile subordonate Ministerului Apărării Naționale, gărzi patriotice și chiar detașamente de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei. Toată această desfășurare de forțe era coordonată de șefii inspectoratelor județene ale Ministerului de Interne și ale Securității aflați în directă subordonare a primului-secretar, ca reprezentat local al puterii politice. La Iași, inițiatorii au fost arestați de Securitate chiar începând cu ziua de 14 decembrie, iar în zilele următoare au avut loc razii și alte arestări în special în întreprinderile de pe platforma industrială a orașului, unde se formase nucleul organizator și unde mai mulți muncitori își exprimaseră deja adeziunea la mișcare.

Deși existența acestei tentative de organizare a unei manifestații publice îndreptate împotriva lui Nicolae Ceaușescu la Iași a fost negată virulent în ultimii ani, atât de către unele dintre persoanele care au făcut parte din grupul inițial de contestatari, precum și de către alți memorialiști și revoluționari, majoritatea pe considerente de patriotism local prost înțeles, și mai ales de foști ofițeri de Securitate, care, fie au încercat să bagatelizeze acțiunea, fie au insinuat că ea a fost organizată chiar de Securitate ca o provocare pentru a identifica opoziția regimului, suntem de părere că evenimentele au fost cât se poate de autentice. Rezultă din însăși desfășurarea de forțe din zona în care urma să aibă loc manifestația, care respectă, la virgulă, prevederile amintitului plan de intervenție. În plus, suntem în măsură să prezentăm în sprijinul afirmației două documente inedite, ambele rezultate din studierea materialelor documentare din arhiva C.N.S.A.S..

Primul document se găsește în fondul Informativ, dosarul numărul I 203571, care privește activitatea unei organizații ieșene numită de Securitate „Grupul”. Conform unei „Note de stadiu” din data de 22 februarie 1989, întocmită de Serviciul 2 (Contrainformații economice) al I.J.S.¹⁰ Iași și aprobată de colonelul Ciurlău Constantin, șeful Securității, dosarul fusese deschis la data de 16.06.1986 „în scopul cunoașterii și prevenirii unor manifestări necorespunzătoare” ale unor angajați ai Combinatului de Utilaj Greu Iași. Printre cei urmăriți în cadrul acțiunii se afla nucleul grupului care va organiza în decembrie 1989 manifestația eșuată din Piața Unirii. Rezultă astfel, fără dubii, că Securitatea n-a avut nici o legătură și n-a

¹⁰ Inspectoratul Județean de Securitate.

favorizat în nici un fel desfășurarea evenimentelor, ci, din contră, a acționat conform normativelor în vigoare, reușind, tocmai datorită faptului că îi urmărise încă din 1986 pe organizatori și cunoștea caracterul lor virulent anticomunist, să înăbușe încă în faza incipientă acțiunea. De asemenea, rezultă că membrii „Grupului” se cunoșteau bine dinaintea inițierii acțiunii, că își asumaseră o poziție de contestare la adresa dictaturii și că desfășurau activități în acest sens. Ideea lor de a organiza o manifestație publică nu a fost altceva decât o continuare firească a acțiunilor anterioare, potențată de radicalizarea situației interne odată cu refuzul obstinat al regimului de-a face și cea mai mică concesie reformistă dar și de situația internațională în plină desfășurare.

Al doilea document este unul cu adevărat revelator, atât datorită provenienței, cât mai ales conținutului. Inventariată sub numărul D 13906, în arhiva C.N.S.A.S. se găsește agenda de serviciu a generalului maior Ștefan Alexie, secretar de stat în D.S.S. și membru al Biroului Executiv al Consiliului de Conducere al respectivei instituții. În data de 10 decembrie 1989, coordonatorul Direcției a III-a a D.S.S. (Contraspionaj) își notează următoarele: „Ordine tov. gl. Vlad. Cazul de la Iași – Frontul și alte organizații”. Din această notare se desprind, în opinia noastră, două concluzii irefutabile. În primul rând rezultă foarte clar că șefii Securității aveau cunoștință despre existența la Iași a unui nucleu revoluționar, fiind la curent, previzibil, și cu denumirea organizației lor („Frontul Popular Român”). În al doilea rând, data la care are loc această discuție în cadrul Biroului Executiv al D.S.S., 10 decembrie 1989, precum și faptul că șeful Securității Iulian Vlad emisese ordine în acest sens, chiar dacă ele nu sunt menționate explicit, ne sugerează cursul ulterior al evenimentelor și explică, dincolo de orice speculații, eșecul manifestației preconizate să aibă loc în Piața Unirii de la Iași din 14 decembrie 1989.

Care era sensul ordinelor emise de Iulian Vlad aflăm dintr-un alt document aflat tot în arhiva C.N.S.A.S., și anume „Registrul cu ordine pe unitate al U.S.L.A.” în care, în data de 9 decembrie 1989, figurează notarea: „în perioada 11-17 decembrie 1989 va avea loc la Iași Dinamoviada de judo” fiind menționați cei 10 subofițeri și un ofițer U.S.L.A. care urmau să fie trimiși acolo. Având în vedere că prin Ordinul de zi nr. 0265 din 08.11.1989 se specifica faptul că echipa de judo a U.S.L.A. ar fi urmat să se deplaseze la Oradea, acolo unde Consiliului Politic al M.I. stabilise deja desfășurarea respectivului concurs pentru perioada 7 – 9.12.1989, mutarea intempestivă a locului și datei coincide în mod cert cu notarea din agenda lui Alexie și cu evenimentele care se desfășurau la Iași. Este evident că Iulian Vlad i-a trimis la Iași pe uslași sub acoperirea sportivilor cu scopul de-a reprimă o eventuală revoltă, prezența lor fiind certificată atât de registrele de cazare ale hotelului aflat în Piața Unirii, cât și de martorii oculari, care i-au văzut acționând în piața centrală. Iată că nu toate aspectele din perioada premergătoare lui 22 decembrie sunt elucidate. Ba chiar mai mult. Sistemul de operare, care era unul specific Securității și care presupunea o colaborare strânsă cu sportivi aparținând clubului Dinamo va fi repetat și în intervalul de după 22 decembrie. Numeroși martori au vorbit despre prezența unor „sportivi” (vezi cazul Rombac de la Sibiu) în locații în care ulterior au avut loc acțiuni teroriste. Iată încă un motiv pentru care presupunerea că perioada de dinainte de 22 decembrie 1989 nu mai trebuie investigată este, în opinia noastră, ilegală.

Studiu de caz: „Lotul Timișoara”

O citire atentă a rechizitoriilor și a dosarelor proceselor Revoluției care au avut loc până acum – în principal „Lotul Timișoara” 16-21 decembrie, poate oferi un început de răspuns la întrebarea „cine a tras în noi după 22?”, dar și mistificărilor din presă și complicității justiției, care au acoperit până acum majoritatea vinovaților.

Iată câteva exemple de mărturii din dosarul amintit. Astfel, „martorul Grigorie Mihai a declarat că manifestațiile din seara de 16 și după-amiaza de 17 decembrie 1989, în care s-au scandat lozinci antidictatoriale, au decurs pașnic până când s-a acționat împotriva demonstrațiilor cu formațiunile de *miliție și de Securitate*, precum și cu mașinile de pompieri (filele 284-288 vol. XV din dosarul Lotului Timișoara)”.

„Martorii Ioana Ecaterina, Rusu Maria, Perici Viorel și Flocioiu Ioan au învederat și ei că în seara de 16 și noaptea de 16/17 decembrie 1989 formațiunile de *miliție și de Securitate* au acționat cu *deosebită brutalitate* împotriva celor care participau la demonstrațiile antidictatoriale (filele 211, 252-253, 385-387 și 432-433 vol. XV).

„La rândul lor, victimele Cojocarui Mihai și Avădanei Paul au arătat că în seara de 17 decembrie 1989, pe când se aflau într-o coloană de demonstrați care se îndrepta de la Piața „700” spre Operă, strigând lozinci antidictatoriale, au fost întâmpinați de un cordon de *militari comandați de 2 civili*, care i-au somat și *au deschis foc de armă automată asupra lor* (filele 155 vol. XV și 49-50 vol. XVI)”.

„Botezatu Maricel [...] a precizat însă că focurile de armă, cu care au fost întâmpinați, nu au fost trase asupra celor care spărgeau vitrinele și devastau, ci asupra mulțimii care demonstra, fiind și el împușcat la brațul drept (fila 403 vol. XV)”.

„[...] martorul plutonier de miliție Bold Ionel a învederat că în dimineața de 18 decembrie 1989, cu ocazia constituirii celor 8 dispozitive formate din *cadre de miliție și trupe de Securitate sau de grăniceri*, generalul Nuță Constantin le-a ordonat să „*execute foc asupra cetățenilor care se adună în grupuri și scandează lozinci*” (fila 116 vol. XXI), ceea ce duce la concluzia că [...] *se urmărea, în primul rând, lichidarea demonstrațiilor*”.

Aceste mărturii se confirmă și prin cele ale unui fost ofițer, Roland Vasilevici, din Direcția I a Securității din Timișoara:

„În toiul mitingurilor fără sfârșit din Piața Operei, **Securitatea a pus problema inițierii unor combinații subtile, de infiltrare a unor ofițeri... în rândul liderilor Revoluției care să-i «manipuleze» [...] în vederea compromiterii lor și să decapiteze astfel Revoluția. Și de această dată prima vioară [...] a fost maiorul Tinu Radu. Până și în rândul reținuților rămași în viață – acei nouă sute și ceva de tineri adunați din stradă și eliberați ulterior din penitenciar la cererea mulțimii – au fost infiltrați câțiva securiști, cu sarcina de a acționa contra Revoluției. Chiar și salvarea care a pătruns în mulțime a aparținut parcului de mașini al Securității [...]. În paralel, la sediul Inspectoratului [Securității] erau conduși cu forța, practic răpiți din stradă, unii demonstrați mai activi și supuși unor suplicii inimaginabile ceea ce s-a putut vedea în Cimitirul săracilor din Calea Lipovei¹¹ [...]. Acesta era rezultatul**

¹¹ Martorul se referă, probabil, la cadavrele celor înmormântați în cvasi-secret, fără știrea familiilor, pe 28 decembrie 1989, în groapa comună din Cimitirul Eroilor. În ianuarie 1990, la deshumarea acestora, rudele au putut constata trupurile „*maltrate cu bestialitate[...], strivite ori împușcate*”. A se

muncii securiștilor din zilele și nopțile anterioare, când luminile nu s-au stins de fel la inspectorat și vaietele victimelor chinuite s-ar fi auzit până în stradă, dacă i s-ar fi permis cuiva să se apropie de umbra clădire de pe Bulevardul Leontin Sălăjan [...]. Se trăgea de sus, din ascunzători, din case conspirative, în timp ce revoluționarii cereau fără întrerupere demiterea dictatorului, agitând tablouri retușate în chip de Hitler al «celui mai iubit fiu». Cei din U.S.L.A. și unii studenți străini, alăturați lor, trăgeau cu niște cartușe speciale, care la lovirea țintei, provocau noi explozii. Nu conta că țintele erau vii!»¹².

Rechizitoriul întocmit de procurorul militar Romeo Bălan i-a inclus pe inculpații: g-ral maior Macri Emil, col. Teodorescu Filip și lt. col. Anastasiu Gabriel, din cadrul unui grup de ofițeri de Securitate trimiși din ordinul generalului col. Vlad Iulian, șeful Departamentului Securității Statului; col. Ghircoiaș Nicolae împreună cu un alt grup de ofițeri din Inspectoratul General al Miliției, condus de generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu; col. Popescu Ion, inspector șef al Inspectoratului Județean Timiș al Ministerului de Interne, col. Sima Traian, șef al Securității județului Timiș și adjuncții săi lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu Tinu, col. Deheleanu Ion, șef al Miliției județului Timiș, precum și locțiitorul acestuia lt. col. Corpodeanu Ioan.

Faptele reținute ca infracțiuni în rechizitoriul

„În cursul zilei de 17 decembrie 1989, după sosirea la Timișoara a inculpaților, Ceaușescu Nicolae a hotărât, cu acordul fostului Comitet Politic Executiv al C.C. al P.C.R., să se treacă la reprimarea manifestațiilor antidictatoriale prin folosirea armelor de foc. În urma transmiterii acestei hotărâri în cadrul unei teleconferințe organizate în jurul orelor 18 din seara zilei de 17 decembrie 1989, **inculpații sus-menționați au trecut la reprimarea demonstrațiilor, acțiunile în care ei s-au implicat în acea seară și în cursul nopții de 17/18 decembrie 1989, precum și în zilele următoare având ca rezultat uciderea a 94 de persoane, rănirea gravă a altor 300 și dispariția a 23 de persoane**”¹³.

Inculpatul Macri Emil, fost șef al Direcției Contraintformații Economice din Departamentul Securității Statului

„[...] a transmis personalului din subordine hotărârea de reprimare a manifestațiilor antidictatoriale și a trecut la punerea ei în executare, prin:

- organizarea culegerii de date informative de la locul manifestației, din obiective economice și locuințe; în acest scop a dat dispoziții să fie trimis personalul de Securitate în rândul demonstrațiilor, să fie întrerupte legăturile telefonice urbane, interurbane și internaționale, să fie interceptate convorbirile telefonice, să fie executate operațiuni de filaj, să fie instalate microfoane în locuințe și unități economice, să fie violată corespondența;
- izolarea populației prin amplasarea de dispozitive care au blocat principalele căi de acces în și din municipiul Timișoara;
- acordul ce și l-a dat pentru **înarmarea cadrelor de Securitate și miliție cu arme și muniție de război**, astfel că acestea, organizate și conduse de generalii Nuță Constantin și

vedea <https://mariusmioc.wordpress.com/2010/10/07/groapa-comuna-din-cimitirul-eroilor-descoperita-in-ianuarie-1990/>

¹² R. Vasilevici, Piramida Umbrelor, 1991, Editura de Vest, p. 60-61.

¹³ <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0202rech.htm> accesat 6.12.2018

Mihalea Velicu, **au acționat cu aceste arme împotriva demonstranților** în seara și noaptea de 17/18 decembrie 1989;

- a aprobat în ziua de 18 decembrie 1989 planul întocmit de generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu de amplasare pe hartă a celor 8 dispozitive de luptă formate din forțe de miliție, Securitate și trupe de grăniceri;

- a participat la acțiunea de sustragere din morga Spitalului Județean Timiș a 40 cadavre ce au fost transportate și incinerate la Crematoriul uman „Cenușa” din București, în care scop a luat legătura cu Ganciu Gheorghe, care răspundea de crematoriul respectiv”¹⁴.

Inculpatul col. Sima Traian, șef al Securității județului Timiș

„a făcut parte din comandamentul de Securitate condus de generalul Macri Emil, în care calitate a organizat activitățile de obținere a informațiilor ce erau necesare pentru reprimarea revoluției și a dispus să fie antrenați lucrători din subordine pentru **identificarea și neutralizarea conducătorilor manifestanților**.

Același inculpat a furnizat comandamentului din care făcea parte, datele informative **obținute de la subalterni**, a ținut o permanentă legătură cu generalul Nuță Constantin, care coordona **acțiunile de reprimare a populației** și care a contribuit la organizarea sustragerii și transportării celor 40 cadavre, în vederea incinerării acestora”¹⁵.

Inculpații col. Teodorescu Filip, locțiitor al șefului Direcției contraspionaj, lt.col. Anastasiu Gabriel, locțiitor al șefului Direcției Informații Interne, ambii din Departamentul Securității Statului, lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu Tinu, adjuncți ai șefului Securității județului Timiș

„făcând și ei parte din comandamentul condus de generalul Macri Emil, au organizat activitatea de obținere de informații din rândul manifestanților, de identificare a celor care au inițiat și condus demonstrațiile, precum și a străinilor implicați în aceste acțiuni. Astfel:

- Inculpatul maior Radu Tinu a împărțit municipiul Timișoara în 14 zone, trimițând în fiecare câte doi ofițeri pentru a aduna datele menționate, în care scop aceștia s-au infiltrat în rândul manifestanților. [...]

Încă de la începutul manifestațiilor pașnice, antidictoriale, ce s-au declanșat la Timișoara în ziua de 16 decembrie 1989, inculpații Bălan Radu, prim-secretar al Comitetului Județean Timiș al P.C.R. și Matei Ilie, secretar al C.C. al P.C.R., împreună cu inspectorul șef al Inspectoratului județean Timiș al Ministerului de interne – col. Popescu Ion, șeful Securității – col. Sima Traian și șeful miliției județene – col. Deheleanu Ion, s-au angajat în reprimarea participanților la acele manifestații.

Ca urmare, **demonstrații au fost atacați cu brutalitate** în seara zilei de 16 decembrie 1989, de plutoane de intervenție ale miliției și **subunități de trupe de Securitate** și de pompieri, care au folosit împotriva lor bastoane, gaze lacrimogene și tunuri cu apă. Prin aceste acte de violență, cei doi inculpați, care au refuzat să aibe discuții deschise cu masele de demonstrați, și-au manifestat intenția vădită de a reprima orice mișcare antidictatorială.

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Ibidem.

Acțiunea de reprimare brutală a fost continuată în noaptea de 16/17 decembrie 1989, fiind dirijată tot de inculpații Bălan Radu și Matei Ilie, dispozițiile date de ei fiind confirmate și prin «Nota privind informațiile și activitățile desfășurate în noaptea de 16/17 decembrie 1989 de grupa de comandă a Inspectoratului județean Timiș al Ministerului de Interne». [...]

Astfel, în afară de bastoane de cauciuc, substanțe toxice, jeturi de apă și câini dresați, începând din seara zilei de 17 decembrie 1989 **s-a folosit împotriva demonstranților armament cu muniție de război, cauzându-se moartea sau rănirea gravă a unui mare număr de persoane.** În acest scop s-a recurs la **toate categoriile de forțe armate existente în județul Timiș (trupe ale M.Ap.N., miliție, inclusiv trupele de Securitate care făceau parte din organigrama Departamentului Securității Statului, cât și cele de grăniceri),** fiind aduse și unități din alte județe; concomitent, **organele Ministerului de Interne au continuat să rețină demonstranți.** [...]

Datorită durității acțiunilor de reprimare conduse de inculpatul Coman Ion au fost ucise 94 persoane și alte peste 300 rănite grav, iar 896 cetățeni au fost reținuți, mulți dintre ei fiind maltratați și cercetați abuziv¹⁶.

[Procurorul] pune în mișcare acțiunea penală cu privire la inculpații col. Popescu Ion și col. Sima Traian pentru infracțiunea de arestare nelegală prevăzută de art. 266 alin. 1, cu aplicarea art. 33 lit. a C.P., imputându-li-se faptul că, începând din seara de 16 decembrie 1989, au dat ordine pe baza cărora au fost reținute și încarcerate cu încălcarea legii peste 200 persoane luate de pe străzile municipiului Timișoara¹⁷.

Concluziile instanței

În ceea ce privește efectele actelor de represiune de la Timișoara¹⁸, ne sunt prezentate următoarele concluzii:

*„Din probele dosarului rezultă că, în perioada 17-22 decembrie 1989, au fost împușcate, cu arme de foc, un număr de 325 persoane, din care 72 au decedat, iar 253 au fost rănite, cele mai multe cu leziuni grave, în zone vitale, cărora le-a fost salvată viața numai datorită îngrijirilor medicale ce li s-au acordat. [...] [alte] 29 persoane rănite în acea perioadă, din actele de constatare medico-legală, coroborate cu declarațiile lor și ale martorilor audiați, rezultă că vătămările [...] le-au fost cauzate prin lovire cu patul armei sau cu alte obiecte contondente, prin înțepare cu baioneta, cădere, mușcătură de câine etc. [...] Toate aceste probe, coroborate cu constatările făcute prin procesul verbal privind situația obiectelor de îmbrăcăminte ridicate de la persoanele împușcate și planșele foto anexate (filele 1-93 vol. III), cu procesele verbale privind datele menționate în **agenda maistrului militar Pantea Ambrozie** referitor la armele și munițiile distribuite cadrelor M.I. din Timișoara la 17, 18 și 19 decembrie 1989 și preluate de la acestea în ziua de 22 decembrie 1989 (filele 525-543 vol. X), precum și cu ansamblul probelor referitoare la persoanele care au făcut uz de armă și zonele unde au acționat, [...] duc la concluzia că, în intervalul 17-22 decembrie 1989, până la orele 13, au fost împușcate 325 persoane, din care 72 au decedat, în urma folosirii*

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ibidem.

¹⁸ <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0208efec.htm> - accesat 6.12.2018.

armelor de foc de către cadre și trupe ale Ministerului de Interne, Departamentul Securității Statului și ale Ministerului Apărării Naționale.

[...]martorii Pocovnicu Paul, Grigorie Mihai, Dăncăneț Constantin, Băitan Constantin, Gîrjoabă Constantin, Duma Silvestru, Văcăruș Aurica (filele 272-274, 284-288, 293-296, 345-347, 382-383, 388-390 și 417-419 vol. XV), ca și victimele Ardelean Gheorghe, Cheptănarău Radu, Camciuc Viorel, Cojocarău Mihai, Chihaia Ioan, Rusu Ioan, Marian Traian, Jichici Mihai, Gherasim Doinița, Borcuiăș Ana, Moldovan Vasile, Szabo Ernő, Toda Angelica Aleodora, Berejovschi Doru, Popa Gheorghe, Merlușcă Ioan, Antal Emeric, Suharu Anton, Costin Adrian și Benea Trofin (filele 126, 133, 153, 155, 168, 198, 205, 206, 231, 234-235, 236-237, 243-244, 275-277, 289-292, 304-305, 456-458 și 472-474 vol. XV, 88-91, 165-166 și 217-221 vol. XVI), au făcut relatări în sensul că în numeroase zone ale municipiului Timișoara, inclusiv la spitalul județean, erau dispuse formațiuni de milițieni și cordoane de trupe de Securitate comandate de persoane în ținută civilă, al căror comportament dur s-a concretizat deseori în executarea de focuri de armă spre demonstranți, în reținerea și lovirea acestora sau chiar în cercetarea răniților la spital [...]

[...] probele dosarului au mai confirmat că, în după amiaza zilei de 17 decembrie 1989, cadrele de Securitate și miliție au fost înarmate cu pistoale și pistoale mitralieră cu muniție de război (...). Astfel, martorul Constantin Gheorghe, **subofițer în cadrul plutonului U.S.L.A.**, care gestiona armamentul, a declarat că a distribuit în acea după amiază, deci înainte de a fi avut loc **teleconferința în cadrul căreia Ceaușescu Nicolae a ordonat să se facă uz de arme, 43 pistoale mitralieră cu muniție de război** (fila 27 vol. XXI), iar maistrul militar Pantea Ambrozie, gestionar la depozitul de armament și muniție al inspectoratului M.I., a declarat că, în zilele de 17, **anterior amintitei teleconferințe și de 18 decembrie 1989, a distribuit cadrelor de Securitate și miliție un mare număr de pistoale mitralieră cu muniția de război aferentă** (filele 67 vol. XI și 22-24 vol. XXI).

[...] **martorul lt. maj. de Securitate Vidican Mihai Florian**, care în seara zilei de 17 decembrie 1989 a asigurat paza depozitului de muniție al inspectoratului, a relatat că **mai multe cadre M.I., în ținută civilă, au ridicat în acea seară muniție în mod repetat și că, întrebând ce face cu atâta muniție, unul dintre ei i-a răspuns că trag în demonstranți** (fila 199 vol. XXI) (...) martorul cpt. Benghea Nicușor a învederat că în noaptea de 17/18 decembrie 1989, oprind un autoturism «ARO» **din care se trăgea foc automat, ocupanții acestuia – patru persoane în ținută civilă ce erau înarmate cu pistoale mitralieră – s-au legitimat ca fiind ofițeri de Securitate** (fila 198 vol. XXI), că martorul cpt. Vlădilă Adrian a declarat că în aceeași noapte, oprind și el pentru legitimare **mai multe autoturisme «Dacia» sau «ARO» în care se aflau civili înarmați, aceștia au afirmat că erau fie de la miliție fie de la Securitate** (fila 202 vol. XXI) (...)

[...]Procesul verbal întocmit de procuror cu privire la mențiunile din agenda de lucru a maistrului militar Pantea Ambrozie, din care reiese că acesta a distribuit armament și muniție de război la 561 cadre de Securitate și miliție, din care la un număr de 272 în 17 decembrie 1989, la un număr de 120 în 18 decembrie 1989, iar la un număr de 169 în 19 decembrie 1989 (filele 525-541 vol. X);

[...] [din] Jurnalul acțiunilor operative al Inspectoratului M.I. rezultă că **în acțiunile de reprimare a demonstranților** a existat o cooperare și o coordonare între organul de Securitate și organul de miliție, că încă din 17 decembrie 1989, lucrătorii de miliție ca și cei

de Securitate, au acționat în toate zonele orașului, că împotriva demonstranților lucrătorii M.I. au făcut uz de armă (...)

[...] [din] Procesul verbal nr. S.201 din 12 ianuarie 1990 din care rezultă că **în urma verificării armamentului lucrătorilor de Securitate și de miliție s-au găsit urme de funingine**, ceea ce demonstrează că aceștia au folosit armele ce le-au primit (filele 164-169 dosar S.1);

Explicațiile date de unii inculpați în sensul că urmele de funingine ar proveni fie de la trageri anterioare preluării armamentului de către ei, fie de la trageri efectuate ulterior de către civili, care au intrat în inspectorat la 22 decembrie 1989, **nu pot fi primite întrucât maistrul militar Pantea Ambrozie a declarat că nu a primit în depozit decât armament curățat și că, la intrarea demonstranților, a reușit să închidă magazia** (filele 67 vol. XI, 22-24 vol. XXI), iar martorii col. Demeter Ștefan și lt. col. Caraivan Constantin au precizat că armele examinate de comisia mixtă M.Ap.N./M.I. s-au aflat încă din 25 decembrie 1989 într-un depozit ce a fost sigilat de reprezentanții ambelor ministere (filele 143 verso și 257 vol. XXI).

[...] **Mai reiese, deci, că în marea majoritate a cazurilor împușcarea mortală sau rănirea celor 325 victime nu s-a produs în urma folosirii focului automat, în rafală, ci este rezultatul țintirii selective a unor persoane și executării de focuri de armă singulare asupra lor, de către trăgători experimentați instalați pe acoperișuri sau la ferestrele unor clădiri, aflați în autovehicule ce se deplasau în diferite zone ale orașului, ori care au reușit să se infiltreze în rândul trupelor ce executau rafale cu arme automate, în scop de intimidare**

Tot astfel, cele două documentare privind acțiunile **Brigăzii 30 Securitate**, registrul de evidență a acțiunilor de luptă ale acestei brigăzi, Dispozițiile privind folosirea unităților și subunităților de Securitate și Miliție, [...] confirmă concluzia că inculpații respectivi au contribuit [...], la reprimarea cu arme de foc a manifestanților.

Pe de altă parte, declarațiile numeroșilor martori [...] din care rezultă că **subalternii [lui Sima Traian, n.n.] au intervenit repetat, cu arme de foc, împotriva demonstranților, producând victime** (filele 55 verso – 64 vol. XXIV), unite cu procesele verbale prin care s-au constatat urme de tragere la verificarea armamentului **lucrătorilor de Securitate și de Miliție** (filele 525-541 vol. X, 164-169 dosar S.1), impun concluzia că acești inculpați se fac vinovați de săvârșirea infracțiunilor pentru care au fost condamnați.”

Securitatea – disculpare fățișă, ab ovo

Aceste concluzii au dus la condamnarea, pe lângă un număr restrâns de șefi PCR și ofițeri de miliție, a unui singur ofițer de Securitate: colonelul Sima Traian, șeful Securității Timiș, condamnat la 20 ani închisoare pentru omor, tentativă de omor, arestare ilegală (1991), pedeapsă redusă la 15 ani închisoare (1997), din care a executat doar șase¹⁹.

Și totuși, din faptele menționate chiar în concluziile instanței, bazate pe un număr covârșitor de mărturii și probe cu înscrisuri, rezultă că la represiunea în care „au fost ucise 94 persoane și alte peste 300 rănite grav, iar 896 cetățeni au fost reținuți, mulți dintre ei fiind maltratați și cercetați abuziv” au participat direct, inclusiv prin „**folosirea armelor de foc**”,

¹⁹ https://adevarul.ro/locale/Timisoara/fostul-sef-securitatii-timis-nu-afla-niciodata-adevarul-revoluție-1_51c16a2dc7b855ff56a78632/index.htm - consultat 6.12.2018.

cadre și trupe ale Departamentul Securității Statului. În aceste condiții, întrebarea legitimă care se desprinde este: cum a fost posibil ca pentru toate aceste fapte **enunțate** ale Securității ceaușiste să nu rezulte decât un singur condamnat? Și nu este rezonabil de presupus că Sima Traian a jucat rolul tuturor „**cadrelor și trupelor**” DSS în „**cazurile de împușcare mortală sau rănirea celor 325 victime**”, prin „**știntirea selectivă a unor persoane și executarea de focuri de armă singulare asupra lor**”, **parcurgând întregul lanț de comandă** de la șeful Securității Iulian Vlad și până la „**trăgătorii experimentați instalați pe acoperișuri sau la ferestrele unor clădiri, aflați în autovehicule ce se deplasau în diferite zone ale orașului, ori care au reușit să se infiltreze în rândul trupelor**”.

Să ne oprim, pentru că am vorbit despre agenda maistrului militar Ambrozie, la doar doi dintre ofițerii care figurează în listele sale și anume locotenent-colonelul Petru Pele, care în decembrie 1989 era șeful Serviciului 1A de la Securitatea Timișoara. Atribuțiile sale de serviciu erau legate de problema „Artă-Cultură”, calitate în care se ocupa, printre altele, și de scriitori. Îl găsim în documentele din arhiva C.N.S.A.S. implicat activ în urmărirea informativă a grupului „cu preocupări literare și atitudine ostilă statului nostru” format din Herta Müller, Richard Wagner și Wiliam Totok. Acest ofițer se găsește în liste la poziția 55, cu mențiunea că s-a înarmat cu un pistol-mitralieră Kalașnikov cu seria BL 3023, 4 încărcătoare și 120 de gloanțe, în data de 17.12.1989. Aceeași armă, cu serie identică, figurează în procesul-verbal din ianuarie 1990 printre cele cu funingine pe țevă. Ori Petru Pele nu a fost întrebat niciodată despre aceste aspecte. S-a retras din SRI pe 30 august 1994, cu gradul de colonel, după un scandal legat de un presupus dosar de colaborator al lui Virgil Măgureanu. De aceeași impunitate au beneficiat locotenent-colonel Rudolf Köpe (Cope), poziția 118 la primire (17.12.1989) – poziția 23 la verificare (8.01.1990) cu pistolul-mitralieră seria BH 4558, și căpitanul Viorel Vlădic, poziția 71 la primire (17.12.1989) – poziția 24 la verificare (8.01.1990) cu pistolul-mitralieră seria BH 4994.

Cum s-a ajuns la această disculpăre fățișă, în cvasi-totalitate, a principalei instituții represive a regimului Ceaușescu pentru crimele de la Timișoara, crime în care, conform chiar datelor din aceste dosare, Securitatea ceaușistă a jucat un rol principal de coordonare și facilitare (prin identificarea liderilor și acțiunilor revoluționarilor) și un altul, masiv, de execuție? Răspunsul îl aflăm din același dosar, dar și din contextul mai larg al discursului cu tente paranoide al lui Ceaușescu, alimentat metodic de Securitate, legat atât de eventualitatea unui „atac extern”, cât și de cea a unei revolte interne.

Sâmburele in justiției în cauza Revoluției. Mitul „atacului extern”

Pretextul „identificării străinilor” în represiunea de la Timișoara

Citind cu atenție rechizitoriul procurorului Romeo Bălan, descoperim că, deși „inculpații general maior rez. Macri Emil, col. rez. Popescu Ion, col. rez. Sima Traian, col. rez. Teodorescu Filip, lt. col. rez. Anastasiu Gabriel, col. rez. Deheleanu Ion, lt. col. rez. Atudoroaie Gheorghe, maior rez. Radu Tinu, lt. col. rez. Corpodeanu Ioan, col. rez. Ghircoiaș Nicolae” au fost trimiși în instanță pentru „complicitate la infracțiunea de genocid prevăzută de art. 26 raportat la art. 357 alin. 1 lit. a și b, cu aplicarea art. 75 lit. a C.P.”, în concretizarea acțiunilor nu s-a reținut pentru inculpații col. Teodorescu Filip, locțiitor al șefului Direcției contraspionaj, lt.col. Anastasiu Gabriel, locțiitor al șefului Direcției Informații Interne, ambii

din Departamentul Securității Statului, lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu Tinu, adjuncți ai șefului Securității județului Timiș” decât că „*au organizat activitatea de obținere de informații din rândul manifestanților, de identificare a celor care au inițiat și condus demonstrațiile, precum și a străinilor implicați în aceste acțiuni*”.

Aceasta încadrare limitată a dat posibilitatea judecătorului Cornel Bădoiu, general-maior de justiție în acel moment, în sentința din 9 decembrie 1991, să-i achite pe inculpații lt. col. Atudoroaie Gheorghe, maior Radu Tinu, lt. col. Anastasiu Gabriel și col. Teodorescu Filip, pentru motivul că „*materialul probator administrat nu confirmă că vreunul din acești inculpați a avut reprezentarea că, prin acțiunile de culegere, centralizare și sintetizare de informații privind manifestațiile ce aveau loc la Timișoara, se implică în înseși actele de reprimare, respectiv de ucidere și rănire a manifestanților*”! Altfel spus, cei patru credeau că ei culeg informații privind manifestațiile doar pentru curiozitatea lui Iulian Vlad și a dictatorului Ceaușescu, și nu pentru a fi folosite în scopul reprimării manifestațiilor.

Acest sofism sinonim cu complicitatea s-a bazat în principal pe mitul „atacului extern” pe care inculpații încercau să-l insinueze prin avocații lor. Astfel, binevoitorul judecător reține că „*activitatea lor a constat în verificarea participării elementelor străine și autohtone la evenimentele de la Timișoara și, respectiv, în culegerea de informații pentru combaterea eventualelor acțiuni de sabotaj în întreprinderi, iar nu în participarea la acte de reprimare armată a demonstranților*”. Judecătorul insistă: „*Împrejurarea că inculpații Teodorescu Filip și Radu Tinu au stabilit, prin rezoluții puse pe unele lucrări ce li s-au prezentat, luarea unor măsuri de identificare, reținere și cercetare a celor suspecți ca inițiatori, organizatori ori participanți la demonstrațiile antidictatoriale, sau că inculpatul Atudoroaie Gheorghe a transmis ordinul de înarmare a cadrelor de Securitate, nu poate duce la concluzia că au și contribuit la executarea acțiunii de reprimare armată cât timp din nici o probă nu rezultă că pentru ei era previzibil că informațiile respective puteau fi folosite într-un asemenea scop, iar nu pentru prevenirea unor acțiuni ostile țării, inspirate din afara ei, sau pentru prevenirea unor acte de sabotaj în cadrul întreprinderilor, de natură a crea pericol pentru întreaga populație a municipiului Timișoara*”.

Prezumția atacului extern, asociată legitimității unei intervenții în acest caz constituie, în ochii judecătorului, un alibi organizațional și moral pentru vinovăția ofițerilor de Securitate implicați. Practic, justiția post-decembristă a asumat exact versiunea Securității, care pretindea că a apărat teritoriul național întrucât ar fi fost atacat din exterior. Astfel s-a născut și consolidat impunitatea Securității, încă de la procesul Timișoara.

Prin urmare, ofițerii respectivi, deși au luat „*măsuri de identificare, reținere și cercetare a celor suspecți ca inițiatori, organizatori ori participanți la demonstrațiile antidictatoriale*”, nu au știut că „*informațiile respective puteau fi folosite la executarea acțiunii de reprimare armată*” (!). O atare concluzie este însă și illogică și nelegală pentru că:

1. se ignora faptele de tratamente neomenoase, respectiv torturarea revoluționarilor asupra cărora ofițerii respectivi au exercitat control după arestare. În scopul obținerii informațiilor privind liderilor revoltei, acestora li s-au cauzat vătămări și suferințe fizice sau psihice grave, au fost întemnițați cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, și în general au fost persecutați, cu încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, tocmai pentru că au aparținut unui grup determinat, respectiv larga colectivitate a opozan-

ților politicii dictatorului Ceaușescu. Aceste fapte ale celor patru ofițeri, care aveau funcții de comandă în aparatul represiv ceaușist, respectiv în comandamentul unic de la Timișoara, se încadrează astfel, evident, printre elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la tratamente neomenoase prevăzută în art. 358 C.P. în vigoare la acea dată, explicitată de art. 439, infracțiuni contra umanității, alin. 1, lit. e, g, i, j, k.;

2. acțiunile inculpaților au fost justificate sub pretextul că aceștia ar fi „crezut” că informațiile respective (obținute prin „identificare, reținere și cercetare a celor suspecți ca inițiatori, organizatori ori participanți la demonstrațiile antidictatoriale”) ar fi folosite nu pentru reprimarea lor, ci doar „pentru prevenirea unor acțiuni ostile țării, inspirate din afara ei, sau pentru prevenirea unor acte de sabotaj în cadrul întreprinderilor, de natură a crea pericol pentru întreaga populație a municipiului Timișoara”. Pentru oricine a citit dosarele Securității aflate la C.N.S.A.S., sau măcar cunoaște în cea mai mică măsură istoria acelor ani de umilință și mizerie morală, această afirmație este chiar teza prin care s-a susținut cuplul Ceaușescu, prin intermediul aportului „informativ” al Securității, la putere, respectiv, că orice opoziție împotriva dictatorului (în acest caz, „demonstrațiile antidictatoriale”, enunțate explicit) sunt „acțiuni ostile țării inspirate din afară ei”, sau „acte de sabotaj” (complexul „cetății asediate” și-a „dușmanilor din interior”) (!);

3. inculpații au folosit în continuare această narațiune mistificatoare, provenită din cultul dictatorului Ceaușescu, pentru a dezinforma și a se disculpa. Astfel, aceștia au declarat în cadrul proceselor că „anterior” ar fi fost prinși „transfugi instruiți de serviciile străine de spionaj și trimiși în România pentru a destabiliza situația politică”. În realitate, ei știau foarte bine, împreună cu șefii Securității, că nu au existat astfel de forțe străine „destabilizatoare” pe teritoriul României. Dezinformările lor de la proces sunt contrazise de declarațiile date chiar de inculpați la urmărirea penală, ca și de un mare număr de alți ofițeri de Securitate. Vezi, cu titlu de exemplu, declarația lui **Liviu Dinulescu**, căpitan la Serviciul Pașapoarte al jud. Timiș, în decembrie 1989 locotenent major ofițer operativ de contraspionaj în Securitatea Timiș, dată în 26 iunie 1991, în calitate de martor la procesul revoluției din Timișoara:

„În dim[ineata] de 19 dec. '89 șeful de serviciu a ținut o ședință unde ne-a comunicat în esență că atât șefii de la organul local cât și cei de la București sunt nemulțumiți de noi că nu suntem în stare să le aducem informații din care să rezulte că cetățeni străini ar fi implicați în declanșarea și continuarea evenimentelor de la Timișoara. (...) Precizez că anterior declanșării evenimentelor de la Timișoara din datele ce le deținea serviciul nostru nu rezulta vreun amestec din exterior în zona județului Timiș”²⁰. De altfel, nici un document de la C.N.S.A.S. nu a confirmat invazia de „străini” sau „transfugi” instruiți de „serviciile străine de spionaj”. Chiar generalul Macri Emil (șeful Direcției a II-a a Securității), inculpat pentru complicitate la infracțiunea de genocid în aceeași cauză (ca șef al delegației D.S.S. la Timișoara), a declarat la urmărirea penală : „Rezumând sintetic informațiile obținute, ele nu au pus în evidență nici lideri și nici amestecul vreunei puteri străine în producerea evenimentelor de la Timișoara. Raportarea acestor date la eșalonul superior respectiv generalului I.

²⁰ Reprodus de Marius Mioc, în <http://www.contributors.ro/analize/%E2%80%9Cinformatiile-obtinate-%E2%80%A6nu-au-pus-in-evidenta-nici-lideri-si-nici-amestecul-vreunei-puteri-straine-in-producerea-evenimentelor-de-la-Timișoara> - accesat 06.12.2018/

Vlad a produs iritare și chiar supărare”²¹. Iar însuși inculpatul Teodorescu Filip, la 12 ianuarie 1990 declara în fața procurorului că „*nu sunt date că ar exista instigatori sau conducători anume veniți din străinătate*”. Probe covârșitoare în același sens sunt prezentate și analizate în articolul „Informațiile obținute ... nu au pus în evidență nici lideri și nici amestecul vreunei puteri străine în producerea evenimentelor de la Timișoara” semnat de Marius Mioc²²;

4. culegerea de informații despre „străinii” care ar fi „inspirat” Revoluția, sau „acte de sabotaj” nu s-ar fi putut face decât prin „reținerea și cercetarea” abuzivă²³, „nelegală” (cum a fost calificată în cazul lui Sima Traian), a manifestațiilor. Pe lângă absurdul și pericolozitatea acestei idei, care justifică crimele împotriva umanității de către un regim dictatorial, premisa ei e contrazisă chiar de „**constatățile instanței referitor la caracterul manifestațiilor din Timișoara**”²⁴ și de „**situația de fapt reținută de instanță**”²⁵, care stabilesc că manifestații scandau de la început „lozinci antidictatoriale și pentru respectarea drepturilor omului”²⁶, iar acest fapt era cunoscut Securității de la „lucrătorii de filaj”. Deci nu erau, „în niciun fel, „acte de sabotaj” sau „ostile țării”, ci din contră: erau acte patriotice, ostile doar dictatorului și regimului comunist care, susținute eminentamente de Securitate, îngenuncheaseră țara și-o conduceau spre faliment moral și economic.

²¹ A se vedea declarația olografă completă la dosarelerevoluției.ro (postate de Asociația 21 Decembrie), regăsită de Richard Andrew Hall (<https://romanianrevolutionofdecember1989.com/2013/03/10/liviu-dinulescu-cpt-la-serviciul-de-pasapoarte-al-jud-timis-precizez-ca-anterior-declansarii-evenimentelor-de-la-Timișoara-din-datele-ce-le-detineam-serviciul-nostru-nu-rezulta-vreun-amestec-di/>) accesat 06.12.2018.

²² Mai multe astfel de documente sunt prezentate de Marius Mioc în articolul: <http://www.contributors.ro/analize/%E2%80%9CInformațiile-obținute-%E2%80%A6-nu-au-pus-in-evidenta-nici-lideri-si-nici-amestecul-vreunei-puteri-straine-in-producerea-evenimentelor-de-la-Timișoara/> - accesat 06.12.2018. Articolul e bazat pe documente „scoase la iveală de Asociația 21 Decembrie din București prin site-ul dosarele revoluției.ro și semnalate de cercetătorul american Richard Andrew Hall”.

²³ Cităm din aceeași sentință: „Se relevă, în această privință, depoziția martorului Mioc Marius, care a relatat că în seara zilei de 16 decembrie 1989 a fost reținut [...], fiind dus mai întâi la miliția județeană, unde a fost cercetat și bătut și, apoi, la penitenciar, unde a fost cercetat și bătut din nou [...]; depozițiile martorilor Pocovnicu Paul și Oprescu Lucian Marius, care au declarat că și în noaptea de 17/18 decembrie 1989 s-au făcut arestări de pe stradă, ei fiind duși la miliție, unde li s-au aplicat numeroase lovituri [...]; martorul Flocioiu Ioan a arătat că în seara de 16 decembrie 1989 a fost reținut și lovit de organele de miliție [...] iar martorul Perici Viorel a declarat că pe la orele 3 din noaptea de 16/17 decembrie 1989, [...] au fost reținuți și duși cu un autoturism „ARO” la miliție, unde au fost bătuți și amenințați (filele 385-387 vol. XV)”.

²⁴ <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0207cara.htm> accesat 06.12.2018

²⁵ <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0203fapt.htm> accesat 06.12.2018

²⁶ Un citat relevant: „Martorul Mioc Marius, student, a relatat că, în momentul în care o parte din persoanele aflate în fața locuinței pastorului Tokes Laszlo au început să scandeze lozinci antidictatoriale, a apărut un grup de milițieni cu scuturi care le-au forțat să se retragă, după care el a fost prins în zona gării și dus la miliție, și, apoi, la penitenciar, fiind lovit în mai multe rânduri cu ocazia cercetărilor”.

5. mergând cu raționamentul mai departe, se descifrează în această sentință jocul „la două capete” al justiției române de sub regimul post-revoluționar al lui Ion Iliescu. Pe de o parte, au fost condamnați capii represiunii și, pentru a satisface într-o anumită măsură opinia publică însetată de dreptate, un comandant de Securitate (Sima Traian). Pe de altă parte, au fost achitați sau, pur și simplu, eludați din rechizitoriu, majoritatea securiștilor (dar și a multor milițieni și șefi ai armatei) vinovați pentru crimele de la Timișoara. Motivul invocat de instanță se vedește astfel a fi o componentă a falsei narațiuni, inspirată de Ceaușescu însuși, conform căreia, până în dimineața de 22 decembrie, revoluționarii („elemente trădătoare, huliganice, deklasate”) ar fi fost „în serviciul diferitelor servicii străine”. Aceștia „își trădau poporul”, erau rezultatul „amestecului străin în România” și urmăreau „destabilizarea”, ba chiar „ruperea integrității țării”. A se vedea în acest sens stenogramele ședințe C.P.Ex. din 16-21 decembrie 1989²⁷.

restul țărilor pactului de la Varșovia, dar și a măsurilor liberalizatoare ale lui Gorbaciov (perestroika și glasnostul) aveau în acel moment un efect benefic, care au dat un plus de curaj și speranță maselor care au ieșit astfel în stradă împotriva tiraniei. Să nu uităm că regimul anilor '80 din România a fost mai draconic decât în orice altă țară comunistă, cu excepția Albaniei și Coreei de Nord, și că „acesta a fost și motivul principal al întârzierii Revoluției Române și-a violenței care a însoțit-o”²⁸.

Posibilitatea implicării U.R.S.S.

Mitul „atacului extern” nu are cum să stea în picioare, fiind contrazis de strategiile, devenite publice între timp, pe care se baza singura putere care ar fi putut interveni în mod real, dacă ar fi dorit să o facă, în România și anume U.R.S.S.. Iar ele excludeau în mod absolut intervenția militară, de orice natură. Grăitoare în acest sens sunt concluziile analizelor pe care conducerea sovietică le-a primit în februarie 1989, ca urmare a solicitării exprese a lui Mihail Gorbaciov. Cea mai cunoscută este cea realizată de echipa condusă de Oleg Bogomolov de la Institutul de Economie a Sistemului Mondial Socialist. Documentul este cunoscută astăzi sub numele de „memorandumul Bogomolov” și a făcut obiectul a numeroase interpretări, din păcate difuzate doar într-un cerc restrâns de specialiști și necunoscute publicului larg, deși este disponibilă online în colecția *End of the Cold War a Wilson Center Digital Archive*.

Oleg Timofeevici Bogomolov era șeful institutului din subordinea Academiei U.R.S.S. încă din 1969 și fusese unul dintre protejații lui Andropov. În analiza sa, al cărui titlu complet este *Schimbările din Europa de Est și influența lor asupra U.R.S.S.*, Oleg Bogomolov pornește de la următoarea premisă: „Încercările de a construi socialismul prin metode staliniste și neo-staliniste, a căror răspândire în regiune s-a realizat cu implicarea activă a părții sovietice, au sfârșit în blocaj”. Având în vedere tendințele crizei generale, Bogomolov a împărțit țările lagărului socialist în două grupuri. În primul, alcătuită din Polonia, Ungaria și Iugoslavia, criza se manifesta deschis și cu intensitate, fiind de anticipat mișcări de protest ample din partea muncitorilor deja angrenați în forme de organizare „politizate”. Totul pe fondul înrăutățirii condițiilor economice și-a nivelului de trai. În vreme ce urmările crizei din

²⁷ A se vedea <http://revista22.ro/7359/.html> -accesat 06.12.2018

²⁸ Andrei Ursu, Cosmetizarea „patriotică” a unui criminal (Partea a treia). <http://www.contributors.ro/cultura/cosmetizarea-%E2%80%9Cpatriotica%E2%80%9D-a-unui-criminal-parte-a-treia/> accesat 06.12.2018

Iugoslavia „vor avea efecte neglijabile asupra societății noastre”, în ceea ce privea Ungaria și în special Polonia, Bogomolov anticipa efecte „directe și foarte dureroase datorită întăririi poziției forțelor conservatoare și creșterii neîncrederii în șansele de supraviețuire ale perestroika”.

Al doilea grup de țări, alcătuit din Cehoslovacia, R.D.G., Bulgaria și România, erau în stadiul în care criza, deși profundă, era încă mascată. Semnele falimentului erau însă fără echivoc: neîndeplinirea unor programe economice „excesiv de optimiste”, creșterea neașteptată a inflației și declinul standardului de viață al populației. Interesant că un factor important luat în calcul era „acumularea sentimentelor de frustrare socială (obdelennost) în ceea ce privește grupurile mari”. Cu alte cuvinte, în respectivele țări butoiul cu pulbere era amorsat și stătea să explodeze.

„Încercările de a preveni evoluțiile emergente ar fi echivalent cu a lupta împotriva timpului și a cursului obiectiv al istoriei”, spunea Oleg Bogomolov în concluziile „memorandumului” său. Șeful Institutului de Economie a Sistemului Mondial Socialist era de părere că menținerea status quo-ului în Polonia, Ungaria și Iugoslavia, precum și susținerea forțelor conservatoare din Cehoslovacia, R.D.G., România și Bulgaria nu reprezintă o soluție. Varianta presupunea o povară financiară excesivă, una pe care economia secătuită a U.R.S.S. nu mai puteau s-o susțină. În plus, costurile nu puteau decât să crească în timp, iar rezultatele ar fi fost mai mult decât îndoielnice. Folosirea forței (militară sau politică) era și mai puțin dezirabilă. Nu ar fi făcut decât să întărească poziția neo-stalinistilor, ar fi stopat reformele timide care începuseră, ar fi adâncit criza și, cel mai important în perspectiva viitorului, ar fi întărit „sentimentele antisovietice” din țările respective. De asemenea, o utopică intervenție militară a Moscovei (exclusă de altfel în mod repetat și public de liderii sovietici încă din 1988) de partea forțelor conservatoare, care erau „înstrăinate de popoarele lor”, ar fi însemnat fără echivoc sfârșitul perestroika, prăbușirea încrederii comunității internaționale în politica lui Gorbaciov și ar fi generat „dezintegrarea sistemului social-economic și politic din aceste țări, precum și explozia unor proteste în masă și posibile ciocniri armate”. În concluzie, o intervenție militară, în orice formă s-ar fi produs ea, ar fi fost contrară intereselor strategice ale U.R.S.S.

Originea și semnificațiile mitului „amestecului străin”

Inventarea existenței unui „atac extern” a jucat în decembrie 1989 un rol mult mai important decât simpla manipularea a populației și a opiniei publice. Pentru aceasta ar trebui să revenim la conceptul de bază al strategiei de apărare a R.S.R. așa cum a fost el gândit ca urmare a experienței cehoslovace din august 1968. Astfel a apărut doctrina „războiului întregului popor pentru apărarea patriei” (de fapt a lui Ceaușescu personal, dacă citiți atent legislația), așa au apărut „Gărzile Patriotice” și așa s-a pus în mișcare proiectul „cetății asediate R.S.R.”. Cuplat cu o puternică propagandă naționalistă și cu militarizarea tuturor aspectelor vieții sociale, acest proiect a dus treptat la crearea unei dictaturi de tip nord-coreean, irespirabilă, autistă, violentă și impermeabilă oricărei tentative de reformă. Supuși îndoctrînării încă din școală, românii au trăit următorii zeci de ani în interiorul obsesiei paranoice a „dușmanului extern la pândă”, obsesie care le-a fost inoculată zi de zi, ca o otrăvă insidioasă, în cele mai diverse forme. Abia când disperarea a ajuns la limită și când instinctul de supraviețuire a fost depășit de nevoia de libertate au reușit să treacă de ea.

Doctrina de apărare despre care vorbeam, modificată radical după „experiența cehoslovacă”, a fost concretizată teoretic prin apariția legii nr. 14/1972 privind „organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România”. Pentru șirul de evenimente început în 17 decembrie 1989 relevant este articolul 6 din textul legislativ, cel care descrie situația în care putea fi declarată „starea de război” și anume „numai în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Socialiste România sau împotriva unui alt stat față de care Republica Socialistă România are obligații de apărare mutuală”. Nimic surprinzător. Din moment ce era de așteptat ca România să nu întreprindă vreun act de agresiune militară, singura ipoteză în care putea să se afle în război era aceea în care ar fi fost atacată.

Marea Adunare Națională – M.A.N.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT

Nicolae Ceaușescu

București, 29 decembrie 1972.

Legea nr. 14/1972 privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România

În vigoare de la 31 martie 1973 până la 10 iunie 1996, fiind abrogat prin Lege 46/1996 și înlocuit de Lege 46/1996; Lege 73/1995

Art. 6

„Starea de război poate fi declarată numai în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Socialiste România sau împotriva unui alt stat față de care Republica Socialistă România are obligații de apărare mutuală armată prin tratate internaționale, dacă s-a produs situația pentru care obligația de declarare a stării de război este statornicită”.

Același articol din lege stabilea explicit și singurele organe ale puterii de stat abilitate cu declararea stării de război: „Marea Adunare Națională, iar în intervalul dintre sesiunile acesteia, în caz de urgență, Consiliul de Stat, proclamă în interesul apărării țării, a ordinii publice sau a Securității statului, starea de necesitate în unele localități sau pe întreg teritoriul țării, declară mobilizarea parțială sau generală ori starea de război”. Rezultă destul de clar că în afara celor două organisme menționate *nu exista o altă opțiune* pentru a ajunge la „starea de război”. Dacă citim mai departe textul menționatei legi ajungem, la Capitolul II, articolul 8, la Consiliul Apărării, care, conform literei j) „în caz de atac armat prin surprindere, ia de îndată toate măsurile necesare pentru respingerea atacului și apărarea țării”. Deci „în caz de atac prin surprindere”, acest Consiliu al Apărării nu mai avea nevoie să obțină nici girul Marii Adunări Naționale, nici pe cel al Consiliului de Stat, pentru a „conduce nemijlocit operațiunile de luptă și de mobilizare a întregului potențial uman și material al țării”.

Ideea nu era deloc lipsită de logică. În ipoteza unei invazii prin surprindere asupra teritoriului național (ipoteză considerată cea mai probabilă în toate scenariile de după 1968) nu aveai timp să convoci toate celelalte organisme decizionale, ci aveai nevoie de unul singur, care să poată aplica rapid și eficient măsurile de apărare.

În decembrie 1989, Consiliul Apărării R.S.R. avea următoarea componență: președinte – Nicolae Ceaușescu (secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român); membri – Ilie Ceaușescu (secretar al Consiliului Politic Superior al Armatei și adjunct al ministrului Apărării Naționale), Constantin Dăscălescu (prim-ministru al Guvernului), Vasile Milea (ministrul Apărării Naționale), Tudor Postelnicu (ministrul Afacerilor Interne), Iulian Vlad (ministru secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului), Ion Stoian (ministrul Afacerilor Externe), Gheorghe Gomoiu (membru C.C. al P.C.R.), Ioan Totu

(președintele Comitetului de Stat al Planificării și Aprovizionării Tehnico-Materiale); secretar – general-maior Ștefan Gușă (șeful Marelui Stat Major al Armatei).

Dar Nicolae Ceaușescu nu a convocat Consiliul Apărării în acele zile, cum nu a convocat nici celelalte organisme care i-ar fi putut gira genul acesta de decizie radicală. Nici nu avea nevoie. El avea nevoie doar de „formă”, nu și de „fond”. Era singura modalitate în care putea declara „starea de război”, fără să o facă publică. Avea nevoie de acest război declarat unui inamic extern inexistent, pentru a păstra puterea. Avea nevoie de august 1968. A pretins că se pregătește o invazie („prin surprindere”, adică singura variantă pe care o putea acoperi legal, în caz că se punea problema, prin Consiliul Apărării) împotriva României și că evenimentele de la Timișoara sunt doar începutul acestui atac. Astfel a putut mobiliza împotriva timișorenilor ieșiți în stradă, și ulterior și împotriva restului românilor, toate componentele sistemului național de apărare, de la Securitate și Armată, până la Gărzi Patriotice și enigmatică rețea „R”.

Pe Nicolae Ceaușescu nu-l interesa o decizie formală luată prin convocarea Consiliului Apărării (de altfel, în ultimii ani, conducea acest organism practic singur, prin emiterea de directive în calitate de comandant suprem, fără a-l mai întruni nici măcar pentru consultare) ceea ce-l interesa în cel mai înalt grad era ca membrii ministerelor de forță (Interne, Securitate și Armată), să-i gireze scenariul și să-i execute ordinele în consecință.

Cum altfel se explică faptul că, deși Nicolae Ceaușescu vorbește constant (în ședința C.P.Ex., în teleconferința care i-a urmat și în zilele următoare) despre „starea de necesitate”, ordinele date (înmarea întregului personal al Securității și Miliției Timișoara cu muniție de război, trecerea Ministerului de Interne și al D.S.S. în situația de mobilizare totală, declanșarea la nivelul întregii Armate a măsurilor corespunzătoare indicativului „Radu cel Frumos”, mobilizarea generală a Gărzilor Patriotice și a activului de partid, instituirea la nivelul întregii țări, nu numai la Timișoara, a stării „de alarmă”, stabilirea județenelor locale ale partidului, aflate în directă subordine a Consiliului Apărării, ca sediu al coordonării acțiunilor de luptă, conform prevederilor din legea 14/1972 etc) corespund de fapt „stării de război”?

Această ipoteză, a războiului declarat românilor de proprii conducători în decembrie 1989, al cărui angrenaj „legal” l-am expus mai sus, nu este un exercițiu teoretic. O confirmă cronologia evenimentelor și desfășurarea lor ulterioară. Iată doar câteva din data de 17 decembrie 1989:

17 decembrie 1989:

Ora 06.00: Nicolae Ceaușescu îi ordonă lui Vasile Milea să scoată armata în stradă pentru „întimidarea manifestațiilor”.

Orele 07.00-10.00: Sosit în trombă la sediul C.C. al P.C.R. și foarte nervos Nicolae Ceaușescu îi cere lui Silviu Curticeanu să convoace imediat Consiliul de Stat. Intenția lui este de-a obține o acoperire formală pentru a „rezolva situația de la Timișoara”. Se răzgândește după o nouă discuție cu Milea, Postelnicu și Vlad, care îl asigură că „stăpânesc situația”.

Ora 10.00: Nicolae Ceaușescu îi informează pe membrii Biroului Permanent al C.C. al P.C.R. că situația de la Timișoara a fost rezolvată.

Orele 11.00-13.30: În urma reluării demonstrațiilor de la Timișoara și a ciocnirilor dintre manifestații și forțele de ordine, Ceaușescu emite noi directive pentru Milea, Vlad și Postelnicu. Ministrul Apărării le comunică imediat telefonic către toate unitățile din subordine: „Armata intră în stare de luptă. La Timișoara este stare de necesitate”.

Ora 14.00: Nicolae Ceaușescu îl convoacă la sediul C.C. al P.C.R. pe Ion Coman, președintele Comisiei pentru probleme de apărare a M.A.N., fost membru al Consiliului Apărării și fost ministru al Apărării. Îi ordonă să plece la Timișoara și să acționeze „în numele” lui. Va fi însoțit de o grupă operativă condusă de generalul Ștefan Gușă, prim-adjunct a ministrului Apărării Naționale și șef al Marelui Stat Major. Ajuns la Timișoara, Gușă va cere călcarea demonstranților „cu șenilele tancurilor” și zdrobirea capetelor „cu țeștile tunurilor”.

Ora 14.25: Unitățile militare din Timișoara primesc indicativul „Radu cel Frumos”, care reprezenta „alarmă parțială de luptă în vederea respingerii unui atac extern iminent asupra teritoriului național”. Parola nu mai fusese folosită niciodată în istoria recentă a forțelor armate române.

Ora 15.00: Ion Coman pleacă la Timișoara, însoțit de generalii Ștefan Gușă, Victor Atanasie Stănculescu, Mihai Chițac și Constantin Nuță.

Ora 15.15: Vasile Milea îi comunică telefonic generalului Topliceanu, comandantul Armatei a IV-a, că „în Ungaria există forțe care pregătesc o agresiune la frontiera de vest a țării”. Cu câteva momente înainte, contraamiralul Dinu, șeful Direcției de Informații a Marelui Stat Major îi raportase lui Milea că posturile sale de ascultare de la graniță nu interceptaseră nici un semnal referitor la un posibil atac din vest și că măsurile de mobilizare luate de statul major maghiar erau unele standard, având în vedere înrăutățirea situației de la Timișoara

Orele 16.00-17.00: În urma unui joc de scenă abil, Nicolae Ceaușescu obține aprobarea formală a membrilor C.P.Ex.-ului pentru „rezolvarea situației de la Timișoara”. În respectiva ședință își atinge obiectivele principale: obținerea aprobării formale pentru măsurile pe care le luase deja și atragerea tuturor în complicitate.

Ora 17.00: Securiștii și milițienii de la Timișoara primesc armamentul și muniția de război. Începe să se tragă, mai întâi izolat, apoi din ce în ce mai organizat și intens.

Ora 17.00-17.30: Nicolae Ceaușescu ține o teleconferință cu toți prim-secretarii din țară, prin care stabilește măsurile (le numește când „de necesitate”, când „de luptă”, când „de front”) care vor fi luate pentru lichidarea manifestațiilor de la Timișoara și prevenirea extinderii lor.

Ora 18.30: Vasile Milea transmite indicativul „Radu cel Frumos” întregii armate.

Iată cum, de facto, începând cu data de 17 decembrie 1989, România s-a aflat formal în război cu un agresor extern neidentificat. Ori acest fapt, ignorat cu desăvârșire de anchetele succesive în „Dosarul Revoluției” joacă un rol fundamental în înțelegerea dinamicii evenimentelor, atât în perioada 17-22 decembrie, cât și ulterior fugii lui Nicolae Ceaușescu de pe clădirea C.C.-ului în după-amiaza zilei de 22 decembrie.

Cu aportul ulterior al unor foști ofițeri și apologeți ai Securității (printre care fostul șef de cabinet al lui Iulian Vlad, Rogojan Aurel, inculpatul Teodorescu Filip, Troncotă Cristian) această narațiune a „amestecului străin” (în forma ei concepută chiar de către Nicolae Ceaușescu pentru a acoperi natura criminală a ordinilor sale) atât dinainte de 22 decembrie, cât și de după (prin teoria conspiraționistă a implicării „turiștilor sovietici” și K.G.B.-ului) a avut, din nefericire, un înalt grad de diseminare (prin organe de presă în general aservite Securității și prin internet) și acceptare publică. Până recent, chiar în rândul unor procurori militari.

Responsabilitatea Parchetelor Militare: anchetarea ofițerilor de Securitate pentru crimele de la Timișoara

Ceea ce rezultă din rechizitoriul incomplet și sentința viciată analizate mai sus este că cei patru inculpați achitați – col. Teodorescu Filip, locțiitor al șefului Direcției contraspionaj, lt.col. Anastasiu Gabriel, locțiitor al șefului Direcției informații interne, ambii din Departamentul Securității Statului, lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu Tinu, adjuncți ai șefului Securității județului Timiș – n-au fost de fapt anchetați și nici judecați pentru cele mai grave fapte ale lor. Pe lângă „identificarea, reținerea și cercetarea celor suspecți ca inițiatori, organizatori ori participanți la demonstrațiile antidictatoriale”, ei ar fi trebuit să fie chemați în instanță pentru:

- torturarea revoluționarilor asupra cărora ofițerii respectivi au exercitat control după arestare;
- pentru obținerea informațiilor despre liderii revoltei, revoluționarilor le-au fost cauzate vătămări și suferințe fizice și psihice grave;
- întemnițarea cu încălcarea regulilor generale de drept internațional a peste 200 de revoluționari timișoreni;
- în general, victimele au fost persecutate, cu încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, tocmai pentru că au aparținut unui grup determinat, respectiv larga colectivitate a opozițanilor politici dictatorului Ceaușescu;
- „transmiterea ordinului de înarmare a cadrelor de Securitate”, care a avut drept urmare directă uciderea și rănirea a peste 300 de revoluționari timișoreni „în urma folosirii armelor de foc de către cadre și trupe ale Ministerului de Interne și Departamentul Securității Statului” de către „trăgători experimentați instalați pe acoperișuri sau la ferestrele unor clădiri, aflați în autovehicule ce se deplasau în diferite zone ale orașului, ori care au reușit să se infiltreze în rândul trupelor” (o referință evidentă la cadre ale Securității), inclusiv „trupele de Securitate care făceau parte din organigrama Departamentului Securității Statului”.

Rezultă că faptele numiților Teodorescu Filip, lt.col. Anastasiu Gabriel, lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu Tinu, ca și ale tuturor ofițerilor și subofițerilor subordonați acestora care au „transmis ordine” de înarmare sau au contribuit sau participat direct la identificarea, întemnițarea cu încălcarea regulilor generale de drept internațional și cercetarea abuzivă, însoțită de vătămări și suferințe fizice și psihice grave a demonstranților pașnici, prin faptul că au înlesnit săvârșirea faptelor enumerate mai sus, se circumscriu participăției penale în formă complicității la infracțiuni contra umanității, prevăzute de art. 48 C.P. rap. la art. 439 alin. 1 lit. a, e, g, i, j, k. Această încadrare este susținută și de:

- faptele avute în vedere în condamnarea lui Sima Traian, respectiv:
 - o „a furnizat datele informative obținute de la subalterni” comandamentului unic, și pe baza lor „au fost coordonate acțiunile de reprimare a populației”;
 - o „a făcut parte din comandamentul de Securitate condus de generalul Macri Emil, în care calitate a organizat activitățile de obținere a informațiilor ce erau necesare pentru reprimarea revoluției și a dispus să fie antrenați lucrători din subordine pentru identificarea și neutralizarea conducătorilor manifestațiilor”.

Iar de aici rezultă clar că însăși instanța a reținut, fără ca aceștia să fie anchetați sau judecați pentru aceste fapte, că subordonații lui Sima Traian, respectiv adjuncții săi, inculpații lt. col. Atudoroaie Gheorghe și maior Radu

Ținu, au participat la „identificarea și neutralizarea conducătorilor manifestațiilor”. Or dacă Sima Traian a fost condamnat pentru aceste fapte, este evident că și cei doi subalterni trebuie anchetați în același sens.

- condamnarea inculpaților Coman Ion și Bălan Radu, despre care „s-a reținut că au organizat și condus... întreaga acțiune de reprimare, până în momentul când soții Ceaușescu au fugit, prin folosirea armamentului cu muniție de război de către forțele Ministerului de Interne, *Departamentului Securității Statului* și ale Ministerului Apărării Naționale ce au fost subordonate comandamentului județean în fruntea căruia cei doi s-au aflat, urmărind astfel *uciderea celor care manifestau* pentru respectarea drepturilor și libertăților cetățenești”.

Pe de altă parte, este de la sine înțeles că respectivii șefi P.C.R., Coman Ion și Bălan Radu, nu au putut „organiza și conduce” de unii singuri întreaga represiune, dând ordinele criminale direct celor din „forțele Ministerului de Interne și Departamentului Securității Statului” care au tras, efectiv. Aceste ordine nu aveau cum să ajungă la cei care aveau armamentul în mână decât pe cale ierarhică (așa cum s-a reținut în cazul lui Sima), ierarhie care i-a inclus și pe cei patru ofițeri susnumiți.

- actul de acuzare a lui Macri Emil, care a îndeplinit funcția de șef al Direcției Contrainformații Economice din D.S.S. S-a reținut că acesta „a transmis personalului din subordine hotărârea de reprimare a manifestațiilor antidictatoriale și-a trecut la punerea ei în executare, prin:

- o organizarea culegerii de date informative de la locul manifestației, din obiective economice și locuințe; în acest scop a dat dispoziții să fie trimis *personalul de Securitate în rândul demonstrațiilor, să fie întrerupte legăturile telefonice urbane, interurbane și internaționale, să fie interceptate convorbirile telefonice, să fie executate operațiuni de filaj, să fie instalate microfoane în locuințe și unități economice, să fie violată corespondența;*

- o izolarea populației prin amplasarea de dispozitive care au blocat principalele căi de acces în și din municipiul Timișoara;

- o acordul ce și l-a dat pentru *înarmarea cadrelor de Securitate și miliție cu arme și muniție de război*, astfel că acestea, organizate și conduse de generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu, *au acționat cu aceste arme împotriva demonstrațiilor*”.

Iar dacă Macri Emil s-a făcut vinovat de aceste fapte (încadrate la infracțiunea de genocid), este de la sine înțeles că și faptele „personalului din subordine”, căruia acesta a transmis acele ordine, reprezintă tot crime împotriva umanității.

- Concluziile – pe care instanța le-a tras privind faptele, conform cărora „cadrele și trupele de Securitate” au participat la „împușcarea mortală sau rănirea celor 325 victime”, prin „țintirea selectivă a unor persoane și executării de focuri de armă singulare asupra lor”, inclusiv acei „trăgători experimentați instalați pe acoperișuri sau la ferestrele unor clădiri, aflați în autovehicule ce se deplasau în diferite zone ale orașului, ori care au reușit să se infiltreze în rândul trupelor”.

Printre mărturiile care susțin aceste concluzii se află și cea a martorului Dumitru Dăescu, fost colonel, care în legătură cu persoanele care au tras la Timișoara, în decembrie 1989 a declarat în procesul Revoluției de la Timișoara de la Înalta Curte de

Casație și Justiție, în care au fost judecați generalii (r) Victor Athanasie Stănculescu și Mihai Chițac, că „focul a fost deschis de niște **oameni îmbrăcați în combinezoane negre**”²⁹.

Or, după cum va rezulta și din mărturiile de mai jos asupra trăgătorilor de după 22 decembrie, „oamenii îmbrăcați în combinezoane negre” erau luptători U.S.L.A., și nu militari din forțele armate.

(S-a enunțat ideea că aceștia ar fi putut să fi fost tanchiști, care ar fi avut de asemenea în dotare costume negre; această aserțiune nu este credibilă, dată fiind natura pregătirii tanchiștilor, respectiv, evident, pentru lupta în tancuri, nu infiltrați în formațiuni de stradă sau în case conspirative.)

În fapt, identitatea trăgătorilor în combinezoane negre rezultă chiar din declarațiile unora din participanții la represiunea de la Timișoara. Astfel, în anul 2006, la „procesul Timișoara” a generalilor Stănculescu și Chițac, fostul ofițer de armată Gheorghe Ciubotariu, prezent în dispozitivul care supraveghea demonstrații din zona Catedralei, declară că în decembrie 1989, „s-a tras cu rafale de pistol mitralieră de pe breteaua din fața Catedralei, întâi la nivelul acoperișului și apoi în demonstrații”... Cei care au tras au fost „civili și persoane în *combinezoane negre de la Ministerul de Interne*”³⁰.

Aceste mărturii se confirmă și prin concluzia raportului de Informare al Ministerului Apărării Naționale, întocmit de comandantul Marcu Dumitru din Arad:

*„Între efectivele noastre au fost semnalate efective de **militari necunoscuți** care aveau în dotare lanterne foarte puternice și care îndreptau fasciculul luminos spre balcoane, iar după aceea trăgeau asupra acestora – cazuri semnalate pe calea Girocului – **îmbrăcați civili**. Au fost semnalate **efective ale Securității și Miliției** în toate punctele unde am avut efective. Nu cunoaștem misiunile pe care le aveau de îndeplinit acești indivizi”*³¹.

*„Includerea în mai multe locuri fierbinți a unităților militare în cadrul unor dispozitive mixte, împreună cu forțele de ordine (**trupe de Securitate, miliție, U.S.L.A., grăniceri**), specializate în **acțiuni represive**, de forță, **infiltrarea printre rândurile manifestanților a unor persoane, aparținând Securității care acționau cu deosebită abilitate, trăgând acoperit împotriva manifestanților**, a fost deliberat folosită ca stabilirea responsabilității pentru împușcarea unor oameni să devină practic imposibilă, și a arunca pe seama armatei vina pentru o bună parte din tot ce s-a întâmplat în acele zile la Timișoara”*³².

²⁹ <https://romanalibera.ro/special/investigatii/noi-martori-in-procesul-revoluției-de-la-Timișoara--41330> Consultat 06.10.2018

³⁰ *General Stănculescu se apară cu amănări și absențe*, „Gândul”, 19 ianuarie 2006 (<https://www.gandul.info/stiri/generalul-stanculescu-se-apara-cu-amanari-si-absente-255636>, consultat la 05.12.2018).

³¹ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/4-ianuarie-1990-comandantul-dumitru-marcu-intre-efectivele-noastre-au-fost-semnalate-efective-de-militari-necunoscuti-care-aveau-in-dotare-lanterne-foarte-puternice/> consultat la 05.12.2018

³² Raportul a fost înaintat Parlamentului României de Ministerul Apărării Naționale, în 1990, și a fost inclus în Jurnalul de lupta depus la instanța supremă cu ocazia judecării generalilor Stănculescu și Chițac. A se vedea

<https://www.mediafax.ro/social/jurnalul-de-lupta-al-revoluției-de-la-Timișoara-desecretizat-galerie-foto-2767638> consultat la 05.12.2018

Aceste concluzii, prin ele însele, ar fi trebuit să atragă responsabilitatea penală a acelor „cadre și trupe de Securitate” care au participat la „împușcarea mortală sau rănirea celor 325 victime”, ca și a tuturor ofițerilor și subofițerilor care au dat ordinele respective sau au înlesnit în vreun fel executarea lor. Aceștia pot fi identificați în baza bogăției de mărturii aflate în dosar. Doar un exemplu din sute de altele – martorul Benea Trofin, fost ofițer de Miliție: „Seara la ora 10.00 a început «scandalul», când au venit un grup de milițieni îmbrăcați în salopete negre, înarmați cu bâte. L-am recunoscut pe plutonierul «Tibi» printre ei. Ei au început să spargă geamurile de la vitrine, apoi alții veneau și dădeau foc la magazine în Piața Traian și în jurul pieței, pe străzi. L-am văzut printre ei și pe unul Ștefănescu ce lucra înainte la Securitate”³³.

Toate faptele prezentate mai sus întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, sau complicitate la aceste infracțiuni prevăzute în art. 439 alin. 1 lit. a, g, j, k. Autorii lor sunt ușor identificabili conform „organigramei Departamentului Securității Statului” și trebuie ca atare anchetați pentru aceste fapte și încadrări de drept. Este de asemenea de subliniat că în aceeași cauză nu poate fi invocată „autoritatea lucrului judecat” întrucât cei vizați nu au fost niciodată urmăriți și nici judecați pentru toate actele materiale săvârșite descrise mai sus.

Se impune de asemenea concluzia că tot în categoria complicității la aceste infracțiuni se încadrează și sustragerea și transportarea celor 40 cadavre care, la ordinul Elenei Ceaușescu, au fost incinerate la București pentru a șterge urmele crimei. Printre cei identificați ca participant, dar încadrat la o faptă mult mai „blândă” (favorizare) și în consecință, amnistiat, a fost și colonelul de miliție Ghircioaș Nicolae, șeful Institutului de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Miliției. Acesta a selectat cadavrele și-a distrus prin ardere întregul set de documente privitoare la cei împușcați în 22 decembrie, după fuga cuplului dictatorial. Același Ghircioaș va juca un rol similar în acoperirea crimelor de după 22 decembrie ale Securității, după cum vom vedea în continuare.

Represiunea de la București, 21-22 decembrie 1989

În aceeași măsură se impune identificarea și anchetarea autorilor uciderilor și torturilor de la București din seara și noaptea de 21 spre 22 decembrie. Conform unui martor, *revoluționarii au fost „duși în închisoarea Jilava. Aici, în tot cursul nopții au intrat mașini pline cu răniți și cu arestați. Au fost aici în închisoarea Jilava copii de la 12 ani până la 16-18 ani, răniți, cu picioarele rupte, cu capetele sparte. Numai sânge s-a scurs pe culoarele și prin celulele închisorii Jilava”*³⁴.

Un alt martor (Vasile Purica, un constănțean rănit în Revoluție la București) declară: „(Pe 21 decembrie) *Cu metroul am ajuns în Piață Universității și aici am văzut sute de tineri. Bănuiesc că erau și provocatori. Cred că tot pe la 22-22.30 (...) ne-am lovit de un cordon de «uslași» (combinezoane negre, bastoane și scuturi), iar în spatele lor, se afla un alt cordon de ostași (...). Sosește un TAB, din lateral, făcând manevre de intimidare a demonstrațiilor. La un moment dat rămâne în pană. Militarii în termen au vrut atunci să iasă, dar «uslașii» le-au strigat să rămână înăuntru. Împreună cu alți doi-trei tineri am încercat să atârnam o eșarfă*

³³ Declarație dată în 28.03.1994 în fața Comisiei condusă de senatorul Valentin Gabrielescu

³⁴ Declarația disidentului ing. Nicu Stăncescu, venit pe 22 de la Jilava la T.V.R.

făcută dintr-un cearceaf de mitralieră TAB-ului. Trăgătorul mitralierei o rotea în permanență. Am pus mână pe ea încercând s-o întorc spre cordonul de «uslași». Eram sus pe TAB împreună cu alt tânăr. Acesta a sărit după ce a izbutit să agațe eșarfa. În momentul în care am reușit să rotesc cu cca 90 grade mitralieră, am fost lovit de un glonț, tras dinspre cordonul de «uslași»,³⁵.

Focurile de armă și identitatea trăgătorilor după fuga dictatorului

Conform probelor existente în dosarele de urmărire penală și în spațiul public, focurile de armă care au produs victime, și în același timp au inițiat și întreținut starea de panică în rândurile populației, inclusiv ale forțelor armate, au avut următoarele caracteristici:

- au fost trase din locații ascunse, în general din jurul unor obiective strategice: vile din jurul Televiziunii, blocuri din zonă C.C., apartamente din blocurile din jurul Ministerului Apărării Naționale, din apropierea unor unități militare, din jurul unor piețe, din marginea unor păduri;
- focurile veneau din mai multe direcții, părând a fi coordonate pentru a crea reacții din partea forțelor armate și revoluționarilor înarmați;
- focurile de armă erau deseori executate în mod concentric;
- focurile de armă reale au fost însoțite de simulări (gloanțe trasoare, simulări auditive) în alte puncte, pentru a crea astfel ținte false și confuzie în rândul revoluționarilor și militarilor;
- pentru o mai bună disimulare, focurile se concentrău cu precădere seara sau noaptea;
- în general trăgătorii au reușit să se camufleze, schimbând deseori locațiile, după principiul acțiunilor de comando „trage și dispare”
- trăgătorii care au fost totuși prinși aveau următoarele caracteristici:
 - o salopete negre deasupra mai multor rânduri de haine – evident pentru camuflaj nocturn și, la nevoie, infiltrare în rândul altor grupuri – populație civilă și armată;
 - o mai multe acte de identitate, pe mai multe nume; alții fără niciun act;
 - o un numitor comun al actelor de identitate găsite erau legate de Securitate (în special Direcția a 5-a, U.S.L.A.);
 - o trăgătorii erau în general atletici și aparent bine pregătiți pentru lupta de gherilă;
 - o unii din trăgători păreau de origine străină (în general arabă);
 - o unii din trăgători se comportau ca și cum ar fi fost sub influența unor droguri care le măreau rezistență și agresivitatea;
 - o iar gloanțele și armamentul folosite aveau în multe cazuri caracteristici diferite de cele aflate în dotarea armatei române la acea dată, și anume:
 - o calibrul mai mic (5.6 / 5.62), arme în general ușoare, deci mai ușor de disimulat sub haine; arme și muniții care nu erau în dotarea forțelor M.Ap.N.;
 - o vârful „Vidia”, sau „teșite”, sau cu o „piatră”, gloanțe explozive la contact - pentru a mări gravitatea și vizibilitatea rănilor;

³⁵ Un dizident în tumultul Revoluției. Ziua Constanta: <https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/eveniment/un-dizident-in-tumultul-revoluției-29335.html?print> - consultat la 05.12.2018

- arme cu lunetă și dispozitive mobile de ochire în timp de noapte, dispozitive care nu erau în dotarea forțelor M.Ap.N.:
- printre țintele trăgătorilor s-au aflat unități militare ale Ministerului Apărării Naționale, în scop de diversiune.

În cele ce urmează vom explica, cu probe și mărturii, fiecare din caracteristicile de mai sus, demonstrând, în fapt, existența infracțiunilor contra umanității menționate și apartenența instituțională a făptuitorilor.

Identitatea trăgătorilor

Julian Vlad: „Elementele din Direcția a V-a, U.S.L.A., C.T.S. și din alte unități de Securitate, inclusiv speciale”³⁶

Pe 29 ianuarie 1990 ultimul șef al Securității ceaușiste, generalul Iulian Vlad, fiind în stare de arest sub acuzația de genocid, a dat o declarație olografă în fața procurorului militar Gheorghe Diaconescu. Din motive neelucidate, dar nu greu de presupus, această declarație nu a fost folosită în procesul împotriva lotului C.P.Ex. (din care a făcut parte Iulian Vlad) și nici n-a fost făcută publică la acea vreme. Fostul șef al Parchetelor Militare, generalul Dan Ioan ar fi găsit-o mult mai târziu în fișetul lui Gheorghe Diaconescu și-a citat-o într-o carte a domniei sale, iar istoricul Mădălin Hodor a publicat-o în facsimil, însoțită de o analiză pertinentă. În urma „analizei modului în care au început și s-au desfășurat acțiunile teroriste în Capitală”, Iulian Vlad identifică astfel pe trăgători:

„1) Elementele din Direcția a V-a³⁷, U.S.L.A., C.T.S. și din alte unități de Securitate, inclusiv speciale:

a) *Direcția a V-a, așa cum am mai spus, avea în responsabilitate paza și Securitatea interioară a Palatului Republicii, multe dintre cadrele acestei unități cunoscând foarte bine clădirea, cu toate detaliile ei. În situația creată în ziua de 22.12.1989, puteau să meargă la Palat, pe lângă cei care făceau acolo serviciul și unii dintre ofițerii și subofițerii care se aflau la sediul C.C. ori la unitate.*

Este cât se poate de clar că numai niște oameni care cunoșteau bine topografia locului ori erau în complicitate cu cei care aveau asemenea cunoștințe puteau pătrunde în clădire (sau pe acoperișul ei) și transporta armamentul și cantitățile mari de muniție pe care le-au avut la dispoziție.

Tot această Direcție dispunea de o bază puternică și în apropierea Televiziunii (la Televiziunea veche). De asemenea, avea în responsabilitate perimetrul din zonă reședinței unde se aflau numeroase case (vile) nelocuite și în care teroriștii ar fi putut să se ascundă ori să-și facă puncte de sprijin.

Sunt și alte motive care pun pe prim-plan suspiciuni cu privire la această unitate.

b) *Elemente din cadrul unității speciale de luptă antiteroriste care aveau unele misiuni comune cu Direcția a V-a și, ca și o parte a ofițerilor și subofițerilor de la această unitate, dispuneau de o mai bună instruire și de mijloace de luptă mai diversificate.*

³⁶ Arhiva personală a procurorului magistrat, gral. Ioan Dan.

³⁷ Direcția a V-a avea misiunea pazei dictatorului.

c) *Elemente din Trupele de Securitate care asigurau paza obiectivelor speciale (reședință, palat etc.) și, împreună cu Direcția a-V-a, Securitatea Capitalei și Miliția Capitalei asigurau traseul de deplasare.*

d) *Ofițeri și subofițeri din Securitatea Capitalei, îndeosebi de la Serviciul Trasee, sau dintre cei care au lucrat la Direcția a V-a.*

e) *Elemente din alte unități de Securitate, inclusiv unitățile speciale 544, 195 și 110, precum și din cele complet acoperite, comandate de col. Maita, col. Văleanu, lt. col. Sîrbu, col. Nica, col. Eftimie și lt. col. (Eftimie sau Anghelache) Gelu (așa stă scris în declarație–n.n.). Aceste din urmă șase unități, ca și UM 544, în ansamblu, și UM 195 puteau dispune și de armament și muniții de proveniență străină, precum și de condiții de pregătire adecvate.*

2) *Ofițeri și subofițeri din Miliție, atât de la Capitală, cât și de la I.G.M., cu prioritate cei din Detașamentul special de intervenție și cei care asigurau traseul.*

3) *Cred că s-ar impune verificarea, prin metode și mijloace specifice, a trăgătorilor de elită din toate unitățile din Capitală ale Ministerului de Interne, precum și a celor care au avut în dotare sau au îndeplinit misiuni folosind arme cu lunetă. N-ar trebui omiși nici chiar cei de la Dinamo și de la alte cluburi sportive.*

4) *Unele cadre militare de rezervă ale Securității, Miliției și Armatei, precum și actuali (la data respectivă) și foști activiști de partid sau U.T.C., persoane apropiate trădătorului și familiei sale ori care posedă arme de foc” etc.*

Vlad chiar aduce argumente logice în favoarea acestei liste, respectiv că numai aceștia cunoșteau „clădirile” și „topografia locului” și aveau posibilitatea „transportării armamentului și cantităților mari de muniție pe care le-au avut la dispoziție”.

Lista include și „arabi, în general, și palestinieni, în special, inclusiv cei care sunt la pregătire pe linia Armatei”. Acest fapt e confirmat de unii medici și alți martori, după cum se va vedea. Trebuie subliniat însă de la bun început că respectivii erau afiliați Securității și antrenați de aceasta. În acest sens se înscrie și mărturia fostului ofițer din Direcția I a Securității, citată mai sus : „din ascunzători, din case conspirative [...] cei din U.S.L.A. și unii studenți străini, alăturați lor, trăgeau cu niște cartușe speciale, care la lovirea țintei, provocau noi explozii. Nu conta că țintele erau vii!”. După cum se va vedea, probele demonstrează că același tip de gloanțe explozive au fost folosite și după 22, de aceeași actori. Concluziile istoricului Mădălin Hodor sunt importante și merită reluate:

1. Pe lângă indicarea Direcției a V-a, U.S.L.A. și C.T.S. (Comandamentul Trupelor de Securitate) ca principalele unități furnizoare de „teroriști”, menționarea unor „cadre militare de rezervă ale Securității, Miliției și Armatei, precum și actuali (la data respectivă) și foști activiști de partid sau U.T.C., persoane apropiate trădătorului și familiei sale”, precum și-a anumitor „cadre militare sau luptători din Gărzile Patriotice” reprezintă o „descriere cât se poate de precisă și acoperitoare a rețelei «R», celebra structură secretă care trebuia să funcționeze „pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic” în timpul „războiului întregului popor pentru apărarea patriei”. Adică în tipul de scenariu din decembrie 1989”.

Vom reveni în secțiunile următoare cu o descriere a acelei „lupte de rezistență” pregătită de Securitate și modul cum aceasta a fost urmată aidoma de faptele din timpul Revoluției din 1989.

2. Prin mărturia sa, Iulian Vlad „arată indubitabil că știa exact componența, structura și modul de operare al rețelei «R» lucru care nu putea fi explicat decât prin aceea că era, prin natura funcției (de șef al Securității), unul dintre cei care o coordonau. Ceea ce contrastează strident cu repetatele sale declarații ulterioare prin care nega că ar cunoaște ceva despre existența unei astfel de rețele conspirate și despre legăturile ei cu Securitatea” respectiv “rețeaua «R», planul «Z»... Chiar și atunci când Silviu Brucan l-a confruntat în seara zilei de 23 decembrie 1989, în timpul celebrei ședințe din sediul M.Ap.N., cerându-i direct să le ordone să depună armele și să înceteze focul. Or, Silviu Brucan știa foarte bine ce știa, pentru că bazele structurii fuseseră puse în 1968, pe vremea când el însuși era în cercul intim al puterii. De frică, Iulian Vlad a mințit și-a dat vina pe „elemente loiale dictatorului”, sau pe „fanatici care acționau individual”, deși tot ceea ce se întâmpla pe străzi indica o acțiune coordonată și condusă după regulile războiului”³⁸.

Această explicitare a componenței grupurilor de teroriști de către ultimul șef al Securității ceaușiste este singura lui confesiune credibilă. Ea s-a produs într-un moment în care acțiunile teroriste anti-revoluționare erau încă proaspete și el era arestat pentru genocid. Vlad știa că dacă ar fi încercat să ascundă identitatea atâtor trăgători (despre care era imposibil ca el să nu avut cunoștință) ar fi creat suspiciuni și și-ar fi agravat situația juridică. A optat astfel pentru o jumătate de adevăr: să se dezică de subalternii săi că să se scape pe sine. Externalizându-și vinovăția individuală în cea colectivă, la care el însuși nu ar fi participat, Vlad recunoaște că ofițeri din subordinea sa au tras, dar nu la ordinul său. Încercând să se pună la adăpost pe sine, el pretindea că ar fi trecut instantaneu de partea Revoluției și împotriva „trădătorului” (!).

Este de la sine înțeles că **dacă morții și răniții din decembrie 1989 ar fi fost, unilateral, victimele unei diversiuni organizate de capii armatei române** (îngrijorați, s-ar putea presupune, de propria soartă datorită culpabilității implicate de cazul Timișoara), Vlad ar fi divulgat pe loc acele nume/metode, nesimțind nevoia de a-și implica proprii subalterni, față de care avea un vechi atașament din vremea când îi școlise, ani de zile, la Băneasa. Singura posibilitate rămâne, așadar, că diversiunea și crimele de la Revoluție au fost ordonate de el însuși, ca fiind cel mai interesat să se pună la adăpost de mânia populației răzvrătite.

Identitatea trăgătorilor: nu numai Vlad, dar și alți comandanți din Securitate au dat vina, pentru a se disculpa, pe „alți” securiști

Generalul Maior Ghiță Grigorie, comandantul Trupelor de Securitate: „Trupele de Securitate nu au nimic comun și nu pot fi confundate cu acele *forțe speciale de Securitate și elemente teroriste care au fost pregătite în ascuns de dictator...pentru operații de tip gherilă urbană*”³⁹. Merită amintit că Ghiță Grigorie a fost condamnat, abia în 2001, la 6 ani închisoare pentru contribuția sa la masacrul de la Otopeni; după ce Joița Tănase, Procurorul General de atunci a încercat să-l scape prin recurs în anulare, Ghiță a fost grațiat, că și Iulian Vlad cu 10 ani înainte, de Ion Iliescu.

Colonelul Gheorghe Ardeleanu, șeful U.S.L.A. În momentul în care un terorist capturat, care s-a dovedit a fi subofițer din U.S.L.A., a fost adus la M.Ap.N. în fața Consiliului de

³⁸ Mădălin Hodor, *Cine au fost „teroriștii”?* Iulian Vlad spune că erau de la Securitate. Declarație olografă în „Revista 22”, 21.12.2017 (<https://revista22.ro/actualitate-interna/cine-au-fost-teroristii-iulian-vlad-spune-c-erau-de-la-Securitate-declaraie-olograf>) consultat la 04.12.2018.

³⁹ „Adevărul”, 19 ianuarie 1990.

Război, fostul comandant U.S.L.A. și-a acuzat direct propriul său subordonat, e vorba despre Gheorghe Trosca, șeful de Stat Major al U.S.L.A. (declarat ulterior erou al Revoluției), spunând: „*Asta Trosca mi-a făcut-o!*“. Mai multe detalii despre cazul Trosca se află în secțiunea dedicată aceluia caz.

De altfel, Gheorghe Ardeleanu avea să demaște U.S.L.A., fără să vrea, din nou, la sediul U.S.L.A., pe 25 decembrie 1989 în jurul orelor 18.

Identitatea trăgătorilor: scurtă incursiune în misiunile „patriotice” al Unității Speciale de Luptă Antiteroristă (U.S.L.A.)

Revista „Securitatea”, anul 1986, nr. 2 (74)

Aparatul de dezinformare al Securității a reușit să acrediteze ideea că U.S.L.A. ar fi fost o unitate „profesionistă”, a cărei unică misiune era de-a apăra poporul de teroriști. Căpitanul Cotuna Eugen, ajuns maior și șef al serviciului de protecție apropiată, avea să fie împușcat în față M.Ap.N. în cadrul încercării eșuate a echipei Trosca de a pătrunde în unitate în noaptea de 23-24 decembrie 1989. (A fost avansat post-mortem la gradul de lt. colonel și declarat erou al revoluției „în lupta cu teroriștii”!). Într-o intervenție din revista „Securitatea”⁴⁰ din cadrul „anchetei” „Cadrele de Securitate – *revoluționari de profesie* în lupta pentru apărarea cuceririlor socialiste”, acesta scria că „pentru îndeplinirea ireproșabilă a misiunilor încredințate” „*la cotele de exigență formulate de Comandatul suprem*” fiecare luptător trebuie să dispună de „*o pregătire moral-politică și militară deosebită și, nu în ultimul rând, de o înaltă conștiință revoluționară*” astfel încât fiecare să poată „executa misiuni izolate în mod individual”. Pentru această „luptă corp-la-corp, pregătirea psihologică și *tragerile cu armamentul din dotare, din orice poziție și în viteză, trebuie stăpânite la perfecție de întregul efectiv*”. Numai cu o astfel de pregătire își puteau luptătorii U.S.L.A. „face datoria de *apărători de nădejde ale cuceririlor revoluționare ale eroicului nostru popor*”. Este de remarcat aici ca Eugen Contuna creiona astfel exact profilul teroriștilor de după 22 decembrie 1989, care „stăpâneau la perfecție *tragerile cu armamentul din dotare, din orice poziție și în viteză*”. *Așa cum se cerea în aceeași „anchetă”* a lt. col. Dumitru Dănaș, „*legile nescrise și dure ale „războiului secret”*” le impuneau și lor „*dăruire totală față de muncă*”.

Dar să examinăm care erau misiunile încredințate de Comandatul Suprem „*revoluționarilor de profesie, apărători de nădejde ale cuceririlor revoluționare*”, cu „*dăruire totală față de muncă*”, înainte de 22 decembrie 1989.

Dosarele Securității aflate la C.N.S.A.S. demonstrează că toate direcțiile Securității se ocupau în proporție covârșitoare cu represiunea populației României, forțată să aplaude „Conducătorul iubit” pe care majoritatea țării îl disprețuia. D.S.S. era principalul punct de sprijin al cultului personalității dictatorului Ceaușescu și-a soției sale, un instrument prin excelență de teroare și umilire. Pentru că Ceaușescu nu voia să apară „în exterior” că ar fi fost un despot, a cerut Securității să „nu mai existe deținuți politic”. Ca atare, Securitatea a acționat în principal prin deghizarea învinuirilor politice în infracțiuni de drept comun. Acțiune la care a participat din plin și U.S.L.A. Din documente precum notă-raport a U.S.L.A. din 26 iunie 1988, aflăm că „în conlucrare cu Direcția I și Direcția a IV-a” împotriva „unor elemente periculoase” capabile de „săvârșirea unor fapte de natură a afecta Securitatea statului [...] în 13 cazuri s-a început urmărirea penală pentru infracțiuni de drept comun, 3

⁴⁰ „Securitatea”, anul 1986, nr. 2 (74).

elemente au fost influențate pozitiv, iar alte 8 avertizate⁴¹. Un caz tipic pentru genul de „obiective” din „baza de lucru” a U.S.L.A. a fost „Jora”. Apreciat drept „element deosebit de periculos din București, care intenționa să detoneze materiale explozive în locuri publice din Capitală; a fost arestat – în urmă unei combinații – pentru furt din avutul personal, judecat și condamnat în conformitate cu prevederile legii. În caz se continuau măsurile de control, împreună cu Direcția a IV-a, pe timpul cât «JORA» se va afla în detenție⁴². Se remarcă similaritatea cu cazul inginerului Gheorghe Ursu, care a fost anchetat și torturat de Securitate în timpul detenției la miliție⁴³. Tot U.S.L.A. se ocupa de „destrămarea a 89 de anturaje necorespunzătoare la care erau atrase peste 25 de persoane, în special tineri scăpați de sub controlul familiilor și al factorilor educaționali. Într-un număr de 12 cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale⁴⁴. În legătura cu „obiectivele diplomatice”, U.S.L.A. s-a preocupat nu atât de paza lor împotriva atentatelor, cât cu prevenirea intrării „în sediile misiunilor a persoanelor din categoria celor date în consemn ori care aveau asupra lor materiale cu conținut necorespunzător⁴⁵”.

Iată cum apărau cuceririle revoluționare ale eroicului popor luptătorii antiteroriști ai lui Ceaușescu, căruia îi acordau „*dăruire totală*». Este oare de mirare că au acționat la fel și pe 22-25 decembrie? Implicați deplin în represiune, asumându-și întreaga recuzită operativă a celorlalte Direcții, U.S.L.A. nu s-a diferențiat prin nimic pe linia aplicării politicii Partidului. Asemeni acestora, ofițerii din câmpul antiterorist luptau în interiorul aceluiași scenariu conspirativiste, inventând „dușmani interni” și marcând nocivitatea Occidentului.

Identitatea trăgătorilor: Concluzia generalului Nicolae Militaru coincide cu cea a lui Iulian Vlad

În mărturia sa din procesul „Otopeni – 23 decembrie 1989”, generalul Nicolae Militaru, ministrul Apărării în acele momente, a fost convins că „cei care au tras după 22 decembrie 1989 au fost: Direcția a V-a a Securității Statului, Trupele Speciale și Securitatea București. Diversiunea a fost creată de Direcția „D” [„dezinformare”, n.n.] din D.S.S. Din informațiile obținute în acele zile de la col. Pavelescu, fost șef de Stat Major al C.T. de Securitate, știa că represiunea a fost organizată pe bază ordinului 2600, care nominaliza forțe, nume de persoane, și amplasarea lor în anumite zone [...]. Numai M.I. avea în dotare armamentul special cu care au fost uciși majoritatea oamenilor după 22 decembrie⁴⁶”.

În dialogul-mărturie din „România Liberă” (17 decembrie 1992)⁴⁷, generalul Nicolae Militaru oferea argumente credibile pentru care „cei care au emis ordinul 2600, adică Securitatea” sunt și cei vinovați pentru actele de terorism de după 22. Aceștia „aveau și alte forțe, care dispuneau de putere mare” pentru a reacționa „la orice fel de tulburări” pentru a „contracara revolta oamenilor”. Tot ei au creat diversiunea cu țintele „aeriene” false, „manevrate de pe teritoriul țării noastre”, prin „imitatoare de foc”, toate cu „caracter evident

⁴¹ Arhiva C.N.S.A.S., D 4038, Vol. 1, f. 50 verso.

⁴² Ibidem.

⁴³ A se vedea declarațiile martorilor și documentele Securității aflate în dosarul de la Curtea de Apel București nr. 2500/2/2017.

⁴⁴ Arhiva C.N.S.A.S., D 4038, Vol. 1, f. 50 verso.

⁴⁵ Arhiva C.N.S.A.S., D 4038, Vol. 1, f. 51.

⁴⁶ Generalul Militaru acuza Securitatea de crimă (Ondine Gherguț, „Cotidianul”, 25 mai 1995).

⁴⁷ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/ordinul-2600-in-revolutia-din-decembrie-dialog-marturie-cu-general-r-nicolae-militaru-romania-libera-17-decembrie-1992/> - Consultat 06.12.2018

de diversiune”; în timp ce unități ale U.S.L.A. au încercat „*infiltrarea la M.Ap.N. pe 23-24 decembrie cu mașini blindate*” cu scopul de a „*lichida niște personalități, pentru a întoarce lucrurile pe dos*”. Cu privire la teroriștii arestați, Militaru spune clar că aceștia au fost puși în libertate imediat de oamenii Securității infiltrați în armată și justiție: „*M.I. era peste tot. O parte din ei lucrau în Ministerul Apărării. Era vorba de compartimentul contrainformațiilor militare*” care erau „tot securiști”. Generalul știa de cel puțin 180 de teroriști depuși la Miliția Capitalei, „*cu tabele, cu toată documentația însoțitoare*”. Aceștia „au fost puși pe liber” de „*procurorii care până atunci acționaseră cu Securitatea*”, că doar „*momentele erau tulburi, cine să știe cu precizie în ce parte se va inclina balanța*”. Declarație generalului Militaru este credibilă și pentru că ea se confirmă prin mărturiile citate anterior. Mai mult, ea se verifică prin analiza planurilor Securității de „luptă de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic”, așa cum se va vedea în secțiunile aferente.

Identitatea trăgătorilor: Raportul Popescu-Necșești coincide cu lista lui Iulian Vlad

Adrian Dumitru Popescu-Necșești, fost senator în Parlamentul României în legislatura 1992-1996, este autorul unui raport parlamentar care lămurește o parte din cele întâmplate în decembrie 1989, însă nimeni n-a mers mai departe cu cercetările. Raportul îl citează inclusiv pe generalul magistrat Ioan Dan, fostul șef adjunct al Secției Parchetelor Militare din Parchetul General (cel care a găsit mărturia olografă a lui Iulian Vlad) care a susținut în fața Comisiei Decembrie 1989 – că, din datele pe care le cunoaște, „*teroriștii au făcut parte din cadrele oficiale și cele acoperite ale fostei Securități*”. Această concluzie, bazată pe un amplu material probator, este identică cu cea a lui Iulian Vlad, deși nu avea cunoștința de ea.

Raportul Popescu-Necșești⁴⁸ dovedește că „*numai M.I. avea organizarea, personal de specialitate și logistica necesare desfășurării tuturor tipurilor de acțiuni diversionist-teroriste*. Drept dovadă, P.N. amintește de Ordinul Secret nr. 2600/1988 al Ministerului de Interne care reglementează modul de acțiune în cazul unor tulburări sociale. Două ordine mai vechi, secrete și ele, se referă numai la unitățile speciale de intervenție: Ordinul Ministrului de Interne nr. 001084/1977 privind acțiunile detașamentului special de intervenție antiteroristă (în cooperare cu alte forțe) și Ordinul M.I. nr. 001370/1978 (cap. II – Rolul și sarcinile U.S.L.A.). Adrian Popescu-Necșești consideră că aceste dispoziții seamănă până la identificare cu modul de acțiune împotriva demonstranților de la Timișoara și București.

Raportul prezintă zeci de alte mărturii și probe care atestă că trăgătorii care au inițiat diversiunea și au produs victime în București și alte orașe ale țării după 22 decembrie au fost organe de Securitate sau colaboratorii acesteia, antrenati în mod special în lupta conspirată, de „rezistență”, în cazul pierderii puterii de către regimul Ceaușescu.

Concluzia lui Adrian Popescu-Necșești este clară: „*În actele de diversiune și terorism au fost implicate cadre active ale fostului Minister de Interne, în mod deosebit ale fostului Departament de Securitate. Scopul tuturor acestor acte diversionist-teroriste a fost stoparea fenomenului revoluționar și limitarea acestuia la răsturnarea de la putere a cuplului*

⁴⁸ [https://romanianrevolutionofdecember1989.com/opinie-separata-privind-fenomenul-terorist-in-revolutia-din-decembrie-1989-senator-adrian-d-popescu-necsesti/?fbclid=](https://romanianrevolutionofdecember1989.com/opinie-separata-privind-fenomenul-terorist-in-revolutia-din-decembrie-1989-senator-adrian-d-popescu-necsesti/?fbclid=IwAR27x6zgVQUza648hVB06jplubwNCd6RwV8jTtxt4MVq7AALktyDsxSgY-Dc.-)

IwAR27x6zgVQUza648hVB06jplubwNCd6RwV8jTtxt4MVq7AALktyDsxSgY-Dc.- consultat 06.12.2018

Ceaușescu. Conform lui Necsești, *majoritatea teroriștilor noștri au fost cadre ale M.I. (îndeosebi D.S.S.) și U.S.L.A.*”⁴⁹.

Identitatea trăgătorilor: Concluzia generalului colonel I. Hortopan coincide cu cea a lui Iulian Vlad

Generalul colonel I. Hortopan declara următoarele în fața procurorilor în 16.02.1990: „Acțiunile teroriștilor au crescut în intensitate în ziua de 23 decembrie și în seara zilei, la o analiză a Consiliului Frontului Salvării Naționale, Vlad a fost întrebat cine sunt cei care trag asupra Armatei și populației, la care acesta — în scopul de ne induce în eroare — a răspuns că manifestații pătrunzând în anumite obiective importante, printre ei fiind și elemente răuvoitoare, foști pușcăriași de drept comun, au pus mâna pe arme, s-au constituit în grupuri și trag asupra noastră. În timpul acțiunii, *trupele noastre au prins un număr de teroriști care făceau parte din unitățile de Securitate*, au cerut cuvântul și au prezentat *numărul unităților din care făceau parte (UM-0672F, UM-0639, UM-0106, UM-0620)*, la care Vlad, tot pentru inducere în eroare, a afirmat că aceștia s-ar putea să fie fanatici, care, chipurile, ar acționa pe cont propriu”⁵⁰.

Mărturii și alte probe care susțin caracteristicile focurilor de armă și ale trăgătorilor care au inițiat și întreținut starea de panică în rândurile populației: Locații ascunse, din jurul unor obiective strategice. Cadre de Securitate, trupe și „profesioniști” U.S.L.A. „reangajați”. Militari în termen din trupele U.S.L.A., drogați. Salopete de camuflaj. Gloanțe explozive

Declanșarea focurilor

Substratul mistificării este acela de „a demonstra” că deschiderea focului este legată de prezența „grupului de KGB-iști” din jurul lui Ion Iliescu în clădirea CC, grup care, potrivit „conspiraționiștilor”, ar fi fost la originea declanșării „psihotezei teroriste”. Se trăgea deja, înainte de lăsarea serii, din vilele din zona Televiziunii și asupra blocului ocupat de personalul Ambasadei URSS (care, din fericire, fusese evacuat în zilele anterioare). La Sibiu și Brașov se trăgea de la amiază. Și, după cum se va dedea mai jos, la M.Ap.N., conform martorilor, primele focuri au fost declanșate de „cinci tineri”, dintre care unul era, „îmbrăcat cu o geacă albă”.

București

Martora Cosma Viorica – zona M.Ap.N.

Pe 22 decembrie 1989, doamna Cosma locuia într-unul dintre blocurile din fața Ministerului Apărării. În jurul orelor 17-18 se afla în sufrageria apartamentului său împreună cu două vecine de scară. În declarația sa, dată în fața procurorului Popov, Cosma Viorica povestește ca la un moment dat, „era înaintea lăsării în-tunericii”, de la geamul balconului observă în spațiul verde dintre blocurile A1 și A2 un grup de cinci tineri și remarcă pe unul dintre ei, „îmbrăcat cu o geacă albă”. Detaliul vestimentar i-a atras atenția, știut fiind faptul că

⁴⁹ <https://www.flux24.ro/raportul-necsesti-teroristii-au-făcut-parte-din-cadrela-oficiale-si-cele-acoperite-ale-fostei-securitati/> - consultat 06.12.2018

⁵⁰ A se vedea general magistrat(r) I. Dan, *Teroriștii din '89*, Ed. Lucman 2012; fragmente relevante pot fi accesate aici: <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/text-of-Securitate-general-iulian-vlads-29-january-1990-declaration-identifying-the-terrorists/> - consultat 06.12.2018

Înainte de 1989 oamenii preferau îmbrăcămintea închisă la culoare. A observat apoi că cei cinci, îmbrăcați civil, erau înarmați, dar nu a putut preciza tipul armamentului, descriindu-l ca fiind „*puști scurte și negre*“. Cei cinci *deschid focul asupra clădirii Centrului de Calcul*, apoi *fug și se ascund în spatele blocurilor*. Soldații din dispozitivul de apărare ripostează, iar gloanțele trase de ei lovesc blocurile și sparg geamurile apartamentului doamnei Cosma. Panicată, aceasta aleargă la soțul său, aflat în bucătărie, și îi povestește scena. Domnul Cosma scoate capul pe geamul bucătăriei și îi vede pe cei cinci ascunși în spatele blocului. Țipă la ei „să se potolească“ și „să lase prostiile“. I se răspunde în cea mai neaoșă limbă română: „*Bagă capul în casă că te împușcăm!*“. Martora a mai declarat că l-a văzut, a doua zi, pe tânărul îmbrăcat în „geaca albă“ *mort lângă unul dintre blocuri*.

Declarația a fost considerată extrem de importantă de către procurorul Popov, motiv pentru care ea se află menționată în rezoluția din dosarul privind „Evenimentele soldate cu morți și răniți între 21-31 de-cembrie 1989 în zona MAPN“ și în toate celelalte cauze disjuncte din respectiva anchetă. Procurorul militar a considerat această secvență ca fiind „*factorul declanșator*“ al evenimentelor care se vor desfășura în zilele ulterioare în zonă. Până în acel moment nu se trăsesese niciun cartuș și, evident, nu putea exista vreo astfel de intenție a militarilor din dispozitiv de a trage la întâmplare în blocurile din zonă, nici de a se împușca între ei. În plus, o observație interesantă este aceea că la ora la care se petrecea incidentul din fața MapN, în ziua de 22 decembrie, în Piața Palatului (locul unanim desemnat ca fiind primul în care s-a tras în București) se trăia, încă, euforia libertății fără gloanțe.

Substratul mistificării este acela de „a demonstra“ că deschiderea focului este legată de prezența „grupului de KGB-iști“ din jurul lui Ion Iliescu în clădirea CC, grup care, potrivit „conspiraționiștilor“, ar fi fost la originea declanșării „psihozei teroriste“. Se trăgea deja, înainte de lăsarea serii, din vilele din zona Televiziunii și asupra blocului ocupat de personalul Ambasadei URSS (care, din fericire, fusese evacuat în zilele anterioare). La Sibiu și Brașov se trăgea de la amiază.⁵¹

Martorul căpitan-comandor (r) Adrian Constantinescu (în decembrie 1989 era pilot militar încadrat la Regimentul 61 Elicoptere, de la Titu-Boteni)

„De pe o vilă din zonă se trăgea spre curtea Televiziunii... o vilă cu acoperiș negru, pe colț, la o intersecție *vis-à-vis de Televiziune*. Anghel Gheorghe, mecanicul de bord... a deschis focul... A tras două rafale exact pe mijlocul acoperișului vilei respective... *pe acoperiș erau două persoane îmbrăcate în salopete negre*. În momentul în care s-a deschis focul au reușit să intre în vilă, parcă printr-un chepeng.

– Este posibil ca, din cauza distanței, să vi se fi părut că au fost niște oameni în salopete negre? Poate erau niște civili care...

– Nu! Eram la o înălțime de zbor de sub o sută de metri și, la vârsta pe care o aveam, la vederea pe care o aveam atunci, nu m-am înșelat”⁵².

Martorul Sergiu Tănăsescu (medicul echipei de fotbal Rapid București)

„Pe un terorist l-am prins chiar eu, cu mâna mea. Avea 26 de ani și *două legitimații, una de student în anul IV la Drept și alta dată de Direcția a V-a U.S.L.A.C. (Unitatea Specială de*

⁵¹ Madalin Hodor, „Asasinarea“ lui Trosca (III) Misterele ușașilor uciși la Revoluție <https://revista22.ro/dosar/asasinarea-lui-trosca-iii-misterele-uslasilor-ucisi-la-revolutie> consultat 06.12.2018.

⁵² <http://www.resboiu.ro/povestea-purtatoarei-de-drapel-puma-74-la-revolutie/>, consultat la 05.12.2018.

Lupta Antiteroristă și Comando). Era drogat. Am găsit asupra lui și a altor teroriști un fel de ciocolată, tipul „Pasuma” și „Gripha”. Era un drog extraordinar de puternic ce dădea o stare de euforie, axată însă pe agresivitate și distrugere, și o independență față de somn de cel puțin 10 zile. Aveau un *armament super sofisticat, cu infraroșii, cu sistem de auzire la distanță* etc.[...]. Arma n-avea nici un recul [...]. [teroriștii prinși] noi i-am predat organelor de procuratura militară. Pe foarte mulți i-am prins în primele zile, identitatea lor fiind stabilită de mai mulți, de colonelul Octavian Nae, Constantin Dinescu (unchiul lui Mircea), Gușă, dar mai ales Vlad care striga la prinșii ăștia că de ce nu i-au ascultat ordinul să se predea. Ei făceau pe sfinții, dar țeava armei era încă destul de caldă de la isprăvile lor. După ce suportau interogatoriul acesta sumar, celor mai mulți *li se dădea drumul... [pentru ca] așa ordona Vlad*. Pe 22 decembrie am prins un maior de Securitate care a fost dezarmat și pus în libertate[...]⁵³.

Căpitanul Romanescu Marian

[Gheorghe Ardeleanu] a adunat cadrele unității într-o sală improvizată spunându-le:

„Dictatura a căzut! Cadrele unității se află în slujba poporului. Partidul Comunist Român nu se desființează! Trebuie să ne regroupăm în rândul forțelor democratice din P.C.R. – continuatorul idealurilor nobile ale poporului ai cărui fii suntem! (...) Au fost găsite cadavre, *indivizi având asupra lor legitimații de acoperire U.S.L.A.C. și legitimații cu antetul 0620–U.S.L.A., legitimații care nu se justifică în posesia celor asupra cărora au fost găsite...*” A ordonat apoi să fie predate în termen de 24 de ore legitimațiile de serviciu, urmând că tuturor să le fie eliberate altele cu antetul M.Ap.N.⁵⁴.

Sunt câteva elemente demne de observat în acest discurs: 1. Ardeleanu nu era îngrijorat că uslașii lui întreprinseseră acțiuni teroriste, ci le reproșa morților faptul că au avut legitimațiile de serviciu în „posesia lor”. 2. Pe 25 decembrie, după împușcarea dictatorului, Comandantul U.S.L.A., era, într-un fel, liniștit: „Partidul Comunist Român nu se desființează!”. 3. În acest sens, misiunea uslașilor și uslașilor săi era parțial îndeplinită: chiar dacă îl pierduseră pe „cel mai iubit fiu”, convingerea lor era că sistemul care avea nevoie de ei nu se va schimba. Așa încât puteau să între liniștiți în cadrul forțelor M.Ap.N. încetând „lupta de rezistență”. Ceea ce s-a și observat la nivel național: după 25 decembrie activitatea teroristă s-a diminuat simțitor.

Martorul Ernest Maftei, revoluționar la C.C. În dialog cu jurnalistul Dan Badea în 1991

Dan Badea: Cine erau cei pe care i-a împușcat Dan Iosif?

Ernest Maftei: *U.S.L.A.! Veniseră să ne ajute și a venit să ne mpuste, dom'le!* [...] La demisol erau niște oameni de-ai noștri, că acolo erau niște uși blindate că nu știu ce-i. Și unul o deschis o ușa din asta și umblă la beciuri. Și ne-am speriat că ce-o fi fost acolo. Atunci vine U.S.L.A. să ne ajute. Vin 15 inși și 4 colonei, dom'le. Da! Și când se duc jos, *i-au împușcat pe toți ai noștri*. Doi dintre ai noștri acolo au fost omorâți, erau revoluționari, oameni necăjiți care s-au dus acolo să moară. Și atunci ne-am dat seama că ăștia ne omoară. Dar apoi vin sus. Au avut și ei 3 morți. Și-atunci i-am înconjurat: „Dezbrăcarea!”[...]. I-au împușcat pe loc! Păi dar ne împușcau ei pe noi...

⁵³ S. Tănăsescu, cu Ion K. Ion, „Dincă și Postelnicu au fost prinși de pantera roz!” Cuvântul, nr. 9, 29 martie 1990, p. 15 (<http://romanianrevolutionofdecember1989.com/2010/12/21/mărturii-între-1990-și-1992-din-zilele-fierbinte-în-cc-ul-decembrie-1989-doru-teodor-maries-mircea-boabă-sergiu-tănăsescu-și-ernest-maftei/>, consultat la 05.12.2018).

⁵⁴ Căpitanul Romanescu Marian, cu Dan Badea, „U.S.L.A., Bulă Moise, teroriștii și «Frații Musulmani», în „Expres”, nr. 26 (75), 2-8 iulie 1991, pp. 8-9.

Dan Badea: Dan Iosif a spus că nu i-a împușcat pe cei 15 USLAȘI...

Ernest Maftei: Da' nu te lua cu el! A fost necesar de i-a'mpușcat acolo! *Dar nu-i voie să zică, fiindcă nu vrea să se afle. Nu-i voie din cauza că acu'ne conduce Securitatea. Chiar ăia care au tras în noi sunt pe posturi de conducere. Ascultă ce spun! Că U.S.L.A., coloana a 5-a, a fost cu Ceaușescu [...]* Atunci când s-au deschis ușile, de-a intrat toată lumea, atunci au existat și așa-zișii teroriști. ***Cu salopete, cu arme ascunse... Au intrat printre noi.*** Că de-aia, începând cu 11 noaptea [23 decembrie 1989], ***acolo a fost război civil....***Fug ăștia repede să-l prindă și atunci am descoperit că *în fostul C.C., între ziduri, se circulă. Era un culoar. În zid.* Păi cum? ... Eu mă miram așa, la un moment dat: cum dom'le, se trage, trag o jumătate de ora în plin și pe urmă stau? [...] Era pe 23, de-acuma. Zic: de unde vin și unde se duc? de unde iau ăștia arme și încă nu-i vedem? Ce crezi? Mi-am adus aminte, eu fiind bătrân, că la vila asta, care e a artiștilor acuma, lângă Biserica Albă, c-a fost vila lu' Lupeasca. Și de-acolo, Carol al II-lea a făcut tunel pă sub pământ până la palat, că să ducă la el. Venea cu mașină, ca să nu vadă lumea. Și la palatul regal trăgeau tare. Păi acolo, *la vila aia, a fost armament mult*⁵⁵.

Martorul Nicolae Ștefan Soucoup

„Am fost martor, tot în 23 Decembrie, la audierea unui cetățean prins în curtea Televiziunii și care era rănit în zonă toracică stângă. Era îmbrăcat într-un combinezon kaki. Este vorba despre celebrul Duțu S[ilviu], care a acționat în Calea Dorobanților. El a ieșit din casa în flăcări de la nr. 228 de pe Calea Dorobanților, colț cu Teheran. A traversat strada, a sărit gardul viu și a tras o rafală asupra unui tanc. A fost anihilat imediat. Ieșind din casă în flăcări, avea cenușă în păr, cenușă și moloz în rizurile cizmei, arsuri pe combinezon. A fost legat și dus într-o cameră de montaj la Etajul 1 [...]. Aici am stat de vorbă cu el împreună cu o criminalistă de la Procuratură, Rodica Chebeleu, care l-a abordat din punct de vedere juridic. Eu am depus o muncă pe care n-am făcut-o niciodată: am apelat la elementele de suflet dragi fiecăruia dintre noi: „N-ai văzut, erau femei, copii, dacă i-ai omorât chiar pe ai tăi?”. I-am promis viața, în schimbul informațiilor pe care ni le va oferi... După declarațiile lui era din **garda personală a perechii dictatoriale**. Avea gradul de sergent major și era instruit în subunitatea de la Roșu. Erau circa 120 de oameni comandați de un locotenent major Iovanovici, Duțu fiind ajutorul comandantului de pluton. N-a recunoscut că a tras, dar mâinile înnegrite, îmbrăcămintea îl demascau. Era șocat, dar foarte abil în a face pe obositul, pe extenuatul. Avea el o poveste pusă la punct, dar în condițiile date probabil că încerca s-o adapteze. Făcea din când în când crize de pierdere a cunoștinței. Consuma foarte, foarte multă apă, probabil datorită stării pricinuite de rana pe care o avea. Erau momente când găseam la el câte o privire cercetătoare, care contrazicea starea de sfârșeală pe care o manifesta. Deci, era instruit să reziste la orice formă de interogatoriu... De la el am aflat, în final, sistemul de atac asupra Televiziunii. Cunoscând modul de a acționa, implicit a recunoscut că a făcut parte dintre atacatori. El asigura dispozitivul numit „FALEZA”. Din declarațiile lui a apărut și modul în care se încercau diversiuni în interiorul Televiziunii. A amintit de un așa-zis dispozitiv secret „CUTIILE VERZI” care după mine, nu puteau fi decât cupolele din curtea Televiziunii înconjurată de vegetație. Ventilațiile asigurau și ele controlul, pe verticală și pe orizontală, în toate corpurile Televiziunii. Am aflat că *prin canalizare, printr-o casă*

⁵⁵ Ernest Maftei cu Dan Badea, *Iliescu putea să fie eroul neamului, dar a pierdut ocazia!*, în „Expres”, nr. 36 (85), 10-16 septembrie 1991, pp. 10-11.

*conspirativă din spatele Televiziunii (din strada Zambaccian), se putea intra în subsolul instituției. De aici, prin gurile de ventilație se putea ieși oriunde se voia. Orice gură de ventilație era un ochi care își alegea victima. Așa se și explică de ce în subsol la corp-studiouri au fost găsiți mulți morți*⁵⁶.

Trebuie precizat că „subunitatea de la Roșu” a numitului Duțu S. a fost Unitatea Specială 1 Securitate București, cu indicativul U.M. 0530 București⁵⁷.

O mărturie similară depune și maiorul **Tudor Petrescu** despre Duțu S., care părea drogat, și declara că fusese obligat, pe 22 decembrie, să-și schimbe hainele albastre pe combinezonul kaki, evident pentru a putea părea că se află în serviciul militar⁵⁸.

Martorul Ion Simion (proprietarul unei case din strada Bătești)

Din declarația dată în fața anchetatorilor rezultă că, sesizând că se trage din podul casei sale, s-a deplasat cu un grup de civili la locul respectiv, unde au găsit „un individ în combinezon negru și care avea o pușcă cu lunetă îndreptată spre clădirea de vizavi”. Simion a mai precizat că, după ce l-au imobilizat cu greu pe acest individ, au anunțat o echipă de militari aflată în trecere prin zonă. Individul suspect și arma cu lunetă au fost predate celor de la Armată. Ion Simion a mai menționat în declarațiile pe care le-a dat procurorilor că nu mai știe nimic despre ce s-a întâmplat ulterior și nici nu a fost contactat timp de un an de nimeni interesat de acest caz⁵⁹.

De altfel, chiar conform unor ofițeri de Securitate (deci cei mai puțin probabil să mintă în acest sens), aceeași metodologie de trageri „de sus, din ascunzători, din case conspirative [...] [de către] cei din U.S.L.A.” fusese aplicată și la Timișoara⁶⁰.

Cazul lui Constantin Popa

Conform jurnalistului **Emil Munteanu** și a medicului psihiatru **Mircea Dan Militaru**, **Popa Constantin**, 21 ani, născut în comuna Mitocul-Prut, jud. Botoșani, cu ultimul domiciliu flotant în București, până la 18.11.1989, a fost adus la Spitalul de Urgență din București pe 24 decembrie 1989. În dosarul 1390/P/1990 al Secției Parchetelor Militare era „suspect de terorism” și urma să fie „verificat complet pe linie de evidența populației și pe susținerile din declarație”. Conform jurnalistului, medicilor și altor martori, Popa Constantin, rănit, striga: „Trăiască Ceaușescu!”, „Mor pentru Ceaușescu!”.

Iată cum descrie jurnalistul, în baza discuțiilor cu medicii, comportamentul lui Popa Constantin: „O singură fiolă de plegomazin este suficientă pentru a liniști un om agitat, până la adormire. Lui i se administrează opt, asociate cu diazepam și fenobarbital. Nici o reacție. Se zbate, amenință, nesimțind durerea provocată de rană. Este legat pe targă fedeleş, patru bărbați în putere îl țin întins, dar cu forța sa fizică neobișnuită îndoie pur și simplu targa de metal. Zbieră către un interlocutor numai de el văzut: „Am ucis copii ca să-l pot salva... Misiunea mea este să omor oameni. O voi face, o voi face!” Înainte de a refuza să mai vorbească a apucat să răspundă la câteva întrebări ale medicilor. Două amănunte am reținut: „La intrarea în catacombele special construite la așa-zisa Casă a poporului, atunci când

⁵⁶ Interviu de Nicolae Țone, „Tineretul Liber”, 21 decembrie 1991, p. 3; copiat de la Library of Congress, U.S.A.

⁵⁷ <http://www.jandarmeriaromana.ro/RevistaJandarmeriei/Pagini/ArhivaSiteMai2013.html>

⁵⁸ *Unde ne sunt teroriștii?* în „Armata Poporului”, nr. 22, 30 mai 1990, p. 3.

⁵⁹ „Noi martori în procesul Revoluției de la Timișoara,” Romania Libera, 16 March 2006, ediția online: <https://romanioliberal.ro/special/investigatii/au-recunoscut-ca-au-tras-la-revolutie-142447>

⁶⁰ Roland Vasilevici, *Piramida Umbrelor*, 1991, Editura de Vest.

câinilor li s-a smuls lesa spre a-i asmuți spre oameni, a primit o băutură foarte tare. Parola de recunoaștere pentru cârțile ceașiste era chiar... Hoo Ceaușescu!”

Ca și în cazul altor teroriști reținuți sau răniți în acele zile, și Popa Constantin a fost pus în libertate fără alte cercetări, la 03.01.1990, deși „nu a fost în măsură să indice nici un martor în legătură cu activitatea sa din ziua de 22 decembrie 1989, când pretinde că ar fi plecat cu mai mulți colegi de la Antrepriza Vest Militari, de care s-ar fi rătăcit, și până la 24 decembrie 1989”⁶¹.

Conform **medicului psihiatru Mircea Dan Militaru**, alți doi teroriști, decedați în zilele următoare prinderii, avuseseră un comportament similar: „O ură înverșunată, permanentele amenințări: „Dacă mor eu, vin alți 400 care vă vor termina pe toți”. Altul: „Am schimbat vreo 20 de meserii. Doar Ceaușescu mi-a redat demnitatea, încadrându-mă în *Securitatea sa secretă*”. Aceștia erau „*cei care au tras și mai trag în noi de pe acoperișul blocurilor, de la ferestrele caselor conspirative*. Ne confirmă bănuiala că *toți acești teroriști sunt dopați*, au primit un stimulent psihic care le înzecește puterea și pofta de a ucide”.

Jurnalistul **Emil Munteanu** a mai discutat și cu alți trei „suspecți” care tocmai erau „ridicați de la Spitalul de Urgență pentru a fi anchetați”. Aceștia pretindeau a fi „victime nevinovate ale întâmplării de a se fi aflat întâmplător în clădirea Consiliului de stat, un fel de sacrificiați în mod intenționat de *alte trupe speciale ale dictatorului*”⁶².

Cazul Cornel Tripon

„Cornel Tripon, plutonier de miliție, a fost adus la Spitalul Colțea în ziua de 22 decembrie 1989, ora 22. Avea o plagă împușcată transfixiantă, regiunea axilară stânga [...]. În fața celui care a alcătuit foaia de observație, Cornel Tripon a declarat că nu ar fi vrut să tragă în lume și de aceea l-a împușcat chiar comandantul, superiorul său. Un medic care atunci lucra la Spitalul Colțea și acum lucrează la spitalul Ministerului de Interne i-a spus lui Tripon să nu mai declare că a fost împușcat de superior și nici să nu mai povestească incidentul pentru că s-ar putea să aibă probleme. Cornel Tripon și-a schimbat ulterior declarația, spunând că a fost rănit într-un schimb de focuri în luptele de stradă desfășurate în centrul orașului. După revoluție, Cornel Tripon a ajuns șef de post undeva în județul Alba.

La internarea în spital, milițianul Cornel Tripon a prezentat un *buletin pe care avea trecută ca adresă de domiciliu str. Academiei 24. Aceeași adresă de domiciliu (fictiv) era trecută în buletinul mai multor ofițeri de la UM 0666 (Direcția a V-a, Securitate și Gardă)*. Milițianul rănit a fost ridicat chiar a doua zi din spital și transportat, se pare, la o unitate spitalicească a Ministerului de Interne. Cu toate că cei care l-au luat pe Tripon din spital au cerut toate documentele întocmite cu ocazia internării, unii medici și-au notat incidentul și-au alcătuit tabele separate cu răniții astfel că incidentul a rămas înregistrat”⁶³.

Timișoara și București – aceiași trăgători camuflați

Un martor cu „stagiul militar în trupele U.S.L.A.”

Identitatea trăgătorilor ca trupe și „profesioniști” U.S.L.A., în acest caz „reangajați” (respectiv, „*cadre militare de rezervă ale Securității*”, conform declarației lui Iulian Vlad),

⁶¹ Dosar 1390/P/1990 al Secției Parchetelor Militare.

⁶² *Emil Munteanu*, Cine sunt teroriștii?, România Liberă din 29 decembrie 1989, reproducă pe blogul lui Marius Mioc: <https://mariusmioc.wordpress.com/2010/04/15/cine-s-teroristii-romlibera-29dec1989/> consultat 06.12.2018.

⁶³ <https://romanalibera.ro/special/reportaje/salvarile-nu-erau-pentru-raniti--80867>

este susținută și de un martor „care și-a făcut stagiul militar în trupele U.S.L.A.”, și care a declarat următoarele corespondentului A.M. PRESS din Dolj:

*„Am fost la **Timișoara și la București în decembrie '89**. Odată cu noi, militarii în termen, au fost dislocați și **profesioniștii reangajați**, care purtau **costume negre de camuflaj**. **Dispozitivele antitero de militari în termen și profesioniști au primit muniție de război**. La Timișoara s-a tras în manifestații de la distanță mică. Am văzut cum săreau creierii celor ciuruiți de gloanțe. Cred că **mascații, folosind armamentul lor special, au tras cu gloanțe explozive**. În ianuarie 1990, toți militarii în termen din trupele U.S.L.A. au fost internați pentru dezintoxicare. Fuseserăm drogați. Am fost lăsați la vatră cu cinci luni înainte de termen **pentru a ne pierde urma**. Nu-mi publicați numele. Mă tem pentru mine și părinții mei. La antrenamente și aplicații eram împărțiți în «amici» și «inamici». Mascații erau «inamicii» pe care trebuia să-i descoperim și să-i neutralizăm. Cred că mascații au fost acei teroriști”⁶⁴.*

De altfel, această mărturie se confirmă prin declarațiile ofițerilor din procesul Timișoara: „focul a fost deschis de niște oameni îmbrăcați în **combinezoane negre**”⁶⁵, „s-a tras cu rafale de pistol mitralieră de pe breteaua din fața Catedralei, întâi la nivelul acoperișului și apoi în demonstrații”... de către „civili și persoane în combinezoane negre de la Ministerul de Interne”⁶⁶.

De asemenea, aceeași mărturie se confirmă prin cea a fostului ofițer din Direcția I a Securității, citată mai sus: „Cei din U.S.L.A. și unii studenți străini, alăturați lor, trăgeau cu niște **cartușe speciale, care la lovirea țintei, provocau noi explozii**. Nu conta că țintele erau vii!”⁶⁷

Timișoara

Autori ai represiunii - printre teroriștii de după 22

Se conturează astfel ceea ce multă lume a intuit deja. A existat o continuitate între represiunea de dinainte de 22 decembrie și actele teroriste de după 22. Conform mărturiilor, printre cei care au tras se numără trăgătorii „profesioniști” în „costume negre de camuflaj”, „mascații”, „civili și persoanele în combinezoane negre de la Ministerul de Interne”, cu „armament special”, trăgând cu „gloanțe explozive”, și cei din trupele U.S.L.A., „drogați” și „internați pentru dezintoxicare” și apoi lăsați la vatră înainte de termen „pentru a li se pierde urma”.

Martorii citați mai sus spun explicit ceea ce zeci de alte probe demonstrează și ceea ce s-a văzut încă din timpul Revoluției – și anume că „mascații”, respectiv „cadre și trupe ale Ministerului de Interne și Departamentul Securității Statului” au fost „acei teroriști”, care au „folosit armele de foc”, atât „la Timișoara cât și la București în decembrie '89”.

Trebuie remarcat aici ca identitatea celor mascați în combinezoane negre ca fiind cadre din Securitate, respectiv „*profesioniști din trupele U.S.L.A.*” este confirmată și de ofițerii și martorii civili din procesul Timișoara, care au susținut că „*focul a fost deschis*” de „*civili și*

⁶⁴ Dezvăluiri despre implicarea U.S.L.A. în evenimentele din Decembrie '89, Romania Libera, 28 Decembrie 1994, p. 3.

⁶⁵ <https://romanalibera.ro/special/investigatii/noi-martori-in-procesul-revolutiei-de-la-timisoara--41330>

⁶⁶ General Stănculescu se apară cu amânări și absențe, Gândul, 19 ianuarie 2006, ediția online.

⁶⁷ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/tag/cpadcr-decembrie-1989/page/2/>, consultat la 06.12.2018.

persoane în combinezoane negre de la Ministerul de Interne”, „cadre de Securitate și miliție” și „trupe de Securitate” „înarmate cu arme și muniție de război”⁶⁸.

Ofițerul din Direcția I a Securității menționat mai sus⁶⁹ recunoștea și el, după cum s-a văzut, că trăgătorii „din ascunzători, din case conspirative [...] erau cei din U.S.L.A. și unii studenți străini alăturați lor”. Se demonstrează astfel că același tip de gloanțe explozive au fost folosite și înainte și după 22, de către aceiași actori.

Identitatea inițiatorilor carnagiului de la Sibiu

Martorul Lt. Col. Aurel Dragomir

„În cursul dimineții de 22 decembrie [...] mi s-a raportat că pe acoperișuri sunt persoane suspecte. Am văzut și eu 2-3 în **combinezoane negre**. Miliția a spus că nu sunt efectivele lor. La ora 12 au apărut, lângă clădirea Școlii 10, **15 oameni în combinezoane negre care au deschis foc masiv asupra populației și militarilor... Morții care erau în combinezoane și aveau mai multe haine dedesubt i-am identificat: erau cadre ale M.I. din Sibiu (Miliție și Securitate)**”⁷⁰.

„Aurel Dragomir: Lucrurile au început să se precipite la 22 decembrie. Dimineața mi s-a raportat că elevii aflați în câteva puncte din oraș observă indivizi suspecti, *în salopete negre pe acoperișuri și la iluminatoarele podurilor anumitor clădiri*.

Reporter M.Ap.N.: Același echipament ca al uslașilor uciși în fața M.Ap.N...

Aurel Dragomir: *Și pe clădirea Miliției se aflau trei sau patru asemenea indivizi...*”⁷¹

Martorul Petru Crăciun

„[persoane îmbrăcate în *combinezoane negre*] erau și au fost și reținuți. *Au fost prinși oameni prin poduri care erau aduși unii și de la grăniceri* (unul a fost prins chiar în Piața Mare în pod), și erau plasați în poduri în jurul Pieței Mari și în centru, casele astea vechi, și câteva sute au fost și reținuți de către manifestanți și duși la unitatea militară 01512, vizavi de Miliție [...]. Am prins unul și a fost reținut. Aveau acte din care reieșea că erau grăniceri. Li s-au luat declarații de către un maior, la unitatea militară... Procuratura militară de la Brașov i-a anchetat după 22 decembrie 1989. Procurorii militari au anchetat cam 600 de oameni care fuseseră reținuți”⁷².

Agutoarele U.S.L.A. pentru Nicu Ceaușescu: luptătorii veniți cu cursa ROMBAC la Sibiu

Declarația generalului Nicolae Militaru în fața Comisiei Gabrielescu

„În 23.12.1989, la M.Ap.N., fiind întrebat unde îi sunt efectivele, comandantul U.S.L.A., colonelul Ardeleanu, a precizat: **80 sunt plecați la Sibiu cu ROMBAC-ul acela din 20**

⁶⁸ General Stănculescu se apară cu amânări și absențe, „Gândul”, 19 ianuarie 2006. (<https://www.gandul.info/stiri/generalul-stanculescu-se-apara-cu-amanari-si-absente-255636>, consultat la 06.12.2018).

⁶⁹ Roland Vasilevici, Piramida Umbrelor, 1991, Editura de Vest.

⁷⁰ Lt. Col. Aurel Dragomir, interviu, Dan Badea, Secretele Revoluției, „Expres”, nr. 22, 7-13 iunie 1994, pp. 8-9.

⁷¹ „Armata Poporului”, *Sub tirul încrucișat...(II)*, interviu cu Aurel Dragomir, nr. 46, noiembrie 1990 p. 3.

⁷² (<https://jurnalul.antena3.ro/special-jurnalul/manifeste-si-sindicat-clandestine-la-sibiu-61096.html>. Consultat 06.10.2018).

[decembrie]; nu știu cine a întrebat, din ordinul cui. Toată lumea a înțeles, din ordine superioare; s-au dus acolo pentru că era Nicu Ceaușescu în funcția în care era”.

„În legătură cu aceeași problemă, într-o scrisoare adresată de **generalul Nicolae Militaru** procurorului-general adjunct, șef al Direcției Procuraturilor Militare la data de 23.09.1991, se specifică, în esență, aceleași lucru: „...Eliminând maiștrii militari și civilii, a rezultat că forța combativă a U.S.L.A. se compunea din 757⁷³ ofițeri și subofițeri. Din acest total, avea răspândiți 110 (30 în pază la ambasade și **80 la Sibiu, plecați cu ROMBAC încă din 20 decembrie 1989, „din ordinal superior”**)”⁷⁴.

Scrisoarea lui Nicu Silvestru, șeful Miliției Județului Sibiu

„Tot în ziua de 19.12.1989, în jurul orelor 15,30... mi s-a spus să merg urgent la fostul prim-secretar, la Vila 2 [...] Fostul prim-secretar [...] a continuat spunând că „nu voi, securiști și milițieni de la Sibiu veți trage, că sunteți proști și nu știți să trageți, o să-mi chem specialiștii mei de la București [...] A cerut] să-i facă legătura cu fostul ministru de interne Tudor Postelnicu; a vorbit cu acesta, după care a spus că «totul s-a aranjat, totul va fi bine»,”⁷⁵.

Todor Postelnicu

„I-a cerut Nicu să-l ajute cu ceva trupe la Sibiu și l-anunțat pe Vlad Iulian”⁷⁶.

Imagini pe filme cu teroriști în care se observă mai multe rânduri de haine sub salopete

Sibiu (un terorist mort), min. 1:52:03

⁷³ Cifra reală este de 797, așa apare în registrele U.S.L.A. pe 1989. Posibila greșeală de transcriere.

⁷⁴ *Armata română în revoluția din decembrie 1989* (două ediții, 1994, 1998) pp. 145-146.

⁷⁵ „Baricada”, nr. 45, noiembrie 1990.

⁷⁶ *Postelnicu a vorbit neîntrebat la proces*, „Romania Liberă”, 30 ianuarie 1990.

M.Ap.N. București (Trosca și alții)

Mărturia căpitanului Cristian Teodorescu (garnizoana Sibiu)⁷⁷

„... în momentul când noi am tras focul de avertisment [n.n.: pe 22 decembrie 1989 la Sibiu] au fost răniți doi tineri. În nici un caz de focurile noastre. **Gloanțele au venit din spate**, nu din direcția noastră și nici de sus. Unuia dintre ei **i-a explodat în umăr**. Veneau oameni la mine și îmi spuneau «La mine **în pod** este ceva de două zile. Mi-a fost frică să urc să văd ce-i acolo»,»

Mărturia elevului militar Dan Mititi din Sibiu

„S-a tras din toate punctele asupra școlii... Eu am adunat plutonul din coadă care se retrăsese în cazarmă, au trecut pe platou... unde erau reținuți trei indivizi **în salopete și cu câte două pistoale** [...]. Nu s-a tras întâmplător, ci ochit și foarte precis. În batalion am avut un mort și 14 răniți [...]. Se trăgeau cu **un anumit fel de gloanțe**. Am adunat multe gloanțe din acelea. Le-am dat comisiei de procurori. Au dispărut. **Ca multe alte probe**”.

Cazul lui Marius

„În porțile garajului care erau în curte am văzut persoane care au ieșit și au început să tragă, erau îmbrăcați în combinezoane negre”, își amintește Marius.

Protejat de un gard de beton, Marius a fost în cele din urmă rănit grav, în plină stradă. „Mi-a trecut cartușul prin ochiul drept și mi-a ieșit prin tâmpla din partea dreaptă, spărgându-mi cutia craniană, lăsându-mi la acea vreme o gaură în care intra degetul mare”, povestește Marius.

Atunci și-a pierdut vederea la ochiul drept și a rămas infirm pe viață. A primit o pensie de gradul 2 de invaliditate. Cu toate acestea, spiritul de luptător l-a ajutat să meargă mai departe. A început un nou război, de aceasta dată cu sistemul și a reușit să-l identifice pe cel care l-a

⁷⁷ Cuvinte pentru Gloanțe III (Sibiu), *Colonel Gh. Văduva*, nr. 21 (76) 22-28 mai 1991, „Armata României”

împușcat în timpul Revoluției. Maiorul [de *Securitate*] Botărel a primit atunci 18 ani pentru complicitate la genocid, însă a fost eliberat după un singur an de detenție”⁷⁸.

Concluziile fostului procuror Marian Valer, cel care a anchetat Dosarul Revoluției de la Sibiu.

„[...] în timpul evenimentelor din decembrie 1989 din Sibiu, *armata a găsit o hartă cu casele conspirative ale Securității din jurul unităților militare din municipiu, în care urmau să fie plasate cadre de Securitate care să acționeze împotriva acestora, în eventualitatea dezicerii armatei de regimul cEAUȘIST*. În urma investigațiilor efectuate, *s-a constatat că din asemenea case s-a acționat cu foc asupra unor unități militare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989*, deci după răsturnarea dictaturii. S-a mai constatat că, *în general, în casele respective locuiau foste cadre de Securitate sau miliție*, care se pensionaseră sau trecuseră în rezervă, sau *informatori al Securității*, precum și că, după începerea manifestațiilor anticeaușiste la Sibiu, la casele respective au intrat autoturisme care aveau numere de înmatriculare din alte județe, de exemplu Constanța, Iași, Bacău”⁷⁹.

Mai mulți martori confirmă mărturia lui Marian Valer, inclusiv existentă hârtiei cu locurile de unde s-a tras asupra UM 1205 Sibiu. Harta, ca și multe alte mijloace de probă, au dispărut

Lt. Col. Aurel Dragomir

„După evenimente au dispărut niște declarații date la comisiile de anchetă, au dispărut caietele brute de înregistrare de la ofițerii de serviciu, plus o hartă în care am însemnat casele de unde s-a tras. *Morții care erau în combinezoane și aveau mai multe haine dedesubt i-am identificat: erau cadrele ale M.I. din Sibiu (Miliție și Securitate)... S-au găsit pistoale și muniții care nu sunt în dotarea armatei, s-au găsit pistoale cu amortizor, care nu sunt în dotarea noastră*”⁸⁰.

Lt.. Col. Dovdenco Gheorghe Alexie (U.M. 01393 Sibiu)

„... Mașina a fost adusă în unitate, o Dacie albă, s-a găsit în ea *muniție, o pușcă cu lunetă* parcă, și un subordonat s-a uitat mai atent în partea din spate a mașinii și a găsit *o hartă*. Era o *hartă a municipiului Sibiu*, eu am luat harta, am prezentat-o comandantului [...] În biroul lui Dragomir a intrat un grup de ofițeri, îmi aduc aminte numele unuia, mr. Dirinea, este și acum acolo lt. colonel la unitatea 1205 Sibiu. Mai departe nu știu ce s-a întâmplat cu harta, am auzit de la colegi că ar fi *dispărut* și a fost refăcută. Când m-am uitat *pe hartă am văzut unitatea noastră cu anumite semne pe ea, grupul de unități militare, adică cele 2 care erau încercuite cu roșu și o cruce, iar pe blocurile învecinate erau anumite semne, cruci, erau marcate cu tuș negru niște cruci*, către exterior, în afara blocurilor era o zonă verde și arată că un loc de adunare, cu semne militare și scria o denumire, începea cu litera S. «Sedînța», «Sedinca»,..

⁷⁸ https://www.realitatea.net/revolutia-din-orasul-tau-sibiu-povestea-unui-erou_692697.html consultat 06.12.2018

⁷⁹ M.N. Mărginean, M. Valer, Asistăm la îngroparea Revoluției, „Expres”, nr. 33 (septembrie 1990), p. 2.

⁸⁰ Aurel Dragomir cu Dan Badea, *Secretele Revoluției*, „Expres”, nr. 22 (7-13 iunie 1994), pp. 8-9. <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/sibiu-the-capture-disappearance-and-metamorphosis-of-terrorist-maps-i/> consultat 06.12.2018

Plutonier Ciorba Gheorghe (UM 01393 Sibiu, magazioner la Depozitul de piese de schimb auto al armatei)

„... Deci, într-o seară ne-am adunat toți pe acolo și ne-am uitat la mașină și un civil a intrat în mașină și cine știe, o controlat pe acolo și o găsit o [...] *o hartă a Municipiului Sibiu, deci și Unitatea 1205 și 1393 era înconjurată cu carioca neagră* [...] Erau **puncte de unde atacau din afară unității unitatea**. Deci era făcut **cruce pe blocuri de vis-a-vis de unde se trăgea!**... Țin minte că era unitatea noastră militară și 1205”⁸¹.

Lt. Col. Dirinea Aurel (U.M. 01205 Sibiu)

„Pe dată de 25 decembrie iarăși au fost aduși prinși 4 tineri cu o Dacie, 3 Sb — 1414, de culoare albă, care, la fel, **aveau armament și muniție asupra lor – pușcă cu lunetă, 2 pistoale**, mi se pare, documentele sunt la domnul comandant, și o *hartă turistică a Sibiului, unde erau făcute anumite adnotări*... Aci nu pot să-mi dau seama cum a dispărut. Când au fost aduși la noi s-a făcut proces-verbal cu tot ce au avut asupra lor, printre care și harta. [...] În creion erau trecute și blocurile din jurul unității noastre, noi, care apăruseră după întocmirea hărții, erau trecute acolo. **Pe anumite clădiri, pe harta, erau făcute niște cruciulițe negre**; la fel, marcat un *traseu*, care ducea înspre cimitir, care este lângă noi, altul care ducea spre Valea Săpun, la ieșire în câmp. În afară de aceasta – încercuite *toate podurile importante pe râul Cibin*... *Încercuite toate podurile, semnul care era pentru noi – de distrugere. Viaducte, tot absolut!*... Harta am arătat-o și domnului comandant. Dânsul zice: tot ce avem predăm la comisie! Document făcut, predată la U.M. 1512. Am mers eu și cu domnul comandant. Pentru că chiar atunci în seara aceea am fost convocați toți comandanții de unități la comandantul garnizoanei. Ne-am dus, am găsit harta, *le-am pus-o pe masă de birou*”⁸².

„Dosarul cu toate documentele, cu tot ce am avut noi, inclusiv bani, de la unul la care s-au găsit, predați pe proces-verbal, s-au predat la un ofițer, bani românești, vreo 5.000 și ceva de lei, tot s-o predat, cu documente cu tot la actualmente Lt. colonel Bodoașcă, consilier, care a mers și a predat la comisie. [...] Harta, în original, a rămas în biroul garnizoanei, au mai studiat-o! [...] Când am ieșit, am lăsat-o acolo. După o zi sau două, noaptea, am fost sunat la unitate să mă prezint urgent să predau harta, de un ofițer din Institut. Domnule, zic, harta a rămas acolo. Zice: nu există! Vii să predai harta!... Dimineată m-am dus la U.M. 1512. Nu știu cum îi cheamă pe domnii din comisia civilă, procurori care erau în comisie, era și unul mai tinerel cu mustață, care m-a rugat dacă pot, să fac o hartă, să reconstitui harta respectivă. Mi-au dat o hartă turistică a Sibiului și în 90-95% am reconstituit-o. Am predat-o exact în sala comisie unde era, la 1512, domnului respectiv cu mustață. A dispărut, am înțeles după aceea. *Că a dispărut și a două harta pe care am reconstituit-o*”⁸³.

„[cei 4 civili care erau în mașină] erau sibieni. [...] Cei care le-au luat declarațiile au luat datele de pe buletin. Este Soaiță Lucian Radu, Bleahu Dumitru Aurle, Albu Ioan Lazăr și Suci Vasile George. Toți erau în Dacia 1310 [...] când mi-am cerut permisiunea să plec am auzit: zice, da, când au văzut semnele, cruciulițele, zice, de pe aceste clădiri s-a tras asupra

⁸¹ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/sibiu-the-capture-disappearance-and-metamorphosis-of-terrorist-maps-ii/> consultat 06.12.2018

⁸² <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/sibiu-the-capture-disappearance-and-metamorphosis-of-terrorist-maps-iii/>, consultat la 06.12.2018.

⁸³ Ibidem.

unității. [...] tot în aceeași zi s-au mai predat iarăși de la fosta Miliție încă 4 cadre, 4 subofițeri. Le găsiți în raport”⁸⁴.

Colonel Dumbravă Nicolae (Comandantul U.M. 01205 Sibiu)

„la „anumite intervale de timp se auzeau simulatoare – acumă zic că au fost *simulatoare de foc*, inclusiv în cvartalul din jurul unității mele [...] se vedeau blocurile din spatele cazărării și pe unul din blocuri [...] era un număr de 5-6 oameni în *uniforme negre*, eu am dedus că salopete negre, *cu puștile puse pe aticul clădirii și îndreptate ca și când iei linia de ochire*. [...] Da, este un bloc cu vreo 7-8 etaje. Bloc de locuințe....

Cu harta asta, povestea este următoarea. Pe Stradă Rahovei, barierele astea care erau constituite și de către noi și de către alții, civili în general, la un moment dat a oprit o Dacie 1300 albă în care au găsit trei tineri. I-au adus la mine în unitate. Pe unul îl cheamă Soaiță, unul dintre ei era strungar la mine, îl angajasem cu două săptămâni mai înainte... Soaiță dacă nu mă înșel, între timp am trimis oamenii să controleze mașină și pe sub scaune, că *le găsisem armament și muniție, și au găsit o hartă turistică a orașului Sibiu*. Pe harta asta turistică, pe carioaiul din stânga, erau săgeți către cimitirul orașului, cu diverse puncte marcate cu cruce neagră pe diverse puncte din cimitir. [...] *că cazarma mea era încercuită cu un cerc* așa, făcut stângaci, și cu o cruce în mijlocul cercului, *era încercuită Poștă de pe Calea Mihai Viteazu și mai multe blocuri*. În plus, *toate podețele și podurile din Sibiu erau marcate cum se marchează cu simbolul respectiv un pod și tras cu creion negru peste el*.”

„Această hartă eu i-am predat-o colonelului Irimescu, care era șeful de Stat Major al Școlii, subalternul direct al colonelului Dragomir. [...] *Harta a dispărut* [...]. Dovadă că la vreo lună sau două, când se făceau procesele alea pe la Școală de ofițeri pe acolo, doi procurori au venit – unul Florescu, îl știu și acumă, [...] «m venit la dv. în legătură cu harta aia» [...] O cunoșteam eu, o cunoștea colonelul Dirinea, mai mulți ofițeri am studiat-o [...] [pe altă hartă] i-am reprodus toate semnele astea pe care le mai țineam minte că mai sunt pe harta aceea. La vreo lună și ceva a mai venit un procuror care zicea că este din Pitești și că să-i dau și lui un exemplar [...] am găsit un exemplar din ăsta ca ăla care era și am mai marcat și pe harta asta și am dat-o. De atunci, de harta asta nu mai știe nimeni nimic. *Toate astea au dispărut*”⁸⁵.

Identitatea inițiatorilor diversiunilor, a trăgătorilor și ucigașilor în alte orașe

Brașov

Declarația generalului Ioan Florea, Comandant Garnizoană Brașov până în 1989.

Pe filmul **Brașovul Revoluționar PARTEA 7**

(<https://www.youtube.com/watch?v=P9z4wLuma0Q>)

„Reporter: Ei făceau diversiune la nivelul orașului Brașov?

Gen. Ioan Florea: Da. [...] Scopul a fost bine definit, al lor... ca să se omoare cât mai mulți oameni din civili, să-i intimideze.

Reporter: Mai credeau ei că au vreo șansă?

Gen. Ioan Florea: Credeau.

⁸⁴ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/sibiu-the-capture-disappearance-and-metamorphosis-of-terrorist-maps-iii/>, consultat 06.12.2018

⁸⁵ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/sibiu-the-capture-disappearance-and-metamorphosis-of-terrorist-maps-iv/>, consultat 06.12.2018

Reporter: Cine a tras?

Gen. Ioan Florea: Armata nu a tras. *Dar de sus de-acolo de la Modarom, de unde-au mai fost ăștia băgați, ofițeri de Securitate, ăștia au tras*” (min. 5:30).

Col. Mag. (r) Gheorghe Ionescu, Parchetul Militar Brașov

„Au fost aduși suspecți îmbrăcați în combinezoane negre...” “

Însă procurorul militar respectiv, obedient până la capăt fostei securități pe care procuratura militară a slujit-o în mare parte până în 1989, adaugă, în mod stupefiant: „dar aceste combinezoane au fost luate de la Securitate de către civilii care au intrat fără opoziție”(!).

Mărturia lui Codruț H. din Brașov din iulie 1990⁸⁶

Mărturia se referă la ceea ce el și alți civili revoluționari au găsit când au ocupat sediul Securității din Brașov în noaptea de 22 decembrie 1989: „Ceea ce mi s-a părut suspect e că Securitatea părea că se pregătise... În fața clădirii era un ARO alb în care erau truse antiteroriste complete și combinezoane negre”.

Cazul Molan

Pe 24 decembrie 1989 procurorul Minea Câmpean din cadrul Procuraturii Militare Brașov a emis mandatul de arestare nr. 24/301 împotriva numitului Tudor Molan, născut la 8.08.1946, fiul lui Tudor și Elena, de profesie poștaş. În dimineața zilei de 23 decembrie 1989, locotenentul Negulescu conducea un pluton de militari amplasat în zona Oficiului Poștal nr. 1 din Brașov. După o noapte în care în zona centrală a orașului s-a tras din toate părțile și au existat numeroase victime, el a primit ordinul să cerceteze turnul bisericii protestante, loc în care existau informații că s-ar fi adăpostit „teroriști”. Însoțit de militarii din subordine, ofițerul s-a deplasat în zonă și după ce oamenii săi au executat un foc de baraj asupra turnului, ofițerul a cercetat intrarea în biserică și a descoperit că aceasta era încuiată. De asemenea, ușa de acces spre turn era și ea încuiată pe dinafară, astfel încât a concluzionat că nimeni nu ar fi putut urca sus pentru a trage. Tocmai se pregătea să se întoarcă și să raporteze rezultatele misiunii sale când atenția i-a fost atrasă de strigătele unor cetățeni, care i-au semnalat că doi indivizi înarmați au sărit gardul cimitirului protestant și au fugit în direcția unor blocuri din zonă. Însoțit de o parte a plutonului a pornit în urmărirea lor, dar nu a ajuns prea departe, pentru că în dreptul intrării în cimitir a dat nas în nas cu un civil, care avea pe umăr un PSL (pușcă semiautomată cu lunetă n.n.). Respectivul era urmat de o mulțime agitată care striga „Uite-! Uite-! Asta e!”. Soldatul Musteșiu, unul dintre militarii din pluton, l-a somat să se predea. Conform declarației acestuia dată în fața procurorilor militari, în acel moment „civilul” (care s-a adevărit ca era Tudor Molan) a ridicat mâna stângă în sus, iar cu dreapta a îndreptat arma asupra militarilor, cu intenția de a deschide focul asupra lor. Musteșiu a executat foc de avertisment cu pistolul-mitralieră din dotare, iar cetățenii, care între timp l-au ajuns din urmă pe civil, au tăbărit asupra acestuia și i-au smuls arma. Conform aceluiași martor, în momentul când i s-a predat respectiva armă, a observat că avea glonț pe țeavă și încă două în magazie.

După ce situația s-a mai liniștit, locotenentul Negulescu l-a scos pe Molan din clădirea poștei și l-a dus la sediul Comitetul Județean de Partid unde se instalase conducerea revoluționară. Aici l-a predat generalului Florescu, comandantul garnizoanei, ales ad-hoc șef al C.F.S.N.-ului Brașov, și i-a raportat circumstanțele în care l-a capturat. Florescu a decis să

⁸⁶ Alin Alexandru, Brașov (II): *Liniștea dinaintea măcelului*, „Expres”, nr. 26/iulie 1990.

cheme imediat un procuror militar și l-a dat în paza unui ofițer aflat în sediu împreună cu arma capturată solicitând ca acesta să-l interogheze.

Spre surprinderea tuturor, Molan, nu numai că a recunoscut senin că a tras în noaptea de 22/23 decembrie 1989 asupra oamenilor și militarilor adunați în piața centrală din Brașov, dar a afirmat și că *primise arma de la un ofițer de Securitate pe nume Morariu* și că acesta era coordonatorul unei *rețele formate din colaboratori înarmați, care au primit aceeași misiune ca și el*. La indicațiile lui, militarii au scris pe două bucăți de plic alb *numele a opt persoane, însoțite de adresele lor și de tipul de armă cu care ar fi fost înarmați (pistoale, puști cu lunetă și arme automate)*.

Când procurorul Câmpean i-a luat prima declarație, în aceeași zi, *Molan a reconfirmat în scris cele relatate verbal*. A oferit și alte detalii. A recunoscut că *era informator al Securității și că face parte din rețeaua dirijată de locotenentul-major Morariu*, ofițer de obiectiv la Oficiul Poștal nr. 1, unde el se angajase din anul 1973. Conform celor relatate de el, *pe 20 decembrie 1989 ar fi fost convocat, împreună cu alte persoane, la o casă conspirativă situată într-o vilă de pe Dealul Cetății unde Morariu le-ar fi dat arme și le-ar fi ordonat să tragă în „oamenii și militarii adunați în piață”* (foarte interesant, din moment ce în Brașov s-a ieșit în stradă abia pe 21 decembrie, iar primele focuri de armă s-au tras în seara de 22 decembrie n.n.). De asemenea, *ofițerul de Securitate ar fi afirmat că situația „s-a înrăutățit” și că „nu ne vor mai lua prin surprindere ca la Timișoara”*.

Pe 25 decembrie 1989, la o nouă întâlnire cu procurorul, Tudor Molan și-a schimbat declarația inițială. Nu a încercat să se disculpe sau să-și găsească circumstanțe atenuante, ci a modificat un singur aspect din cele relatate inițial. L-a scos din culpă pe ofițerul de Securitate și a afirmat că ar fi primit arma de la Victor Adochiței, rezident al rețelei dirijate de Morariu, pe data de 22.12.1989, orele 16.00. Nici reconstituirea din 27.12.1989 nu a clarificat prea mult lucrurile. Dus în cimitirul protestant să arate unde era cavoul în care a afirmat că a stat ascuns după ce a tras în manifestați, Molan s-a arătat brusc confuz și nu a putut să-l indice. Cum procurorul Câmpeanu avea deja dubii referitoare la povestea inițială, care părea desprinsă dintr-un film, s-a decis, după schimbarea bruscă a celor relatate de Molan să-l supună unui examen medical complet, inclusiv psihiatric. Comisia medico-legală compusă din doctorii Alexandru Moga (medic primar) Mihaela Gădărițeanu și Horia Bota (medici psihiatri) l-a examinat pe Teodor Molan în ziua de 28.12.1989. Concluziile expertizei cu nr. 4073/E au fost că are „discernământ păstrat” și că „prezintă unele leziuni corporale (excoriații și echimoze) pentru vindecarea cărora necesită îngrijire medicală”. Deci Molan nu era nebun, dar necesita îngrijiri medicale. Prin urmare a devenit necesară efectuarea unei investigații medicale mai atente. Ceea ce s-a realizat pe 3 ianuarie 1990. Laboratorul de Medicină Legală Brașov a eliberat în data amintită o expertiză care menționează că Molan Tudor a fost examinat radiologic și „prezintă fracturi cu deplasarea posterioară a coastei a IX-a dreapta și a coastelor VIII-IX stânga. Loviturile pot data din 23.12.1989 și necesită 14-15 zile îngrijire”. Deși, de la ultima examinare medicală, cea din 28.12.1989, starea sănătății lui Molan părea să se fi agravat, din nou nu exista nici un indiciu că aceasta ar fi fost de natură să îi pună viața în pericol. Foarte probabil că această descoperire să fi fost interpretată prin prisma faptului că un control general, fie el și atent, nu ar fi putut scoate în evidență eventuale fracturi interne. Asta dacă nu cumva respectivele coaste au fost „deplasate” după data de 28.12.1989. Să nu anticipăm.

Adevăratul mister medical a început însă în noaptea de 8/9 ianuarie 1990, pentru că în respectiva noapte Tudor Molan a decedat în celula în care era încarcerat în arestul Miliției Brașov. Autopsia, efectuată de același medic, Alexandru Moga, cel care îl consultase prima dată în 28.12.1989, menționează că „La nivelul scheletului toracic se constată fractura transversală a corpului sternal și fractura coastelor de II-XII, pe linie axială medie”. În termeni simpli, toracele lui Tudor Molan fusese zdrobit. Cu toate acestea, se menționează că moartea a fost „patologică, neviolentă și s-a datorat insuficienței cardiace acute”. Tocmai această neconcordanță flagrantă i-a atras atenția generalului magistrat Ioan Dan în anul 1994, când a cerut redeschiderea anchetei în cazul Molan. Era nemulțumit și de faptul că toate cercetările fuseseră sistate încă din 1990. Cazul primise un NUP strategic, motivat de „decesul suspectului”, dar soluția era complet ilegală pentru că se referea doar la acuzația inițială de „deținere ilegală de armament”, fără să facă nicio trimitere la faptul că Molan fusese reținut de fapt ca suspect de terorism și nici la moartea bizară a acestuia. Despre deces se afirma că era rezultatul bătăii din 23.12.1989. La 30.08.1994 procurorul Ioan Dan a întocmit Ordonanța de efectuare a expertizei medico-legale în cazul Molan. În document a introdus un set de întrebări concrete, între altele cerând ca experții legiști de la „Mina Minovici” să-i răspundă clar dacă o persoană poate supraviețui timp de 17 zile (23 decembrie 1989-8/9 ianuarie 1990) cu toracele zdrobit, așa cum se descoperise la autopsie. Întrebarea nu era atât de lipsită de sens pe cât pare. Procurorul solicitase inițial toate datele medicale de la IML Brașov și primise răspunsuri mai mult decât ciudate. De fapt, pe 3 ianuarie 1990 nu se făcuse nicio radiografie deoarece „în perioada decembrie 1989 - ianuarie 1990 lipseau substanțele reactive”, apoi că se făcuse ceva, dar „substanțele reactive erau de proastă calitate și citirea rezultatelor putea fi viciată”. În esență, aducând motive care erau la limita plauzibilului, IML Brașov nu se clintea de la concluzia că Molan murise în 8/9 ianuarie 1990 din cauza loviturilor de pe 23 decembrie 1989. Care concluzie se potrivea ca o mânășă cu NUP-ul din 1990.

Răspunsul de la „Mina Minovici” a venit cu adresa A5/12862/24.03.1995 și avea următoarele concluzii: „Moartea lui Molan Tudor a fost violentă, poli traumatism cu fracturi multiple, fracturi ale scheletului toracic (fracturi de stern, coastele laterale). Modul de producere: posibila comprimare între două corpuri dure”. Generalul Ioan Dan ar fi putut să fie mulțumit, dacă respectiva expertiză nu ar fi conținut și fraza: „Pot data din 23.12.1989”. Ceea ce de fapt anula întreaga linie de raționament.

Reșița

Martorul Coancă Gheorghe, plutonier de armată, Lugoj

„Consiliul Frontului Salvării Naționale din Reșița a cerut întăriri din partea Lugojului și o parte din subunitățile noastre s-au deplasat de urgență în ajutorul fraților din Reșița... [trăgătorii erau din] **Securitatea civilă** a statului. Erau dispersați în tot orașul, *în locuințe, cazemate subterane și la Liceul nr. 2*, unde își transportau răniții. *Atacul se deschidea la lăsarea serii și înceta în jurul orei opt-nouă dimineață. La una din locuințele de unde s-a tras, am reușit să arestăm un maior de Securitate, împreună cu cei doi fii ai săi* (unul de 14 ani, iar celălalt de 20 ani, elev la școală militară de Securitate), toți trei foarte buni trăgători [...] La întrebarea adresată de comandantul unității militare din Reșița: „Ce rost are vărsarea de sânge, situația oricum nu o puteți întoarce?”, răspunsul comandantului Securității civile, atunci arestat, a fost: „Puțin ne pasă!” [...] Din rândul gărzilor patriotice s-au înregistrat multe victime”⁸⁷.

⁸⁷ Simion Floriean, „Drapelul”, nr. 7, sâmbătă, 13 ianuarie 1990.

Brăila

Din mărturiile **ofițerilor și soldaților de la unitățile militare din Brăila** (citate mai jos) confirmate de locatarii din blocuri, rezultă că trăgătorii au tras „*de pe Laminorul 4, de pe terasele blocurilor din jur și chiar din unele apartamente*”, „*din blocurile în construcție*”, „*din apartamentul de la ultimul etaj al blocului, în care locuiau părinții unui ofițer de Securitate*”, „*de la marginea pădurii*”. Este absurd să ne imaginăm că aceste focuri de armă îndreptate din zone civile către unități militare au fost executate tot de militari din M.Ap.N.

Craiova

Mărturia lui Ion Bran, la vremea respectivă angajat al Cooperativei Constructorul din Craiova (președinte al Asociației Umanitare 22 Decembrie '89 – Dolj și vicepreședinte al Blocului Național al Revoluționarilor)

„*Pe lângă militari, mai erau și milițieni și securiști în civil, iar pe sub șube li se zăreau mitralierele [...]*”.

Mărturia lui Dan Talpoș, președinte al Asociației Avioane 22 Decembrie '89 – Dolj (secretar general al Blocului Național al Revoluționarilor)

„*Pe pod la Electroputere ne aștepta un cordon: bărbați îmbrăcați în combinezoane negre și înarmați cu mitraliere*”, trăgând „*de pe acoperișurile diferitelor clădiri mai înalte*”⁸⁸.

„*Mulțimea s-a dispersat abia spre seară, din cauza zvonurilor de tot felul, cum că platforma industrială a Craiovei urma să fie atacată de teroriști*”. „*Am fost anunțați că este atacată Fabrica de Avioane și alte uzine, așa că ne-am întors acolo. Am găsit arme, le-am împărțit muncitorilor și am petrecut noaptea de 22/23 decembrie păzind fabricile. În centru au rămas oameni puțini, care s-au adăpostit în clădiri, spre seară, căci a început să se tragă, sporadic, de pe acoperișurile diferitelor clădiri. Mulțimea s-a readunat în Piața din fața sediului Comitetului Județean Dolj al PCR și în ziua de 23 decembrie. Pe parcursul zilei a continuat să se tragă sporadic de pe clădirile mai înalte. În total, au fost ucise 19 persoane, în Bănie, iar alți zece craioveni și-au pierdut viața în Timișoara și București. Numărul răniților este de aproape 80*”⁸⁹.

Din aceste marturii rezultă că și la Craiova, teroriștii au existat, au fost aceiași securiști fie „în civil”, fie în combinezoane negre, și „înarmați cu mitralierele”.

Zvonurile diversioniste legate de pericole în alte zone (la fabricile de avioane și alte uzine) au fost evident destinate împrăștierei revoluționarilor comasați în centru. Este evident că focurile de armă „sporadice”, „de pe clădirile înalte” nu au fost rezultatul „focului fratricid” sau întâmplător, ci al focului „ochit și foarte precis” al aceluiași teroriști securiști „înarmați cu mitralierele”. Aceștia au urmat aceleași metode și scopuri ca și în alte orașe – și anume, prin panică și teroare, să slăbească și să demoralizeze revoluționarii, să-i disperseze astfel încât aceștia să se retragă înapoi în casele lor.

Ceea ce i-a speriat pe securiști în cea mai mare măsură la Revoluție, fusese și motivul paranoiei lui Ceaușescu: posibilitatea coagulării opoziției, a nemulțumirilor populației într-o mișcare de masă, care să pună în pericol regimul său (până pe 22) și pozițiile de putere și chiar viețile lor, ale securiștilor înșiși, cei care au asuprit populația țării sub dictatură

⁸⁸ <https://punctochit.info/craiova-22-decembrie-1989-era-o-atmosfera-entuziasta-dar-in-acelasi-timp-una-de-teama-am-fost-anuntati-ca-platforma-industrial-a-urma-sa-fie-atacata-de-teroristi/> consultat 06.12.2018

⁸⁹ <http://www.amosnews.ro/arhiva/remember-revolutia-craiova-22-12-2004> consultat 06.12.2018

comunistă, după 22. Analizând aceste mărturii rezultă că scopul ultim al fostului aparat represiv comunist, prin acțiunile de tip terorist ale „cadrelor și trupelor de Securitate” în civil sau combinezoane negre de camuflaj, nu a putut fi altul decât acela de a se salva pe sine de furia revoluționarilor și de a-și crea un regim pliant, în care să-și păstreze măcar o parte din pozițiile și prerogativele puterii.

Unități ale Ministerului Apărării Naționale - ținte ale trăgătorilor camuflați

Declarațiile unor ofițeri de armată și personal sanitar din Buzău

„În drum spre Buzău, la Mărăcineni, în dreptul unei unități militare care, la rândul ei, a fost atacată, coloana de la Piatra Neamț intră sub tirul unor grupuri de indivizi îmbrăcați în combinezoane negre [...]

La ora 23, militarul Vespasian este împușcat în frunte, lt. major Cighir este împușcat în genunchi, militarul Nicolau în gât”, scrie în declarația ambulanțierilor. „Pe cei răniți i-am pansat și pensat pe vasele mari de sânge. Abia dimineața, cei decedați și, ulterior, cei răniți au fost transportați cu autosanitară tip TV, asistent Vârcă Gheorghe, conducător auto Boghian Ilie. La al doilea transport, la întoarcere, s-a tras asupra salvării, Boghian Ilie fiind rănit cu 8 gloanțe în abdomen, iar Vârcă Gheorghe cu 2 gloanțe. (...) Asupra unității militare din Mărăcineni se produceau atacuri mai ales în timpul nopții, lângă noi au murit militari [...] Decizia de a rămâne la UM Buzău Mărăcineni a fost luată de ministrul apărării, generalul Gușă. [...] Subsemnatul col (r) Mierlici Ion certific faptul că, în seara zilei de 26.12.1989 am fost rănit în localitatea Mărăcineni, județul Buzău, în timp ce mă aflam în misiune de patrulare pentru depistarea teroriștilor și capturarea acestora”⁹⁰.

Această mărturie dovedește un element esențial al diversiunii din timpul Revoluției, și anume că a fost inițiată cu focuri de armă intenționate **care au făcut victime și în rândul militarilor**, de către trăgători camuflați în **combinezoane negre**. Aceasta demontează, încă o dată, teoria că victimele de la Revoluție ar fi rezultat în întregime din ”foc fratricid datorat ”psihozei teroriste”. Iată că pentru acești militari nu a fost vorba de o „psihoza teroristă” ci de o **teroare indusă de teroriști reali, iar nu de zvonuri diversioniste ori informații induse de alte unități miliare aflate în stare de confuzie**.

Atacurile asupra unităților militare din Brăila⁹¹

Martor Franț Giurgiu, maior

*„Spre seara zilei de 23 decembrie '89 am văzut un T.V. în zona Viziru [din Brăila] unde sunt dispuse, după cum se știe, nu-i niciun secret, majoritatea unităților noastre. Nu se întunecase încă. Au coborât câțiva tipi îmbrăcați în haine de culoare închisă, care s-au împrăștiat prin cartier. N-a trecut mult și s-a deschis focul asupra unității din care fac parte, de pe **terasele blocurilor din jur și chiar din unele apartamente**. Am ripostat. Ne-au ținut așa, în șah, toată noaptea. A două zi, când s-a luminat, am cercetat zona. Apartamentele din care s-a tras erau nemobilate. Vecinii și administratorul blocului n-au fost în stare să ne spună cui aparțineau [...] Zeci de militari au văzut flacăra la gura țevii în dreptul ferestrelor acestor*

⁹⁰ Notă de relații dată în fața unui notar public pe 7.12.2007 (<http://mesagerulneamt.ro/2015/11/vicentiu-martin-omul-care-de-25-de-ani-dovedeste-c-a-trecut-printre-gloanțe/>, consultat la 04.12.2018).

⁹¹ Brăila în zilele revoluției, „Libertatea”, Brăila, 24 octombrie 1991.

apartamente. Găurile făcute de gloanțele militarilor care au ripostat se văd și acum în pereții exterior. Așa cum se văd pe pereții clădirilor noastre urmele focului executat din aceste apartamente”.

Martor Maior Ionel Țărălungă

„Pe seară, după căderea întinericului s-a tras asupra comandamentului diviziei și unității noastre, care se afla în aceeași curte, în special **din blocurile în construcție**. Aceleași pocnete seci, care s-au auzit și în alte zone. Am adunat destule asemenea gloanțe pe care le-am predat procurorului militar. **Erau calibrul 5.6 mm**, cilindrice dintr-un metal dur de culoare albă. De altfel găurile făcute de ele în clădirile noastre se mai păstrează încă. Sunt mai mici decât cele produse de gloanțe de calibru 7,62 mm. S-a tras și cu muniție 7,62 mm...⁹².

Martor Vasile Ionescu, plutonier

„După încetarea duelului de foc dintre militari și persoana sau persoanele care au executat foc din apartamentul de la ultimul etaj al blocului, am făcut cercetări la fața locului. Eu cu patru militari. Împreună cu vecinii am forțat ușa apartamentului. Înăuntru nu mai era nimeni, deși și vecinii confirmau că au auzit trăgându-se din acest apartament. De fapt zeci de militari au văzut flacăra la gura țevii la ferestrele apartamentului [...] După spusele celorlalți locatari **în el locuiau părinții unui ofițer de Securitate**, care cu o zi înainte au plecat la țară [...] Nu am găsit tuburi, dar persistă în aer miros de pulbere arsă, iar pervazurile ferestrelor erau afumate, datorită flăcării rezultate în urmă tragerii”.

Martor Căpitan Voicu Ionel

„În noaptea din 22/23 am acționat cu un transportor blindat la *depozitul de muniții*. Când, spre ora 4 dimineața, s-a deschis focul asupra obiectivului, am pornit aparatul de vedere pe timp de noapte și am cercetat zona din care se trăsesse. Am văzut **la marginea pădurii două persoane care executau gesturi tipice de tragere asupra intrării în obiectiv**”.

Martor Locotenent-colonel Dumitru Marvela

„Aceleași care s-au strâns și din comandamentul diviziei și din alte obiective militare. **Gloanțe calibru 5,6 mm....Cred că scopul atacului n-a fost de a cuceri acest obiectiv ci de a provoca, a stânjeni aprovizionarea cu muniție a unităților militare, a produce panică**. Altfel acționau cu forțe mai serioase. N-au fost decât mai mulți, 4-5 persoane. Nici rănitul sau mortul n-a fost identificat”.

Martor Locotenent colonel Tache Ene

„După încetarea focului asupra unității noastre de pe Laminorul 4 am trimis o echipă pentru scotocirea zonei. Au găsit doar urme proaspete de încălțăminte pe scara exterioară de acces și pe acoperișul laminorului [...] **Majoritatea celor care au atacat unitățile militare erau profesioniști, pregătiți special pentru asemenea acțiuni**”.

Martor Locotenent colonel Viorel Lazăr

Tot în noaptea de 23/24 decembrie a fost ucis și maiorul Milea Dumitru. Se spune că nu s-a supus somației de a coborî din autoturismul cu care venise la Consiliu fără armă. E adevărat, dar **gloanțele n-au pornit din Consiliu, ci din direcția Casei Tineretului sau de undeva de pe strada care separă Casă Tineretului de Consiliu**. Am făcut a doua zi, pe lumină, reconstituirea. Glonțul, unul singur, a pornit dintr-o **armă de profesionist, dotată probabil cu dispozitiv de ochire pe timp de noapte**. A lovit drept în inimă. A fost o armă de calibru mic,

⁹² „Libertatea”, Brăila, 24 octombrie 1991.

*pentru că orificiile de intrare și ieșire erau mai mici decât cele produse de armamentul obișnuit, calibrul 7,62 mm, aflat în dotarea noastră*⁹³.

Martor Marcela Pîrlog

„În perioada evenimentelor din decembrie '89 am fost asistentă instrumentist la secția chirurgie a Spitalului de urgență Brăila. Noaptea de 23/24 și 24/25 au fost de groază. Chirurgii au lucrat aproape 24 de ore din 24, pentru salvarea răniților. Ceea ce m-a frapat este că *plăgile aveau un aspect înfiorător*. Aproape de la nici un pacient *n-am scos gloanțe întregi, ci gloanțe înflorite la partea de vârf. La 10-15 cm de acestea, se găseau schije din același metal*, care se vedeau pe ecran că niște punctișoare cât bobul de grâu. Mare parte din proiectilele ciudate le-am spălat de sânge și le-am pus în plicuri în dulapurile noastre. Pe 27 sau 28 decembrie s-au prezentat trei persoane la spital, care le-au luat pentru cercetări”⁹⁴.

Lt. col. Fănică Voinea Ene

„Și la Brăila, ca și în alte orașe din țară, *același sistem de operațiuni asupra unităților militare și obiective de importanță deosebită: «Trage și dispari!»*, bine-cunoscut principiu al acțiunilor grupurilor de comando. Atacurile s-au petrecut **aproape în exclusivitate noaptea**, întinericul fiind o mască ideală pentru aceste misiuni. S-a folosit îndeosebi **armament ușor, calibrul mic (5,6 mm)**, dotat cu dispozitive de ochire în timp de noapte... Ce scopuri urmăreau? Crearea unei situații confuze, paralizarea conducerii unităților militare, dispersarea forțelor de apărare în cât mai multe puncte și altele. Străinii n-aveau de unde cunoaște atât de perfect sistemul nostru de apărare antiaeriană, de transmisiuni, chiar unele coduri militare”⁹⁵.

Consecințele focurilor de armă de la Brăila

Conform statisticilor Institutului Revoluției, ca urmare a focurilor de armă descrise mai sus și-a diversivității create de acestea, la Brăila au murit 42 de cetățeni, dintre care 32 de civili, 9 militari M.Ap.N. și un ofițer de Securitate⁹⁶. Un număr semnificativ în această statistică este cel al militarilor M.Ap.N. „împușcați în unitate”. Aceste victime nu puteau fi ale „focului fratricid”. Nici o unitate militară nu a deschis focul împotriva alteia, lucru care ar fi fost absurd. Oricât de bine orchestrată ar fi fost diversivitatea, și oricât de mare deruta soldaților, aceștia nu puteau trage direct în colegii lor din unitățile militare. Cei patru militari nu puteau să fi fost uciși la Brăila decât de focurile celor cu „*haine de culoare închisă*, care s-au împrăștiat prin cartier” și au „*deschis focul asupra unităților militare de pe terasele blocurilor*”, „*de pe Laminorul 4*”, „*de pe terasele blocurilor din jur și chiar din unele apartamente*”, „*din blocurile în construcție*” sau „*de la marginea pădurii*”. Așa cum alți 53 de militari din M.Ap.N. au fost uciși în propriile unități în restul țării, în timpul Revoluției: ca victime „colaterale” ale diversivității ale cărei scopuri a fost „crearea unei situații confuze, paralizarea conducerii unităților militare, dispersarea forțelor de apărare în cât mai multe puncte”. Așa cum remarcă unul din martori, este evident că „*scopul atacului n-a fost de a cuceri unitățile militare, ci de a le ține în șah*”, „*de-a provoca, a stânjeni aprovizionarea cu muniție, a produce panică*”. („Altfel acționau cu forțe mai serioase”).

⁹³ Lt. Col. Fănică Voinea Ene, *Brăila în zilele revoluției* (6), „Libertatea”, Brăila, 7 noiembrie 1991, p. 1.

⁹⁴ Idem, p. 4.

⁹⁵ Ibidem.

⁹⁶ <http://irrd.ro/wp-content/uploads/2014/caitepdf/29.30.pdf> consultat 06.12.2018.

Un detaliu important este acela că toți martorii brăileni, citați mai sus, au declarat că forțele M.Ap.N. nu și-au părăsit unitățile în timpul nopții, tocmai pentru că nu dispuneau de „aparatură mobilă de vedere pe timpul nopții” și pentru a nu „crea o confuzie nemaipomenită”, pentru a nu „periclită viața a zeci de ostași”, care, „scoși din adăposturi, ar fi fost ținte ușoare chiar și pentru un trăgător neexperimentat”. Din aceste motive, este de la sine înțeles că ostașii respectivi nu s-au dus în blocurile respective pentru cercetări decât pe lumină, a doua zi dimineața, fapt confirmat de majoritate depozițiilor de mai sus.

Brăila: anatomia unei mistificări a propagandei securiste

Într-un „serial” apărut în ziarul „Adevărul”⁹⁷, jurnaliștii Cristian Delcea și Mihai Voinea ajung însă la o cu totul altă concluzie. Conform unei narațiuni bine ticluite, „nebungia” ar fi început pe 23 seara când „căpitanul Romulus Hanganu” ar fi încercat „să deblocheze arma unuia dintre subordonații săi, declanșând lansarea cartușului aflat pe țeavă”. „De la acest foc tras accidental” ar fi început „nebungia” în Brăila. În acest scenariu, toți militarii care au văzut cu ochii lor mii de focuri trase în aceeași noapte de la „ferestrele blocurilor” din jurul unităților militare, din „blocurile în construcție”, de pe „Laminorul 4”, „de la marginea pădurii” etc. (inclusiv cu arme de un calibru care nu existau în dotarea armatei, ale căror gloanțe le-au găsit în unitățile lor), erau fie dedublări miraculoase ale „căpitanului Romulus Hanganu”, fie colegi de-ai lor debusolați, care și-ar fi părăsit unitățile, pe timpul nopții, fără știrea superiorilor, s-ar fi urcat după acel multiplu „căpitan Hanganu” în blocurile respective sau în pădurile din apropiere și ar fi început imediat să tragă înapoi către propria unitate (!). În acest fel, adevărații trăgătorii conspirați, „în haine închise la culoare” care au deschis focul inclusiv din apartamentul părinților ofițerului de Securitate menționat mai sus, sunt absolviți de orice vină, iar victimele sunt puse pe seama Armatei, ale cărei dispozitive s-ar fi aflat „în toate clădirile importante din oraș” fără să aibă „habar unii de ceilalți” și care ar fi „tras continuu fără să știe în cine”.

Nu putem ști dacă respectivii jurnaliști au făcut-o din necunoaștere a datelor și probelor de mai sus. Cert este că această narațiune absurdă la nivel factual și logic este conformă strategiei de dezinformare a Securității, care de 28 de ani, încearcă să-și acopere crimele de la Revoluție. Ne vom referi mai pe larg la această dezinformare în secțiunile următoare.

Mărturii și probe care dovedesc folosirea de către trăgători a gloanțelor de calibru redus (5.6/5.62mm), care nu se aflau în dotarea forțelor M.Ap.N.

Conform documentelor predate recent de C.N.S.A.S. către Secția Parchetelor Militare, **arme de acest calibru se aflau în dotarea Securității**. Conform listelor existente în dosarul Fond Neoperativ nr. 2328, unitățile special ale Securității (între care UM 0544, D.I.E., a se vedea declarația lui Iulian Vlad, care vorbește despre faptul că existau **unități ale Securității dotate cu armament special**) au predat în data de 26 decembrie 1989 către UM 02585 a M.Ap.N. un **număr impresionant de arme de toate calibrele și proveniențele (foarte mult armament de proveniență străină, de la puști-mitralieră, pistoale automate sau dispozitive de tragere de tipul „pixuri”)** împreună cu muniția aferentă. **Între acestea se regăsesc inclusiv arme și muniție de calibrul 5,6/5.62 mm**, iar la momentul predării, cu proces verbal, pe 26 decembrie 1989 către M.Ap.N., **s-a consemnat că fuseseră recent folosite**.

⁹⁷

https://adevarul.ro/news/societate/marile-masacre-brailei-1_50ad8b347c42d5a663970f16/index.html - consultat 06.12.2018

Este de la sine înțeleasă preferința Securității și a celorlalte „forțe speciale”, care au tras după 22 decembrie, pentru arme „cu pat scurt și cu țevă scurtă”, după cum declara colonelul magistrat **Ilina Radu** – prim-procuror al Parchetului Militar Timișoara. Nu poate fi vorba decât de posibilitatea camuflării mai ușoare a acestor arme în condițiile „conspirate” ale „luptei de rezistență”. Ele se leagă atât cu multiplele salopete și alte uniforme pe care teroriștii de la U.S.L.A. sau din alte formațiuni pregătite în acest scop le purtau în acele zile, cât și cu necesitatea mobilității trăgătorilor de gherilă, în virtutea strategiei „trage și fugi”.

Interviu cu colonelul magistrat Ilina Radu – prim-procuror al Parchetului Militar Timișoara

„L.K.⁹⁸: – Dar dumneavoastră, acum, cred că sunteți cel mai în măsură să-mi spuneți care au fost tipurile, în afară de calibrul ăla obișnuit, 7,62, care au fost toate tipurile de gloanțe care au fost identificate, folosite în 1989 și care au cauzat decese și răni. Deci au fost o dată aceste 7,62, au fost acele dum-dum explozive și-n afară de...

R.I.: – 7,65-ul a fost, pistoale-mitraliere scurte...

L.K.: – Kalașnikov, da, din acestea au fost folosite și la... cred că și la cazul Jubea...

R.I.: – ...un tip care, atunci, *erau doar în dotarea forțelor speciale*, la acel moment. *Pistoale cu pat scurt și cu țevă scurtă. Mai erau pistoale-mitralieră, AKAEM-uri obișnuite. Au fost apoi, s-a tras chiar și cu aruncător de grenade, cu AG 7 și cu diverse tipuri de pistoale*”⁹⁹.

Gloanțe de calibrul 5.62 la București

Martorul Savin Chirițescu, ofițer la UM 01060 București-Pantelimon

„Vreau să arăt că subsemnatul și mai mulți colegi din aceeași unitate de tancuri (UM 01060 București-Pantelimon) am capturat teroriști arabi (dintre care unul ne-a spus că este din Beirut) înarmați, pe care i-am predat la Marele Stat Major. Unul era student, am găsit asupra lui un *pistol mitralieră de calibrul 5.62 seria UF 060866*, cu cadența de ambreiaj, lung de vreo 40 cm, *portabil pe sub haine*: arma părea făcută dintr-un plastic foarte dur, cu excepția țevii și a mecanismului de dare a focului”¹⁰⁰.

Martorul Gavrilă Ioan

„Am avut în palmă un glonț dum-dum. După ce-și lovește țintă explodează. E lung cam de 10 cm. Vârful de penetrare și partea explozivă se deosebesc ușor. În jurul capsei detonatoare este scris «RWS 9,3X74 R». Celebrele, din păcate, gloanțe mici sunt de *calibru 5,62* și se ambalează în cutii pe care scrie «STYPEN 6 carthouses standard»,”¹⁰¹.

Relatarea lui Miron Mitrea, București

„Cartierul de lângă Cișmigiu, în care locuiește familia lui Miron Mitrea, este «lovit», neîntrerupt, de gloanțele mitralierelor. Miti și «tribul» lui, exasperați, vor să pună mâna pe

⁹⁸ Liza Kratochwill, autoarea interviului <http://www.memorialulrevolutiei.ro/index.php?page=revista-on-line/memorial-5/cine-a-tras>, consultat la 06.12.2018).

⁹⁹ <http://www.memorialulrevolutiei.ro/index.php?page=revista-on-line/memorial-5/cine-a-tras>, consultat la 06.12.2018.

¹⁰⁰ Al. Mihalcea, O gafă monumentală, „România Liberă”, 31.10.1990.

¹⁰¹ G. Ioan, Cu ce trag teroriștii, „Tineretul Liber”, 31 decembrie 1989, p. 1. (<https://romanianrevolutionofdecember1989.com/tag/gloante-cu-cap-widia/>, consultat la 06.12.2018).

«teroristul» care, în fiecare noapte, începea rafale scurte, repetate, la un cap al străzii, apoi cu bocancii grei fugea în celălalt capăt și, din nou, zeci de rafale pe secundă. «Dimineața pornisem să-i căutăm vizuina. La intersecția Cazzavilan cu Transilvaniei era o clădire paradită rău. Fusesse un teatru, ceva. Sub scena dărâmată *găsisem o grămadă de tuburi goale de cartușe*. Multe. Gri deschis. Mici. **Sunt de 5,62**. Un UZI ceva...»,¹⁰².

Martor Maior Mihai Floca, București

„Ulterior au fost «curățate», «periate» vilele din jurul Televiziunii, precum și cele situate pe Calea Dorobanți, până la piață. Din toate acestea nu s-a mai tras. Cu acest prilej s-a descoperit că *de pe casa scării, în zilele precedente, se executase foc asupra locuinței unui scriitor*. Specialiștii unității [U.S.L.A., Ioan Iliuță] au ajuns la concluzia că s-a folosit un *pistol Heckler-Koch, cal. 5,6 mm, cu tub cartuș cu ardere completă, ceea ce conferă gloanțelor o mare putere de pătrundere*»¹⁰³.

Mai mulți ofițeri M.Ap.N., citați de jurnalistul Radu Anton Roman, București

„Aveau un armament foarte divers. Gloanțe 5,6, N.A.T.O. lungi, cu cap de oțel de foarte mare viteză și forță de penetrație ce provoacă dezastre anatomice. Cartușe explozive Dum-Dum care n-au fost folosite împotriva oamenilor decât de fasciști în 1941 la Odessa [...]. Lunete cu infraroșii, amortizor de zgomot și obturator de flacără la gura țevii»¹⁰⁴.

Martorul BALAȘA GHEORGHE, București

„Sunt foarte intrigat de interviul acordat de dl. general Stănculescu ziarului «Tineretul Liber», interviu în care acesta ocolește adevărul. *Din Direcția a V-a, din depozitul de muniție, au fost scoase pe 23-24 decembrie 1989 cartușe DUM-DUM, cartușe speciale care nu se potriveau la nici o armă din dotarea M.Ap.N.* S-au găsit *trei-patru cutii cu astfel de cartușe. Gloanțele speciale, erau lungi de 5-6 cm și puțin mai groase decât un creion. Un astfel de cartuș avea în vârf o piatră albă, transparență*. Toate aceste cartușe i le-am prezentat personal, spre a fi filmate, d-lui Spiru Zereș. *Toate cartușele speciale, în afară de DUM-DUM erau de proveniență R.F.G. – istă. Din Direcția a V-a au fost predate U.M. 01305*. Căpitan doctor Panait, care a spus că până atunci nu văzuse astfel de muniție, maior Puiu și căpitan Vișinescu știu de ele”.

În fostul sediu C.C. al P.C.R., toți cei împușcați în noaptea de 23 spre 24 decembrie '89 au fost împușcați cu gloanțe speciale.»¹⁰⁵

Medicii români și străini, răniții și familiile victimelor confirmă masiv folosirea gloanțelor speciale și rolul „comandourile de Securitate”

Din economie de spațiu, ne rezumăm doar la o listă a medicilor români și străini care demonstrează folosirea de către teroriști a unor muniții care nu existau în dotarea Ministerului Apărării Naționale, dar și identitatea teroriștilor ca făcând parte din unități de „comando ale Securității”. Un document care sumarizează declarațiile relevante ale acestora se află depus la Secția Parchetelor Militare.

București (chirurghi români)

¹⁰² <http://evz.ro/memoriile-lui-miron-mitrea-scrise-in-puscarie-cum-a-capturat-un-terorist-arab-la-revolutie-si-cum-i-a-dictat-ion-iliescu-sa-faca-ordine-la-mineriada.html> - consultat 06.12.2018.

¹⁰³ „Reportaj la U.S.L.A.” Tineretul Liber, 5 ianuarie 1990, p. 4.

¹⁰⁴ R.A. Roman, Bătălia pentru București, „România Literară”, anul 23, nr. 3, 18 ianuarie 1990, p. 14-15.

¹⁰⁵ Dan Badea, Gloanțe speciale sau ce s-a mai găsit în clădirea Direcției a V-a, „Expres”, 16-22 aprilie 1991.

ANGELESCU, Nicolae (șeful Clinicii de Chirurgie, Spitalul Colțea)
CONSTANTINESCU, Nicolae (membru al Academiei de Medicină și al Academiei Oamenilor de Știință. Medic chirurg la Spitalul Colțea)
FIRICĂ, Andrei (directorul Spitalului de Urgență Floreasca)
GAVRILIU, Dan (Chirurg, Spitalul Municipalul)
OANCEA, Traian (Chirurg, Spitalul Militar Central)

Timișoara (medici români)

BÂRZEANU, Atanasie (medic primar, doctor în științe, chirurg, Spitalul Județean Timișoara)
ENACHE, Alexandra (directorul Institutului de Medicină Legală din Timișoara, a fost medic rezident la Morga Spitalului Județean în 1989)
FLUTURE, Vladimir (chirurg)
GOGA, Andras (medic)
MOGOȘEANU, Aurel (medic, șeful serviciul de terapie intensivă)
NOVAC, Rodica (directorul Direcției Sanitare Timiș)
UNGOR, Csaba (medic)
*Un medic neidentificat în filmul lui Ovidiu Boșe Pastina (1991)

Brăila: Marcela Pîrlog (asistentă instrumentist la secția chirurgie a Spitalului de urgență Brăila)

Medici străini

BURZACAO, Manuel Dr. (din Spania, Medecins sans frontiers; Ploiești, Brașov, Buzău și Brăila)
DOMERGUE, Richard Dr. (Franța)
McGROUTHER, Angus Dr. (Anglia)
POP, Mariana Dr. (Italia)
RIETVELD, A.B.M. Dr. (din Olanda; Sibiu)
Sister Rosa (din Olanda; Brașov)

Răniții sau rudele decedaților (confirmați de un medic sau la morgă)

BUTIRI, Florin (București)
CIUNGAN, Florin (București)
GRIGA, Ioan (Timișoara)
HAIDAU, Cătălin (Brașov)
IOAN, Ingrid Irina (București; Finlanda)
KOS, Alexandru (Timișoara; Austria)
MAREȘ(I), Eugen (București)
M.I.HAELESCU, Petre (București)
NEAGU, Mugurel (București; Italia)
NICOLOSU, Gheorghe (Hunedoara; Italia)
NEMETI, Nicolae Cristea (Cluj; Austria)
ONOFREI, Cristi (București; Germania)
SARNACHE Costel (Brăila)
STAN, Șerban Bogdan (București)

Gloanțele respective pot fi văzute pe mai multe filme ale Revoluției, aici¹⁰⁶ sau aici¹⁰⁷:

Martorul Nicolae Ștefan Soucoup

¹⁰⁶ http://www.dailymotion.com/video/x7rob0_revolutia-romana-22-dec-1989-cd4_shortfilms, din ziua de 24 decembrie 1989, la secunda 45. Consultat 06.12.2018

¹⁰⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=AQCdaRmpkK0> - consultat 06.12.2018

„Între orele 5,00 și 7,00 [23 decembrie 1989] [au avut loc, n.n.] trageri intense. La un moment dat, *dintr-una din clădiri se trage asupra sa cu arma cu infraroșu, calibru 5,6 mm* (reține glonțul)... În ziua de 24 decembrie ora 7 tir puternic spre casă scării de la pasarela (din clădirea Studiourilor); gloanțele care ricoșau erau de *calibrul 5,6 mm*”¹⁰⁸.

Martorul Ing. Dan Iliescu, Muzeul de Artă, București

„S-a tras din Muzeu permanent. Aveam impresia că *se trage de la parter, de la arta feudală*.... Armele lor sunau altfel. Aveau o cadență sănătoasă. A două zi și în zilele următoare am găsit gloanțe în Muzeu. *Nu erau gloanțe obișnuite. Aveau un vârș teșit*. Păreau îmbrăcate într-o cămașă de plumb. *Era un calibru între cinci, cinci și ceva. N-au vrut ușașii [U.S.L.A.] să ne lase niciun glonț. I-am rugat să ne lasă măcar de amintire. N-au vrut! Au zis că au nevoie pentru identificare. Au notat de unde le-au ridicat*”¹⁰⁹.

Gloanțe de calibrul 5.62 la Brașov

Distrugerea documentelor procuraturii despre evenimentele din decembrie – Romulus Nicolae

„În luna iunie, anul trecut [1990], s-a deplasat la Brașov domnul general Nicolae Constantin Spiroiu însoțit de cinci ofițeri. Au contactat grupul «Opinia» și alte persoane pentru a afla cine anchetează evenimentele din decembrie 1989. La sediul grupului «Opinia» domnul general Spiroiu a discutat mai bine de cinci ore cu Adrian Moruzi, Viorel Boeru, Viorel Nițescu, Alexandru Popescu și Katarina Peter.

Pe 14 iunie 1990 seara, generalul Spiroiu l-a sunat pe Adrian Moruzi interesându-se ce se întâmplă la Brașov. S-a procedat la o deshumare a morților din decembrie 1989. Totul s-a făcut cu participarea Procuraturii care a prelevat gloanțele ucigașe. *S-au găsit în special gloanțe de calibrul 5,6 mm care nu sunt în dotarea armatei*. Recent la sediul Procuraturii din Brașov s-a produs un incendiu devastator. Au ars mai multe documente legate de Revoluție. Incendiul a fost atât de puternic încât s-au calcinat pereții. Ar fi interesant de aflat ce material inflamabil a putut produce o astfel de putere calorică”¹¹⁰.

Martorul Cornel Vasile Măcrineanu

A condus împreună cu un prieten operațiunile la o baricada pe strada Lungă.

„[În noaptea de 23-24 decembrie] pe la ora 1.00-1.30 pe strada Lungă trecea o mașină cu număr de Italia. Înăuntru, un domn mai în vârstă, cu cei doi fii ai săi. Aflat pe bancheta din spate, tatăl a fost lovit de un glonț care a ricoșat în omoplat, sfâșiindu-i carnea până în dreptul gulerului, apoi s-a oprit în tavanul mașinii. D-l Măcrineanu a cercetat glonțul: calibrul curent 7,62, dar *mai scurt și «înflorit» la vârș*. După aspectul rănii și al glonțului, domnia sa e de părere că acesta *a fost exploziv*: unul normal găurește, nu sfâșie, iar la ciocnirea cu un corp dur (tavanul mașinii) se turtește sau se îndoaie, nu pleznește în evantai. Spre norocul italianului, e de părere dl. Măcrineanu, glonțul a explodat la contactul cu parbrizul. Altfel, puțin probabil ca acela să fi scăpat cu o simplă rană.

Tot pe 24, dar seara, domnia sa a condus un grup de militari la o locuință de pe strada Horea, nr. 65, *asupra căreia s-a tras. Au găsit în ferestre găuri mici, iar în zid gloanțele: subțiri, cam de grosimea unui creion, de culoarea aluminiului, ușoare și scurte*. Pe când își satisfăcea stagiul militar, dl. Măcrineanu a făcut trageri cam cu toate armele din

¹⁰⁸ Revoluția Română în Direct, p. 133

¹⁰⁹ I. Zubașcu, Misterioasa revoluție română, „Flacăra”, 19 decembrie 1990, p. 11.

¹¹⁰ R. Nicolae, Misterele revoluției, la Brașov. Au ars dosarele procuraturii despre evenimentele din decembrie, „Cuvântul”, nr. 32 august 1991.

dotarea infanteriei. Nu-și amintește să fi văzut ceva care să semene, măcar, cu acele gloanțe”¹¹¹.

Martorul Andrei N

”Versiunea oficială a generalului Florea împărtășită și de Procuratura Militară a Brașovului este cunoscută: nu au fost teroriști, oamenii s-au împușcat între ei”.

„În 23 dimineața de la Unirea se trăgea ca și de la [hotel] Postăvaru. Am urcat spre poligonul de sub Tâmpă. Am văzut un individ care trăgea. A sărit gardul, eram mai mulți și l-am prins. Avea armă cu lunetă. Mai târziu s-a tras de la Liceul Sanitar. La spălătorie am văzut o talpă ce nu era cizmă militară. Am doborât ușa. Individul era urcat pe o mobilă. L-am rănit. Era îmbrăcat în combinezon negru, pe dedesubt avea pulovăr gri. Poseda un **automat Thomson calibru 5.65**. La el avea cam 2500-3000 de cartușe”¹¹².

Film inedit despre revoluția de la Brașov:

Un astfel de glonț de calibru redus care a fost tras la Brașov poate fi văzut pe acest¹¹³ film la minutul 26:55.

¹¹¹ A. Socaciu, Misterele revoluției, la Brașov. După nopți de groază și tortură, toți teroriștii sunt liberi, Cuvântul, nr. 1-2 ianuarie 1991.

¹¹² A. Alexandru, Brașov (III): Teroriștii au intrat în pământ, „Expres”, nr. 27 iulie 1990, p. 6 (<https://romanianrevolutionofdecember1989.com/tag/gloante-de-calibru-5-decembrie-1989/>, consultat la 06.12.2018).

¹¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=ch6kercWxNs> - consultat 06.12.2018

Filmul Brașovul Revoluționar PARTEA 7

(<https://www.youtube.com/watch?v=P9z4wLuma0Q>)

Poate fi văzut același tip de *glonț de calibru redus (5.6)* și aceleași caracteristici (începând de la minutul 1:57). Un medic chirurg care operase o victimă împușcată cu acest glonț poate fi văzut și auzit cu următoarea mărturisire:

„Despre gloanțele atipice, ucigașe, fac mărturisire și medicii care au primit cadavrele sau răniții la spitalele din Brașov:

«S-a tras de către trăgători de elită special antrenați, probabil cu puști cu lunetă cu infraroșii».

Imaginea arată o cască perforată de glonțul respectiv, și un cadavru cu o plagă acoperind tot craniul.

Medic: «[Glonțul a trecut] prin cască după care a dat *această plagă oribilă care a cauzat decesul acestui tânăr soldat* complet nevinovat. *Patru au fost împușcați în cap. Un glonț penetrant din acestea de care vă vorbeam, care A TRECUT PRIN CASCĂ. Orificiul de intrare este foarte mic, puterea explozivă la ieșire foarte mare. Gloanțe care sunt interzise la ora actuală. Ca să zdrobească și mai tare sunt capetele retezate. Acesta este glonțul folosit. De asta avem plăgi extraordinar de mici la intrare și datorită puterii distructive, mari la ieșire».,,*

Gloanțe de calibrul 5.62 la Reșița

Victima Norbert Pongracz din Lugoj

„A căzut în noaptea de 23 decembrie 1989, ora 2:40 în unitatea (de radiolocație) în care își satisfăcea stagiul militar. Un glonț ucigaș pornit din păduricea din apropiere (care ulterior s-a defrișat) în timp ce stătea de vorbă cu locotenentul său i-a secerat pe amândoi. În total au fost ucise 9 persoane (ofițeri și militari în termen). S-a presupus că ucigașii ar fi fost de la unitatea de rachete, dar arma cu care s-a tras a fost specială, **calibrul 5,62** față de armamentul obișnuit de 7,62 mm [...] nu s-a elucidat problema aceasta a ucigașilor [...]. Reșița are declarați 16 morți în Revoluție, iar domnul Pongracz, când a mers să ridice trupul băiatului său de la morgă, a văzut circa 50 de cadavre”¹¹⁴.

Martorul Coancă Gheorghe, plutonier de armată, Lugoj

„La una din locuințele de unde s-a tras, am reușit să arestăm un **maior de Securitate...** [Securiștii] s-au predat în data de 29 decembrie 1989 [...]. Armamentul lor era de proveniență străină, super-ușor, de **calibru 5,6** și în cadență de tragere dublă. Gloanțele erau cu vârf retezat și pastilă explozivă în cap”¹¹⁵.

Gloanțe de calibrul 5.62 la Brăila

Martorii din Brăila citați mai sus (Ionel Țărălungă, Fănică Voinea Ene, Dumitru Marvela etc.) menționează și ei că asupra unităților lor s-a tras cu armament ușor, calibru mic (5,6 mm), respectiv „gloanțe calibru 5,6 mm”, care produceau „aceleași pocnete seci, care s-au auzit și în alte zone”. Ofițerii respectivi au „adunat destule asemenea gloanțe” pe care le-au predat „procurorului militar”. Le-au descris astfel: „erau calibrul 5.6 mm, cilindrice dintr-un metal dur de culoare albă. De altfel găurile făcute de ele în clădirile noastre se mai păstrează încă. Sunt mai mici decât cele produse de gloanțe de calibru 7,62 mm”.

¹¹⁴ <http://www.revolutialugojana.org/eroi/>. Consultat 06.12.2018

¹¹⁵ S. Florian, „Drapelul”, nr. 7, sâmbătă, 13 ianuarie 1990.

Gloanțe de calibrul 5.62 la Timișoara

Martorul Alexandru Aciocoitei, ofițer M.Ap.N. din Timișoara, rănit la Timișoara

Declarație de parte vătămată din 17 ianuarie 1990 dată în fața procurorului militar

”În ziua de 23 decembrie în jurul orelor 21:40 întrucât *se trăgeau focuri de armă din blocul situat deasupra magazinului de menaj de pe Calea Lipovei* împreună cu doi militari în termen m-am dus să controlez alimentara situată pe colț [...] În momentul în care am vrut să ies în spatele magazinului am fost lovit de un glonț în antebrațul stâng [...] *S-a tras din al doilea bloc maxim etajul II* [...]. Am fost dus la spitalul militar. Mi s-a comunicat că *glonțul era de 5,6 mm...* Cei care m-au atacat purtau vestă antiglonț”¹¹⁶.

Gloanțe de calibrul 5.62 la Sibiu

Martorul Ion Neață

[23 decembrie 1989] „...Avea cartuș înăuntru, l-am extras imediat și am început să studiez arma, știți, eu sunt la maiștri militari, specialitatea armament. Mi-au trecut multe puști prin mână, dar așa «bijuterie» încă nu am văzut. Este vorba de *un Browning de mare precizie, calibru 5,6 mm de producție belgiană*....Controlându-l am găsit asupra sa următoarele: *buletin de identitate pe numele Fanea Nicolae, legitimație de serviciu, pe același nume, din care rezulta că este inginer la I.P.A.S....și o stație de emisie-recepție de tipul celor de la miliție*”¹¹⁷.

„*Armata Poporului*” din 1990 și diversiunea radio-electronică

Primele rapoarte mass-media cu privire la o posibilă diversiune radio-electronică au apărut la începutul anului 1990 în interviurile unor jurnaliști civili cu ofițeri și soldați de armată care și-au povestit experiențele¹¹⁸. Dar investigația cea mai detaliată nu era destinată publicului civil, ci celui militar. În 21 martie 1990, locotenent-colonelul Alexandru Bodea a deschis o serie lungă de investigații pe această temă în paginile unui săptămânal militar cunoscut la acel moment sub denumirea de „*Armata Poporului*”. Seria se intitula „Variantă la invazia extratereștrilor” și era subintitulată, intrigant și sugestiv, „Pe cine interpelăm pentru uriașa și ultraperfecționata diversiune psihologică și radio-electronică prin care s-a urmărit paralizarea conducerii armatei în timpul Revoluției?”. În cele ce urmează, ne vom concentra asupra concluziilor care derivă din seria lui Bodea.

În primul articol al seriei, publicat în dată de 21 martie 1990, lt. Col. Bodea a descris atât detaliile despre modul în care diversiunea radio-electronică s-a manifestat în decembrie 1989, cât și despre sursele sale, autorități în materie, pentru descrierea acestor detalii:

„*Suntem invitați la Punctul de Comandă al Trupelor de Apărare Antiaeriană a Teritoriului [P.C.C.A.A.T., n.n.], unde, timp de mai multe ore, cu ajutorul unor specialiști de competență recunoscută, inclusiv al șef de stat major, al comandantului trupelor de rachete și artilerie antiaeriană și al comandantului trupelor radiotehnice, ne propunem*

¹¹⁶ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/tag/gloante-5-6-mm-decembrie-1989/>, consultat la 06.12.2018.

¹¹⁷ Ion Neață, interviu de Maiorul Mihai Floca, Unde sunt teroriștii?, „Armata Poporului”, nr. 30 (25 iulie 1990), p. 3.

¹¹⁸ A se vedea, de exemplu, Radu Ciobotea, Teroriștii au tras. Unde sunt teroriștii?, „Flacăra”, nr. 8 (21 februarie 1990), p. 8; H. Alexandrescu, Misterele de la Boteni (IV): Față în față cu „Războiul Electronic” „Tineretul Liber”, 18 martie 1990; B. Armanca, Recuperarea Azurului, „Orizont”, Timișoara, nr. 12 (23 martie 1990), p. 3.

să facem o succintă trecere în revistă a ceea ce să întâmplat aici, dar și la unitățile mari, la unitățile și subunitățile subordonate, pe timpul Revoluției și în perioada imediat următoare. Avem la îndemână, pentru un edificiu, un bogat material documentar, constând din jurnalul acțiunilor de luptă, schemă de evoluție a situației aeriene din principalele momente cu care s-au confruntat trupele de apărare antiaeriană a teritoriului...

În ansamblu, în ziua de 22 decembrie au fost sesizate circa 300 de obiective de aviație acoperind spațiul aerian al țării și care ofereau oricărui specialist în materie imaginea unei operații aeriene de invazie. Simultan, în circuitele telefonice și radio, inclusiv în cele de comandă, se înregistra o uriașă avalanșă de ordine și informații dintre care unele contradictorii. Înălțimile de zbor, vitezele și durata de evoluție a țințelor aeriene descoperite erau, în general, mici. Peste 96 la sută zburau la înălțimi de sub 1000 de metri, din care 87 la sută-sub 500 de metri. Vitezele erau cuprinse, preponderent, între 150-300 km/h, iar durata tractoarelor era relativ mică, la unele până la 10 minute, ceea ce lasă impresia că elicoptere, probabil, intenționau să desanteze trupe. Ele foloseau frecvent manevrele în direcție și înălțime și uneori acționau în zona limitată. De regulă, intensitatea de evoluție sporea după lăsarea întinericului. Majoritatea țințelor au apărut pe teritoriul țării în partea de Sud, Sud-Est, Vest și Nord-Vest, cu intensitate mai mare în apropierea frontierelor de stat, dar și în zonele localităților Călărași, Hârșova, Făurei, Buzău, Reșița, Oradea, Satu Mare, Baia Mare, Cluj, Covasna și Lacul Sinoe. După un scenariu oarecum similar, situațiile aeriene s-au repetat, și în zilele următoare, la 23 decembrie – circa 250 de traiecte de ținte aeriene, în 24 decembrie – peste 100, după care numărul acestora a scăzut continuu (ne referim, desigur, numai la traiectele țințelor aeriene, deci nu ale celor care vizau evoluția aeronavelor care zburau potrivit programelor cunoscute)”¹¹⁹.

Este important de remarcat aici că, deși aceasta era o publicație oficială a militarilor români, Bodea admitea eforturile unor forțe necunoscute, se presupune, puternice, de a șterge istoria a ceea ce se întâmplase cu numai câteva luni în urmă:

„Chiar dacă drumul spre acest adevăr devine tot mai greu, mai anevoios, din cauză că prin grija nu tocmai dezinteresată a unora, căroră le este frică de acest adevăr, majoritatea probelor materiale existente și relativ mai ușor de depistat și identificat, atunci, în zilele imediat următoare Revoluției, au fost șterse ca și cum nici n-ar fi fost. Din nefericire, însă, ele nu au putut fi chiar cu desăvârșire făcute dispărute”¹²⁰.

Cele mai importante observații asupra seriei lui Bodea

1) Rachetele au lovit unele din ținte - sugerând că cel puțin unele dintre acestea au fost create de dispozitive aeriene reale - și este fals că nu au existat rămășițe ale dispozitivelor care au fost doborâte

În raportul Procuraturii Militare din decembrie 1992, autorii au făcut publice statistici care de atunci continuă să fie repetate în numeroase articole: în combaterea celor mai bine de 1200

¹¹⁹ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, „Armata Poporului”, nr. 12 (21 martie 1990), p. 1, 4.

¹²⁰ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, „Armata Poporului”, nr. 13 (28 martie 1990), p. 1.

de ținte care au apărut pe radar, „au fost lansate 58 rachete antiaeriene de diferite tipuri, dintre care peste 60% au explodat la ținte, la parametrii determinați cu ajutorul mijloacelor de radio-locatie, ceea ce demonstrează existența unor obiecte zburătoare sau faptul că s-a executat bruiaj eficace asupra focoarelor radio ale rachetelor, provocându-se explozia acestora”. În acest sens, seria menționează o unitate în care lucra Maiorul Gelu Dragomir, relatând: „Preponderent, țintele descoperite și urmărite acționau din direcțiile Sud și Sud-Vest, cu viteze cuprinse între 50-100 de metri. Au intrat în acea noapte, de 22 spre 23 decembrie, în zona de acțiune a unității, nu mai puțin de 18 ținte aeriene, iar în noaptea următoare –11, absolut toate fiind combătute. Dintre rachetele lansate, marea lor majoritate au făcut explozie la țintă.”

În aprilie 1990, în „Armata Poporului”, Bodea a furnizat detalii despre specialiștii în analiză spectrală care au făcut rapoarte privind resturile rezultate de la unele rachete care au explodat în decembrie 1989. El a făcut referire la aceste rămășițe ca fiind strânse în „doi saci”, ceea ce sugerează că afirmația conform căreia n-au existat niciodată dovezi care să permită o anchetă a diversivunii radio-electronice este falsă:

În numerele anterioare ale ziarului nostru ne-am referit succint la un anume gen de probe materiale care au fost descoperite și cercetate: resturi de baloane având atașate reflectoare poliedrice,¹²¹ sonde meteorologice de o factură cu totul specială și rachete miniaturale.

*În afară de acestea, au fost găsite și alte probe la care ne vom opri în cele ce urmează. Astfel, în mai multe zone, au fost identificate cratere adâncite circa 3-4 metri și găsite și alte probe la care ne vom opri în cele ce urmează. Astfel, în mai multe zone, au fost identificate cratere adânci de circa 3-4 metri și cu un diametru de aproximativ 10-12 metri. Proveniență acestora se apreciază că ar fi de la unele obiecte aeriene care, lovite în aer, au căzut și, la impactul cu solul, au produs asemenea dislocări ale terenului. S-a considerat că respectivele obiecte aeriene au fost prevăzute cu sisteme de autodistrugere, care au făcut să dispară urmele materiale. Realitatea era însă cu totul alta. Nu ne referim la sistemele de autodistrugere, ci doar la prezența urmelor materiale. La o cercetare mai atentă a craterelor, acestea au fost găsite. **Ele sunt acum adunate în doi saci și rămășițelor straniilor „O.Z.N”-uri pot fi văzute de oricine.** Este adevărat că în aceleași locuri au fost găsite și rachete neexplodate la țintă, dar, de notat, destule rămășițe recuperate din acele cratere s-a dovedit că sunt de la țintele aeriene doborâte. Le-am examinat și noi îndeaproape. Se poate ușor observa că au rezultat, prin explozie. Au o grosime de 1-3 centimetri, deci comparabilă cu cea a elementelor componente ale unor*

¹²¹ Cu privire la acest aspect, este interesant de citit ceea ce Radu Borcea - în Decembrie 1989, șeful biroului de luptă electronică din cadrul Comandamentului Aviației Militare - afirma în 2011 în „Adevărul”: „Generalul Iosif Rus, comandantul Aviației, a primit, prin februarie 1990, niște resturi dintr-un reflector poliedric găsit în zona Timișoara. Mi l-a pus mie în brațe, să mă ocup de el. L-am luat și l-am reconstituit. Era un schelet de lemn îmbrăcat în staniol, care e o suprafață bună conductoare electricitate. În orice poziție îl vede o undă electromagnetică, acest reflector poliedric o trimite înapoi. Exact ceea ce se întâmplă cu ținta aeriană. Astfel de dispozitive au umplut radarele de ținte în decembrie 1989. Au apărut din astea cu zecile, mai ales noaptea, când era mai greu de stabilit dacă e sau nu e țintă reală. Și apariția lor pe radar a fost interpretată drept un atac masiv al aviației inamice” (http://www.adevarul.ro/actualitate/Diversiunea_radioelectronica-_sovieticii_sau_americanii_0_490751545.html, consultat la 23.11.2018).

aparate de zbor. Parte dintre ele ar putea proveni din motoarele sau rezervoarele de combustibil ale acestora. Pentru această supoziție pledează și faptul că au fost fabricate dintr-un material specific industriei aeronautice. De altfel, din acest punct de vedere, nu există nici un dubiu. O atestă și buletinele de analiză spectrală, întocmite de specialiști, din care rezultă că este vorba de un aliaj complex, în compoziția căruia se află: fier, siliciu, cupru, zinc, mangan, nichel, plumb, staniu, titan și magneziu, un aliaj diferit de cel din care au fost realizate rachetele antiaeriene care au explodat la ținte doborâte¹²².

2) Diversiunea radio-electronică nu a fost un eveniment izolat. Ea a fost însoțită de dezinformare și amenințări telefonice, precum și de atacuri de foc armat reale

Unitățile militare în cauză au trebuit să facă față nu numai unei invazii evidente în domeniul radar, dar aceasta a fost însoțită de apeluri telefonice care au transmis și alte amenințări. Mai mult, unitățile militare respective erau confruntate în același timp cu atacuri simulate sau chiar reale, soldate cu ostași uciși sau răniți, ale teroriștilor. Acest lucru arată că a fost vorba de o campanie *coordonată care fusese planificată* și care nu era nici pe departe *ad hoc*, așa cum ar sugera unii. Faptul că până și C.A.A.T. a fost ținta acestei diversiuni demonstrează gradul ei de sofisticare. Spre deosebire de ceea ce s-a întâmplat la posturile de televiziune și radio, unde s-ar putea argumenta că numerele de telefon erau mai ușor de descoperit și unde fără îndoială numere de telefon au fost date publicului, inclusiv direct pe post, numerele de telefon la care ne referim și la care s-au făcut apelurile erau numere de telefon pe care numai cineva familiar cu aspectele de ordin militar le-ar fi știut. Încă o dată, Alexandru Bodea spune:

Dar ne vom opri și vom analiza mai îndeaproape o altă acțiune de aceeași natură, ce se corela cu o diabolică precizie cu informațiile parvenite de pe ecranele radiolocoatoarelor. Este vorba de „intoxicarea” cu informații false pe calea legăturilor fir. Din surse exterioare armatei, dar —nu puține— și din interiorul sistemului de transmisiuni al Ap.A.A.T. Deoarece, aproape la toate cele mai importante zone de dislocare a trupelor noastre, în imediata vecinătate a dispozitivelor de luptă, a punctelor de comandă, erau, simultan, simulate atacuri combinate ale teroriștilor și ale elicopterelor inamice (imitate cu ajutorul unor mijloace aeriene dispunând de dispozitive de semnalizare luminoasă de diverse culori ce creau imaginea unor aeronave în zbor). Atacuri ce, pe alocuri, nu erau total false, ci se soldau cu morți și răniți în rândul cadrelor și ostașilor noștri. Toate, menite, evident, să creeze și să amplifice deruta, panica, să provoace unitățile și subunitățile în a riposta cu focul armamentului și mijloacelor de apărare antiaeriană din dotare, să escaladeze acțiunile de confruntare armată, să creeze imaginea unui «război total» împotriva unui inamic fără identitate, aparent copleșitor, dar totuși, în ultimă instanță, greu de înțeles ce scopuri urmărește dincolo de acela de a ne uza fizic și psihic, de a ne consuma muniția și de a ne testa limitele și capacitățile noastre de rezistență. Căci de o întoarcere a cursului evenimentelor nu mai putea fi vorba! Pentru nimeni!

Dar să revenim la „intoxicarea” cu informații false. Afirmăm că, numai în ziua de 22 decembrie 1989, pe ecranele Punctului de Comandă Principal al C.A.A.T. au fost materializate peste 300 de traiecte de ținte aeriene, pe 23 decembrie —peste 250 de ținte, pe 24 decembrie — peste 100, după care numărul lor a scăzut continuu. Concomitent, pentru ca

¹²² Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, Armata Poporului, nr. 15 (11 aprilie 1990), p.3.

diversiunea radioelectronică să fie completă, în circuitele telefonice ale punctului de comandă au fost înregistrate peste 100 informații false despre atacurile fantomaticelor elicoptere — în 22 decembrie 1989, peste 460 — în 23 decembrie și aproape 50 — în 24 decembrie. Cele mai multe asemenea informații soseau pe timpul nopții: în noaptea de 22/23 decembrie — peste 400, iar în noaptea de 23/24 decembrie — peste 300¹²³.

3) **Tactica și strategia diversioniștilor („teroriștii”)**

Bodea observă cu privire la o anumită unitate unde atacurile au continuat în noaptea de 26/27 decembrie, o observație făcută și de mulți alții, anume că formele de atac erau multiple și programate, urmând un program specific și, cu trecerea timpului, previzibil.

Dar se părea că „serialul nocturn” al atacurilor teroriste începe să-și arate anumite „tipicuri”, —dacă le putem numi așa—care ar fi meritat să fie mai judicios analizate și luate în calcul pentru luarea unor măsuri mai eficiente de contracarare. Toate atacurile terestre ale teroriștilor erau executate exclusiv pe timp de noapte și, de regulă, în două „reprize” a circa o jumătate de ora fiecare, una în prima parte a nopții (aproximativ între orele 22-23) și altă spre ziua (în jurul 02-03). Executate de grupuri mici de teroriști—niște profesioniști ai luptei de gherilă având un armament de înalta precizie, dotat cu sisteme optice de ochire pe timp de noapte—atacurile nu vizau însă altceva decât întreținerea unei atmosfere stresante, de tensiune, de amenințare permanentă, pentru menținerea întregului efectiv (pe cât posibil!) în cazarmă, într-o permanentă stare de luptă, pentru a-l uza și a-l determina să-și irosească o cantitate mai mare din resursele de muniție¹²⁴.

După cum reiese clar din aceste descrieri ale lui Bodea, atacurile țin de tactica unui adversar angajat în etapele inițiale ale războiului de gherilă, bazat pe hărțuire psihologică și armată care să slăbească moralul și resursele inamicului, și care, cel puțin pe termen scurt, nu încearcă să atace și să ocupe de clădiri și obiective. Adică exact ceea ce prevedea, după cum se va vedea în continuare, planul „luptei de rezistență” pregătit de mulți ani de Securitate pentru cazul în care „elemente dușmănoase” ar răsturna dictatura Ceaușescu, ar prelua puterea și ar „ocupa vremelnic teritoriul”.

De fapt, în ediția din 30 mai 1990 a publicației „Armata Poporului”, lt.-col. Bodea însuși a legat tactica diversioniștilor/teroriștilor de acest „război de rezistență” sau „luptă de rezistență” preconizat de Nicolae Ceaușescu:

Am adaugă că, în concepția doctrinară referitoare la apărarea patriei de către întregul popor, elaborată „sub oblăduirea fostului comandant suprem” a existat, atât sub aspect teoretic, metodologic, cât și practic, o susținută preocupare, mai ales în ultimii ani, pentru fundamentarea conceptului de „război de rezistență” și de pregătire, încă din timp de pace, a unor formațiuni „de rezistență” și a unor „zone libere” și raioane de pe teritoriu în care, în cazul ocupării unor părți din teritoriul național, vor acționa așa-zise „grupuri sau detașamente de rezistență”¹²⁵.

¹²³ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, „Armata Poporului”, nr. 19 (9 mai 1990), p. 2.

¹²⁴ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, idem, nr. 23 (6 iunie 1990), p. 3.

¹²⁵ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, idem, nr. 22 (30 mai 1990).

Dacă armata și nu Securitatea s-ar fi aflat în spatele diversiunii și terorismului din decembrie 1989, ar fi fost de neconceput ca tot armata să descrie în detaliu parcursul diversiunii radio-electronice, pentru ca apoi să o pună în directă corelație cu lupta de rezistență, în paginile săptămânalului oficial al Ministerului Apărării!

4) Un fapt puțin cunoscut și comentat: diversiunea radio-electronică a revenit pentru o scurtă perioadă de timp și la jumătatea lunii ianuarie 1990

Un fapt relevant privind autorii și intențiile acestui război psihologic a fost că diversiunea radio-electronică nu s-a încheiat la sfârșitul lui decembrie. Ea a reapărut pentru scurt timp la jumătatea lunii ianuarie, după cum afirmă Bodea. Acest lucru, contrazice ipoteza că ar fi putut fi lucrarea celor care au preluat puterea în decembrie 1989: nu ar avea sens ca acel grup să se fi reangajat într-o astfel de tactică după ce în mod clar cucerise puterea. Iar armata însăși nu ar mai fi avut nici atunci un motiv să se „auto-panicheze”. De asemenea, faptul ca aceste articole nu au fost diseminate pe un spațiu mai larg în mass-media dovedește că nu a putut fi vorba doar de o „manipulare mediatică”:

...În data de 09.01.1990, între orele 21.55 și 23.14, pe ecranele complexului de dirijare a rachetelor de la una dintre subunitățile subordonate au fost sesizate semnale provenind de la un număr de 12 aeronave neidentificate, care se deplasau la înălțimi cuprinse între 300 și 1800 de metri, pe direcția unei localități învecinate.

În ziua următoare, între orele 03.00 și 04.15, au fost sesizate, din nou, semnale de la șase aeronave, după care—la fel—între orele 17.00-18.00 și 21.30—aceiași tip de semnale, despre niște ținte aeriene evoluând la altitudini cuprinse între 800-3000 de metri, pe aceeași direcție de deplasare ca și în ziua precedentă.

Apoi, parcă pentru a întări rachetiștilor convingerea că nu poate fi vorba de nici o confuzie, a treia zi, pe 11 ianuarie, între orele 04.00-05.00, au mai apărut, iarăși, semnale despre 7 aeronave neidentificate, având în esență aceleași caracteristici de zbor. Ceea ce este curios e că nici una dintre ținte nu a fost observată vizual și nici nu a făcut să se audă în zona respectivă zgomotului caracteristic de motor¹²⁶.

5) De unde, pe plan intern, a acționat diversiunea radio-electronică? Aceste informații dau o idee plauzibilă asupra sursei

După ce a analizat evenimentele din 9-11 ianuarie 1990, Bodea a continuat:

Stând de vorbă cu unii cetățeni din zona localității unde au fost sesizate acele ținte aeriene și unde fusese localizat straniu trafic radio interceptat, comandantul unității de apărare antiaeriană la care ne-am referit a aflat că, în vecinătate, există un drum forestier (localitatea respectivă se afla într-o zonă muntoasă, n.n.), mărginit de două rânduri de sârmă ghimpată, drum pe care nu se efectuează, de fapt, transporturi forestiere. Nu de alta, dar și pentru că, până la Revoluție, drumul în cauză era interzis și se afla sub paza strictă a Securității.

Tot acei cetățeni au mai ținut să-l informeze pe comandantul unității că, nici după Revoluție, drumul respectiv nu a rămas chiar al nimănui, întrucât în zona respectivă au

¹²⁶ Locotenent-colonel *Alexandru Bodea*, Variantă la Invazia Extraterestrilor, *Armata Poporului*, nr. 22 (30 mai 1990).

fost văzute persoane îmbrăcate în uniforme de pădurari despre care însă, nimeni de la ocolul silvic în raza căruia se află acele locuri nu știa absolut nimic.

Cine să fi fost oare acei „pădurari” necunoscuți? Și cu ce „treburi” pe acolo?”¹²⁷

Într-un alt articol, Bodea descrie circumstanțe asemănătoare în care s-a aflat o unitate aviatică unde spune că lucra lt. col. Gheorghe Ilie:

Întrebarea firească și imediată ce se pune este: de unde știa, inamicul aerian cu atâta precizie acele zone? Doar două dintre ținte s-au apropiat mai mult, riscând să se expună tragerilor prin ochirea directă cu mitraliere antiaeriene... Paradoxal, dar respectarea acestor «reguli» bazate pe o riguroasă cunoaștere a zonelor de nimicire, se făcea inclusiv în funcție de dispozitivul de luptă al fiecărui divizion de unitate, de cunoașterea posibilităților concrete ale tehnicii noastre de apărare antiaeriană din înzestrare. Din analiza traiectelor țințelor aeriene din zona de est a unității s-a desprins, totodată, concluzia că ele evoluau în majoritatea cazurilor, pe aceleași coordonate ca și unele dintre aeronavele ce au efectuat zboruri de «importanță deosebită» programate în ultimii ani, folosite pentru plimbarea fostului dictator la rezervațiile de vânătoare¹²⁸.

Afirmațiile Maiorului Tănase Horia, făcute într-un interviu publicat la sfârșitul anului 1991 și axat pe evenimentele petrecute în zona Brăila în decembrie '89, se confirmă prin cele de mai sus: „în țară au existat puncte fixe (în special în vilele de vânătoare ale lui Ceaușescu) și mobile (pe autoturisme Dacia și Lada), din care s-au transmis mesaje codificate, probabil pentru conducerea operațiunii radioelectronice și de dezinformare la care am fost martori și victime totodată. Cei de la goniometraj vă pot spune mai multe în acest sens. În Insula Mare a Brăilei există o vilă de vânătoare, care a aparținut lui Ceaușescu.”¹²⁹

În sfârșit, într-o serie de interviuri diferite de la începutul anilor 1990, Eftimescu, pe care l-am menționat mai sus, a făcut mai multe afirmații interesante în aceleași direcții:

„Foarte des s-a semnalat apariția elicopterelor în preajma unor rezervații cu cabane de vânătoare sau de odihnă destinate fostului dictator, care după câte se știe numai când venea el i se asigura o pază strașnică. Un artilerist antiaerian a deschis focul asupra unui astfel de așezământ. Din acel moment, în zona respectivă nu au mai apărut elicoptere inamice¹³⁰.

De la bun început, au uimit acțiunile de bruiaj de radiolocație prin imitare, procedeu electronic ultramodern, prin care inamicul preia impulsul electronic al unei stații de radiolocație adversară, îl amplifică și îl multiplică, după care îl înapoiază stației în cauză

¹²⁷ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, *Armata Poporului*, nr. 22 (30 mai 1990).

¹²⁸ Locotenent-colonel Alexandru Bodea, Variantă la Invazia Extratereștrilor, *Armata Poporului*, nr. 21 (23 mai 1990), p. 3.

¹²⁹ Lt. Col. Fănică Voinea Ene, Brăila în zilele revoluției (11), „Libertatea”, Brăila, 19 decembrie 1991, p. 1, 3. Această fascinantă și revelatoare serie a fost de asemenea publicată în *Armata Poporului* aproximativ în jurul aceleași date.

¹³⁰ Colonel (r) Gheorghe Eftimescu, interviu 23 martie 1992, Un „Joc de Război” Ciudat, „Europa (Est/Vest)”, nr. 78 (iunie 1992), p. 8.

sub multiple semnale corespunzătoare unor imagini ale unor ținte aeriene fictive. Cu o asemenea «intoxicare» se mai întâlnise radiolocația noastră înainte de 16 decembrie 1989, pe la sfârșitul lui noiembrie, când nu se reușise a se identifica autorii. Asemenea semnale au provenit **din niște zone izolate din apropierea unor dispozitive ale cercetării apărării antiaeriene**. Atunci nu s-a dat importanță unor indivizi apăruiți în zonele respective și care s-au dat drept pescari, vânători, excursioniști sau chiar militari în uniformă românească. Ulterior s-a constatat că aceștia nu aveau nici o legătură cu îndeletnicirile pe care le revendicaseră. Față de diversiunea din ultimele zile ale lunii decembrie, acele semnale din noiembrie au apărut ca simple încercări [...] în vederea acțiunilor viitoare¹³¹.

După mărturiile unor cadre din dispozitivele de apărare antiaeriană, din zona Bucureștiului, rezultă că aceste elicoptere, dimineața transportau teroriștii care acționaseră pe timpul nopții, iar seara îi aduceau în locurile de unde se răspândeau. Aceasta însemna că respectivii teroriști se odihneau undeva. Cum numeroasele cazuri de semnalizare a apariției țintelor aeriene au fost din **direcțiile unor domenii de odihnă sau vânătoare ale lui Ceaușescu**, unde paza pe timpul cât el un era acolo era redusă, ne conduce la concluzia că aceștia își făcuseră bivouacul în pădurile din domeniile respective... ”¹³².

Concluzii în legătură cu „războiul electronic”

Cele publicate în „Armata Poporului” dovedesc în mod destul de clar că diversiunea radio-electronică a emanat din interiorul României, a fost sincronizată cu dezinformarea livrată telefonic și cu atacuri reale de foc armat, continuând dincolo de moartea lui Ceaușescu, inclusiv la jumătatea lunii ianuarie. A avut ca scop, evident, să creeze și să amplifice deruta și panica, să provoace unitățile și subunitățile în a riposta cu focul armamentului și mijloacelor de apărare antiaeriană din dotare, să escaladeze acțiunile de confruntare armată, dând astfel posibilitatea replierii forțelor Securității care, în acel moment, așa cum au presupus și generalii de armată, „jucau” la două capete: pe de o parte, se pregăteau pentru eventualitatea întoarcerii lui Ceaușescu, dar în același timp, și mai probabil, încercau să-și scape pielea, și eventual să acceadă la vârful noii puteri. Diversiunea a făcut astfel parte din lupta de rezistență a Securității, conform planului stabilit în ultimii ani ai dictaturii ceaușiste.

Coroborarea cu informările armatei ungare

Faptul că războiul radio-electronic din decembrie 1989 a fost lansat și coordonat de unități de Securitate este coroborat și cu informații provenind de la statele vecine. Astfel, armata Ungariei (care din octombrie a acelui an se eliberase de sub comunism și privea cu simpatie Revoluția Română), a monitorizat în zilele revoluției stațiile de transmisii radio secrete ale Securității (și acestea prevăzute în „lupta de rezistență”). Ea a furnizat armatei române date în acest sens. Aceste informații au fost confirmate atât de oficialii militari maghiari cât și de cei

¹³¹ Colonel (r) Gheorghe Eftimescu, interviu 23 martie 1992, Un „Joc de Război” Ciudat, „Europa (Est/Vest)”, nr. 77 (mai-iunie 1992), p. 3.

¹³² Colonel (r) Gheorghe Eftimescu în dialog cu Angela Băcescu, Adevărul - A fost prima victima a evenimentelor din decembrie 1989. Cine a tras în noi după 22 (II), „Europa (Est/Vest)”, nr. 159 (18-24 ianuarie 1994), pp. 6-7.

români. Iată comentariile purtătorului de cuvânt al Ministerului maghiar al Apărării pe 26 decembrie 1989, colonelul György Keleti: „Vă pot da știri bune astăzi pe plan militar [...] Astăzi am avut un contact bun cu conducerea militară română. Situația din România s-a îmbunătățit simțitor. Evaluarea noastră este că ieri s-a produs un eveniment de cotitură, și conform informațiilor și analizei noastre, direcția Armatei române a devenit mai decisivă. Aș vrea să spun că s-a înregistrat o slăbire progresivă a Securității. Chiar noi putem vedea acest lucru, pentru că unitățile noastre de radio căutare și localizare din Ungaria au detectat 31 de centre de radio ale Securității care transmiteau acum câteva zile, iar ieri nu mai erau decât 19, iar astăzi doar 5. Chiar noi le-am dat aceste date conducerii Armatei române”¹³³.

Să nu uităm că pe 20 octombrie parlamentul maghiar adoptase legea alegerilor libere, iar din 23 octombrie, Ungaria nu mai era Republică Populară. Noua conducere maghiară se oferea să ajute armata română cu alimente și paturi de spital. Lucrul a fost apreciat de militarii români, care au mulțumit părții maghiare mai ales pentru oferta de „prietenie”, dar și pentru ajutoare¹³⁴. Conform informărilor către armata română, militarii maghiari monitorizau cu îngrijorare unele *încălcări ale spațiului aerian al Ungariei de către elicoptere aparținând Securității în perioada 22-25 decembrie*.

Diversiunea electronică nu putea fi făcută, instituțional, de armată sau DIM

Această serie de articole dovedește nu numai că diversiunea electronică a existat în decembrie 1989 și a avut o magnitudine semnificativă, dar mai ales faptul că deși a fost declanșată „din interiorul țării”, acest lucru s-a făcut **din afara unităților armatei**. Devine absurdă ipoteza că această diversiunea s-ar fi făcut la ordinele capilor armatei sau ale Direcției de Informații Militare (DIM), de alte cadre de armată însărcinate tot cu operațiuni radio-electronice. Acest scenariu ar presupune că armată însăși ar fi deținut o „dublură” la Comandamentul apărării **antiaeriene a teritoriului** și a altor unități de radiolocație din teritoriu, cu capacități electronice și de simulare similare, dacă nu superioare CAAT-ului și unităților „reale”. Aceste unități „paralele” ar fi trebuit să acționeze pentru a „**crea și amplifica deruta și panica**” **unităților și subunităților de radiolocație reale. Or, aceste unități „paralele”, după cum rezultă fără dubiu din aceste articole, nu au existat în cadrul forțelor M.Ap.N.**

Ipoteza că seria lui Bodea ar fi făcut ea însăși parte dintr-o „diversiune a armatei” sau, mai precis, care ar fi dezinformat, încercând să justifice sau să acopere o diversiune în întregime conspirată a unor iluzorii unități militare „paralele” (aparținând, așa cum s-a pretins insistent de fost securiști și aliații lor din presă, de DIM) este logic absurdă. Iată câteva argumente suplimentare:

- *toți ofițerii intervievați în această serie ar fi trebuit să fi fost părtași la o astfel de masivă dezinformare; lucru improbabil, acești ofițeri nefiind pregătiți și verificați informativ, așa cum erau ofițerii de Securitate. Mai devreme sau mai târziu, unul dintre aceștia ar fi divulgat adevărul. Este neverosimil că o astfel de conspirație de anvergură ar fi putut fi păstrată în rândurile atâtor ofițeri și subofițeri militari*

¹³³ <https://romanianrevolutionofdecember1989.files.wordpress.com/2012/01/image06.jpg> - consultat 06.12.2018

¹³⁴ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/Securitate-helicopters-transmitters-per-hungarian-defense-officials/>. Consultat 06.12.2018

- DIM avea un personal redus (80 de cadre) dintre care, pe 22 decembrie, 41 se întorceau de la Timișoara la Buzău, ceilalți erau trimiși la București. Este evident că această direcție nu aveau capacitatea umană și materială pentru a acoperi teritoriul țării în vederea războiului radio-electronic descris mai sus.
- referințele la vilele izolate ale lui Ceaușescu (care se aflau sub jurisdicția Securității) din jurul unităților AAT, ca probabilă sursă a diversiunii sunt grăitoare,
- informările ungare cu privire la transmisiunile unităților de Securitate demontrează, în sine, că unitățile respective erau încă active în zilele 22-25 decembrie, transmițând mesaje interne, în afara controlului armatei române.

Nu mai rămâne decât Securitatea

Rezultă că diversiunea radio-electronică, descrisă mai sus, nu putea fi declanșată decât de unități specializate ale Securității, acest lucru fiind evidențiat și de referințele la „punctele fixe, în special **în vilele de vânătoare ale lui Ceaușescu**) și mobile [...] din care s-au transmis mesaje codificate” pentru „conducerea operațiunii radioelectronice și de dezinformare”. Ipoteza este coroborată cu mesajele de la partea maghiară. Concluzia nu poate fi decât că diversiunea radio-electronică a fost unul din elementele „luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic”, declanșată de Securitate pe 22 decembrie 1989, conform planurilor existente – așa cum se va vedea și în continuare, în secțiunea dedicată acestui aspect.

„Lupta de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat”

Pregătirea luptei în cazul pierderii puterii de către Ceaușescu și Securitate

Este evident că cei din lista lui Iulian Vlad prezentată anterior¹³⁵ au tras sistematic, conform unui plan mai general de diversiune, dezinformare și inducere a panicii generalizate. Acest lucru nu se putea realiza fără coordonare, ca orice acțiune de acest gen. Ori coordonarea însemna un ordin pe teren, în timp real, în funcție de evoluția rapidă a evenimentelor; mai precis, pe 22 decembrie, după fuga lui Ceaușescu și intrarea revoluționarilor în C.C. În condițiile în care capii represiunii erau sub vizorul populației (deși existau, evident, securiști infiltrați la C.C., majoritatea revoluționarilor erau autentici), ordinul nu putea fi dat decât într-o formă codificată, iar detaliile implementării sale trebuiau să fi fost anterior cunoscute și studiate, respectiv de către membrii rețelei R – la convocările periodice la care participau de mai mulți ani. Planul includea crearea de panică în rândul „dușmanului” care în acel moment erau revoluționarii de pe străzi, din jurul instituțiilor de putere și de influență (respectiv C.C., M.Ap.N., Televiziunea etc.) – sau care pătrunseseră în unele din aceste clădiri. Există pericolul la fel de mare (evidențiat în documentele găsite la C.N.S.A.S.) ca revoluționarii să pătrundă și în sediile Securității, să intre în posesia dosarelor incriminante, amenințând chiar securității.

Documentele prezentate demonstrează că represiunea din decembrie 1989 nu a fost doar o improvizație a acestor oameni disperați că își pierdeau puterea. Ea a reprezentat, în fapt, implementarea planului conceput de Ceaușescu încă din anii '70 și detaliat de ofițeri de Securitate de-a lungul anilor '80, de păstrare sau, la nevoie, recăpătare a puterii dictatorului și-a forțelor sale de ordine în cazul în care le-ar fi pierdut. Aceste planuri de „**lupta de**

¹³⁵ Mădălin Hodor *Cine au fost „teroriștii”?* Iulian Vlad spune că erau de la Securitate. Declarație olografă, „22”, 21.12.2017.

rezistență pe teritoriul vremelnice ocupat de inamic” au fost detaliate, printre altele, în articole din revista strict secretă „Securitatea” în anii ’80, aflate pe site-ul C.N.S.A.S.. După 22 decembrie, metodele acestei lupte au fost adaptate, așa cum se și preconiza în acele planuri, la cursul desfășurării evenimentelor, forțele Securității (desființate formal abia pe 31 decembrie 1989) concentrându-se pe elementele de hărțuire, confuzie în rândul armatei (vezi „țintele false” de pe ecranele de radiolocație antiaeriană din timpul Revoluției), „neutralizarea și descurajarea unor elemente dușmănoase și colaboraționiste” (vezi teroarea răspândită prin împușcarea unora dintre revoluționari, în zone vitale, deseori cu gloanțe explozive, care să producă răni catastrofale și panică).

Planul „luptei de rezistență” fusese conceptualizat chiar de Ceaușescu și elaborat la ordinele lui Vlad, Postelnicu, Neagoe, Ardeleanu, și ceilalți șefi de direcții din D.S.S., la care este probabil că au participat, cu expertiză militară, și unii din capii armatei. Numai aparent planul se referea la o invazie străină. Ceaușescu și Securitatea priveau orice eventuală revoltă populară internă, mai ales una care ar fi ajuns să preia puterea, ca fiind eminamente inițiată, condusă, influențată și susținută din afară. Ceaușescu nu putea concepe, evident, că o astfel de revoltă de amploare ar fi putut fi în întregime autohtonă. Securitatea avea informații mai detaliate despre starea de spirit a populației, iar capii săi (Vlad în special) cu siguranță că luau în considerare și această variantă. Însă evident nu puteau să i-o aducă la cunoștință dictatorului. De aceea devine clar, la o citire atentă, că planurile respective reflectă conceptul de asimilare, sau pur și simplu de desemnare, a oricărei revolte populare ca o „*invazie externă*”. Cei care ar fi preluat puterea – de pildă, cei care au declarat, după o rezistență civică miraculoasă, Timișoara ca prim oraș „*eliberat de comunism*” – nu puteau fi decât „*agenți ai inamicului extern*” și deveneau ei înșiși, prin asociere, „*inamic extern*”. Revolta lor trebuia deci înăbușită „*radical*” (după expresia lui Ceaușescu, preluată de Iulian Vlad, conform agendei generalului de Securitate Ștefan Alexie). Pe lângă uzualele forțe represive ale Miliției și Securității, și armata trebuia să participe, ba chiar să fie „*adusă în față*”, cu arme și muniție de război. Însă după pierderea puterii de către Ceaușescu și pactizarea armatei cu poporul răsculat, planul urma să se schimbe, evident, conform schimbării situației obiective, în modul de acțiune. „*Inamicul*” (evident, revoluționarii) rămâneau „*agenți ai dușmanului extern*”, iar acțiunea lor de preluare a puterii era astfel desemnată, *a priori*, drept „*ocupare vremelnică a teritoriului de către inamic*”. Această nouă putere, evident ancorată în pactul cu armata română, nu mai putea fi zdrobită cu aceleași mijloace „*la vedere*”, ci printr-o „*luptă de rezistență*” a forțelor de represiune ale regimului.

Astfel planul „luptei de rezistență” e de înțeles ca putând fi utilizat și în cazul, sau mai ales cazul, preluării puterii de către o revoltă populară internă, automat desemnată drept lucrarea unor agenturi străine, prin forțe „*dușmănoase*” și „*agenți de influență*” interni etc. „*Rezistență*” avea ca scop atât revenirea dictatorului și regimului său la putere, cât și, într-o fază ulterioară, salvarea Securității însăși de mânia populară, infiltrarea în noile structuri de putere, influențarea noului regim într-o direcție favorabilă Securității, acoperirea crimelor (de exemplu, prin distrugerea de documente), și asigurarea impunității. Adică exact ceea ce s-a întâmplat la Revoluție, după 22.

Aceste acțiuni plănuite s-au suprapus întocmai firului evenimentelor: de la sarcina trasată de Ceaușescu să fie găsiți agenți străini la Timișoara, codul de luptă „*Radu cel Frumos*”, până la declanșarea, pe 22 seară, a acțiunilor directe de diversiune, respectiv de „*descurajare a inamicului*” prin panică: focuri de armă răzlețe sau precise, crearea de victime din rândul

„inamicului” pentru a-i face pe oameni să intre în case, acțiunile de destabilizare a noii puteri și de-a o fragmenta prin dezinformare, de-a da alte preocupări armatei (prin țintele false), încercarea de infiltrare „în spatele liniilor inamicului” respectiv în noua putere, încercarea de capturare a noii conduceri prin acțiuni de comando (vezi mai jos cazul Trosca).

Cazul Trosca

Situația de la M.Ap.N. din 23 decembrie 1989

Într-un articol publicat în data de 27 iunie 1990 în publicația „Armata Poporului” au fost intervievați locuitorii civili ai clădirilor din jurul Ministerului Apărării, fiind întrebați despre ceea ce au auzit sau au văzut în zilele și orele anterioare sosirii grupului U.S.L.A. condus de Gheorghe Trosca.

Martora Stela Băilă (blocul A1, Drumul Taberei 16, scara B, ap. 26)

Martora a arătat jurnaliștilor militari o *cutie cu 18 gloanțe* pe care le strânsese din camere.

„Era pe 22 decembrie. În jurul orei 21,00 am văzut, aproape de poarta Centrului de Calcul, un TIR mare[...]. Soldații nici nu apucaseră să ia poziție de luptă. **De sub mașină s-a deschis focul: atât spre Ministerul Apărării Naționale, cât și spre noi.** Tirul era foarte intens, cred că de sub mașină trăgeau peste 20 de indivizi. Un glonț mi-a trecut pe deasupra capului și s-a înfipt, uitați-i urma, sub tavan[...] Ne-am refugiat în camera din spate, dar nici acolo n-am avut parte de liniște: din părculeț, se auzeau multe strigăte, apoi a început răpăială. **De pe toate blocurile se trăgea!** [...] un glonț a lovit în perete, deasupra televizorului, la câteva zeci de centimetri de capul meu. M-am ales doar cu o rană la mână stângă. După ce teroriștii ne-au mai «onorat» cu un glonț, am fugit în baie. Dimineața, geamurile erau fărâmițate”¹³⁶.

Jurnaliștii militari observă că din aceeași direcție, dinspre blocul B4, s-a tras și în apartamentul vecin. Gaura din geam se afla la aceeași înălțime cu cea de pe perete: 1,45 m. Dat fiind că apartamentul se găsește la etajul 1, este evident că teroristul a deschis foc dintr-un loc situat la aceeași înălțime. De la locatarii acestui apartament (27), aflăm că teroriștii erau îmbrăcați într-un fel de **salopete**, probabil **de culoare gri**.

Martora Maria Coțofană, blocul B4, apt 27

„Da, i-am văzut cu ochii noștri. Alergau ca niște speriați prin părculeț, de la un bloc la altul [...]. După miezul nopții, în careul format din cele trei blocuri a avut loc un violent schimb de focuri. Apoi, am auzit bătăi puternice în ușa. «Deschideți, suntem armata, avem răniți!»—auzeam de pe scări. Am primit și noi un rănit – îl cheamă Cristian Popescu și niște studenți la Academia Tehnică Militară – împreună cu un coleg. Imediat cei doi tineri s-au repezit la balcon, să tragă în teroriștii care le-au ucis colegii. Foarte greu i-am determinat să renunțe, le-am explicat că *teroriștii ne «avertizaseră» deja și ne vor face zob apartamentul*. Îi vedeam cum se chinuiesc privind neputincioși cum bandiții scupau moarte și foc de pe blocul B3...”¹³⁷

Un martor care a interacționat cu teroriștii

De teamă pentru viața sa, acesta a cerut să nu i se precizeze identitatea

¹³⁶ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/tag/decembrie-1989/page/12/>, consultat la 06.12.2018.

¹³⁷ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/2009/04/29/unde-sint-teroristii-pe-strada-printre-noi-i-ii-extrase-decembrie-1989/>, consultat la 06.12.2018.

„în noaptea de 22/23 decembrie 1989, să tot fi fost 12,30-1,00, când am auzit «poc, poc, poc»—cineva umbla pe balcon. Fiindcă am instalație electrică acolo, am aprins lumina. *Am deschis prima ușa ce dădea spre balcon și am văzut un tânăr de 24-25 de ani: brunețel, creol, cu părul ondulat, slăbuț. Purta o glugă bej, iar pe deasupra un fel de veston kaki. Înapoia lui, pe ladă mai era unul.* Grozav m-am speriat: «Deschideți, deschideți» – mi-a strigat brunetul. Am răspuns instantaneu: «Nu se poate, e miliția la mine, e miliția la mine!» și-am închis ușa la loc. El a scos ceva din buzunar – un corp rotund – și-a spart geamul ușii din exterior. Am fugit, iar **în urma mea au răsunat focuri de armă.**

–L-ați recunoaște pe cel care a tras?

–L-am și recunoscut! Dar mă opresc aici, că și așa am spus prea multe!”¹³⁸.

Martor locotenentul Marius Mitrofan

Confirmă cele spuse de martorul de mai sus: „Într-adevăr, *pe peretele opus balconului sunt câteva găuri: acestea nu puteau fi provocate decât de gloanțe trase din balcon.* Din acest balcon – așa cum ne-a relatat – *s-a tras și asupra studenților de la Academia Tehnică Militară*”.

Mărturiile de mai sus dovedesc fără putință de tăgadă existența teroriștilor. Aparența lor – salopete gri, glugă bej – exclude posibilitatea ca aceștia să fi fost soldați; iar focurile de armă trase din balcon în interior, către locatarii civili exclude posibilitatea să fi fost „soldați sau civili cu arme care credeau că trăgeau asupra teroriștilor”.

Foc concentrat asupra Centrului de calcul

Jurnaliștii arată că „spre *Centrul de Calcul al M.Ap.N.* teroriștii și-au îndreptat cu predilecție armele. Oricine poate constata asta [se pot număra] **în peretele frontul al clădirii, circa 300 urme de gloanțe.** La care trebuie adăugate și *găurile care se mai văd, încă, în geamuri.* Sigur, *geamurile ciuruite au fost schimbate,* dar [...] cei din Centrul de Calcul, au avut grijă să le *fotografieze. Avem la redacție, clișeele respective și le putem pune la dispoziția oricui.* Ne este imposibil să credem ipoteza cu „confuzia generală” [...]. Pentru că aici nu este vorba de două, trei focuri – scăpate, la un moment dat, într-o direcție greșită – ci de *sute de gloanțe trimise cu bună știință, nopți de-a rândul, asupra unui obiectiv militar. Și vizând cu prioritate birourile cadrelor cu funcții de răspundere. S-a tras nu numai din stradă, ci, în special, de la etajele superioare ale clădirilor de peste drum.*

Martor colonelul Marcel Dumitru

„[...] nimeni din cei în drept nu a inițiat până acum o cercetare. [...] știm, cu destulă precizie, de unde s-a tras în noi. Când copacii erau desfrunziți, privind prin găurile produse de gloanțe în geamurile noastre – avem geamuri duble – vizăm tocmai *acoperișul, balconul, fereastra de unde s-a tras*”.

Martorul maiorul Vasile Savu a întocmit o schemă cu locurile de unde *s-a tras asupra Centrului de Calcul* [...] pe baza observațiilor făcute în acele zile de decembrie.

„Numărăm pe schemă **peste 25 puncte de foc, câteva din acestea coincid cu cele indicate de studenții Academiei Tehnice Militare.** Centrul de Calcul este doar una din clădirile aflate în localul M.Ap.N. [...] în comparație cu cele ce au ținut Centrul de Calcul, [gloanțele trase asupra întregului complex] **sunt mult mai multe, ele producând victime mai ales în rândurile personalului neadăpostit**”.

¹³⁸ Maior Mihai Floca și Căpitan Victor Stoica, *Unde sunt teroriștii? PE STRADĂ, PRINTRE NOI (II)*, „Armata Poporului”, 27 iunie 1990, p. 3.

În 22/23 decembrie, tot înainte de a intra în sediul M.Ap.N. – deci în aceleași condiții ca și cei cinci studenți – au căzut un ofițer, un subofițer, și doi soldați dintr-o unitate de parașutiști. Tot aici Regimentul de Gardă a avut 9 morți – doi ofițeri și șapte soldați – ***toți împușcați după ce intraseră în dispozitivul de apărare constituit în curtea ministerului.***¹³⁹

Din declarațiile și investigațiile de mai sus rezultă că focurile de armă care au ucis personal militar „în dispozitivul de apărare din curtea ministerului” nu puteau fi focuri „scăpate, în confuzie și panică, într-o direcție greșită” ci „*gloanțe trimise cu bună știință*” pentru a face victime din rândurile militarilor. Ca și celelalte focuri de armă descrise în secțiunile anterioare, și aceste acțiuni sunt conforme cu planul de luptă de rezistență, reprezentând „acțiuni de lupta scurte și violente” asupra unor „obiective de mare importanță” cu „caracter de independență, cu forțe reduse, pe timpul nopții”¹⁴⁰.

Probele de mai sus se confirmă și prin declarațiile generalilor și membrilor C.F.S.N. care au fost martori în momentul în care Generalul Ion Hortopan a adus la M.Ap.N. în față Consiliul de Război „***un număr de teroriști care făceau parte din unitățile de Securitate***”. Aceștia din urmă au recunoscut că făceau parte din:

- UM – 0672F (Unitatea Specială de Filaj și Investigații „F”)
- UM – 0639 (Unitatea Specială pentru instalarea și exploatarea tehnicii operative „T”),
- UM – 0106 (Inspectoratul General al Miliției),
- UM – 0620 (U.S.L.A.).

Acest eveniment l-a făcut pe Iulian Vlad să afirme că „*aceștia s-ar putea să fie fanatici, care, chipurile, ar acționa pe cont propriu*” provocând o puternică agitație lui Gușă și Ardeleanu.

Secția Parchetelor Militare are obligația să ia în considerare aceste probe neîndoielnice și să facă dreptate victimelor de la Ministerul Apărării Naționale. Adevărații vinovați trebuie anchetați – respectiv foștii luptători U.S.L.A. și din alte formațiuni ale forțelor de represiune ale lui Ceaușescu care au tras asupra civililor și militarilor în acea zonă „de mare importanță”, acționând conform planului „luptei de rezistență” plănuite de dictator.

Consiliul de Război din 23 decembrie 1989

Chiar și după întreruperea de către armata a legăturile operative de la C.C. în dimineața zilei de 23 decembrie, *acțiunile teroriștilor „au crescut în intensitate”*¹⁴¹. După cum rezultă din exemplele de mărturii de mai sus (și există mult mai multe în acest sens) se trăgea intens și asupra M.Ap.N.-ului din blocurile și alte ascunzișuri din zonă. Întrucât „armata era total nepregătită și impropriu echipată pentru un război de tip guerilă urbană și nu putea controla situația”¹⁴², conducerea C.F.S.N. a hotărât convocarea unui Consiliu de Război în vederea

¹³⁹ Maior Mihai Floca și Căpitan Victor Stoica, *Unde sunt teroriștii? PE STRADĂ, PRINTRE NOI (II)*, „Armata Poporului”, 27 iunie 1990, p. 3. The *Le Point* article referred to is Radu Portocala et Olivier Weber, „Les cinq actes d’une manipulation”, „Le Point”, nr. 922, 21 mai 1990.

¹⁴⁰ A se vedea Particularități ale participării unităților centrale și teritoriale de Securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnice ocupat de inamic, Revista „Securitatea”, nr. 1 (85), martie 1989, notată «strict secret».

¹⁴¹ Ibidem.

¹⁴² S. Brucan, *Generația irosită. Memorii*, București, Editura Universul și Calistrat Hogaș, 1992, p. 223.

stabilii unor măsuri pentru lichidarea teroriștilor. Ion Iliescu i-a chemat în acest scop și pe generalii Vlad și Gușă de la sediul C.C. la Ministerul Apărării Naționale. Asupra celor doi, unii generali din armată și membrii C.F.S.N., cum s-a arătat mai sus, aveau suspiciuni.

Consiliul de Război a avut loc în biroul ministrului apărării, funcție în care tocmai fusese desemnat generalul Nicolae Militaru. Au fost prezenți toți membrii conducerii C.C.F.S.N. și șefii Armatei, dar și Iulian Vlad și Gheorghe Ardeleanu. *Vlad a fost întrebat cine sunt cei care trag asupra Armatei și populației, la care acesta, „în scopul de a ne induce în eroare”¹⁴³ – a oferit încă o variantă, conform căreia „manifestanții, pătrunzând în anumite obiective importante, printre ei fiind și elemente rău-voitoare, foștii pușcăriași de drept comun, au pus mâna pe arme, s-au constituit în grupuri și trag asupra noastră”¹⁴⁴.*

Hotărârea Consiliului de Război de a fi chemat un detașament U.S.L.A.

Iulian Vlad a fost privit cu și mai multă suspiciune în legătură cu explicația de mai sus, dar s-a hotărât chemarea, pentru a „curăța blocurile din zona M.Ap.N.”, a unor unități U.S.L.A. Nu s-a precizat în detaliu cine sau ce putere să aibă detașamentul care urma să se deplaseze. Însă în cadrul discuției s-a hotărât ca acesta să vină „**prin spatele blocurilor din jurul M.Ap.N.**”, „pentru a se evita repetarea incidentelor tragice din noaptea precedentă”¹⁴⁵. Măgureanu precizează că nu s-a pus nicio secundă problema că echipajele U.S.L.A. să sosească la sediul M.Ap.N., care, de altfel, la ora respectivă era supra-aglomerat cu trupe de apărare.

De altfel, în situația în care focul era executat din blocurile din jur către clădirile ministerului și către trupele masate în dispozitiv pentru a-l apăra, ar fi fost absurd că echipajele de comando anti-teroriste să fie chemate în același dispozitiv, pentru a fi expuse astfel aceluiași tir concentric. Din contra, ideea chemării echipajelor U.S.L.A. era că acestea să **surprindă** trăgătorii, **venind din spatele blocurilor de unde aceștia trăgeau** și evitând astfel linia focului lor. Este cu atât mai de neînțeles cum a putut fi acceptată, pe scară destul de largă, inclusiv de către procurii militari, „legenda” lansată de ofițeri de Securitate după care Trosca ar fi fost „chemat la M.Ap.N. ca să apere ministerul”, o tactică ce ar fi fost complet lipsită de sens din punct de vedere militar.

De altfel, termenii discuției și ordinul ca U.S.L.A. să vină prin spatele blocurilor din jurul M.Ap.N., adică de pe stradă Emil Bodnăraș (actualmente bulevardul Timișoara) sunt confirmați în interviuri ulterioare și de alți participanți, inclusiv de către Silviu Brucan¹⁴⁶. Toți martorii oculari neagă că generalul Militaru ar fi avut inițiativa chemării lui Trosca la M.Ap.N. sau că ar fi intervenit în aspectele organizatorice ale misiunii.

Situația generalilor Iulian Vlad și Ștefan Gușă

¹⁴³ Declarația generalului *Ion Hortopan* dată adjunctului Procurorului General la 16.02.1990

¹⁴⁴ Ibidem.

¹⁴⁵ Declarația lui Virgil Măgureanu în fața Comisiei Senatoriale de Investigare a evenimentelor din decembrie 1989. Măgureanu chiar își asumă ideea chemării trupelor U.S.L.A., spunând că el a propus-o.

¹⁴⁶ A se vedea interviul publicat în *Vartan Arachelian*, *Revoluția și personajele sale*, Ed. Nemira, București, 1998, p. 130-131.

Imediat după ședința Consiliului de Război, Iulian Vlad fusese trimis „să lucreze” cu Ștefan Gușă în biroul acestuia, aflat un etaj deasupra biroului ministrului Apărării, ocupat, după înlocuirea lui Stănculescu, de Nicolae Militaru. Această mutare marca de fapt izolarea lui Vlad, îndepărtat din cercul unde se luau deciziile importante și plasat pe lista persoanelor în care nu se poate avea încredere. Același lucru era valabil și pentru Ștefan Gușă, aflat într-o stare psihică deplorabilă, care afirma că vrea să se înapoieze pentru că „Țara e în haos și Armata nu mai are ce să facă!” Șeful Statului Major al Armatei căuta prin birou un pistol pe care îl primise cadou de la omologul său egiptean și, după ce a fost calmat cu greu, a cerut să i se întocmească formele de pensionare.

Această schimbare de atitudine față de cei doi generali – Vlad și Gușă, însoțită de lipsirea acestora de posibilități de comunicare operativă (așa cum avuseseră la C.C.) a mai marcat un alt punct de cotitură în evenimente: acela în care cei doi au încetat să mai „aibă în mâini operațiunile militare ale armatei împotriva teroriștilor”¹⁴⁷. Schimbarea este semnificativă pentru ce a urmat.

Mărturia lui Iulian Vlad

Martorul cheie al incidentului din fața M.Ap.N. din noaptea de 23-24 decembrie a fost, fără voia lui, Iulian Vlad. Despre implicarea lui în acest episod nu se știa, până de curând, absolut nimic. Motivul este că declarația sa de martor din 14 aprilie 1994, dată în fața procurorului Popov, în dosarul nr. 1095/P/1991 nu a fost niciodată prezentată în spațiul public.

Iulian Vlad a declarat că a coborât la etajul inferior, îndreptându-se către biroul lui Militaru „[...] în timpul nopții, orele nu le rețin. În acel moment l-am revăzut pe col. Ardeleanu, *care era în anticamera cabinetului ministrului Apărării* [în afara biroului lui Militaru, care, așadar, nu era prezent la stabilirea detaliilor misiunii n.n.] și transmitea un ordin la telefon către propria unitate. Conversația, atât cât mi s-a întipărit în memorie și cum am reținut-o sună cam așa: - Câte ABI-uri vin? – de la celălalt capăt al firului s-a răspuns ceva. – Conform ordinelor vă deplasați la M.Ap.N.! Am mai reținut ceva în genul: Aveți grijă de unde luați persoana respectivă! eu înțelegând în acel moment că trebuie să ia pe cineva de pe traseu”¹⁴⁸.

Declarația lui Vlad conține câteva aspecte esențiale pentru stabilirea circumstanțelor incidentului din noaptea de 23-24 decembrie 1989. Primul este că ordinul de a veni la M.Ap.N. i-a fost transmis lui Trosca, explicit, de către Gheorghe Ardeleanu. Asta în ciuda faptului că anterior, în biroul lui Militaru, *se stabilise că uslașii (cei care trebuiau să anihileze teroriștii, nu Trosca în mod special) să „cadă în spatele blocurilor”*¹⁴⁹, *adică să se deplaseze pe bulevardul Emil Bodnăraș, paralel cu Drumul Taberei*.

Ordinul de-a veni direct la M.Ap.N. este confirmat chiar de Trosca, care îi spusese, după mai multe insistențe, lui Romulus Gârz, în momentul în care acesta îl întreabă care este destinația lor, că merg la M.Ap.N..

¹⁴⁷ S. Brucan, *Generația irosită. Memorii*, București, Editura Universul și Calistrat Hogaș, 1992, p. 223.

¹⁴⁸ Declarație de martor, Iulian Vlad, 14.04.1994, Dosar 1095/P/1991.

¹⁴⁹ Declarația lui Virgil Măgureanu în fața Comisiei Senatoriale de Investigare a evenimentelor din decembrie 1989.

Mărturia lui Vlad că Ardeleanu l-a ales pe Trosca pentru „misiune” este coroborată de Ardeleanu însuși

Mai mult, faptul că Ardeleanu l-a ales pe Trosca pentru „misiune” și nu generalul de armată Nicolae Militaru a fost recunoscut la începutul anilor 1990 de Ardeleanu însuși:

„Apoi generalul Militaru a afirmat în prezența celor de față că într-un bloc de lângă Orizont s-au baricadat teroriștii care au deschis foc asupra M.Ap.N., ordonându-mi să transmit ordin la comanda unității pentru a trimite 3 grupe de intervenție aflate în serviciu pentru a anihila grupul de teroriști din zona mai sus menționată. A vrut să știe dacă ordinul meu se execută și pentru această i-am dat asigurări. M-a atenționat că ordinul ce-l voi transmite se înregistrează și-a procedat în consecință. Am transmis ordinul colonelului B.I. [Bleorț Ion] care asigura comanda în unitate. *Colonelul B.I. mi-a raportat că se află lângă el colonelul Trosca Gheorghe* – șeful statului major – care va lua măsuri de executare a ordinului. *Având în vedere importanța misiunii, am ordonat ca atare*”¹⁵⁰.

Antrenorul de judo al U.S.L.A., „revoluționarul” Isac Constantin

Al doilea aspect important din declarația lui Iulian Vlad, descoperită recent, este că tot Ardeleanu îi ordonă lui Trosca să îl aducă pe Constantin Isac la sediul ministerului. Pentru a justifica sosirea sa la sediul M.Ap.N., Isac declară public că stabilise acest lucru cu Ardeleanu încă din dimineața de 23 decembrie. În fața procurorului militar, pe 19 iunie 1992, el prezintă însă o cu totul altă versiune: „Pentru că reprezentanții puterii se mutaseră la M.Ap.N., am dorit și eu, făcând parte din aceleași structuri de putere și fiind în posesia unor date importante, să ajung la acest minister”¹⁵¹.

Nici una declarațiile ale lui Isac nu este credibilă. A doua o contrazice pe cea de mai sus. Prima nu e plauzibilă pentru simplul fapt că în dimineața zilei de 23 nici Ardeleanu și nici Isac nu știau unde vor ajunge seara. Cert este că, în momentul plecării sale din unitate, Trosca știa că trebuie să meargă la M.Ap.N. și că trebuie să-l ducă acolo și pe Isac, alias „Ionescu”. Despre multitudinea de nume conspirative, declarațiile false, conivența cu Iulian Vlad (încă de la C.C. din 22 decembrie) a „revoluționarului” Isac Constantin, se pot afla mai multe detalii în articolele publicate de Mădălin Hodor în Revista 22¹⁵².

Cert este că aducerea lui Isac la M.Ap.N. n-a rezultat dintr-o abandonare *ad-hoc* a traseului inițial, așa cum s-a vehiculat în teoriile inspirate de foști securiști, ci a fost urmarea ordinului explicit al lui Ardeleanu.

Situația lui Vlad și Ardeleanu după aducerea uslașilor teroriști prinși la M.Ap.N.

Motivul nervozității șefilor U.S.L.A. în acele zile era unul cât se poate de concret. Știau toți, cu Ardeleanu în frunte, că pot fi trași la răspundere pentru implicarea unității în activitățile de represiune anterioare zilei de 22 decembrie. Dar ceea ce era mult mai grav era

¹⁵⁰ „Colonelul Ardeleanu Contraatacă,” Gheorghe Ardeleanu cu Angela Băcescu, *România 1989. Din Nou în Calea Năvălirilor Barbare* (Cluj-Napoca: Editura Zalmoxis, 1994), p. 116.

¹⁵¹ Declarație de martor, Isac Constantin, 19.06.1992, Dosar nr. 907/P/1991

¹⁵² <https://revista22.ro/dosar/asasinarea-lui-trosca-iv-misterele-uslasilor-ucisi-la-revoluie>

faptul că erau la curent cu identitatea „fantomelor“. Fuseseră deja prinși teroriști cu legitimații ale U.S.L.A., unele case conspirative ale unității erau indicate ca locuri de unde se trăgea sau în care se găsiseră stocuri de muniție, armament și echipament de comunicații.

Lista unităților Securității care aveau astfel de logistică și mod de operare era, cum arătase și fostul șef al D.S.S., destul de scurtă.

De fapt, cum am văzut, Nicolae Militaru nu dăduse niciun ordin referitor la sosirea ABI-urilor la sediul ministerului și nu intenționa să-i ancheteze pe cei din U.S.L.A., intenție pe care a avut-o abia după consumarea incidentului cu Trosca. Cel care era suspectat de toată lumea era Gheorghe Ardeleanu, și nu Trosca.

De precizat că întreaga „conducere politică“ a Revoluției (Ion Iliescu, Nicolae Militaru, Silviu Brucan, Petre Roman, Gelu Voican-Voiculescu, Mihai Montanu) se afla la M.Ap.N.. Ministerul era o adevărată fortăreață, apărată de 2.137 de militari, 63 de tancuri, 49 de TAB-uri și două baterii de antiaeriană. O forță capabilă să acopere în timp de război un front de 50 km pe două linii, dar care era total neputincioasă în fața războiului de gherilă urbană declanșat de trăgătorii din blocurile din zonă. Totuși, față de sediul C.C., unde se trăgea chiar pe coridoarele din interior, era o variantă mult mai sigură.

Vlad fusese ultimul sosit la sediul M.Ap.N, fiind informat despre schimbarea structurilor de comandă. Știa, din seara zilei de 22 decembrie, că Nicolae Militaru este propus de Iliescu ca ministru al Apărării, doar că „nominalizarea“ nu fusese urmată de vreo măsură care să-i asigure acestuia posibilitatea practică de-a comanda armata. Vlad se aștepta ca situația să se perpetueze și ca el să conducă, în continuare, operațiunile militare, împreună cu generalul Gușă, în cadrul abia înființatului Comandamentului Militar Unic.

Dar atitudinea „conducerii revoluționare“ se schimbase radical. Vlad este atacat frontal și acuzat că ascunde identitatea celor care trag și care, spune Brucan, sunt din „rețeaua S“ a Securității. Iulian Vlad jură că nu știe nimic despre o astfel de rețea și, ezitant, spune că cei care trag „o fac pe cont propriu“.

Multiplele versiuni ale lui Iulian Vlad cu privire la identitatea și motivația teroriștilor. Suspiciunile membrilor C.F.S.N. și ale generalilor de armată

Nici Brucan, nici Iliescu nu sunt convinși. Gelu Voican-Voiculescu îl întreabă despre U.S.L.A., la care Vlad se apără spunând că unitatea și Comandamentul Trupelor de Securitate fuseseră trecute în subordinea Armatei de pe 22 decembrie seara. Cum se realizase practic această mutare a comenzii? Spune că fuseseră trimiși ofițeri din M.Ap.N. în respectivele unități, dar nu-și amintește numele lor. Silviu Brucan îi cere *să meargă la Televiziune* și să le transmită „securiștilor“ *să depună armele și să nu mai tragă*. Vlad tergiversează și spune că a dat ordine în acest sens, telefonic, încă din 22 decembrie. Brucan nu se referea la ofițerii din birouri, care făceau dosare de urmărire și ascultau telefoanele, dar șeful D.S.S. se face, din nou, că nu înțelege.

Pentru că nu reușesc să obțină o versiune credibilă, oamenii lui Iliescu îl trimit un etaj mai sus în biroul lui Gușă cerându-i să-l cheme la minister pe șeful U.S.L.A., colonelul Gheorghe Ardeleanu.

Ardeleanu este luat la întrebări imediat după ce ajunge la M.Ap.N., într-una dintre camerele din apropierea cabinetului ministrului, de către Voican-Voiculescu. Acesta îl întreabă dacă U.S.L.A. are unități de comando și case conspirative din care „trăgătorii“ se aprovizionează cu arme și muniție. Generalul Hortopan, martor ocular al acestor interogatorii

scurte, relatează, în declarația sa din 10 august 1994, că Ardeleanu era din ce în ce mai neliniștit și că devenise extrem de nervos.

Cert este că nervozitatea șefului U.S.L.A. a atins paroxismul câteva momente mai târziu. În biroul lui Nicolae Militaru se discută din nou chestiunea „teroriștilor”. Este momentul în care generalul Hortopan îi anunță pe cei prezenți că, lângă CIT (*Comandamentul Infanteriei și Tancurilor*), a fost capturat un subofițer din U.S.L.A. Ochiul se fixează pe Ardeleanu, care tocmai garantase că toți uslașii săi sunt în unitate. Acesta îl întreabă nervos pe generalul Hortopan de unde știe că respectivul aparține U.S.L.A., iar după ce află că s-a găsit asupra lui o legitimație cu antetul unității răbufnește, spre surprinderea tuturor: „*Asta Trosca mi-a făcut-o!*”.

Un alt detaliu important este că cei doi ofițeri care comandau ABI -urile U.S.L.A. se cunoșteau bine. Lucraseră împreună în aceeași formulă (Trosca – șef, Cotună - subaltern) la Direcția a IV-a. Urmaseră chiar și aceiași pași în cariera militară: Armată, Securitate (Direcția a IV-a), Academia Militară și U.S.L.A., unde au ajuns împreună, în același an – 1986.

Așadar, în seara zilei de 23 decembrie 1989, doi profesioniști ai acțiunilor militare speciale ale U.S.L.A. pornesc spre zona „Orizont”. Membrii Detașamentului Special de Intervenție sunt echipați în combinezoanele de luptă și înarmați. Teoretic, misiunea ar fi trebuit să fie clară: „lichidarea teroriștilor”. Totuși, încă de la plecarea din unitate, Trosca – nici pe de parte un novice, după cum am văzut – alege să se echipeze în **ținută completă de locotenent-colonel de armată** (pantaloni, manta, cizme), total nepotrivită dacă pleci să lupți cu „teroriștii”, dar foarte potrivită dacă vrei să intri, sub acoperire, în M.Ap.N.

În februarie 1990, colonelul Ardeleanu Gheorghe i-a înaintat generalului Militaru un raport succint al cărui conținut este cel puțin ciudat. Supărat pe acuzele aduse de Ardeleanu în interviurile din ziarul „Zig-Zag” și pe campania declanșată de respectivul ziar împotriva sa, generalul Militaru a atașat o copie a documentului la plângerea penală adresată Parchetului Militar¹⁵³. Iată ce spunea Ardeleanu: „Vă raportează [Militaru era încă ministru] că întors în unitate am stabilit cu certitudine că lt.col. Trosca – fostul șef de stat major din U.S.L.A., care a condus cele 2 echipaje de intervenție - a vrut să mă lichideze pe mine și pe col. Gheorghe Gherghina, locțiitorul pentru dotarea cu armament și tehnică de luptă al unității. Consider că acest ofițer a avut legătură cu cineva din Direcția de Contraintformații Militare și cred că planul conceput împotriva mea trebuie să conducă la o clarificare”. Acuzația lui Gheorghe Ardeleanu era absolut incredibilă și generalul Militaru afirmă în plângerea sa că a fost atât de revoltat de enormitățile susținute de șeful U.S.L.A. încât nu s-a abținut să-l întrebe direct cum explică faptul că Trosca nu a încercat să-l lichideze în unitate și a venit s-o facă la sediul M.Ap.N. N-a primit niciun răspuns.

Această varianta incredibilă (și evident nesusținută) a lui Ardeleanu demonstrează, cel puțin, un lucru: că acesta încerca să ascundă ceva important, care îl privea direct, în legătură cu misiunea pe care i-o dăduse subalternului sau – și care conform declarației lui Vlad, era explicit diferită de cea care i se ceruse în cadrul Consiliului de Război.

O altă dovadă a „jocului la două capete” este și atitudinea ulterioară a lui Gheorghe Ardeleanu, care, pe de o parte, își acuză subordonații că voiau să-l omoare și, exact în aceeași perioadă (februarie 1990), făcea demersuri pentru ca ei să primească titlul de „eroi martiri”.

Schimbul de focuri între ABI-urile U.S.L.A. și forțele armate

¹⁵³ Dosarul nr. 1095/P/1991

Deși impresia generală este că despre incidentul din noaptea de 23-24 decembrie se cunosc toate detaliile, cum se întâmplă frecvent cu subiectele ultramediatizate, numărul impresionant de informații vehiculate în spațiul public este invers proporțional cu dorința concretă de a-l elucida.

Din categoria informațiilor uitate și ignorate sunt declarațiile unor militari care au fost implicați direct în schimbul de focuri. Într-un articol publicat în „Armata Poporului”, pe 6 iunie 1990, de maiorul Mihai Floca, patru ofițeri, aflați în dispozitivul de apărare al M.Ap.N. în noaptea de 23-24 decembrie 1989, expun versiunea lor asupra evenimentelor. Câteva dintre detaliile relatate de ei contravin flagrant cu modul în care este receptat evenimentul astăzi. Ele însă confirmă declarațiile menționate mai sus. Primul este legat de pătrunderea ABI-uri-lor în dispozitivul de apărare al M.Ap.N.. Căpitanul Stoica declară că vehiculele au stins farurile înainte de a vira de pe bulevardul Ho Și Min pe bulevardul Drumul Taberei, fapt care i-a alarmat pe observatorii plasați pe clădirea Centrului de Calcul. Nici comandantul companiei de tancuri din fața ministerului, căpitanul Gheorghe Tănase, nu știa nimic despre venirea ABI-urilor și-a fost surprins că s-au oprit în fața blocurilor A1 și A2 și nu și-au continuat drumul spre punctul de acces.

Al doilea aspect se referă la perioada staționării ABI-urilor. Varianta „conspiraționistă” pretinde că, imediat după ce au ajuns în fața ministerului și au lansat semnalele de recunoaștere, asupra uslașilor s-a deschis focul. Căpitanii Stoica și Tănase spun că între momentul sosirii lui Trosca și deschiderea focului au trecut 20-30 de minute. În această perioadă n-au primit niciun semnal de recunoaștere, motiv pentru care comandantul plutonului de tancuri a întrebat Comandamentul din minister ce se întâmplă. A primit ordin să aștepte până se verifică identitatea și scopul prezenței lor în zonă, iar în caz de nevoie să procedeze „conform situației de fapt”. Versiunea lor este sprijinită de cercetările Parchetului Militar (Dosar 1095/P/1991). Locotenent-colonelul Mihai Popov, prim-procuror adjunct la Parchetul Militar, Curtea Militară de Apel, cel care a instrumentat dosarul denumit generic „Evenimentele soldate cu morți și răniți între 21-31 decembrie 1989 în zona M.Ap.N.”, consemnează același lucru în rechizitoriul său: uslașii au stat 20-30 de minute în fața Centrului de Calcul al M.Ap.N., fără să se identifice în niciun fel.

Referitor la semnele de recunoaștere emise de Trosca, deja celebrele „comunicări cu farurile”, aflăm, din același dosar de la Parchetul Militar, o altă versiune. Colonelul Safta, unul dintre responsabili cu tancurile din cadrul Comandamentului de la M.Ap.N., înștiințat de prezența neprevăzută a celor două ABI-uri, ar fi ordonat unuia dintre blindatele din incintă să iasă în stradă și să facă „o cercetare vizuală”. Tancul a ieșit pe Poartă numărul 1, a virat dreapta pe bulevard și s-a îndreptat spre ABI-uri cu reflectoarele de pe turelă aprinse. Interpretând în mod corect acțiunea tancului ca fiind una de recunoaștere, Trosca a semnalizat intermitent cu luminile de poziție (celebrele „semne de recunoaștere”, care, iată, nu i-au fost comunicate dinainte). Probabil se aștepta ca tancul să se oprească și să intre în legătură cu el. Echipajul blindatului, însă, având misiunea amintită, și-a continuat deplasarea spre ABI-uri, moment în care Trosca și-a dat probabil seama că va fi astfel descoperit într-o poziție greu de explicat:

- deghizat în uniformă de locotenent colonel de armată,
- așteptând de 20-30 de minute fără să fi semnalizat, deci cu intenții neclare,

- fiind poziționat într-un loc ce nu avea legătură cu misiunea pe care ar fi trebuit s-o îndeplinească din partea Ministrului Apărării, care era, să nu uităm, „căderea în spatele” teroriștilor, prin spatele blocurilor de la Orizont, venind de pe Emil Bodnăraș.

În baza documentelor pe care le avea la dispoziție la acea dată, rechizitoriul procurorului Popov, prezintă două versiuni. Prima este cea susținută de echipajul de pe tanc, care declară că, atunci când s-au apropiat, uslașii au deschis focul asupra tancului cu mitralieră din turela ABI-ului. Au comunicat colonelului Safta că se trage asupra lor, iar acesta le-a ordonat „distrugerea prin foc și călcarea cu șenilele”. Au deschis focul și-au ciocnit frontal primul ABI. Căpitanul Stoica susține această versiune în interviul amintit, afirmând că a văzut „flacăra albă la gura țevii mitralierei de pe ABI”, iar colonelul Antonescu a văzut scânteii sărind din blindajul tancului „asemenea artificiiilor de la pomul de iarnă”. Pe filmarea realizată în 24 decembrie 1989 se văd clar urmele lăsate de ciocnirea tancului cu ABI-ul lui Trosca (11-47). Partea din față este lovită și cauciucul din stânga este desprins de pe ax. În continuare, lupta este angajată și cu ABI-ul lui Cotună (11-38), care staționa la 20-30 de metri mai jos și care a încercat să sară în ajutorul lui Trosca. Între timp, la canonadă s-au alăturat și tancurile din fața intrării, TAB-uri, militarii de pe Centrul de Calcul și cei aflați în spatele gardului de beton.

Un detaliu important este că, imediat după momentul primului atac al tancului, Trosca a ordonat oamenilor săi să debarce din ABI, ceea ce au și făcut, cu excepția celor doi răniți care au rămas în vehicul. Conform declarațiilor uslașilor supraviețuitori, în acest moment Trosca ar fi încercat să contacteze pe stație „pe cei din M.Ap.N.” pentru a încerca să oprească atacul. În realitate, așa cum avea să declare celălalt adjunct al U.S.L.A., locotenent-colonel Bleorț, care ținuse legătura cu echipajele încă de la plecarea lor din stradă Toamnei, *Trosca a apelat „indicativul 80”*, indicativul de stație *aparținând lui Iulian Vlad*. Întrebat de procurori asupra acestui aspect Iulian Vlad a negat cu înverșunare că acest indicativ îi aparținea sau că ar fi putut fi apelat de Trosca insinuând că Bleorț minte. Însă „*Tabelul cu alocarea indicativelor de stație pentru situații de urgență*” aflat în arhiva C.N.S.A.S. arată că ***indicativul 80 era într-adevăr indicativul stației mobile a lui Iulian Vlad***. Ceea ce ridică logic întrebarea de ce l-a căutat Trosca tocmai pe el în mijlocul luptei și de unde știa Trosca despre prezența lui în sediul M.Ap.N.

Concluziile care se desprind din materialul probator prezentat despre cazul Trosca

Din analiza incidentului din noaptea de 23-24 decembrie 1989 din fața M.Ap.N., prin coroborarea documentelor, declarațiilor și investigațiilor procurorilor militari rezultă câteva certitudini. Deși decizia chemării echipajelor U.S.L.A. de către Militaru și a celorlalți generali din Consiliul de Război avusese ca scop „surprinderea teroriștilor din blocurile din jur” care trăgeau către M.Ap.N., și deci echipajele ar fi trebuit să se apropie prin „spatele blocurilor”, respectiv pe bd. Emil Bodnăraș, Trosca a primit un ordin clar din partea lui Gheorghe Ardeleanu de a se deplasa direct la sediul M.Ap.N. De asemenea, a fost instruit să îl ia cu el și pe Constantin Isac, reprezentantul C.C.F.S.N., care s-a dovedit că era antrenorul de judo al U.S.L.A. și informator al Securității. Scopul era în mod evident ca împreună cu acesta să pătrundă în sediul M.Ap.N. folosindu-se de un ofițer de legătură (maiorul Roșu) din Direcția de Informații Militare.

Faptul că Trosca a îmbrăcat peste bluzonul său o uniformă M.Ap.N. de locotenent-colonel de geniu indică dincolo de orice dubii intenția inițială de a pătrunde în sediu în mod conspirativ, echiparea sa neavând nimic de a face cu misiunea de „anihilare a teroriștilor”.

Mai mult, dacă coroborăm cele de mai sus cu faptul că Trosca, la declanșarea ostilităților, l-a sunat pe Iulian Vlad (indicativul 80), devine clar că misiunea respectivă era legată de acesta din urmă. E foarte probabil ca Trosca (care a așteptat 20-30 de minute, cu farurile stinse, fără să semnalizeze celor de la poartă) aștepta de la Vlad semnalul facilitării intrării conspirative, ca ofițer M.Ap.N., în incinta Ministerului. Faptul că era însoțit de un membru „marcant” al C.F.S.N., care pretindea că ar fi avut și „date importante” să le comunice conducerii C.F.S.N. (fapt niciodată materializat) îi furniza lui Trosca acoperirea perfectă.

Ținând cont că scopul real al misiunii n-a fost niciodată dezvăluit – nici de cei care au ordonat-o și nici de uslașii supraviețuitori – e de la sine înțeles că depozițiile acestora din urmă cu privire la deschiderea focului nu sunt credibile.

Pe de o parte, tanchiștii n-ar fi avut de ce să tragă, neprovocați, și nici nu li s-a dat ordin în acest sens; li s-a spus să meargă în recunoaștere și nu, aprioric, la distrugere. Veridicitatea acestui ordin e susținută de însuși faptul că tanchiștii n-au tras de la început, ci întâi s-au apropiat destul de mult (judecând și după urmele lăsate în final pe ABI), cu farul aprins, pentru cercetare și avertizare. Dacă ordinul era să anihileze de la început, ar fi tras, decisiv, mai devreme, nu s-ar fi apropiat într-atâta, cu riscurile aferente. De aici rezultă că tanchiștii voiau într-adevăr să-și îndeplinească misiunea de a cerceta îndeaproape situația ABI-urilor. Or, în acest caz, fără o provocare, nu aveau de ce să tragă primii.

Pe de altă parte, este evident că varianta deconspirării de către ostașii de pe tanc și perspectiva să i se ceară explicații pentru deghizarea în ofițer de armată, pe lângă celelalte neconcordanțe enumerate mai sus, nu putea să-i suradă lui Trosca. De aceea a pornit probabil ABI-ul cu gândul să fugă, moment în care, pentru a încetini, fie și pentru câteva momente, tancul, este plauzibil că a ordonat și-o rafală. Aceasta ar explica și „flacăra albă la gura țevii mitralierei de pe ABI” observată de tanchiști.

Tanchiștii au luat oricare din aceste variante (pornirea motorului sau prima rafală) ca pe un semn de agresiune și în acel moment au tras, la rândul-le, prima lor rafală. Astfel se explică și secvența prezentă în comunicările dintre Trosca și Dispeceratul U.S.L.A. în care șeful de Stat Major de la U.S.L.A. spune: „un tanc vine spre noi... trag în noi!”. De asemenea, este momentul în care Trosca îl înjură colorat pe cel pe care îl considera responsabil de situația în care se afla.

După prima rafală, izolată, tancul a continuat să înainteze. Toate mărturiile (date chiar de uslași) spun că s-a tras o rafală scurtă. Doar una. Romulus Gârz, supraviețuitorul U.S.L.A., a relatat că după acea primă rafală, uslașii au avut timp să se dea jos prin spate și să fugă la celălalt ABI, unde au bătut în geamuri. Au avut deci timp să se miște. Din nou, se vedește faptul că dacă intenția militarilor era să-l elimine pe Trosca, focul nu s-ar fi oprit.

Cel mai probabil misiunea lui Trosca avea legătură cu:

- *situația delicată în care erau atât Ardeleanu, cât și Vlad, acuzați frontal de participare la diversiune, suspectați și cu perspectiva arestării (fapt ce s-a și petrecut peste câteva zile),*
- *încercarea de-a incapacita, printr-o „combinație operativă” conducerea Revoluției, respectiv a generalilor de armată care îi suspectau pe foștii capi ai Securității. Este logic*

că această incapacitare avea scopul ultim ca Vlad și Gușă să preia din nou controlul principalului centru de putere în acel moment – Ministerul Apărării Naționale. O astfel de „combinație operativă” se înscrisa de altfel în planul luptei de rezistență, conform căruia „grupe de acțiune” fuseseră pregătite pentru „răpirea unor comandanți” ai forțelor „dușmănoase” care l-ar fi înlăturat pe „Comandantul Suprem” și regimul sau, „ocupând vremelnice teritorii”;

- este logic că Vlad, Gușe și Ardeleanu se gândeau la un plan de lichidare a conducerii C.C.F.S.N. Între plecarea lui Trosca din unitate și momentul sosirii sale la M.Ap.N., planul a suferit modificări, cei doi (Vlad și Ardeleanu) fiind în incapacitatea de a-l mai putea implementa. De unde abandonarea echipajelor lui Trosca în fața intrării în M.Ap.N. Deznodământul a fost inevitabil.

Alte mărturii care susțin cele de mai sus

Căpitan Victor Stoica

„Observatorii noștri au fost contrariați de faptul că cele două A.B.I.-uri, venind de pe strada Ho Și Min, au stins farurile cu 20-30 metri înainte de a vira la dreapta, pe Drumul Taberei. Nici o mașină blindată—tanc sau T.A.B.—nu procedase, până atunci astfel. Eram la etajul întâi. Am văzut clar cum cele două autovehicule blindate, s-au furișat între tancuri, unde au staționat, preț de 20-30 minute. Nici vorba de steagul alb [...]. Dacă au venit cu gânduri curate, de ce s-au oprit între tancuri și nu s-au îndreptat spre poarta ministerului? Probabil din cauză că — așa cum s-a constatat dimineață — nici un uslaș nu avea asupra sa documente de identitate —iată un răspuns care conține altă întrebare! De ce n-au încercat să ia legătură cu noi? (În A.B.I.-uri, dimineața s-au găsit două portavoce). [...] am văzut, cu ochii mei, cum mitraliera de pe un A.B.I. trăgea spre unul din blindatele noastre [...] Oricum, din felul cum au acționat cele două echipaje, este clar că nu au avut intenții prietenești...Și încă ceva. La aproximativ o oră după încetarea focului am văzut vreo zece indivizi care au ieșit — cu mare dexteritate — pe unul din geamurile de la parterul blocului B.3.”¹⁵⁴

Colonel Romulus Antonescu

„[...] am văzut, pe unul din tancuri — înainte de a trage A.B.I.-ul din fața lui — o umbră: mi-era chiar teamă să nu fie lovită de trăgătorii noștri. Afirmatia din «Zig-Zag» — că cei de la U.S.L.A. «n-au tras nici un foc» — nu este adevărată. Pe toți ne-a mirat lumina albă de la țeavă mitralierei de pe A.B.I. (ei trăgeau fără trasoare): dovadă că se trăgea, din turela tancului săreau scânteii asemeni artificierilor de la pomul de iarnă”.

Căpitan Mihai Munteanu

„Este oare, întâmplător că din echipajele respective făceau parte doi fost ceiști? De unul dintre aceștia, destul de dur, le era frică multora dintre ofițerii armatei din București... iar faptul că în noaptea respectivă, aceeași persoană purta uniformă de-a noastră — având la manta

154

<https://mariusmioc.wordpress.com/2010/04/03/5-ianuarie-1990-maiorul-mihai-floca-incepe-reabilitarea-usla/>, consultat la 06.12.2018.

epoleții de locotenent-colonel de geniu și la veston [...] epoleți de maior inginer — cum poate fi interpretat?”

Căpitan Gheorghe Tănase, comandantul companiei de tancuri care ocupa un dispozitiv de luptă în fața Centrului de Calcul

„[...] am fost total surprinși de venirea — la orele 0,10 — și staționarea celor două A.B.I.-uri între tancurile noastre. Începând cu noi — cei din linia întâi — și terminând cu grupa centrală, care conducea acțiunile în sediul M.Ap.N. Nu am fost în nici un fel avertizați, nu ni s-au comunicat semnele de recunoaștere și cooperare. N-am deschis focul de îndată ce i-am remarcat. Între venirea lor și deschiderea focului a trecut aproape o jumătate de ceas! Inițial ni s-a ordonat să așteptăm până se vor face cercetări. Prin stație am auzit că cei din A.B.I.-uri au raportat că sunt trimiși de un oarecare maior Roman de la F.G.M.S. (Din câte am înțeles acest ofițer nu există). Ni s-a cerut să vedem ce-i cu ele și, la nevoie să procedăm conform situației în care ne aflăm, adică de luptă. Nu a fost nici eroare, nici crimă. Noi am tras fiind convinși că nu avem de-a face cu prieteni...”

Alte dovezi: „Faptul că, la țeava unuia dintre tancuri, tabla de protecție a fost ruptă în două locuri, trei din pistoalele mitralieră pe care le-am «capturat» (cu *țevă scurtă* și încărcător de 20 cartușe) aveau țevile afumate, turela tancului comandat de locotenentul maior Vasile Barbu a fost blocată, iar dimineața plutonierul Butoi a găsit pe tancul său un pistol mitralieră și o lanternă de semnalizare [...]. Dimineața, când l-am întrebat «de ce ai tras, mă?» unul dintre cei trei supraviețuitori, pe care i-am găsit în blocul de vizavi mi-a răspuns: «[insultă] și eu execut același ordin ca și tine!» E clar că nu au venit ca prieteni”.

Trei din membrii celor două echipaje rămași în viață s-au refugiat în blocul A.1., la scara B.

Maria Șincal, locatara imobilului, ap. 34

„În jurul orei 02,00 am auzit că în ușă a bătut cineva, nu tare, tare. Apoi a sunat. Nu am răspuns. Jos se trăgea. Numai când a început să pârâie am deschis. Pe prag — lac de sânge: erau trei oameni în niște uniforme mai deosebite, un fel de combinezoane kaki, unul sângera la stomac și picior. Am aflat că a mai rămas unul rănit în mijlocul străzii, și care cerea ajutor, dar fiind mai corpolent, nu l-au putut trage. *Ne-au rugat să ștergem sângele de pe scări spunând: „ăștia de jos știu că suntem aici și ne iau ca din oală”*. Au întrebat dacă există posibilități — pe la subsol sau prin pod — *ca să poată părăsi blocul pe partea cealaltă*. Nu știu când *au ascuns pistolul sub covor*. *Băiatului meu i-au cerut haine civile*. Unul din ei, Romică a telefonat de vreo două ori, la șeful lor, probabil. Au și primit un telefon. La un moment dat, spre dimineață, spune cam așa: „Ce faceți, domnule, cum ne scoateți de aici, că ne fac praf?”...

Diversiune și intimidare în cazul Trosca

Ofițerii Floca și Stoica au intervievat ulterior locuitorii civili ai blocurilor din jurul Ministerului Apărării. Aceste mărturii arată modul cum, prin intimidare, amenințări și

dezinformare, începând din 1990 incidentului U.S.L.A. i-a fost dat un cu totul alt înțeles decât cel adevărat.

„Nu ne vine să credem! Deși a trecut peste o jumătate de an de la consumarea evenimentelor, oamenii sunt speriați. Este vorba de locatarii celor trei blocuri–A1, A2, B3– dispuse în fața Centrul de Calcul al M.Ap.N. În urmă cu câteva săptămâni, erau deschiși, răspundeau la orice întrebare, relatau faptele, împrejurările extrem de grele prin care au trecut, iar acum sunt prudenți, reținuți, temători. Mai mult, o doamnă – cu mână pe inimă și vocea tremurândă – ne sfătuiește să o lăsăm baltă, că riscăm prea mult...”

Ce s-a întâmplat de fapt? În ultima vreme, pe la ușile unor apartamente, au bătut câteva «persoane de bine», care, cu destulă discreție – și subtilitate – s-au străduit să le explice oamenilor cum s-au petrecut, cu adevărat, lucrurile în perioada 22-25 decembrie 1989. De exemplu, în blocul A.1, apartamentul 27, o doamnă – bănuită de-a fi avut, în trecut, relații cu Securitatea de trist renume –le-a sugerat gazdelor cum să interpreteze «corect» incidentul cu cele două A.B.I.-uri din noaptea de 23/24 decembrie.

Alți vizitatori n-au avut nici măcar inspirația de a-și disimula identitatea (sau poate că chiar asta au făcut). Domnilor, mie să nu-mi dați numele la ziar, ne roagă alt locatar. Am avut destule necazuri cu Securitatea. În 21 mai, a fost la mine un maior de poliție, Popescu zicea că-l cheamă. S-a interesat despre teroriștii care au tras din blocul nostru. I-am spus că, dacă vrea să lovească în armată, nu are nici o șansă: eu tot adevărul îl voi spune. În final mi-a adresat o rugămintă: să nu știe cei de la armată de vizita lui... A revenit peste 2-3 zile, dar mi-a fost frică să-i mai deschid...”

În același bloc, stăm de vorbă și cu soții Florica și Gheorghe Petruț. Sunt revoltați.

– Au fost la noi doi civili, spune doamna. Ne-au fluturat pe sub nas niște legitimații, din care am reținut că sunt de la miliția din Turnu-Severin. Când noi am întrebat cine a tras, ei ne-au informat: «armata a tras». Bine, dar în armată cine a tras? – am continuat noi – doar în parcul din fața blocului au fost împușcați studenți militari. «Au tras unii în alții» – ni s-a răspuns.

Și în încheiere, gazdele noastre ne avertizează:

- „Fiți cu mare băgare de seamă, domnilor ofițeri. Aștia au tot interesul să vă compromită!!!”¹⁵⁵

[...] Se pare, însă, că persoanele cu pricina manifestă un mare interes pentru blocul B.3.

Martorul Stancu Vărzan

„Dumneavoastră nu știți ce nopți de coșmar am trăit noi: se trăgea și din față și din spate, de la gunoaie. Totul a început în 22 decembrie, pe la orele 22.00: la început se auzeau focuri izolate. Apoi – ca la război. Numai în baie ne simțeam oarecum în siguranță. La un moment dat, am și râs. Fata mea a plecat până la bucătărie și, când s-a întors, ne-a spus să fim liniștiți că, de sus, de pe bloc, trage o mitralieră și ne apără! Era vorba, de fapt, de o pușcă-mitralieră, care executa foc spre Centrul de Calcul...Și de pe casa scării s-a tras, în aceeași direcție. Teroriștii au încercat să intre la mine în apartament, dar noi avuseserăm grijă să blocăm ușa cu un cuier greu. Sunt bolnaviăștia care vor să ne convingă că a tras armata în noi și că, de fapt,

¹⁵⁵ Maior Mihai Floca și Căpitan Victor Stoica, *Unde sunt teroriștii? PE STRADĂ, PRINTRE NOI (II)*, „Armata Poporului”, 27 iunie 1990, p. 3.

nici nu au existat teroriști. Dar i-am auzit discutând precipitat, tropăind: în jurul blocului, pe scări, pe acoperiș”.

Alte detalii ale „luptei de rezistență” și aplicarea lor la Revoluție

Descoperirea, neutralizarea sau lichidarea elementelor dușmănoase orânduirii de stat

Acțiunile Securității din timpul Revoluției se pot circumscrie fără dificultate, pe scară largă, planului trasat de dictatorul însuși, de a *„asigura Securitatea personală a Comandantului Acțiunile Securității din timpul Revoluției se pot circumscrie fără dificultate, pe scară largă, planului trasat de dictatorul însuși, de-a „asigura Securitatea personală a Comandantului suprem” atât în cazul unui atac extern cât și al unei revolte populare precum cele de la Brașov sau, esențialmente, de la Revoluție. Acel plan viza tocmai „grupurile de populație [...] care sprijină acțiunile inamicului”, „grupurile, bandele sau organizațiile” care „trec la acțiuni violente și fățișe împotriva orânduirii de stat” și care ar fi putut suprem”* atât în cazul unui atac extern cât și al unei revolte populare precum cele de la Brașov sau, esențialmente, de la Revoluție. Acel plan viza tocmai „grupurile de populație [...] care sprijină acțiunile inamicului”, „grupurile, bandele sau organizațiile” care „trec la acțiuni violente și fățișe împotriva orânduirii de stat” și care ar fi putut astfel acapara „vremelnic” puterea¹⁵⁶. Să nu uităm că în conformitate cu mitologia ceaușistă, o astfel de revoltă nu ar fi putut avea loc decât ca urmare a instigării unui dușman extern, sau în contextul unei agresiuni fățișe a acestuia, poporul român fiindu-i loial și adorându-l în unanimitate. Prioritatea Securității era astfel *„descoperirea, neutralizarea sau lichidarea elementelor dușmănoase de tot felul care sprijină sau trec de partea agresorului, a elementelor constituite în organizații și bande subversive cât și a indivizilor și grupărilor de persoane care trec la acțiuni violente și fățișe împotriva orânduirii de stat sau alimentează o stare de spirit nesănătoasă în rândul populației prin agitație verbală, răspândire de zvonuri, manifeste, inscripții cu conținut dușmănos, etc... a celor necunoscute anterior dar care, în noile condiții create, să treacă la acțiuni împotriva Securității statului nostru”*.

Este evident că acele „persoane necunoscute anterior”, deci cele care nu existau în „baza de lucru” a Securității, erau, pe 22 decembrie, întregul popor român. Revoluționarii trebuiau astfel „demoralizați” și grupurile lor „destrămate” prin acțiuni contra populației civile (deci prin acte teroriste), prin „acțiuni de sabotaj și diversiune în obiectivele economice” din „spatele frontului”, prin „producerea de pierderi umane și materiale forțelor armate ale inamicului”. „Inamicul” era, în momentele de după 22 decembrie, alături de revoluționari și o mare parte a armatei române.

¹⁵⁶ Lt. col. Filip Teodorescu, *Particularități ale muncii de Securitate pe profil de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj și contrainformații militare în perioada inițială și pe timpul ducerii războiului de către întregul popor, „Securitatea”, nr. 4 (76), 1986.*

Acțiuni de luptă scurte și violente, obiective de mare importanță, caracter de independență, cu forțe reduse, pe timpul nopții

„Acțiunile de luptă desfășurate de formațiunile de rezistență prezintă câteva caracteristici, altfel: de regulă, sunt de scurtă durată și violente, având aspectul unor lovituri fulgerătoare; vizează în principal obiective ale inamicului de o dezvoltare mai redusă, dar de mare importanță pentru acesta; au un pronunțat caracter de independență, ducându-se în condițiile lipsei unor vecini apropiați și-a sprijinului altor forțe militare; se desfășoară cu forțe relativ puțin numeroase; necesită o minuțioasă și, uneori, îndelungată pregătire a luptătorilor participanți la acțiune; impun cunoașterea amănunțită a particularităților terenului în care va avea loc acțiunea, precum și elaborarea unui plan simplu, ușor de aplicat; se desfășoară, de regulă, noaptea și în condiții grele de stare a vremii, în momente și locuri în care să se realizeze surprinderea inamicului”¹⁵⁷.

Din acest citat trebuie remarcată referirea la *forțe relativ puțin numeroase* și la preferința de-a acționa pe timp de noapte când inamicul se află într-o stare redusă de vigilență și pregătire.

Introducerea unor cadre acoperite în administrația instalată temporar. Luarea sub arme a unei părți din rețeaua informativă. Combinații operative: răpirea unor comandanți

Aparatul de Securitate urma să treacă la „dezinformarea inamicului prin căi și mijloace diversificate”; și la „introducerea unor cadre acoperite în administrația instalată temporar de inamic”, „luarea sub arme a unei părți din rețeaua informativă”, „acțiuni deschise, ca lansarea unor grupe de recunoaștere, încercări de a pătrunde în zone interzise, de a captura documente sau persoane care dețin informații, în primul rând militare”. Mai mult, cadrele de Securitate trebuiau să fie pregătite de a „forma grupe de acțiune pentru realizarea unor combinații operative (răpirea unor comandanți, măsuri de dezinformare și infiltrare în rândul inamicului etc.)”. După cum s-a văzut, acțiunea grupului Trosca se înscrie în acest punct al planului „luptei de rezistență”: o evidentă încercare de a lovi, printr-o „combinație operativă”, în acel caz ratată, conducerea Revoluției. Era foarte probabil vorba, în special, de persoana generalului Militaru, văzut de Securitate ca un inamic ireductibil.

Crearea unei stări „permanente de nesiguranță, de teamă, prin lovituri date neîncetat”

O prioritate de vârf a planului „luptei” o avea „neutralizarea trădătorilor, zvoniștilor, defetiștilor, panicarzilor precum și a tuturor persoanelor care prin atitudinea și comportarea lor, creează o stare de spirit necorespunzătoare”. Or, este evident ca miile de revoluționari pe străzile orașelor României în acele zile creaseră „o stare de spirit” profund „necorespunzătoare” activelor Securității.

¹⁵⁷ Lt. Colonel Tudor Alexandru și Căpitan Nicolae Catană, *Lupta de rezistență în cadrul războiului de apărare a patriei. Particularități ale participării unităților centrale și teritoriale de Securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic*, „Securitatea”, nr. 85 (martie 1989), pp.25-34 (http://www.cnsas.ro/documente/periodicul_Securitatea/Securitatea%201989-1-85.pdf, consultat la 20.11.2018).

În condițiile în care inițierea Revoluției Române era deja pusă în seama unor nebuloase forțe „străine” („iredentiști”, „turiști sovietici”, etc), întreaga masă a revoluționarilor, poporul în cvasi-totalitatea sa, deveneau astfel „trădători” sau „colaboraționiști” care trebuiau „neutralizați” sau „lichidați”¹⁵⁸.

Scopul „luptei” teroriștilor era „să creeze trupelor agresorului”, respectiv armatei romane în acel moment, „o stare permanentă de nesiguranță, de teamă, prin lovituri date neîncetat” în care „cadrele de Securitate vor asigura apărarea contrainformativă a formațiunilor de rezistență și a acțiunilor acestora împotriva încercărilor inamicului de a obține informații despre acestea” cu misiunea „prioritară” de „neutralizare[...] a colaboraționiștilor și trădătorilor autohtoni”¹⁵⁹.

Dezinformarea continuă prin presă, radio, televiziune, agenți. Ascunzători, case conspirative, depozite de arme clandestine

Ofițerii de Securitate aveau misiuni centrale și în „dezinformarea continuă a inamicului prin presă, radio, televiziune, agenți”, iar „în cooperare cu organele specializate din Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne întreprind măsuri de prevenire pe linia traficului radio, depozitarea armelor și munițiilor”, „realizarea în comun a ascunzătorilor, a caselor conspirative, depozitelor clandestine, identificarea și neutralizarea colaboraționiștilor, organizarea unor acțiuni ale rezistenței” și „participarea directă la lupta de rezistență, în care sens trebuie prevăzute din timp necesitățile de armament și de instruire în ceea ce privește folosirea lui” etc.

Este clar pentru oricine care cunoaște firul evenimentelor Revoluției că aceste elemente ale planului se suprapun întocmai acțiunilor teroriștilor „cu trei salopete și mai multe legitimații”, care trăgeau din „case conspirative”, având la dispoziție depozite secrete de arme și muniții. De remarcat că și „dezinformarea continuă a inamicului prin presă, radio, televiziune, agenți” s-a realizat începând din 22 decembrie, când unii „agenți” ai Securității s-au infiltrat la televiziune pentru a transmite zvonuri alarmiste. Printre acestea s-au situat și „diversiunea” sau „războiul radio-electronic”, inclusiv prin ținte aeriene false, care s-au declanșat din unități speciale de Securitate (conform, cum am arătat, și informărilor serviciilor maghiare, care în acel moment erau eliberate de comunism, preluate de serviciul american Foreign Broadcast Information Service – FBIS), aici¹⁶⁰ și aici¹⁶¹.

Se avea în vedere și manipularea sau, la nevoie, distrugerea dosarelor: „pe baza măsurilor anterioare se va asigura trierea documentelor de lucru, a întregii corespondențe, a fondului arhivistic operativ, pe bază de priorități, cât și luarea măsurilor de microfilmare, conservare, ascundere, protecție, folosire, etc”. Trebuia pregătit dinainte „ce documente se distrug” etc.

¹⁵⁸ Lt. col. Filip Teodorescu, *Particularități ale muncii de Securitate pe profil de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj și contrainformații militare în perioada inițială și pe timpul ducerii războiului de către întregul popor*, „Securitatea”, nr. 4 (76), 1986.

¹⁵⁹ *Particularități ale participării unităților centrale și teritoriale de Securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnice ocupat de inamic*, „Securitatea”, nr. 1 (85), martie 1989.

¹⁶⁰ <https://romanianrevolutionofdecember1989.files.wordpress.com/2012/01/image06.jpg>

¹⁶¹ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/Securitate-helicopters-transmitters-per-hungarian-defense-officials/>

Toate aceste acțiuni au avut de fapt loc în timpul Revoluției și sunt susținute covârșitor de documente aflate la C.N.S.A.S..

Lupta de rezistență, speranța lui Ceaușescu pe 22 decembrie 1989

De asemenea, este de menționat declarația lui Nicolae Deca, primul șofer pe care Nicolae și Elena Ceaușescu l-au oprit pe drum după evacuarea din clădirea C.C. în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Potrivit lui Deca, Nicolae l-a întrebat dacă știa ce s-a întâmplat la București. Neștiind ce să răspundă, Deca a spus „Nu”, la care Nicolae a răspuns: „A fost lovitură de stat. Organizez **rezistență** la Târgoviște [subl. n.]”. Din constatările lui Deca rezultă că Nicolae Ceaușescu nu a avut intenția de a fugi din țară, ci **a intenționat să se întoarcă la putere**¹⁶².

Ca în cazul lui Nicolae Deca, știm și de la Constantin Paisie, unul dintre ofițerii de Miliție implicați în transportul și custodia lui Ceaușescu, că mai târziu, în după-amiaza zilei de 22 decembrie, Ceaușescu își preconiza salvarea de către Securitate.

„Nicolae Ceaușescu își încuraja soția, spunându-i că e vorba de un moment trecător și că totul va reîntra în normal. Domnule, ei nu știau ce se întâmplă în țară în timpul acela. Într-adevăr, dădeau semne că ar aștepta să vină cineva să-i scoată din toată treaba asta și să se simtă ei mai în siguranță, dar, vedeți, **ei în primul rând pe Securitate se bazau**. Știu că la un moment dat, Nicolae Ceaușescu mi-a spus **să mergem la unitatea aia de Securitate, o unitate specială la Băneasa, dar din partea Miliției sau a Armatei nu se aștepta să-i vină sprijinul imediat**”¹⁶³.

Școala Securității de la Băneasa – pregătirea cadrelor pentru lupta de gherilă urbană, chiar fără inamic străin sau agresiune externă. Inclusiv în 1990

Și, în final, știm dintr-un interviu din vara anului 1990 că, în ciuda negărilor ulterioare, și în conformitate cu planul „luptei de rezistență” descris în paginile publicației interne a Securității, unele divizii ale Securității au fost instruite în mod special în astfel de tactici de *luptă de gherilă urbană în caz de agresiune externă*, dar și pentru „*cazul în care se face excepție de noțiunea de inamic străin sau agresiune externă*”. Această pregătire se făcea încă în 1990, tot la Băneasa (fosta școală a Securității), dădea absolvenților un „comportament fanatic, plin de ură” împotriva „demonștrărilor” care ar fi îndrăznit să strige sloganuri politice contra autorităților. Iată un interviu cu un proaspăt absolvent al acelei școli:

¹⁶² N. Deca, P.M. Băcanu, Ceaușescu nu s-a gândit să fugă din țară, „România Liberă”, 23 decembrie 1993, p. 15. Deca se referă în acest interviu și la „când eu am spus că nu merg să organizez rezistență”.

¹⁶³ Constantin Paisie, interviu cu Marius Tucă, *Ceaușeștii au crezut că o să-i salveze cineva*, „Jurnalul Național”, 18 martie 2004 (<http://jurnalul.ro/campaniile-jurnalul/decembrie-89/ceausestii-au-crezut-ca-o-sa-i-salveze-cineva-71314.html>).

- Săptămână trecută am încheiat un ciclu de 2 săptămâni de pregătire și examinare, la Băneasa, pentru obținerea gradului de subofițer. Acest ciclu l-am efectuat la Băneasa, deoarece stagiul militar de 9 luni, l-am satisfăcut într-o unitate aparținând Securității Statului.

- Ce specific a avut pregătirea?

- Am fost antrenați pentru **lupta de gherilă urbană, în caz de agresiune externă. Eram organizați în grupuri mici care acționau pentru destabilizarea inamicului, pe teritoriul ocupat de el.**

- S-au făcut afirmații în perioada revoluției, că nu există trupe specializate în gherilă urbană! Este adevărat?

- Nu! **În cazul în care se face excepție de la noțiunea de inamic străin sau agresiune externă, pregătirea multor generații de militari au acest specific.**

- Ați fi activat doar în termenul celor 9 luni?

- Nu! Noi suntem la dispoziția lor în permanență. Putem fi convocați telefonic sau printr-o altă modalitate conspirativă. Existe case conspirative și depozite de muniție în plin București, de unde ne-am fi aprovizionat cu armament și muniție pentru a efectua ambuscade, aruncări în aer și altele.

- Considerați că după revoluție lucrurile s-au schimbat, cum apreciați că ați fost chemat tot la o unitate fostă a Securității?

- Am fost indignați și chiar ne-am manifestat în sensul acesta! La toate întrebările noastre n-am primit răspuns. De abia la sfârșitul stagiului am aflat că ne-am pregătit, de fapt, la trupele de jandarmi.

- Și până atunci?

- Col. Porumbelu ne-a făcut un mic istoric din care am să citez: „Din 22 dec. în 28 am fost teroriști! Din 28 până în martie am fost M.Ap.N.-iști. Până pe 5 iulie suntem trupe de jandarmi...”¹⁶⁴

Mistificarea Revoluției

Originile disimulării represiunii și ale diversiunii cu „turiștii sovietici”

Documentele consultate la C.N.S.A.S. dovedesc abundent că Ceaușescu, în tentativa sa de a-și crea în Occident și în general, în lume, o imagine pozitivă, a încercat cu orice preț:

- să „prevină” orice formă de disidență internă¹⁶⁵

- să oprească fluxul de informații către Occident legat de represiunea internă

- să disimuleze represiunea internă și să transforme opoziția internă în „cauze de drept comun”¹⁶⁶

¹⁶⁴ D. Ispas, Băneasa–Comedie mută '90, *Expres*, iulie/august 1990.

¹⁶⁵ Col. Costică Mohorea, Conceptul de prevenire elaborat de Secretarul General al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu – fundament și călăuză pentru întreaga activitate de Securitate, „Securitatea”, an 1986, nr. 4 (76).

¹⁶⁶ A se vedea Discernământul politic și juridic al Securității. Deghizările represiunii în timpul regimului Ceaușescu, A. Ursu, în NRDO nr. 1, 2018 ; și declarația generalului de Securitate / SRI Olaru Alexandru din procesul torționarilor lui Gheorghe Ursu, Curtea de Apel București, dosar penal nr. 2500/2/2017, în ședința publică din 30 mai 2018: „Menționez ca la un moment dat, Ceaușescu, într-o cuvântare, a spus să nu mai avem infractori politici, motiv pentru care în situația în care erau vizate persoane de către Securitatea statului, orientarea de sus în jos era cu preponderență să fie identificate infracțiuni de drept comun. Atât că acest lucru se întâmpla mai ales în cazuri de propagandă împotriva orânduirii socialiste”.

- să preîntâmpine coagularea opoziției politice interne într-o „mișcare”, prin „destrămarea de anturaje”
- să distrugă în fașă orice încercare de revoltă populară (de tipul Brașov '87)
- să „reziste” printr-o „luptă de hărțuire” și să revină la putere în cazul în care o astfel de revoltă populară ar „ocupa vremelnic teritoriul” și l-ar înlătura, temporar, pe dictator.

Nenumărate documente ale Securității, culminând cu stenogramele ședințelor C.P.Ex. din decembrie 1989 dovedesc fără dubiu că Ceaușescu a inventat un „atac extern”, de la est sau de la vest, pentru a declara starea de necesitate și represiunea armată fățișă.

Pe de altă parte, principala obligație instituțională a Securității, normativă, ca în orice dictatură personală, era să apere pe șeful statului. În virtutea acestei obligații și a îndoctrinării amintite, i-a îndeplinit ordinele criminale la Timișoara și în București până pe 22, și în continuare, cel puțin o parte a ei, prin „acțiuni diversificate” de „diversiune, hărțuire, și dezinformare” și prin „lichidarea elementelor dușmănoase de tot felul” a încercat să torpileze Revoluția. Pe măsură ce șansele revenirii lui Ceaușescu se diminuau, acțiunile contra-revoluționare ale Securității s-au îndreptat către stabilirea unui regim maleabil care să-i asigure în primul rând imunitatea, dar și păstrarea pozițiilor sau re-infiltrarea masivă în noile structuri de putere. Vezi, în acest sens, efortul minuscul, eminent formal al regimului Iliescu de-a stabili vinovățiile pentru victimele Revoluției, grațierile imposibil de justificat din punct de vedere moral sau juridic ale capilor Securității, păstrarea sau primirea masivă în SRI a fostelor cadre din Securitate, mistificările și dezinformarea care au însoțit toate aceste injustiții.

Specialiștii mistificării

Conspirarea și dezinformarea au fost instrumente curente de lucru ale Securității. În acest sens trebuie să avem în vedere unitatea specială D („Dezinformare”), direcțiile de contrainformații, și miile de dosare aflate la C.N.S.A.S. care atestă încercările instituției, mai ales în timpul dictaturii ceaușiste, de a „preveni” orice „manifestare ostilă” prin controlul corespondenței și a tuturor „înscrisurilor”, convorbirilor telefonice, „atitudinilor”, în special a celor din „baza de lucru”. Scopul era crearea unei frici generalizate în populație cuplată cu suspiciunea de a fi urmărit prin informatori. Însă toate acestea trebuiau făcute fără ca statul polițienesc paroxistic să fie cunoscut în Occident. Obiectivul declarat al Securității era să prevină sau să „neutralizeze” orice încercare de opoziție fără „a ieși în față”; de-a „lucra” într-un mod cât mai ascuns, generând o groază subliminală, și evitând pe cât se putea cazurile „notorii”. Acest lucru se făcea prin „agenți proximi”: „rezidenți”, „colective de oameni ai muncii”, și, în final, prin intermediul „altor organe” (Miliția, Procuratura, Armata). Represiunea trebuia disimulată pentru ca Ceaușescu să câștige încrederea Occidentului. Mai mult, dictatorul nu accepta nici măcar ideea de opoziție – de aceea opoziții (numiți „așa-zii disidenți” în documentele Securității) erau cel mai adesea acuzați de infracțiuni de drept comun, și astfel „discreditați” sau arestați de Miliție și astfel „neutralizați”. Securitatea având ca prioritate „destrămarea anturajelor” pentru a preveni organizarea opoziției, și de-a bloca transmiterea de informații către și dinspre Occident. Când un caz devenea notoriu, se încerca dezinformarea prin crearea unei narațiuni de factură naționalistă, după care disidentul ar fi fost influențat de „cercuri reacționare din Occident”, respectiv „grupări iredentiste” sau „revizioniste” din vest sau din est, cu care ar fi lucrat că „agent de legătură”, „împotriva

intereselor societății noastre socialiste” și „realizărilor revoluționare ale poporului”. Eludarea manifestărilor anti-ceaușiste (eufemistic numite în dosare „*atitudini dușmănoase împotriva unor persoane cu funcții înalte în partid și stat*”) și a nemulțumirilor legate de încălcarea drepturilor omului, a libertății de exprimare, de a călători, de asociere, controlul acerb al presei, etc, era esențială pentru Securitate. Evident totul era destinat exportului unei imagini cât mai favorabile, de „mare om de stat” unanim aclamat pe plan intern, a dictatorului.

Interesul mistificării Revoluției, de partea cui?

Mitul „pericolului” sau „amestecului” sovietic la revoluție a fost folosit inițial de aparatul de „legendare” al Securității în tandem cu decredibilizarea generalului Militaru prin asocierea acestuia cu GRU. Printr-o atare asociere, Securitatea a „scos în față armata” (ca și la Timișoara) încercând, astfel, să se disculpe pentru actele teroriste și diversiunea de după 22. Deși în planurile „luptei de rezistență” erau implicați și capi ai armatei, să nu uităm că instituțional, armata română, deși supusă Comandantului Suprem, n-a avut funcția represivă deținută de Securitate. Nicolae Militaru a fost o țință a Securității tocmai din cauza „ostilității” lui cunoscute și, după 22 decembrie 1989, deschise față de principala instituție represivă ceaușistă. Militaru a fost de altfel unul dintre acuzatori importanți ai lui Vlad.

Miza preluării și diseminării insistente a mitului atacului extern nu este alta decât impunizarea Securității: nu ei ar fi fost cei care au tras asupra mulțimii, care au urmărit, filmat, arestat, și bătut demonstranții, care-au ars dosare și documente incriminatoare când și-au dat seama că Revoluția izbândise¹⁶⁷. Alții *au fost*: armata și Iliescu, eventual cu ajutor străin. *Un mit propagandistic care ajută și la „rezolvarea” juridică cea mai la îndemână a dosarului Revoluției: Iliescu fiind deja acuzat de crime împotriva umanității în dosarul Mineriadei, iar generalii de armată Nicolae Militaru și Iosif Rus fiind decedați și nemaiputându-se apăra.*

Cazul generalului Nicolae Militaru

Despre acuzațiile de „spionaj” aduse generalului Nicolae Militaru

Asupra generalului Nicolae Militaru s-au vehiculat suspiciuni (de către unii, date ca certitudini) că ar fi fost agent GRU (agenția sovietică de contrainformații militare). Se zvonește că acesta și-ar fi obținut și distrus propriul dosar de la Securitate cât a fost ministrul Apărării. Ceea ce se știe este că Ceaușescu l-a mutat dintr-o poziție de comandă a armatei, pe măsură ce cultul „celui mai iubit fiu” căpăta accente mai paranoice. Generalul Militaru a recunoscut deschis că a participat la o încercare de înlăturare a lui Ceaușescu în 1984, și pregătea o altă, care ar fi urmat să aibă loc în februarie 1990, cu o organizație numită „Frontul Salvării Naționale”. Din „grupul civil” al acestui front ar fi făcut parte și Ion Iliescu și Silviu Brucan. Iliescu a negat existența acestui „complot”, iar Brucan, după cum se vede pe filmul constituirii C.F.S.N.-ului în seară de 22 decembrie de la C.C., considera că „Frontul” lui Militaru nu avusese audiență și impact („nimeni nu știe de el!”). Într-un interviu cu BBC din 1994, Militaru recunoștea deschis că a avut o întrevedere cu consulul sovietic de la Constanța, unde a pus problema, ipotetică, a poziției U.R.S.S. în cazul unei „mișcări pentru înlăturarea

¹⁶⁷ (revista22.ro/70250891/22-decembrie-1989-ziua-n-care-Securitatea-a-ars-dosare.html) - consultat 07.12.2018.

lui Ceaușescu”¹⁶⁸. În interviu, realizat cu doi ani înainte de moartea sa, Militaru declara că a primit asigurări (conforme de altfel cu poziția publică a lui Gorbaciov în acei ani) privind „neamestecul U.R.S.S. în treburile interne ale României”, și că „niciodată nu se va repeta ceea ce s-a întâmplat în august 68, în Cehoslovacia”. Se mai știe un fapt important, de altfel elementar: Militaru era urmărit de Securitate pas cu pas în anii '80. După spusele lui, „în seara de 17 decembrie [1989, n.n.], pe la miezul nopții” a fost vizitat de „un maior de Securitate” care ar fi fost „legătura” lui „cu un grup din Securitatea română”, grup care ar fi făcut parte din „Front”. Maiorul de Securitate l-ar fi „rugat să nu părăsească domiciliul nici ziua, nici noaptea”, pentru că „viața i-ar fi fost în pericol”.

Despre „legătura” lui Militaru cu Securitatea

Pentru a înțelege acest aspect al relației lui Militaru, trebuie amintit că în interiorul D.S.S. se exercita un control cvasi-absolut asupra cadrelor sale. Din dosarele aflate la C.N.S.A.S. se desprinde o metodologie de lucru a Securității prin care toți membrii săi erau supravegheați de alți securiști, inclusiv prin Direcția a IV-a (contrainformații militare), tehnică operativă (TO), șefi și colegi.

De aceea este mult mai probabil că maiorul despre care Militaru presupunea (sau pretindea) că era „legătura” lui cu „Frontul”, era de fapt ofițerul lui de „obiectiv”, făcând un clasic ”joc operativ” acoperit.

Iată alte câteva argumente în favoarea unei atari interpretări:

- *Era imposibil ca mișcările lui Militaru să nu fi fost cunoscute îndeaproape de Securitate, având în vedere interesul de care se bucura din partea dictatorului și legătura cu sovieticii de la Constanța. E un fapt notoriu că încă din 1968, dictatorul s-a temut de o invazie sovietică precum cea care-l debarcase pe Dubcek. Se știe că Militaru era „lucrat informativ”, fiind urmărit îndeaproape prin filaj, așa cum era urmărit și Ion Iliescu, un alt „tovarăș” căzut în dizgrație și devenit periculos pentru Ceaușescu, în principal tot din cauza paranoiei acestuia față de cei cu „legături” cu Moscova. Iliescu însuși era urmărit în permanență de Securitate cu trei mașini¹⁶⁹, inclusiv pe 21-22 decembrie.*

- *Printre alte misiuni de așa-ziși „apărători de nădejde ai cuceririlor revoluționare ale eroicului nostru popor”, „la cotele de exigență formulate de comandantul suprem”¹⁷⁰*

- *U.S.L.A. monitoriza cu precizie toate intrările și ieșirile din ambasadele și consulatele străine, preocupandu-se nu atât de paza lor împotriva atentatelor, cât cu prevenirea intrării „în sediile misiunilor a persoanelor din categoria celor date în consemn ori care aveau asupra lor materiale cu conținut necorespunzător”. Or, ca „dat afară din armată” chiar de Ceaușescu, este de presupus că Militaru era „dat în consemn”.*

- *Este neverosimilă ideea că maiorul de Securitate respectiv ar fi fost atât de „îngrijorat” pentru viața lui Militaru, încât să-l fi pus pe acesta în gardă (expunându-se*

¹⁶⁸ https://www.dcnnews.ro/revolu-ie-1989-complot-impotriva-lui-ceau-escu-nicolae-militaru-e-un-lucru-pe-care-iliescu-nu-l-recunoa-te-document_571952.html

¹⁶⁹ https://adevarul.ro/news/societate/ziua-22-decembrie-1989-ion-iliescu-1_50bd47497c42d5a663c9c975/index.html

¹⁷⁰ E. Cotuna (ofițer în cadrul U.S.L.A.), Pentru îndeplinirea ireproșabilă a misiunilor încredințate, „Securitatea”, 1986, nr. 2(74).

pe sine!) asupra unui fantomatic „pericol pentru viața” generalului. Și asta într-un moment în care întreaga Securitate era în alertă și aresta dizidenții considerați „potențiali lideri ai mișcărilor huliganice” (de exemplu: Gabriel Andreescu, Radu Filipescu) .

- Analizând mărturisirea și antecedentele generalului Militaru, putem astfel trage concluzia că Securitatea știa de mișcărilor sale și ale presupusului Front. Probabil că nu l-au arestat din mai multe motive:

- Nu l-au considerat destul de periculos, mai ales atâta timp cât generalul intrase, posibil fără să știe, în „jocul operativ” al Securității. Faptul e susținut și de încrederea pe care încă o mai avea Militaru, în 1994, în fosta lui „legătură”. Aici nu este exclus ca posibilă „iluzie de grandoare” de care generalul poate că n-a fost străin (vezi lamentabila sa campanie prezidențială din '96, când a obținut 0.2% din voturi) să-l fi făcut să supraliciteze gradul de pregătire sau importanță a „complotului” său. O astfel de evaluare ar explica și ironiile lui Brucan, legate de acest subiect.

- Tocmai datorită „jocului”, Securitatea știa că Militaru va sta „cuminte” în caz de revoltă populară. Ceea ce s-a și întâmplat, cel puțin inițial: în momentul când, după izbucnirea revoltei la Timișoara, a fost „rugat să nu părăsească domiciliul nici ziua, nici noaptea”, generalul s-a „conformat recomandărilor”, și „nu a ieșit din casă” timp de 5 zile. (Frica astfel indusă - că putea fi „lichidat oricând” - a fost la rândul ei, de fapt, ridicolă, Securitatea putându-l asasina, evident, și la el în casă, dacă considera necesar).

- Ceaușescu a renunțat să-l aresteze pe Militaru și pentru a evita o reacție de la Moscova, ținând cont de episodul de la consulatul U.R.S.S. din Constanța. Ceea ce nu însemna, evident, ca Militaru ar fi fost spion GRU. Mai mult, rezultatul întâlnirii, respectiv asigurarea primită de Militaru de la consulul sovietic, că „niciodată nu se va repeta ceea ce s-a întâmplat în august '68, în Cehoslovacia”, trebuie că a fost de fapt liniștitoare pentru dictatorul de la București.

„Autodenunțul” lui Militaru: între propagandă și fapte

Cât despre acuzațiile de „spionaj” îndreptate asupra lui Militaru, care-și au originea cu precădere în sfera dezinformării securiste, ele nu sunt susținute de probe.

În acest sens este de observat cum s-a construit falsul cu privire la cel mai controversat episod în care a fost implicat generalul Militaru și anume „cazul Trosca”. Din nefericire pentru autorii teoriei „asasinatului KGB-ist” din timpul Revoluției, traseul profesional al viitorului șef de stat-major al USLA, consemnat în dosarul său de cadre¹⁷¹, nu se intersectează deloc cu cel al presupusului său călău. Este adevărat că, între 1973 și 1977, Gheorghe Trosca a lucrat la Direcția a IV-a, dar nu la Serviciul 13, care se ocupa de Armata a II-a, comandată atunci de Militaru, ci la Serviciul 12, care se ocupa de comandamentele de armă și direcțiile centrale ale Ministerului Apărării Naționale. La 1 octombrie 1977, el a fost detașat pentru studii la Academia Militară, Facultatea de Arme Întrunite, Tancuri și Auto, de unde a revenit la Direcția a IV-a la 1 noiembrie 1979.

Că să fie clar că în perioada „descoperirii trădării lui Militaru” Trosca nu mai lucra la Direcția a IV-a, fișa sa de serviciu menționează că în perioada respectivă a fost „la dispoziția Direcției Cadre”, la fel ca în cazul tuturor angajaților MI care își întrerupeau activitatea, dintr-un motiv sau altul. Abia din noiembrie 1979 el se reîntoarce la Direcția a IV-a, ca ofițer III la Serviciul 13 (Armata a II-a). Trecuse deja mai bine de un an (5 iunie 1978) de când

¹⁷¹ ACNSAS, Dosar cadre T-110, f. 6-6v.

Nicolae Militaru nu mai era șeful acestei structuri. Nu este deloc clar cum ar fi putut Gheorghe Trosca să-i instrumenteze un dosar de urmărire lui Nicolae Militaru anterior anului 1978, când acesta din urmă ar fi trebuit să fie „lucrat” de un alt serviciu al Direcției a IV-a, și cum ar fi putut să determine trecerea lui Militaru în rezervă, în perioada când Trosca era un simplu elev la Academia Militară. Sigur, ar fi putut afla prin natura muncii despre problemele de dosar ale generalului Militaru, dar n-ar fi avut cum să influențeze direct „scoaterea” acestuia din Armată, din moment ce nu el era ofițerul de caz, iar cu un an înainte și cu un an după eveniment, Trosca nu lucra la Direcția a IV-a. Admițând că dosarul de urmărire Corbii ar exista, că Gheorghe Trosca l-ar fi preluat după venirea sa la serviciul CI al Armatei a II-a (1979) și că ar fi continuat să-l urmărească pe general și după trecerea sa în rezervă (1983), cum ar fi putut afla Militaru numele ofițerului care îl monitoriza? Securitatea nu obișnuia să-i pună la curent cu astfel de lucruri pe cei aflați sub supraveghere.

De asemenea, nu credem că lui Militaru i-au fost comunicate, nici anterior, nici în timpul evenimentelor din 1989, mișcările de personal din cadrul Departamentului Securității Statului. Nu avea cum să deducă sau să presupună că Gheorghe Trosca, care l-ar fi deconspirat ca agent KGB/GRU încă din 1978, a ajuns la USLA în 1986 și este șeful statului-major în decembrie 1989. Mai mult, din moment ce nu doar Gheorghe Trosca ar fi putut ști că el este agent KGB/GRU, Militaru ar fi trebuit să ordone asasinarea metodică a mai multor ofițeri de la Direcția a IV-a, și nu de la USLA, câtă vreme urmarea să se asigure că nu există martori ai „trădării” sale. Mult mai plauzibil, în opinia meanoastra, este că, în 23 decembrie 1989, generalul Militaru habar nu avea cine este locotenent-colonelul Trosca de la USLA. Cu alte cuvinte, nu avea nici un motiv să dorească să se răzbune pe el și să-l asasineze.

Un presupus dosar „Corbii” al Securității n-a fost, din câte știm, făcut public și nu este disponibil la C.N.S.A.S.¹⁷² Istoricul Petre Opriș are în vedere un presupus „autodenunț” al lui Militaru din 1978 ca „spion GRU” (și acesta de negăsit în spațiul public), în baza declarațiile generalilor Constantin Olteanu și Nicolae Pleșiță¹⁷³. Însă pe aceeași pagină, ca răspuns la întrebarea unui cititor, chiar Petre Opriș pune sub semnul întrebării cele două surse ale sale, acceptând că „prezumția” sa nu este susținută cu fapte sau file de dosar. Cu toată stimă ce i-o purtăm domnului Opriș, propunem o altă interpretare a acelor surse, coroborate și cu alte mărturii.

Așa cum s-a remarcat și de alții, faptul că „autodenunțul” lui Militaru n-a fost făcut public de Securitatea care încerca de 28 de ani să-l demaște pe autor ca „trădător de neam” ridică un semn de întrebare important asupra autenticității sale.

Dar să vedem ce se știe despre acel „autodenunț”. El ar fi survenit în urmă unei întâlniri a generalilor români cu cei sovietici în perioada 14 – 19 februarie 1978 la Mangalia-Nord cu ocazia unei „aplicații operativ-strategică, pe hartă, pe linia Tratatului de la Varșovia”¹⁷⁴. Conform relatărilor lui Nicolae Militaru, generalii sovietici „s-au pronunțat împotriva politicii

¹⁷² Este de presupus că dacă un astfel de dosar „fierbinte”, de „spion” real (deci mai mult decât al unui fost student la Moscova cu simpatii gorbacioviste) ar fi existat, Securitatea ar fi păstrat o copie, inclusiv la CID (microfilmata). Și că o astfel de copie ar fi devenit publică prin grija unui Pavel Coruț sau anonim, așa cum s-a întâmplat în atâtea alte cazuri.

¹⁷³ <http://www.contributors.ro/societatelife/ipoteze-in-dosarul-generalului-nicolae-militaru/-consultat> 06.12.2018

¹⁷⁴ https://adevarul.ro/cultura/istorie/intelligence-ul-romanesc-anii-90-5-1_557ec1abcfbe376e354c9adf/index.html. Consultat 06.12.2018

externe a României și a lui Nicolae Ceaușescu, a modului în care se poziționează România în cadrul Tratatului de la Varșovia”. Generalul roman nu ar fi răspuns. Însă conform memoriilor lui Constantin Olteanu, generalul Nicolae Pleșiță l-ar fi sfătuit pe Militaru să se autodenunțe, ca urmare a „situației grave create”, că este „colaborator al unor organe de informații sovietice”. Iar acesta din urmă, prompt, ar fi făcut-o. Asta deși Nicolae Pleșiță s-ar fi adresat astfel lui Olteanu: „Nea Costică să știi că Nicu (Nicolae Militaru – n. n.) nu este trădător, îl cunosc bine!”. Atât de „prietenesc” a fost sfatul lui Pleșiță, încât acesta l-a și informat, la fel de prompt, pe Nicolae Ceaușescu. Concluzia lui Olteanu este relevantă: „Dacă nu intervenea acel sfat «prietenesc», al generalului Nicolae Pleșiță, era posibil ca lucrurile să se oprească aici”.

Documentul ar fi rămas în posesia ministrului Ion Coman, deși este improbabil ca șeful Securității Tudor Postelnicu să nu fi avut o copie în momentul când l-a anchetat pe Militaru în sediul C.C., în 1984, pentru presupusul complot de a-l răsturna pe Ceaușescu. Din aceleași memorii ale lui Olteanu ar rezulta că Direcția a IV-a a Securității (Contrainformații militare) a pretins că n-a știut de conținutul discuției de la Mangalia Nord, lucru de care Olteanu însuși se îndoia. Cert este că Ceaușescu a mai așteptat câteva luni pentru a-l schimba pe Militaru din funcție, oferindu-i una de ministru adjunct într-un minister civil. Și încă șase ani (și-o anchetă a lui Postelnicu) până când Militaru și-a pierdut și postul de membru supleant al C.C. al P.C.R..

Pe lângă suspiciunea legată de absența presupusului autodenunț, nu putem decât să ne îndoim de veridicitatea detaliilor emise de Olteanu și Pleșiță, în sine contradictorii. De pildă, nu se înțelege de ce, dacă cei doi nu-l considerau „trădător” pe Militaru, l-ar fi convins totuși să se demaște că atare. Și evident, de ce acesta ar fi acceptat. De asemenea, e greu de crezut că un „spion GRU” recunoscut (deci trădător de țară) ar mai fi fost acceptat de dictator, încă șase ani, ca membru supleant al C.C. al P.C.R.

Din aceste considerente, tindem să credem că un astfel de dosar de spion propriu-zis n-a existat. Cât despre perioada petrecută de Nicolae Militaru la Academia Militară din Moscova, să nu uităm că majoritatea ofițerilor români de vârf din acea vreme fuseseră școliți în U.R.S.S. Inclusiv **Iulian Vlad**¹⁷⁵.

Militaru îi scrie lui Ceaușescu

Mai mult, în scrisoarea pe care Militaru i-a adresat-o lui Ceaușescu în 1984, generalul îl ruga (slugarnic, patriotic și partinic) pe „mult stimatul tovarăș” să-i redea o funcție militară, mai precis aceea de comandant al Academiei Militare¹⁷⁶. Finalul scrisorii merită atenție:

„Nu am găsit nimic pentru ceia ce ar trebui să mă rușinez, nu am nimic pe conștiință. Nu mă simt cu nimic vinovat. De aceea, respectuos Vă rog, mult stimat tovarășe secretar general, să reveniți asupra hotărârii de trecerea mea în rezervă și să-mi încredințați un loc de muncă în armată, unde să-mi aduc aportul la întărirea capacității de apărare a țării, în raport cu pregătirea pe care o am și experiența pe care am acumulat-o până în prezent.

Vă asigur, mult stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, de tot devotamentul meu față de partidul din rândurile căruia fac parte de peste 38 ani și care m-a crescut și educat, față de

¹⁷⁵ A se vedea dosarul de cadre al lui Iulian Vlad de la C.N.S.A.S., cota 27753.

¹⁷⁶ <https://mariusmioc.wordpress.com/2010/03/24/in-1983-nicolae-militaru-ii-scrie-lui-nicolae-ceausescu-in-ultimii-25-ani-viata-mea-a-fost-permanent-legata-de-dumneavoastra/>. Consultat 06.12.2018

pământul acestei țări, ROMÂNIA, în care sunt puternic și adânc înfipte rădăcinile arborelui genealogic din care fac parte. Cu profund respect și nemărginită considerație” etc. [subl. n.]

Indiferent de gradul de inteligență pe care i-l acordăm lui Nicolae Militaru (care nu poate fi chiar prea redus, ținând cont de traiectoria pre și post 89 a generalului) este cvasi-imposibil de crezut că ar fi scris aceste cuvinte („*nu am găsit nimic pentru ceia ce ar trebui să mă rușinez, nu am nimic pe conștiință, nu mă simt cu nimic vinovat*”) după ce s-a recunoscut „spion GRU”. Este absurd să-și fi imaginat fie că Ceaușescu n-ar fi știut de autodenunț, dacă acesta existase cu adevărat, sau că ar fi uitat de el. Sau că postura de „spion GRU”, pur și simplu, nu era ceva de care un Comandant al Academiei Militare Române în național-comunismul ceaușist să „rușineze”, „să se simtă vinovat”, să aibă „pe conștiință”(!). Mai mult, că supralicitarea „*devotamentului*” de 38 ani sau față de „*partidul*” care „*l-a crescut și educat, față de pământul acestei țări, ROMÂNIA*” cu tot cu „*puternicele și adânc înfipte*” rădăcini ale „*arborelui său genealogic*” din partea unui declarat „spion GRU” n-ar fi produs exasperarea criminală a dictatorului.

De ce l-a îndepărtat Ceaușescu pe Militaru din armată

Dar dacă autodenunțul n-a existat (sau a fost doar o informare benignă asupra luării de poziție nu prea diplomatice a sovieticilor față de „mult stimatul tovarăș” la Mangalia, așa cum o zugrăvește Olteanu), se pune problema motivului care l-a făcut pe Ceaușescu să-l scoată din armată pe Militaru și să-l trimită la „muncă de jos” ca adjunct al ministrului Construcțiilor Industriale.

O mărturie relevantă care, dacă e adevărată, explică cu siguranță traiectoria lui Militaru, este cea a generalului Mircea Mocanu, fost comandant al Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT). Mărturia este veridică prin aceea că se suprapune pe datele cunoscute ale personajelor implicate. Mai mult, ea explică în mod plauzibil secretul păstrat de Ceaușescu asupra propriilor motive pentru care l-a îndepărtat pe Militaru din armată.

Iată ce spune Mircea Mocanu: „Teoria că generalul Militaru, pe o terasă, la un restaurant, ar fi transmis secrete militare unei femei care reprezenta KGB-ul este o invenție, o făcătură a Securității. Nu avea ce să transmită U.R.S.S.-ului. Nu avea ce să știe. Una la mână: ce a comandat el? El a fost comandant la Armata de la București. Or, armata asta era pusă unde se găsea de către sovietici. După război, ei au stabilit locul fiecărui regiment. Doi la mână: în fiecare primăvară, anual, până în 1989, se trimiteau, de la Marele Stat Major, la Moscova, la Comandamentul Unificat, text, hartă și tabele cu Forțele Armate Române. Iar tehnica de luptă, nu numai că o aveam de la ei, dar veneau periodic să-i verifice capacitatea de luptă. Și atunci, ce secrete știa el?

- Și atunci de unde i s-a tras?

- Vă spun eu de unde! Când a venit ultima oară Brejnev la București, după ce a coborât din avion, a salutat garda, s-a cântat imnul. A trecut la strâns mâini. Au fost întâi Comitetul Central și guvernul, câțiva activiști, după ei urmând reprezentanții Armatei. Eram așa: primul, generalul Militaru, reprezentând armata de uscat; al doilea, generalul Mocanu, reprezentând apărarea antiaeriană; al treilea, generalul Zărnescu, reprezentând aviația militară; și al patrulea, contraamiralul Dinu – el era la Direcția de Informații a Armatei, dar era îmbrăcat marinar și reprezenta marina. Ceaușescu îl însoțea pe Brejnev. Brejnev abia își târa picioarele, abia dădea mâna cu noi. Era terminat, consumat! Între ultimul din guvern și generalul Militaru

era cam un metru și jumătate. Când Brejnev a ajuns în dreptul lui Militaru, Militaru a salutat și a zis în limba rusă: «Să trăiți, tovarășe mareșal al Uniunii Sovietice!». Ceaușescu a făcut ochii mari. Dar, a trecut mai departe! A plecat, s-a terminat vizita. În scurt timp, Militaru a fost eliberat din funcția de comandant al Armatei de la București și numit în funcția de adjunct al ministrului Construcțiilor Industriale¹⁷⁷.

(În paranteză fie spus, în 1977, în timpul stagiului militar la o unitate de radiolocație, unul din autorii acestui studiu a putut constata direct că echipamentele românești de detectare a unei invazii aviatice străine erau de producție sovietică circa 1950 – aparent scoase din uzul Armatei Roșii. Aceleași echipamente le-am regăsit și în 1983, în timpul stagiului de după terminarea facultății. Un motiv în plus să-i dăm crezare generalului Mocanu când spune că „tehnica de luptă, nu numai că o aveam de la ei, dar veneau periodic să-i verifice capacitatea de luptă”, întrebându-se, retoric, „atunci, ce secrete știa el [Militaru, n.n.]?”)

Credibilitatea generalului Nicolae Militaru

Faptele și mărturiile redată mai sus vin în flagrantă contradicție cu narațiunea de sorginte securistă a „spionului sovietic” Militaru, care l-ar fi ajutat pe Ion Iliescu să pună mâna pe putere cu un nebuloz ajutor sovietic. O „lovitură de stat” pe care Securitatea chiar ar fi stăvilat-o (!). O altă variantă a dezinformării securiste pretinde că Militaru ar fi orchestrat „diversiunea” de după 22 decembrie 1989 și l-ar fi ucis pe „eroul” Trosca, din răzbunare pentru că acesta l-ar fi „demască” ca „spion GRU”. În realitate, nu există nici o mărturie credibilă sau document care să ateste această legătură. În declarațiile lor, Olteanu și Pleșiță pretind că Militaru s-ar fi „autodenunțat” ca spion, deci nu ar fi fost nevoie oricum de vreun „demascator” din Securitate. Cu atât unul de rang inferior, cum era Trosca la acea vreme.

Ceea ce rezultă este portretul unui militar de carieră fără vreun gest de opoziție detectabil la adresa regimului comunist, dar cu o certă ostilitate, cel puțin după 1978, și în special după 1984, față de dictator și de Securitatea aservită acestuia¹⁷⁸. Ostilitate pentru care generalul era urmărit îndeaproape de Securitate. Este probabil că în discuțiile purtate cu colegii de „Front”, Militaru preconiza o preluare a puterii pe linie gorbaciovistă, că varianta cea mai „realistă” în anii ‘80, la care și mulți disidenți se gândeau, pentru răsturnarea tiraniei ceaușiste.

Dincolo de problematica „GRU”, ne întrebăm ce mijloace, și ce motiv ar fi avut Militaru ca să orchestreze crimele de după 22 decembrie. Și în ce măsură acea presupusă afinitate gorbaciovistă l-ar fi făcut mai apt pentru a încerca să saboteze Revoluția.

Din datele existente, nu rezultă însă vreo convingere ideologică atât de profundă la Militaru încât să ne imaginăm că acesta ar fi fost gata să saboteze revoluția (care i-a dat totuși șansa accesului la putere pe 22) din fașă (adică din 22 decembrie) doar de dragul păstrării economiei socialiste. În acele zile, principala prioritate a lui Nicolae Militaru, ca de altfel a majorității revoluționarilor, a fost să-l înlăture pe Ceaușescu și aparatul său represiv.

¹⁷⁷ „Caietele Revoluției”, nr. 5 (37) 2011, Interviu consemnat de Sorin Turturică, Muzeul Național al Aviației Române.

¹⁷⁸ „Ostilitate”, eticheta predilectă a Securității pentru disidenți, este chiar termenul folosit de fostul șef al Direcției a IV-a Contrainformații Militare a Securității, generalul-locotenent Vasile Gheorghe, probabil din automatism verbal de natură profesională, în legătura cu Nicolae Militaru. Într-un interviu acordat jurnalistei Angela Băcescu în martie 1991, el spunea următoarele: „Este adevărat că pe fondul nemulțumirii cauzate de îndepărtarea sa din armată, îndeosebi în ultimii ani, generalul Militaru Nicolae s-a situat pe o poziție de ostilitate”.

Pe de altă parte, se pune problema dacă Militaru ar fi avut mijloacele necesare unei astfel de încercări de-a înăbuși revoluția. Respectiv, control asupra trăgătorilor „U.S.L.A., din Direcția a V-a”, cu gloanțe de 5.62, în salopete negre, cei care „*cunoșteau foarte bine clădirile*” și „*topografia locului*”, bine antrenați și disimulați. Este, să recunoaștem, o presupunere absurdă. Pe de altă parte, s-a acceptat în sfârșit și de către magistrații militari faptul că sovieticii nu s-au implicat în revoluția română. Că cele două tabere – atât revoluționarii, cât și cei care i-au ucis, rănit și terorizat și între 22-31 decembrie, au fost români.

Și atunci, pe 22 decembrie, ieșind din casă după cinci zile și după ani de „ostilitate” față de Ceaușescu și Securitate, ce pârghii ar fi avut Nicolae Militaru pentru a pune în mișcare focurile de armă nocturne, diversiunea, țintele false, dezinformarea și clandestinitatea, respectiv „acțiunile diversionist-teroriste” cunoscute?

Acțiunile lui Iulian Vlad și ale Securității în zilele de după 22 decembrie

Mărturiile revoluționarilor, dar și imaginile filmate ale revoluției demonstrează că pe 22-23 decembrie Iulian Vlad și Ștefan Gușă au avut control total asupra mijloacelor de comunicare operativă, confirmând și cele declarate de Silviu Brucan, respectiv că „*în fruntea operațiunii militare din București, alături de generalul Gușe, se afla generalul Vlad Iulian*”¹⁷⁹.

Sergiu Tănăsescu (medicul echipei de fotbal Rapid București, revoluționar în C.C.), ianuarie 1990:

„Între noi și el [Gușă] se crease însă o stare de tensiune. Nu ne plăcea cum *vorbea la telefon, parcă fiecare frază avea un subînțeles*. De exemplu, au sunat cei de la Boteni care au anunțat că au doborât niște elicoptere neidentificate. Gușă s-a răstit la ei, că de unde știu lucrurile alea, că *actele găsite n-au nici o valoare*, că de ce sunt atât de siguri pe ei? etc. Parcă el era la Boteni! L-am întrebat ce se întâmplă. Ne-a răspuns: „Niște tâmpiți, dom-le, *unii trag în alții. Nici o problemă*”. Amândoi, *el și cu [Generalul] Vlad țineau ocupate în permanentă «scurturile» [...], telefoanele operative*. Practic era imposibil să li comunice evenimente poate mult mai importante. Dacă între timp se suna cumva la al treilea telefon *se repezeau să vorbească și la acela, nelăsându-ne să primim nici un mesaj. Chestia ni s-a părut suspectă*”.

Mărturia generalului Ion Hortopan¹⁸⁰

Merită reprodușă aici o parte din declarația comandantului Comandamentului Infanteriei și Tancurilor, care a participat direct la evenimente. Acesta a fost acuzat că ar fi jucat un rol important în represiunea din 21 decembrie din București. Însă mărturia sa legată de evenimentele de după 22 este credibilă, și aceasta din două motive: în primul rând, ea nu se referă la evenimentele de dinainte de 22, deci nu are cum să-l disculpe de acuzațiile aferente acelor zile. În al doilea rând, mărturia se confirmă prin zeci de alte declarații ale martorilor

¹⁷⁹ 179

¹⁸⁰ A se vedea general magistrat(r) *Ioan Dan*, *Teroriștii din '89*, ed. Lucman 2012; fragmente relevante pot fi accesate aici: <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/text-of-Securitate-general-iulian-vlads-29-january-1990-declaration-identifying-the-terrorists/>

prezentate mai sus, care dovedesc rolul primordial al Securității în acțiunile teroriste și de diversiune din acele zile.

Generalul Hortopan fusese desemnat de generalul Nicolae Militaru să-l supravegheze pe Iulian Vlad. Mărturia este grăitoare pentru modul cum a putut conduce Iulian Vlad acțiunile teroriste ale Securității în acele zile în mod acoperit, în contextul în care cei doi generali de armată, ca de altfel și conducerea C.F.S.N., îl priveau pe Vlad cu suspiciune crescândă.

„ [pe 22 decembrie, n.n.] după exprimarea adevărului, m-am deplasat imediat la Ministrul Apărării Naționale, unde s-a format Consiliul de Război și unde m-am pus la dispoziție pentru a-mi aduce aportul.

După ce s-a stabilit un grup de măsuri pentru apărarea principalelor obiective ca Radio-Televiziunea, fostul sediu al C.C., Aeroportul, Telefoanele și altele, am mers la sediul fostului C.C. și Televiziune cu unele probleme de apărare. Acolo *s-a prezentat la mine un ofițer de Securitate*, care mi-a raportat că, în sediul C.C., sunt ofițeri ai M.I. care deservește telefoanele operative din sediu și *ascultă convorbirile M.Ap.N. și controlează măsurile pe care le luăm*.

Am luat legătura cu generalul Popescu, comandantul Trupelor de Transmisii, și l-am rugat să studieze posibilitatea identificării ofițerilor respectivi și înlăturarea lor. După un timp, generalul Popescu s-a prezentat și-a raportat că e riscant să se procedeze la înlăturarea lor, deoarece *ei vor riposta cu violență, chiar cu foc* și, cum în sediul C.C. era foarte multă lume, s-ar solda cu pierderi importante de vieți omenești. Totuși, am repetat cerința de a se face ceva în această direcție și să se restudieze posibilitățile de a-i face inofensivi pe respectivi ofițeri.

În noaptea de 22-23 decembrie, în jurul orei 4:00, generalul Popescu a venit cu soluția să întrerupem legăturile operative din centrala telefonică specială, care se afla la Telefoane. Am acceptat propunerea și am mers împreună la generalul Stănculescu Victor, care se afla la conducerea ministerului. A fost consultat și dl. Montanu, din partea Consiliului Frontului Salvării Naționale, și toți au căzut de acord să fie întrerupte legăturile operative, lucru care s-a realizat.

După mai multe măsuri desfășurate împotriva teroriștilor în cursul zilei de 23 decembrie, s-a constatat că *aceștia își amplifică acțiunile asupra Armatei și populației*, și atunci am intervenit pe lângă domnul președinte Iliescu *să fie chemat generalul Vlad de la sediul C.C. la Ministerul Apărării Naționale*, pentru a-i fi supravegheată activitatea, deoarece eram convins că desfășoară acțiuni directe cu Securitatea împotriva Armatei și populației; drept urmare, s-a dat ordin și a venit la minister și odată cu el și generalul Gușă.

Acțiunile teroriștilor au crescut în intensitate în ziua de 23 decembrie și în seara aceleiași zile, la o analiză a Consiliului Frontului Salvării Naționale, Vlad a fost întrebat cine sunt cei care trag asupra Armatei și populației, la care acesta – în scopul de a ne induce în eroare – a răspuns că manifestanții, pătrunzând în anumite obiective importante, printre ei fiind și elemente rău-voitoare, foștii pușcăriași de drept comun, au pus mâna pe arme, s-au constituit în grupuri și trag asupra noastră”.

Să ne oprim puțin asupra multiplelor versiuni ale ultimului șef al Securității ceașiste asupra teroriștilor. Aceștia ar fi fost chiar „manifestanții” (trăgând asupra „noastră”!). Însă chiar în declarația sa dată în fața procurorilor în ianuarie 1990, Vlad a recunoscut că teroriștii au fost cadre de Securitate: „Direcția a V-a, U.S.L.A., etc”. Pe de altă parte, după cum se știe,

în narațiunea propagandistică compusă ulterior și diseminată pe scară largă de subalternii săi (Aurel Rogojan, Cristian Troncotă și alții), același Vlad pune acțiuni teroriste pe seama „turiștilor sovietici”(!).

Iată de ce generalul Ion Hortopan avea pe 23 decembrie 1989 motive îndreptățite să se îndoiască de „loialitatea” lui Iulian Vlad față de Revoluție:

„În timpul acțiunii, trupele noastre au prins un număr de teroriști care făceau parte din unitățile de Securitate, au cerut cuvântul și au prezentat numărul unităților din care făceau parte (UM – 0672F¹⁸¹, UM 0639¹⁸², UM 0106¹⁸³, UM 0620¹⁸⁴), la care Vlad, tot pentru inducere în eroare, a afirmat că aceștia s-ar putea să fie fanatici, care, chipurile, ar acționa pe cont propriu. Între timp, s-au inițiat măsuri suplimentare față de care am intervenit pe lângă generalul Gușă, care asigura și funcția de ministru, pentru organizarea lor. Acesta fiind foarte agitat, a spus: ce să mai facă armata în această situație, deoarece țara este în haos? Pentru a-l liniști, a intervenit și generalul Eftimescu Nicolae, care m-a rugat să stau cu el de vorba și să-l liniștesc. Cu toate că am încercat, acest lucru nu s-a putut și, mai mult, a afirmat că el își dă demisia. În acest context, conducerea C.C.F.S.N. a luat măsuri și a numit în funcția de ministru al Apărării Naționale pe generalul colonel Militaru Nicolae.

Cunoscând că asupra Armatei și populației au acționat grupuri U.S.L.A. și Direcția a V-a, am propus Ministrului Apărării Naționale să dezarmăm aceste unități și să verificăm fiecare om după statut. Ministrul a aprobat propunerea mea pe loc și m-a însărcinat s-o duc la îndeplinire în cursul zilei de 24 decembrie.

În după-amiaza zilei de 24 decembrie, am început întocmirea planului de acțiuni comune pentru capturarea sau nimicirea teroriștilor[...] În timp ce se lucra la acest plan, s-a ținut ședința Consiliului de Război, unde dl. Silviu Brucan i-a pus lui Vlad întrebări în legătură cu faptul că atunci când a făcut declarația la Televiziune nu a ordonat trupelor de Securitate să înceteze focul și să depună armele, precum și ce cunoaște despre planurile de acțiune ale Securității; răspunsurile se cunosc din interviul domnului Brucan din ziarul «Adevărul», din 16 ianuarie 1990.

Fiind prezent în biroul șefului Marelui Stat Major, unde a avut loc ședința Consiliului de Război, am întocmit împreună un plan de măsuri pentru verificarea și deminarea clădirii Televiziunii, a Studioului Radio și a fostului sediu al C.C., precum și controlul și capturarea eventualelor teroriști care se mai aflau în clădirile învecinate.

În dimineața zilei de 25 decembrie, i-am surprins, în cabinetul Ministrului Apărării Naționale, pe Vlad, pe gl. col. Vasile Gheorghe, fost șef al Direcției de Contrainteligență Militare, și pe generalul Câmpeanu, din partea Ministerului de Interne. La intrarea în cabinetul ministrului Apărării Naționale, generalul Vlad m-a întâmpinat cu următoarele cuvinte de reproș: „Domnule general, trădarea Revoluției este aici, la Ministerul Apărării Naționale, în acest birou, nu așa cum am fost eu învinuit aseară”. Fiind indignat de această informare, am întrebat pe cine bănuiește de trădare și ce elemente concrete are, la care a răspuns: „în primul rând, îl acuz pe generalul Stănculescu și chiar pe generalul Militaru” (nu a făcut referiri la generalul Gușă), afirmând că s-au tăiat legăturile telefonice operative, de

¹⁸¹ Unitatea Specială de Filaj și Investigații, „F”, era unitate centrală, în subordinea directă a D.S.S.

¹⁸² Unitatea specială pentru instalarea și exploatarea tehnicii operative, „T”, unitate centrală, aflată în subordinea D.S.S.

¹⁸³ Inspectoratul General al Miliției (I.G.M.).

¹⁸⁴ U.S.L.A.

câteva ori și nu s-a putut conduce. De asemenea, a afirmat: Uite, am făcut planul de acțiune la cele trei obiective și nu s-a realizat, deoarece se sabotează” (planul se terminase în noaptea de 24-25 decembrie, ora 04:00 și, practic, nu era timpul necesar până la ora 07:00 să se împlinească).

În continuare, la ședința Consiliului de Război, care a avut loc în dimineața zilei de 25 decembrie, a făcut referiri, sub o formă mai voalată, atât la întreruperea legăturilor telefonice operative, cât și la nerealizarea măsurilor pentru constituirea detașamentelor.

După terminarea ședinței, la care, de asemenea, am participat, l-am anunțat că mă deplasez la U.S.L.A. pentru a grăbi plecarea detașamentelor la obiectivele stabilite, la care s-a oferit să mă însoțească.

Înainte de plecare, a ordonat lui Vasile Gheorghe, fostul șef al Direcției de Contrainformații, să urmărească activitatea ce se desfășoară la Consiliul de Război și să-l informeze personal despre toate acțiunile care se întreprind, afirmând: «Contez pe dumneata ca pe un român și patriot».

Ajunghând la sediul U.S.L.A., a folosit telefoane operative și a sunat, pe rând, la generalul Dănescu – adjunctul ministrului Afacerilor Interne, generalul Bucurescu și alții față de care a afirmat că trădarea revoluției nu este la ministerul de interne, după cum se afirma, ci în altă parte, atrăgându-le atenția să fie în continuare la post și să țină o legătură permanentă pentru informare și măsuri comune, să dea dovadă de patriotism, de adevărați români. În același timp s-a exprimat față de unele cadre să nu aibă încredere în domnul Montanu, din partea Consiliului Frontului Salvării Naționale.

A ieșit din birou și i-a chemat pe generalul Tencu și maiorul Iliuță, cărora le-a ordonat să-i organizeze legăturile operative în biroul colonelului Bleonț – locțiitorul comandantului unității, că va lucra cu el. De asemenea, l-a amenințat pe maiorul Iliuță să stabilească, în timpul cel mai scurt, legăturile telefonice operative, altfel îl împușcă (acțiunea având loc pe un hol, nu am asistat la ea, dar mi-a fost relatată de colonelul Ardeleanu – comandantul unității).

Fiind în birou, a chemat deoparte pe colonelul Bleonț, căruia i-a reproșat că nu-l privește cu încredere și că, chiar dacă unitatea este subordonată Armatei, în problemele de specialitate legătura trebuie să fie menținută cu el.

De asemenea, a încercat să dea indicații separate și altor cadre din conducerea acestei unități, la care am intervenit și i-am atras atenția că, atât timp cât sunt prezent, problemele să fie discutate numai în prezența mea, intervenție față de care nu s-a opus.

Cunoscând acțiunile organizate de Consiliul de Război, având legăturile operative la dispoziție, precum și sistemul de ascultare, am convingerea că Vlad a întreprins măsuri pentru contracararea acțiunilor Armatei cu forțele terestre pe care le cunoștea foarte bine, atât ca organizare, dotare, cât și ca mod de acțiune.

Având în vedere atitudinea lui Vlad din ziua respectivă (25 decembrie), rezultă clar că participarea lui la întocmirea planului de capturare a elementelor teroriste a fost formală, în realitate, prin acțiunile sale, urmărea continuarea acțiunilor împotriva armatei și populației, în scopul creării unor condiții favorabile pentru a pătrunde în Consiliul de Război și chiar în Consiliul Frontului Salvării Naționale, poziție din care să poată dicta și crearea unor situații perturbatoare în rândul acestora. De fapt, măsura de a se instala telefoane operative, de a organiza biroul de lucru în această unitate – U.S.L.A. – demonstrează intenția vădită de acțiune în această direcție.

Am raportat imediat comportarea lui Vlad Ministrului Apărării Naționale, după care a urmat arestarea acestuia”.

În cartea sa „Teroriștii din '89”, fostul magistrat militar Ioan Dan apreciază că „declarația generalului Hortopan explică multe dintre întâmplările legate de fenomenul diversionisto-terorist”.

Punând-o în contextul declarației generalului Iulian Vlad, procurorul evidențiază „cel puțin două aspecte fundamentale: existența actelor terorist diversioniste și posibilitatea ca în conceperea și desfășurarea lor să fi fost implicate «până peste cap» chiar securiștii pe care-i comanda”.

Dan Ioan a observat în „fenomenul diversionisto-terorist” „elemente concordante” cu „cele trei ordine strict secrete emise pe linia Ministerului de Interne și, în special, a Securității. Este vorba despre:

- *Ordinul ministrului de Interne nr. 001084/01 iulie 1977;*
- *Ordinul ministrului de Interne nr. 001370/18 mai 1978;*
- *Ordinul nr. 02600/1988”*

Este vorba de ordinele strict secrete ale aparatului de represiune ceaușist, prin care au fost organizate forțe deosebite, cu o dotare impresionantă, cu misiunea clară de apărare a orânduirii comuniste prin toate mijloacele, inclusiv prin folosirea armelor de foc și prin diversiune de tot felul”.

Cazul Silviu Brucan

Biografia fostului nomenclaturist și ideolog comunist este larg cunoscută. Ceea ce poate că s-a uitat este faptul că fostul ambasador român în SUA, retras din funcții politice, a funcționat a lungă perioadă ca profesor de științe politice la Institutul de Medicină și Farmacie, timp în care scria cărți și ținea cursuri în Occident. Revoltat față de politica abuzivă și incompetența lui Ceaușescu, Brucan a susținut cu entuziasm deschis, într-o scrisoare critică la adresa dictatorului român din 1987, trimisă ziarelor occidentale, revolta muncitorilor de la Brașov și revendicările lor. A devenit astfel, un opozant fățiș al lui Ceaușescu, un disident important în peisajul sumbru al opoziției din România, în contextul celui mai represiv cult al personalității din țările pactului de la Varșovia. Brucan a fost arestat imediat la domiciliu, i s-au tăiat legăturile telefonice și corespondența. Doi milițieni erau postați în permanență în față casei sale și 5 securiști îl urmăreau mereu. Convorbirile îi erau înregistrate prin T.O. în cvasi-totalitate, inclusive cele cu Apostol pe o banca în Herăstrău, când au inițiat „Scrisoarea celor șase”. În primăvară lui '89, în calitate de semnatar al scrisorii, timp de două luni a fost anchetat de Securitate. Deși nu s-a folosit violență fizică asupra lui, Securitatea a folosit violență verbală și mai ales forma de tortură psihică a „ne-dormirii”.

Era interogat timp de „24 sau 25 de ore în șir”. „Anchetatorii erau trei și se roteau între timp”. Dorința de somn devenea atât de puternică „încât ești tentat să spui orice numai să te lase să te culci”¹⁸⁵. Pentru a deturna sensul autentic al revendicărilor politice anti-ceaușiste și pentru drepturile omului din scrisoare, Securitatea a încercat metodele cunoscute: să-l facă să „recunoască” că ar fi fost un spion american; represalii asupra fiicei (dată afară din slujba) și ginerelui (trimis în provincie); să-i însceneze o infracțiune de drept comun prin inserarea unei

¹⁸⁵ Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, București, Ed. Universul și Calistrat Hogaș, 1992.

bancnote de 100 de dolari în buzunar; plănuiau să-l acuze, ca și pe Gheorghe Ursu și pe atâția alți opozanți, de „operațiuni ilegale cu valută”. Mai mult, dosarul lui Brucan de la Securitate arată și planul anchetatorilor că „în eventualitatea în care va fi surprins circulând noaptea pe jos pe stradă, să se organizeze o acțiune agresivă asupra lui, prilej cu care să fie jefuit”¹⁸⁶.

Ulterior, domiciliul său forțat s-a mutat la Dămăroaia. Faptul că a fost lăsat să plece în S.U.A. în acea perioadă s-a adeverit a fi un „joc operativ” conceput de Iulian Vlad. Întrucât nu putea fi „anihilat” ca alți opozanți mai puțin cunoscuți în Occident, dar era profund incomod lui Ceaușescu (îi stătea acestuia „ca un os de pește în gât”), Vlad i-a dat pașaportul cu două scopuri : 1. încercând să-l discrediteze ca disident (creând „legenda” că ar fi pactizat cu Ceaușescu; așa cum a încercat și cu Mihai Botez și alții), 2. în speranța că Brucan nu va mai dori să se întoarcă în România, date fiind condițiile represive care îi fuseseră create la București.

Dosarul de la Securitate al lui Brucan dovedește că în țară, acesta era supravegheat în permanență și în „cele mai mici detalii”. Ideea „complotului” sau „loviturii de stat” pe care acesta ar fi pus-o la cale în acei ani împreună cu Militaru și Iliescu, pe care ar fi dus-o la bun sfârșit pe 22 decembrie 1989, nu se susține. Deși i-a cunoscut bine pe ceilalți doi, care îi împărtășeau dezgustul pentru dictator, știind că era urmărit, Brucan, ca și Iliescu, nu făcuse vreun pas semnificativ în direcția pregătirii unei mișcări politice în tandem cu cea militară preconizată în 1984 de Militaru și Ioniță. Ca și Iliescu, un alt fost stalinist, Brucan era profund „reformist”. Acțiunile lui de disidență fuseseră mai fățișe, și „din afara sistemului” comunist. Au oferit, ca de altfel și poziția reformistă „din interior” a lui Iliescu, o speranță, în ultimii ani ai dictaturii ceaușiste, pentru o mare parte a poporului oprimat. Spre deosebire însă de Iliescu, care rămăsese la ideea unei reformări „din interiorul Partidului” (și fusese în bună măsură marginalizat pentru asta), poziția lui Brucan era într-o direcție pro-occidentală (a se vedea în acest sens cărțile publicate, și intervențiile lui mediatice în Occident din acei ani). Deci, „din afara Partidului”.

Întrebările lui Brucan pentru Iulian Vlad

Am reluat aceste detalii nu atât pentru a evalua rolul lui Brucan în jocul de putere de la Revoluție, cât pentru a demonstra cât de absurdă este ipoteza (vehiculată și aceasta, ca și conspirația KGB-istă, de mass-media însetată de teorii conspiraționiste) că fostul nomenclaturist comunist ar fi putut avea vreun rol, alături de Iliescu, în diversiunea teroristă de după 22. Prins, ca și Iliescu, în cătușele nevăzute ale supravegherii Securității, dar în mai mare măsură decât acesta din urmă, Brucan a fost cel care a înțeles poate cel mai bine, din nucleul inițial al C.F.S.N.-ului, ura poporului pentru Securitate, nevoia C.F.S.N.-ului de suport popular, și pericolul pe care principala instituție represivă a dictaturii îl prezenta pentru Revoluția Română. El simțise pe pielea lui gradul de loialitate pentru Ceaușescu, dar mai ales pentru propria putere, a vastului său aparat represiv, extrem de abil condus de Iulian Vlad. De aceea Brucan a fost cel care l-a confruntat cel mai direct pe Vlad, în mai multe rânduri, la Ministerul Apărării Naționale (pe 23 și 24 decembrie) în legătură cu teroriștii, obținând fie tergiversări și obstrucții, fie răspunsuri mincinoase. Aceste schimburi, care s-au desfășurat în prezența celorlalți generali în cadrul Consiliului de Război, au avut ca urmare îndepărtarea lui

¹⁸⁶ Ibidem.

Vlad din C.F.S.N. și în final, arestarea acestuia pe 31 decembrie. Este foarte relevant în acest sens interviul acordat de Brucan ziarului „Adevărul” din 16 ianuarie 1990:

„Am cerut generalului Vlad să răspundă la două întrebări ale mele. Prima întrebare a fost: *de ce în declarația pe care ați făcut-o la posturile de radio ați omis ceea ce noi am considerat esențial, și anume să dați un ordin expres tuturor operativilor de sub comanda dv. să înceteze focul și să predea armele? De ce n-ați dat acest ordin?*

Generalul Vlad, cu șiretenia lui bine cunoscută, *a încercat sistematic să se eschiveze de la un răspuns direct*, susținând că declarația lui era categorică în ce privește trecerea sa de partea Revoluției și că nimeni până atunci nu se îndoiește de sinceritatea lui. I-am cerut în câteva rânduri să răspundă la întrebarea mea și, întrucât *s-a eschivat până la sfârșit*, i-am declarat că nu trebuie să se mire de îndoiala mea în sinceritatea lui, deoarece ne cunoaștem dinainte și știu că este un mare maestru în arta înșelăciunii.

A doua întrebare avea un caracter mai general. I-am spus: din toate datele pe care le avem până acum, *reiese o pregătire minuțioasă a teroriștilor operativi ai Securității în ce privește obiectivele strategice pe care trebuie să le atace, locurile unde se întâlnesc și de unde pornesc la acțiune, locurile unde-și împrăști muniția, mijloacele de comunicare atât între ei, cit și cu centrele de unde primesc instrucțiuni, mijloacele de transport, civile și militare pe care le folosesc, inclusiv tunelurile subterane ale Capitalei, prin care intră și ies tot timpul. Nu se poate ca asemenea acțiuni, locuri și mijloace complexe să nu fi fost precizate dinainte într-un plan pentru organizarea unor operațiuni de tip gherilă urbană. De ce în momentul în care ați trecut de partea Revoluției nu ați pus la dispoziția conducerii armatei acest plan? De ce nu ați dezvăluit nici unul din locurile de unde acționează teroriștii și nici datele necesare pentru a cunoaște mijloacele lor de comunicare și transport? De ce nu ați pomenit niciodată despre tunelurile subterane prin care se deplasează acești teroriști?*

Toată lumea din jurul mesei a putut vedea atunci cum *generalul Vlad s-a înroșit, a cerut un pahar cu apă pentru a lua niște pilule*, după care a negat categoric existența unui asemenea plan. *Strâns cu ușa, a declarat apoi că, dacă exista un asemenea plan, atunci acesta nu se afla asupra sa și nu știa de el.*

Am replicat că *este de neconceput ca într-o organizație de tip militar generalul comandant să nu cunoască planul operativ al trupelor de sub comanda sa*. Generalul Vlad a început atunci să spună că unele unități erau sub comanda directă a generalului Postelnicu, ministrul de interne, sau a altor generali din ministerul respectiv și a cerut să i se acorde încă 24 de ore ca să dovedească practic că este cu adevărat de partea Revoluției. A promis că va elabora un plan pentru a doua zi, în care va prevedea o serie de *acțiuni de natură să aibă ca rezultat capturarea unui mare număr de teroriști din subordinea sa*.

Deși la început generalii prezenți au fost de acord să i se acorde o asemenea șansă, *ședința Consiliului de Război din seara aceea a avut drept rezultat că ei și-au pierdut încrederea în sinceritatea generalului Vlad*. A doua zi, întrucât acțiunile promise de generalul Vlad nu s-au materializat, conducerea armatei a hotărât arestarea lui.

Analizând mai atent stratagema generalului Vlad, am ajuns la concluzia că ea era menită să-i asigure o ieșire în ambele eventualități. *Dacă Revoluția câștiga bătălia, el putea demonstra că a trecut de partea ei și deci avea dreptul să se aștepte la o judecată mai puțin aspră a activităților sale criminale. Dacă câștiga cealaltă parte, atunci el putea să-i argu-*

menteze lui Ceaușescu că a fost nevoit să recurgă la acest șiretlic pentru a pătrunde «sus», la conducerea operațiunilor, și a putea de acolo să zădărnicească acțiunea armatei»¹⁸⁷.

Dincolo de teoriile conspiraționiste legate de Brucan și ceilalți C.F.S.N.-iști, unii – foști politrucii comuniști, spioni sovietici sau nu, rămâne un fapt cert că întrebările și suspiciunile de mai sus erau legitime. Iulian Vlad fusese șeful (și mai era încă, în acel moment) al uneia dintre celei mai atroce instituții a terorii din Europa Est. El susținuse cu zel nelimitat, până în ultima clipă, regimul dictatorial al lui Ceaușescu, în cadrul căruia deținuse un pol semnificativ de putere. Era rezonabil că, judecându-i abilitățile organizatorică, motivațională, și de disimulare – de altfel recunoscute de toți, Brucan – fostul stalinist, acum cu vederi reformiste - știa că șeful Securității era cel mai probabil coordonator al „teroriștilor din subordinea sa”. Numai acei „copii de suflet ai lui Ceaușescu” îi mai puteau reda lui Vlad, sau facilita păstrarea măcar a unei măsuri din puterea ce i se disipa pe zi ce trecea sub scandările poporului răzvrătit. Sau, dacă bătlia era pierdută chiar și în mintea lui, prin simulatul său joc de-a „lupta în slujba revoluției” contra acelorași teroriști, aceștia din urmă îi facilitau, iată, o ultima măsură de relevanță.

Conform dicționarului, termenul „terorist” desemnează autorul „actelor intenționate de violență comise de un grup sau de o organizație pentru a provoca o teamă generalizată și pentru atingerea unor scopuri politice”. Or, împușcarea unor demonstranți/revoluționari și după 22 decembrie, - din case conspirative, din blocuri din jurul M.Ap.N., din vilele aflate în jurul clădirii televiziunii (inclusiv din cea a lui Valentin Ceaușescu), din blocuri aflate în centrul capitalei, de pe acoperișuri, uneori prin foc concentrat, alteori prin împușcături izolate, dar mai ales în întuneric, uneori aparent aleator, însă deseori cu precizie, în organe vitale; alteori prin împușcături într-o mulțime; și/sau de aproape, dar de cele mai multe ori din spate; toate aceste acte intenționate de violență – care au avut exact scopul de-a provoca o teamă generalizată. Este de la sine înțeles că prin această teamă, cei care au organizat represiunea și după 22 decembrie au urmărit că populația răsculată să se retragă în case, evident pentru atingerea unor scopuri politice. Aceste scopuri nu sunt greu de elucidat. Populația, exasperată de mizeria și teroarea dictaturii, voia libertate. Dar își dorea și ca cei vinovați pentru anii de umilință sub Ceaușescu să fie trași la răspundere. Nu e greu de înțeles ca factorilor de comandă și executanții represiunii și actelor teroriste din decembrie 89 le era frică de mulțimea dezlănțuită (și în parte, la scurt timp, înarmate).

Documentele studiate și declarațiilor martorilor pe care le-am consultat, dintre care o parte le-am prezentat în acest studiu, arată fără putință de tăgadă că represiunea, atât dinainte cât și după 22 decembrie 1989, a fost pregătită din timp, organizată și ordonată la vârful organelor de putere, în principal de Direcția Securității Statului și operaționalizată de organele Securității cu ajutorul altor forțe loiale regimului, controlate de Securitate, inclusiv infiltrate în armată, în scopul:

- păstrării puterii dictatorului și implicit a Securității, până pe 22 decembrie,

¹⁸⁷ Interviuul lui Silviu Brucan în ziarul „Adevărul” din 16 ianuarie 1990 (<https://mariusmioc.wordpress.com/2015/02/16/rolul-frontului-in-zilele-revolutiei-explicat-de-silviu-brucan-este-important-ca-cetatenii-patriei-noastre-sa-cunoasca-cu-exactitate-si-precizie-filmul-evenimentelor-care-au-dus-la-infringerea-ban/?fbclid=IwAR1g61nrVbZGhJ0JK31rrNQ9N5jHudUYKPCpwoIvolMLYOPNSYri6kxNBWc>).

- revenirii dictatorului sau a unui regim similar care să transfere puterea în mâinile aceluiași organe de forță și represiiune, în intervalul 22 decembrie – 25 decembrie,
 - timorării revoluționarilor și contracarării dorinței lor de reformă, a infiltrării în noile structuri de forță ale statului, și asigurării imunității juridice fostelor organe represive – după 25 decembrie.

Examinând probele prezentate mai sus (mărturiile unui mare număr de medici care au operat răniții, ale martorilor oculari, dar și a multor ofițeri de armată și chiar de Securitate), coroborate cu documentele Securității aflate la C.N.S.A.S., teroriștii au făcut parte din forțele care erau pregătite să acționeze în situația unei crize majore a regimului dictatorial, în ambele sale faze - respectiv *înainte și după* pierderea puterii de către Ceaușescu. Modul de acțiune în cele două faze era evident specific celor două realități:

- acțiune la vedere, prin ordinul 2600, în cazul unei revolte populare interne, cum a fost cea eroică de la Timișoara, și apoi în București pe 21, deci câtă vreme Ceaușescu rămânea la putere
 - acțiune în clandestinitate, prin planul „luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic”, în cazul pierderii puterii de către Ceaușescu.

Între aceștia există o „rezervă compusă din persoane devotate, competente, cu posibilități, dar nemobilizate”¹⁸⁸.

De altfel, după cum s-a văzut, întreaga componență a acestor forțe pregătite pentru „lupta de rezistență” și care au acționat împotriva revoluției în decembrie 1989 a fost explicată chiar de generalul Iulian Vlad, în declarația olografă dată în față procurorilor militari în ianuarie 1990, ca fiind teroriștii din acele zile.

Manipulările de după 22 decembrie

Securitatea știa, evident, că activitatea ei fusese cunoscută ca indisolubil legată de dictatura ceaușistă. Știa că acțiunile sale comise în numele acelei dictaturi în anii '80, la Brașov și la Revoluție întruneau elementele constitutive ale infracțiunilor împotriva umanității. Obsesia lui Ceaușescu și-a Securității fusese de a trata orice „act sau înscris dușmănos” al opozanților drept „acțiuni desfășurate în slujba serviciile de spionaj și contraspionaj străine, ale cercurilor reacționare din exterior, precum și ale elementelor dușmănoase, colaboraționiste”. De aici și manipularea post-revoluționară: pentru a deturna acuzațiile de crime împotriva umanității, pentru a-și asigura impunitatea și pentru a-și spăla imaginea, Securitatea a pus în funcțiune mașina dezinformării. Dintre fabulațiile lansate au fost cea cu „turiștii sovietici” veniți să-l ajute pe Iliescu să preia puterea și „psihoza teroristă” indusă de „armată”. Conform acestor narațiuni, nu securiștii ar fi fost cei care au tras în mod intenționat în populație și au creat diversiunea, ci agenții din afară său, cu bună știință sau din incompetență, armata română. Mai mult, s-a creat o nouă mitologie conform căreia Iulian

¹⁸⁸ Lt. col. Filip Teodorescu, Particularități ale muncii de Securitate pe profil de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj și contrainformații militare în perioada inițială și pe timpul ducerii războiului de către întregul popor, „Securitatea”, nr. 4 (76), 1986.

Vlad ar fi salvat, eroic, țara de la o baie de sânge, sau de la a fi ocupată de nebuloșii inamici.¹⁸⁹

Anchetatorii din Securitate și un colonel de Miliție șterg urmele

Este un fapt cunoscut că mulți procurori militari sub dictatura Ceașescu îndeplineau cu conștiinciozitate ordinele nescrise ale Securității. Pentru o acoperire „legală”, actele de opoziție politică erau inițial încadrate la „infrațiuni contra securității statului” (printre care celebra „propagandă împotriva orinduirii socialiste”, art. 166 CP). Aceste cazuri erau „instrumentate” de securitate în „strînsă colaborare” cu organele procuraturii militare. În realitate, procurorii militari nu făceau decît să contrasemneze, în cvasi-totalitate, „propunerile” anchetatorilor Direcției a VI-a a Securității, de la scoaterea de sub urmărire penală (în cazul în care cel cercetat se arăta „influențat pozitiv”, sau se hotăra deghizarea cazului într-unul de drept comun) pînă la trimiterea în judecată pentru infrațiuni „de competență securității”. Rapoartele Direcției a VI-a arată că practic toate propunerile securiștilor de trimitere în judecată a cazurilor politice s-au „rezolvat de către organele de procuratura militară” și tribunalele militare nu numai prin trimiterea în judecată, dar și prin condamanrea opozanților respectivi¹⁹⁰. Din declarațiile martorilor prezentate în acest studiu rezultă că mulți din procurorii militari chemați să ancheteze crimele de la Revoluție au contribuit la ștergerea urmelor acelor crime, prin facilitarea atît a dispariției suspecte a unora din teroriștii decedați și a probelor materiale (gloanțe, hărți, rapoarte medicale), cît și prin punerea în libertate a teroriștilor capturați. Același lucru îl susținea în declarațiile sale și generalul Nicolae Militaru. Cu privire la teroriștii arestați, acesta spunea că au fost puși în libertate imediat de oamenii Securității infiltrați în armata și justiție: “MI era peste tot. O parte din ei lucrau în Ministerul Apărării. Era vorba de compartimentul contrainformațiilor militare” care erau “tot securiști”. Generalul știa de cel puțin 180 de teroriști depuși la Miliția Capitalei, “cu tabele, cu toată documentația însoțitoare”. Aceștia “au fost puși pe liber” de “procurorii care pînă atunci actionasera cu Securitatea”, că doar “momentele erau tulburi, cine să știe cu precizie în ce parte se va înclină balanța”¹⁹¹.

Aici trebuie precizat faptul că majoritatea anchetatorilor Direcției a VI-a (Cercetări Penale) a Securității au fost detașați la scurt timp de la Revoluție, în mod oficial, la Procuratura Militară – inclusiv în București, Sibiu, Brașov, de către șeful Direcției Procuraturilor Militare din acea perioadă, generalul Gheorghe Diaconescu. După cum relatează generalului magistrat Ioan Dan, de cele mai multe ori aceștia au fost lăsați să facă efectiv munca de cercetare în cauzele Revoluției, în special activitatea de adunare a probelor pr teren. În acest fel, anchetatorii securiști – acum în rol de procurori militari, puteau să ascundă probe. Așa

¹⁸⁹ Printre cei mai prolifici creatori ai acestei manipulări pentru salubritatea imaginii Securității amintim aici pe Aurel Rogojan, fostul șef de cabinet al lui Iulian Vlad, Alex Miahî Stoenescu, fost informator al Securității, Petru Romoșanu, fost informator al Securității, Cristian Troncota, fost securist și arhivist SRI, implicat în dosarul falsificat “Udrea” al opozantului Gheorghe Ursu; aceștia au fost promovați, la randul lor, în presă de alți foști informatori precum Cornel Nistorescu, Sorin Roșca Stănescu și Ion Cristoiu.

¹⁹⁰ A se vedea în acest sens cota C.N.S.A.S. D8852 Vol 1. Planuri și rapoarte DCP 1985

¹⁹¹ <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/ordinul-2600-in-revolutia-din-decembrie-dialog-marturie-cu-general-r-nicolae-militaru-romania-libera-17-decembrie-1992/>, consultat 07.10.2018

cum au remarcat și martorii citați mai sus. Ioan Dan avea suspiciuni legate de modul în care colegi de-ai lui se lăsau de fapt „coordonati” de foștii securiști, multora dintre procurori fiindu-le încă frică de cei din direcția a VI-a. Unii procurori militari ar fi cerut chiar să fie suspendați de pe anumite cazuri, de frica celor din fosta securitate. Dan Ioan a relatat și alte cazuri în care foștii ofițeri de securitate, anchetând trageri din apartamentele foștilor colegi de instituție, au raportat că de fapt s-ar fi tras din afară către interior.¹⁹²

Martorul Nicu Crișan

Un exemplu graitor în sensul celor de mai sus este fostul ofiter din Direcția a VI-a a Securității, Nicu CRISAN, care, imediat după revoluție, a fost și el preluat, împreună cu majoritatea colegilor sai, în procuratura militară din cadrul armatei și apoi în Formațiunea J a SRI¹⁹³. Iată declarația lui Crisan data în 2015 în fața procurului militar în dosarul nr. 32/P/2014 (prin care au fost inculpați foștii sai colegi Pîrvulescu Marin, Hodiș Vasile și Postelnicu Tudor pentru săvârșirea infracțiunii contra umanității):

„Imediat după decembrie 1989 când am fost transferați la Ministerul Apărării Naționale am primit *legitimații cu indicativul de unitate militară a M.Ap.N.* și niște împuterniciri semnate, după câte îmi amintesc, de șeful Direcției Procuraturilor Militare din acea perioadă Gheorghe Diaconescu, *împuterniciri prin care aveam dreptul de a face verificări în toate unitățile militare. Eu de exemplu am verificat mai multe locuri de unde se reclama că s-ar fi deschis foc în zilele Revoluției.* Am fost împreună cu dl. Voinea de ex. într-un apartament pe str. Franklin de unde *se reclamase că s-ar fi tras și că, cineva ar fi fost rănit.* Când am ajuns acolo am constatat că *de fapt se trăsesse din exterior spre interior, ușa de la intrarea în apartament avea urme de gloanțe, era vorba de apartamentul unui ofițer de la Direcția a V-a,* am întocmit un document despre cele constatate și a fost audiată soția ofițerului. Nu știu dacă toți colegii mei au primit astfel de împuterniciri, însă în mod cert *mai mulți dintre noi au primit așa ceva.*”¹⁹⁴

În legătură cu credibilitatea lui Nicu Crișan când afirmă că a constatat că „de fapt se trăsesse din exterior spre interior”, (deși se reclamase că din apartamentul ofițerului da la Direcția a V-a se trăsesse și că „cineva fusese rănit”) este relevant următorul aspect. În martie 1990, în cauza legată de uciderea lui Gheorghe Ursu, Nicu Crișan luase o declarație în care martorul mărturisea că „Ursu era anchetat de Securitate în legătură cu un jurnal[...] împotriva conducerii de stat și partid[...]. Când venea de la anchetă era abătut spunând că s-au folosit metode violente”. Însă atât în notele informative date la SRI din anii '90¹⁹⁵, cât și în declarațiile de martor în dosarul 32/P/2014 (la Parchetul Militar) și în dosarul nr.2500/2/2017 (la Curtea de Apel București-Secția I Penală), Crișan a declarat că *“din verificări nu rezultă*

¹⁹² General magistrat(r) Ioan Dan, într-o discuție personală cu autorii

¹⁹³ În această calitate, Nicu Crișan a participat în 1990 la ancheta procurorului Dan Voinea cu privire la uciderea lui Gheorghe Ursu în 1985. Conform rechizitoriului Secției Parchetelor Militare (<http://gh-ursu.org.ro/20160729-rechizitoriu-anonimizat.pdf>), în timp ce era deținut la Miliție, opozantul era anchetat și torturat de foștii colegi ai lui Nicu Crișan, Marin Pîrvulescu și Vasile Hodiș. Crișan a dat ulterior note informative la SRI (unde lucra) despre ancheta procurorului Dan Voinea în cazul Ursu (<http://gh-ursu.org.ro/falsificareaDUI.html>), precum și date false asupra acelei anchete.

¹⁹⁴ Declarație dată la Parchetul Militar, în dosarul 32/P/2014.

¹⁹⁵ Volumul 6 fila 83 și următoarele în DUI « Udrea », respectiv volumul 23 filă 83 din Dosarul nr.2500/2/2017 - 1030/2017 la Curtea de Apel București - Secția I Penală

că vreun ofițer de securitate să-l fi scos pe Ursu Gheorghe la anchetă din arestul miliției". Evident, un fals. Este rezonabil de presupus că aceeași poziție mincinoasă, de disculpăre a foștilor colegi din securitate, a fost adoptată de Nicu Crișan și în legătură cu cercetările asupra victimelor de la Revoluție. Acest caz oferă o explicație plauzibilă la observația constantă a martorilor citați în acest studiu, că unii procurori militari au distrus și contrafăcut probe în anchetele de imediat după Revoluție. (Evident, le-au manipulat în favoarea făptuitorilor, respectiv a celor din „Direcția a V-a, U.S.L.A., C.T.S. și din alte unități de Securitate, inclusiv speciale”, după formularea lui Iulian Vlad). Și explicația e simplă: respectivii „procurori militari” erau de fapt securiști din Direcția a VI-a, confirmând afirmațiile lui Dan Ioan și intuiția lui Nicolae Militaru.

Cazul Ghircoiaș

O altă verigă importantă în lanțul „ștergerii urmelor” criminalilor de la Revoluție a fost, după cum rezultă dintr-un număr semnificativ de mărturii, și colonelul Ghircoiaș, șeful Institutului de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Miliției. Conform rechizitoriului pentru „Lotul Timișoara”, cum am mai arătat, acesta a selectat cadavrele și a distrus prin ardere întregul set de documente privitoare la cei împușcați în 22 decembrie, după fugă cuplului dictatorial. Grațiat pentru acele fapte, de altfel greșit încadrate (era vorba, evident, de complicitate la infracțiuni contra umanității, nu doar favorizare, cum au considerat magistrații în acel caz).

Ghircoiaș a jucat un rol similar în acoperirea crimelor de după 22 decembrie ale Securității. Din mărturiile mai multor medici care au operat pe cei împușcați în București începînd cu 22 decembrie (atât teroriști cât și revoluționari sau militari în termen), Ghircoiaș a făcut să dispară acte medicale, gloanțe, și chiar teroriști. Iată doar câteva declarații în acest sens, selectate dintr-un bogat material probator (67 de file) pe care autorii l-au înminat procurorilor din Secția Parchetelor Militare:

Medicului chirurg **Nicolae Constantinescu**

„Tripon Cornel a fost rănit prin împușcare în zona hotel Negoiu din București. Medicii de la spitalul Colțea au solicitat Procuraturii instrumentarea acestor cazuri. *Colonelul Ghircoiaș[...] i-a adunat pe toți indivizii care erau acuzați că sînt teroriști, făcîndu-i dispăruți.*”¹⁹⁶

Profesorul Andrei Fircă, directorul Spitalului de Urgență Floreasca în 1989

„[...] la camera de gardă a spitalului au fost aduse, în zilele Revoluției, *mai multe persoane suspectate că ar fi teroriști. Acestea au dispărut apoi fără urmă, luate de un colonel de la miliție.*”¹⁹⁷

„a apărut *un colonel de miliție* [...], care *mi-a dat un sfat* ce la prima vedere părea logic: *să nu mai duc ziaristi la patul teroriștilor*, fiindcă aceștia sunt doar suspecți de terorism și s-ar putea să mă trezesc mai târziu dat în judecată că am stricat imaginea unor oameni. Cum începuse tirul asupra Spitalului de Urgență, [...] legat de teroriști, lucrurile s-au desfășurat astfel: a venit din nou *colonelul acela de miliție care mă indemnase să nu mai duc ziaristi la patul teroriștilor* și i-a *încărcat pe teroriști într-un autobuz, plecând cu ei*[...] Peste

¹⁹⁶ Florin Mircea Corcoz și Mircea Aries, Terorist ascuns în Apuseni? Romania Libera, 21 august 1992, p. 1, p. 3.

¹⁹⁷ Jurnalul Național, 09 Mar 2004. Interviu de FLORIN CONDURATEANU.

două-trei zile am primit un telefon de la *genelarul Chițac*, deja ministru, care m-a întrebat ce e cu teroriștii. I-am relatat cum ei au fost luați de *acel colonel de miliție și generalul Chițac n-a părut surprins. Chiar părea mulțumit că au fost luați de acel colonel de miliție*. Marea mea surpriza a fost când pe *acel colonel de miliție l-am revăzut în zeghe, la televizor, în boxa acuzaților, la procesul de la Timișoara*. [este deci vorba de același Ghircoias, nn].¹⁹⁸

Până pe 25 decembrie la noi în clinică au fost operați circa 55 de răniți, dintre care 2 au murit. Ca cineva care a făcut războiul în prima linie am constatat că rănilor au fost provocate cu intenția de a ucide (țintă era abdomenul sau toracele: zone vitale). Au fost și răniți cu gloanțe “dum-dum,” cu gloanțe umplute cu bolțuri de fier-beton (*surprinzător cum au dispărut din mică noastră colecție!*)”¹⁹⁹

Elena Băncilă , mama eroului Stan Bogdan Șerban, ucis la Televiziune de un glonț de 5.6mm

„Am insistat la dl. *procuror Mugurel Florescu* să se facă anchetă, să se vadă cine a admis folosirea unei astfel de arme [de 5.6mm, nn]. Mi s-a răspuns că o să se ancheteze, dar să am răbdare. *Nici până azi, iată, nu mi s-a dat răspuns, nu s-a făcut nici o cercetare în privința aceasta...*”

Jurnalist: Să fie, apoi, o legătură directă între refuzul anchetarilor de a efectua o cercetare atentă a depozitiei mamei tinărului impucat în decembrie și faptul, iarăși dubios, că în clipa de față nu se știe care este soarta celor patru radiografii făcute lui Șerban Bogdan Stan în scurta perioadă de spitalizare de dinainte de deces?

Elena Băncilă: „*Nimeni nu știe ce s-a întâmplat cu aceste clișee*. Am sesizat Procuratura, aceste radiografii, care au termen de păstrare de cel puțin 15 ani, fiind foarte importante. În special cea care face dovada că glonte opriți în vertebră T9 a coloanei vertebrale este de un *calibru mai mic de 6mm*”.²⁰⁰

Materialul probator (67 de file) cuprinzând zeci de astfel de mărturii ale medicilor și rudelor victimelor se află pe masa procurorilor din Secția Parchetelor Militare. Acestea demonstrează și ele operațiunea sistematică de ștergere a urmelor crimelor Securității. Este vorba aici de „disparația” teroriștilor și a gloanțelor de 5.6mm, sau explozive (dar și de alte mijloace de probă precum radiografiile victimelor) din spitale. Faptul că aceste arme au aparținut doar Securității este demonstrat, după cum am arătat, de listele de predare-primire ale armamentului găsite la C.N.S.A.S. recent. Într-o discuție recentă, procurorii au replicat că nu ar fi găsit „nici un glonț de 5.6mm sau exploziv”. Considerăm că acest fapt nu poate împiedica ancheta în această direcție. Folosirea acestor gloanțe poate fi dovedită printr-o anchetă atentă, bazată pe declarațiile unui număr semnificativ de martori. Credibilitatea atâtor medici (unii de renume) este greu de pus la îndoială.

¹⁹⁸ Idem.

¹⁹⁹ Idem.

²⁰⁰ C. Balint, N. Tone, Daca altfel nu se poate, voi cere deshumarea fiului meu, Tineretul Liber, 24 septembrie 1991.

Vinovații individuale sau instituționale – armata, Iliescu sau Securitatea?

Revoluționarii de pe străzi reprezentau începând din 22 decembrie 1989 o amenințare directă pentru ofițerii de Securitate: o amenințare imediată (căci se cerea răzbunare pe scară largă) dar și o amenințare cu radicalizarea Revoluției (căci se scanda „jos comunismul”), respectiv cu instaurarea unui regim (cuprinzând masiv foști disidenți) care ar fi urmat să-i tragă în mod real la răspundere pentru crimele din timpul regimului Ceaușescu, inclusiv până pe 21 decembrie. Deci din punctul de vedere al Securității, dar probabil și ai capilor armatei care participaseră la represiunea de la Timișoara, revoluționarii trebuiau împinși să se întoarcă în case.

Însă „armata” în sine nu mai putea să facă acest lucru pe scară largă, dată fiind amploarea revoltei și a faptului că forțele sale erau formate în proporție covârșitoare din „oameni din popor”, ale căror rude și prieteni ieșiseră și ei pe străzi. Marea majoritate a corpului ofițeresc și mai ales subofițeresc nu aveau cum să facă parte din planul „luptei de rezistență”, pentru simplul motiv al conspirativității. Conform Securității²⁰¹, măsurile stabilite trebuiau „să fie cunoscute de un număr foarte restrâns de persoane”, cele care „vor asigura legătura și coordonarea luptei de rezistență”, iar ofițerii participanți trebuiau „acoperiți”, așa cum trebuia asigurată „acoperirea și ascunderea temporară a armamentului și muniției”. Același secret trebuia păstrat și în legătură cu „principalele clădiri care probabil vor fi folosite de agresor în cazul unei ocupații temporare”, respectiv C.C.-ul, Televiziunea și Ministerul Apărării Naționale, cât și „măsurile de contracarare ce se impun a fi luate”, respectiv punctele de tragere asupra acestor obiective.

Este adevărat că planul prevedea că în acțiunile de „diversiune” ale „luptei de rezistență” să fie atrase și „anumite compartimente din Ministerul Apărării Naționale”. Însă Securitatea urmă să „conducă mobilizarea organelor de contrainformații militare și activitate de constituire a acestora”, și era cea care cunoștea toate „caracteristicile luptei, semnale de înștiințare, de identificare și recunoaștere; codificarea funcțiilor; frecvența radio folosită; sisteme de legătură”, „dispunerea mijloacelor speciale ale organelor de Securitate și miliție în zona”, organiza „dezinformarea continuă a inamicului prin presă, radio, televiziune, agenți”. Mai mult, Securitatea urma chiar să „depisteze elemente cu intenții dușmănoase din rândul trupelor” și lua „măsuri pentru îndepărtarea lor din zona acțiunilor de luptă”, respectiv „introducerea unor cadre operative acoperite în administrația instalată temporar de inamic”, „conspirarea cadrelor și sediului, care să permită continuarea activității chiar în condițiile ocupării vremelnice a zonei respective de către inamic; în acest sens trebuie să se pregătească din timp unele case conspirative ori alte imobile care să fie folosite ca sedii temporare, să se prevadă mutarea unor cadre în localități unde nu sunt cunoscute”. Se pune evident întrebarea: dacă această luptă ar fi fost îndreptată într-adevăr împotriva unui inamic extern, cum ar fi putut acesta „cunoaște” cadrele de Securitate respective? Este evident că nici una dintre aceste misiuni nu privește armata, și nici nu avea cum să fie îndeplinită de către armată.

²⁰¹ Lt. col. Filip Teodorescu, Particularități ale muncii de Securitate pe profil de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj și contrainformații militare în perioada inițială și pe timpul ducerii războiului de către întregul popor, „Securitatea”, 1986, nr. 4(76).

Securitatea prevedea ca ofițerii săi sau cei pregătiți de ea în acest scop să „participe direct la lupta de rezistență, în care sens trebuie prevăzute din timp necesitățile de armament și de instruire în ceea ce privește folosirea lui”.

Organele de contrainformații militare urmau să fie „dispute pe lângă statele-majore ale unităților și marilor unități pe care le asigura contrainformativ, iar în funcție de evoluția și caracterul acțiunilor de luptă, se deplasează permanent acolo unde situația cere prezența lor, în scopul cunoașterii în permanență a situației operative și luării măsurilor preventive ce se impun”.²⁰²

Rămâne un fapt de netăgăduit că în cursul zile de 22, pornind din București și în alte puncte cheie din țară, armata pactizase cu revoluționarii. Oamenii se cățăraseră pe tancuri. Generalul Nicolae Militaru (care fusese urmărit extrem de atent de Securitate) era în mod cert, de partea revoluționarilor. Acesta nici nu ar fi avut cum să dea ordine conspirate așa cum a fost necesar pentru „lupta de rezistență”, respectiv acțiunile teroriste care au început în data de 22 decembrie: focuri de arme răzlețe, cvasi-aleatoare, în populație, din locuri evident secrete, respectiv case conspirative, pentru a-i baga pe oamenii răzvrățiți în case. Nici nu avea interesul. Atât Militaru cât și Iliescu voiau probabil ca lumea să rămână pe străzi până pe 25, revoluționarii reprezentând, cel puțin în acele prime zile, baza lor de putere. Ei aveau nevoie de această bază, știindu-se vulnerabili la o acțiune contrarevoluționară (prin lunetiști, sau comandouri gen Trosca), prin care garda ceașistă, încă atât de puternică și temută în acele momente, să preia puterea.

Deci cine putea, și avea interesul, să tragă în acest fel, „subtil”, eficient, creând în același timp panică (cu morți, cu răniți, cu posibile gloanțe explozive care să creeze o teroare și mai mare) dar și diversiune și confuzie (prin ținte aeriene false, prin crearea de „situații operative” favorabile tirului între unități ale armatei, etc)?

Este un fapt cunoscut că Ion Iliescu, fostul nomenclurist căzut în dizgrația lui Ceaușescu datorită „gorbaciovismului” sau, era urmărit îndeaproape de Securitate la sfârșitul anilor 80, inclusiv până pe 22 decembrie în jurul orei 12:00²⁰³. Deci n-ar fi avut nici o posibilitate să pregătească vreo represiune sau diversiune, cu atât mai puțin acoperită, sofisticată și pe scară largă, așa cum s-a întâmplat după 22. Ar fi fost și absurd. De fapt, în momentele tulburi începând din 22, Ion Iliescu avea nevoie de oameni pe străzi, altfel existând riscul, evident, ca garda loială lui Ceaușescu (Postelnicu, Vlad și ceilalți capi ai regimului) fie să readucă dictatorul la putere, fie să o preia ei (așa cum au și încercat inițial, cu „guvernul Verdeț”). Pe de altă parte, însetat de legitimitate populară, Ion Iliescu avea nevoie să fie reprezentatul „emanat” al revoluționarilor pentru a accede la putere.

Silviu Brucan, apropiat de Iliescu, a fost de la început, în mod clar și explicit, suspicios în privința „loialității” lui Vlad față de revoluție. Să nu uităm că toți membrii acelui grup fuseseră urmăriți de Securitate și/sau avuseseră domiciliu forțat. Pe de altă parte, este foarte probabil că unii actori ca Stănculescu, Ioan Rus (ambii cu dosare de rețea) și Gelu Voican Voiculescu (fost informator și apropiat al Securității, conform mai multor mărturii și

²⁰² Lt. col. Filip Teodorescu, *Particularități ale muncii de Securitate pe profil de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj și contrainformații militare în perioada inițială și pe timpul ducerii războiului de către întregul popor*, „Securitatea”, 1986, nr. 4(76).

²⁰³

https://adevarul.ro/news/societate/ziua-22-decembrie-1989-ion-iliescu-1_50bd47497c42d5a663c9c975/index.html . Consultat 07.12.2018

documente) să fi fost printre cei „infiltrați” de Securitate în nouă structura de putere, fără că Iliescu să le cunoască foarte clar, cel puțin inițial, loialitățile.

Bineînțeles că această poziție inițială a lui Iliescu nu îl absolvă de crimele împotriva umanității pe care le-a comis la mineriade, așa cum rezultă din rechizitoriul întocmit de Secția Parchetelor Militare în cauză. După cum nu îl absolvă nici de abominabila „favorizare a infractorilor” în cauza Revoluției, prin acoperirea sau grațierea nemotivată a capilor Securității, respectiv a celor care au activat și implementat planul „luptei de rezistență” în decembrie 1989. Considerații asupra “diversiunii televizate”

Citatul deseori invocat din discursul susținut de Ion Iliescu la TVR în data de 23 decembrie 1989, este cel potrivit căruia teroriștii "trag din toate pozițiile". Comentatorii se referă în mod frecvent la această declarație pentru a sugera că, în mod intenționat, Iliescu, a încercat să creeze panică, pentru a speria oamenii de pe străzi și că a dorit să zugrăvească un tablou cât mai sumbru.

Transcrierile contrazic această idee. În același discurs, Iliescu afirma: „Trebuie să vă spun că nu avem de-a face cu un număr mare de elemente teroriste, dar ei sunt antrenați special și echipați pentru acest gen de acțiuni”²⁰⁴.

Când generalul de Armată Tudor vorbește la TVR, se referă "doar la unele unități speciale[...] câteva, din punct de vedere numeric"²⁰⁵. De ce ar fi făcut ei aceste afirmații, încercând să limiteze imaginea unei amenințări, dacă ținta era să creeze "o diversiune" prin exagerarea amenințării?

Tot alimentare intenționată a amenințărilor „teroriste” sunt considerate de mulți și afirmațiile personalului televiziunii (în special Teodor Brateș) care ar fi răspândit în mod deliberat zvonuri că apa fi fost otrăvită, sau că Armata ar fi rămas fără muniție la Sibiu etc.-zvonuri care s-au dovedit nefondate: "Un moment, vă rog... de la Sibiu s-a comunicat că armata nu mai are muniții și că trupele Securității continuă să atace unitățile militare... Vrem să vă informăm că la Sibiu, unitățile militare au nevoie urgentă de ajutor... În mod constant primim informații.... desigur, nu avem posibilitatea de a verifica autenticitatea lor... dar vă cerem să fiți atenți. Se spune că elemente inamice, securiști, au otrăvit apa la Sibiu, la Timișoara... apa trebuie să fie fiartă înainte de a fi consumată”.

În primul rând, trebuie arătat că Brateș s-a întors mai târziu pentru a informa audiența: a) când luptele au încetat la Sibiu, b) când proviziile de apă îmbuteliată se aflau în drum spre Sibiu și c) când autoritățile competente au verificat că apa din București era bună de băut²⁰⁶.

Pe de altă parte, se pune și problema dacă aceste zvonuri nefondate ar fi putut fi furnizate de Iliescu lui Brateș. Acest lucru este greu de susținut. În timp ce dezmințirile aveau un limbaj „oficial” („autoritățile competente” au verificat că apa din București era bună de baut), zvonurile inițiale erau „neoficiale”, date cu o anumită precauție: „desigur, nu avem posibilitatea de a verifica autenticitatea lor”. Aceste „stiri neverificate” puteau fi “strecurate” lui Brateș de oricare din „revoluționarii” aflați în studio sau la etajul 11 al Televiziunii, care ar fi acționat în scopul dezinformării, sau ar fi fost ei înșiși dezinformați de alții. Existau “revoluționari” din prima linie asupra cărora planează suspiciuni că ar fi fost „plantați” de Securitate. Un astfel de

²⁰⁴ FBIS-EEU-89-246, 23 December 1989, p. 61, "Ion Iliescu anunța capturarea lui Ceaușescu", Bucharest Domestic Service, 1616 GMT

²⁰⁵ Citat de Richard Andrew Hall în "Scopurile Absurdității". Eastern European Politics & Society, 1999, p. 518.

²⁰⁶ Revoluția Română în Direct, pp. 71, 72, 75, p. 327, Rescrierea Revoluției.

exemplu este Constantin Isac, despre care am amintit în „Cazul Trosca”. După datele de la C.N.S.A.S., Isac era un „apropiat” al Securității. Antrenor de judo la U.S.L.A. (de unde și-a obținut și certificatul de „revoluționar” pe baza unor răni pe care un dispensar civil le-a declarat inexistente), participant la „dinamoviada” de la Iași, acesta a fost propus pentru a „supraveghea” activitatea U.S.L.A. din partea Frontului de către Iulian Vlad, personaj a cărui participare la „lupta anti-teroriste”, la schimb, Isac a susținut-o în cadrul Frontului. De reamintit că același Isac poate fi văzut în spatele vorbitorilor din studioul TVR în după-amiaza de 22 decembrie, în primele momente televizate ale Revoluției.

Înțelegerea fenomenului terorist de către trei membri C.C.F.S.N.: o confirmare a mărturiei lui Iulian Vlad

Întrucât oferă o perspectivă relevantă pentru înțelegerea modului cum au fost privit fenomenul terorist de către trei membri marcanți ai C.C.F.S.N., reproducem în această secțiune, cu permisiunea autorului, un fragment din studiul “Rescrierea Revoluției. Relațiile într-un regim autoritar și triumful revizionismului securist în România de după Ceaușescu (V)” apărut în Buletinul științific și de informare al Memorialului Revoluției 16-22 decembrie 1989 nr 1 (17) / 2016 Timișoara:

Începând din decembrie 1989, Silviu Brucan, gen. Nicolae Militaru și Dumitru Mazilu, au susținut că au existat, într-adevăr, „teroriști” și că aceștia erau cadre de *Securitate*. Este important de menționat că, imediat după evenimentele din decembrie, toți trei au fost marginalizați de noul regim: Mazilu a fost alungat de la conducerea Frontului Salvării Naționale la sfârșitul lunii ianuarie 1990, Brucan a fost silit să demisioneze la începutul lunii februarie, iar Militaru a fost înlocuit din funcția de ministru al Apărării la mijlocul lui februarie 1990. De reținut este și faptul că, încă din decembrie 1989, exista o animozitate reală și continuă între Mazilu, pe de o parte, și Brucan și Militaru, pe de altă parte. Foarte rar cădeau de comun acord asupra unor prea puține aspecte de ordin ideologic sau politic. Cu toate acestea, este absolut surprinzătoare similaritatea relatărilor celor trei atunci când se ridică problema „teroriștilor”.

Primele dezvăluiri specifice privind identitatea „teroriștilor” au apărut în urma unui interviu „aniversar” acordat de Brucan și Militaru, publicat în „Adevărul”, un cotidian favorabil Frontului, în data de 23 august 1990.²⁰⁷ Deși Brucan declarase public în ianuarie

²⁰⁷ A se vedea interviul acordat de gen. Nicolae Militaru și Silviu Brucan lui Darie Novăceanu, *Adevărul*, numai adevărul, „Adevărul”, 23 august 1990, 1, 3. Este semnificativ modul în care observatorii începuseră deja să adere la ideea că Frontul „ar fi deturnat Revoluția” din decembrie 1989 și că „teroriștii” nu ar fi fost un pericol real și că interviul ar fi devenit notoriu (în special în Occident), ca urmare a dezvăluirilor făcute de Brucan și Militaru cu privire la activitățile pre-decembriste și la legăturile existente între cei care au preluat puterea în decembrie 1989 (incluzându-se aici și ei). Cu toate acestea, adevărata știre rezultă din comentariile celor doi vizând identitatea „teroriștilor”. A se vedea, de exemplu, articolul lui Mark Champion: “Romanian Revolution Depicted as Planned Coup, Not Uprising” [*Revoluția Română prezentată ca o lovitură de stat premeditată și nu ca o revoltă spontană*], publicat în „The Washington Post” în 24 august 1990. Chiar și cea mai bine argumentată combatere a răstălmăcirii argumentației oferite de Brucan și Militaru atingea doar în trecere problema „teroriștilor”. A se vedea articolul semnat de Michael Shafir: “Preparing for the Future by Revising the Past” [*Revizuiind trecutul ne pregătim de viitor*], *Radio Europa Liberă. Raport privind Europa de Est*,

1990 că „teroriștii” nu erau alții decât membri ai *Securității*, acesta a omis să specifice unitățile din care proveneau.²⁰⁸ În noul interviu, Brucan și Militaru au susținut că patru unități speciale din cadrul *Securității* (având un efectiv de circa 4000 de persoane) fuseseră antrenate în folosirea armelor cu lunetă: U.S.L.A. (800), Direcția a V-a (450), Direcția de Securitate a Municipiului București (600) și Școala de Ofițeri de Securitate de la Băneasa, condusă, la acea vreme, de fratele lui Ceaușescu, gen. Nicolae Andruță Ceaușescu (2000).²⁰⁹ Potrivit lui Brucan: „Toți lunetiștii [erau] antrenați în tehnicile de luptă de guerilă urbană și echipați cu cele mai moderne tipuri de arme semi-automate (cu lunete cu infraroșu), acest lucru explicând de ce aceștia acționau doar pe timp de noapte.”²¹⁰

Întrebat dacă era sigur să se presupună că nu toți cei 4000 de inși specializați în aceste tactici luaseră parte la actele „terroriste” din decembrie, Militaru a sugerat că este destul de dificil să se afirme cu certitudine câți dintre aceștia participaseră efectiv. Totuși, acesta a mai adăugat: „Ceea ce e absolut sigur este faptul că, încă din primele clipe, aceste persoane au acționat în baza unui plan premeditat, conceput pentru eventualitatea unei revolte populare, un plan care impunea securizarea principalelor unități strategice (incluzând clădirile din preajma locurilor în care urmau să își depoziteze armele), securizarea mijloacelor de comunicare și transport civil și militar, securizarea depozitelor de armament și a altor locuri principale de întâlnire, incluzându-se aici tunelurile subterane în care și din care puteau pătrunde și respectiv ieși cu ușurință. Unii ofițeri aveau două identități și dețineau rânduri de chei de la două apartamente dotate cu rezerve de hrană, haine civile, muniție etc. Erau numiți «teroriști», fiindcă în seara zilei de 22 decembrie 1989 și-au ocupat pozițiile de tragere în clădirile din jurul Comitetului Central al PCR, dar și din jurul Radioului și Televiziunii, Ministerului Apărării Naționale etc., de unde au deschis focul asupra militarilor și civililor, nediscriminatoriu și, în unele cazuri, au încercat chiar să pătrundă în sediile Televiziunii, Ministerului Apărării Naționale și ale altor instituții.”²¹¹ Astfel, Brucan și Militaru confirmau faptul că suspiciunile inițiale privind identitatea „teroriștilor” erau corecte.

În 21 decembrie 1990 Silviu Brucan a revenit cu un al doilea interviu acordat cotidianului *Adevărul*, întrucât, după cum acesta susținea, intrase, între timp, în posesia Ordinului Ministerului de Interne nr. 2600 din 1988.²¹² Potrivit lui, deși documentul fusese invocat de nenumărate ori de procurorii militari în cadrul proceselor deschise în 1990, atunci era singura dată când publicul larg afla, în detaliu, conținutul acestuia. Astfel, Brucan sugera că existau înscrisuri probatorii care să confirme existența și acțiunile „teroriștilor” securiști în decembrie 1989, el subliniind rolul pe care respectivul document îl acorda trupelor U.S.L.A.

nr. 41, 12 octombrie 1990: 29-42. Data are o semnificație aparte pentru istoria României, întrucât reprezenta data la care dictatorul militar, Mareșalul Antonescu, fusese înlăturat de la putere în 1944 și care, ca atare, era sărbătorită la nivel național în timpul regimului comunist. Faptul că acest interviu fusese publicat într-o dată atât de ușor identificabilă cu regimul precedent nu făcuse decât să îi discrediteze conținutul.

²⁰⁸ Silviu Brucan, interviu, „Adevărul”, 16 ianuarie 1990.

²⁰⁹ Militaru și Brucan, intervievați de Darie Novăceanu, *Adevărul*, numai adevărul. Brucan a mai dezvăluit că fuseseră implicați 30 de străini „în marea lor majoritate, palestinieni instruiți la școala din Băneasa sau în alte centre ale *Securității*”.

²¹⁰ Ibidem.

²¹¹ Ibidem.

²¹² *Silviu Brucan*, interviu de Sergiu Andon, Cine au fost teroriștii?, „Adevărul”, 21 decembrie 1990, 1, 2.

În 1991 Dumitru Mazilu, care în urmă cu un an solicitase azil politic în Elveția, publica acum extrase din memoriile sale.²¹³ Mazilu are prea puține cuvinte de laudă la adresa foștilor compatrioți din cadrul Frontului, Brucan și Militaru, dar, cu toate acestea, afirmă că, în cursul evenimentelor, „de cel puțin șapte ori ni s-a comunicat că în acțiunile de guerilă urbană era antrenată fosta «Direcție de Pază» [*Direcția a V-a*]”.²¹⁴ Mazilu dezvoltă: „Din seara zilei de 22 decembrie s-a dovedit că unitățile și militarii care continuau să tragă în populație apartineau, de fapt, Ministerului de Interne... acest lucru fiind confirmat de următoarele constatări:

a) locurile din care se trăgea în populație aparțineau, cu certitudine, Ministerului de Interne (cum era cazul clădirii de lângă Biblioteca Centrală Universitară, ce aparținea Direcției de Pază a Ceaușeștilor) sau cu o mare probabilitate (apartamentele din clădirea generală de vizavi de biroul de lucru al tiranului; apartamentele din preajma vilelor Elenei și ale lui Nicolae Ceaușescu, precum și cele din apropierea unor obiective de importanță strategică sau politică, precum Ministerul Apărării Naționale, Televiziunea sau Radiodifuziunea Română etc.);

b) folosirea unor aparate speciale, îndeosebi a simulatoarelor, specifice acțiunilor de guerilă urbană, pentru derutarea populației răsculate;

c) acțiunile lunetiștilor în preajma unor obiective de interes major din interiorul unor clădiri învecinate, unde accesul altor persoane era aproape exclus;

d) organizarea unor acțiuni de comando, cum a fost cea de la Comandamentul din fostul Comitet Central din noaptea de 23/24 decembrie, în cursul căreia mai mulți suspecți fuseseră găsiți cu patru sau cinci buletine de identitate asupra lor – o procedură folosită îndeosebi de Ministerul de Interne.²¹⁵

Se observă deci că afirmațiile lui Mazilu ne sunt mai mult decât familiare.

Pornind de la aceste dezvoltări, generalul Militaru, în special, a reiterat și a dezvoltat, pe tema afirmațiilor care vizau Ordinul nr. 2600, și rolul esențial jucat de U.S.L.A.. În decembrie 1992, întrebare fiind dacă „terorismul” din decembrie era, de fapt, parte a unui plan de contracarare a unei eventuale revoluții, Nicolae Militaru a răspuns: „Nu mai e niciun dubiu în acest sens. După evenimentele din Brașov din 1987, în iunie 1988 s-a adoptat Ordinul nr. 2600. În cuprinsul acestui Ordin se specifica, în mod clar, cum să se organizeze un răspuns prompt pentru orice mișcare socială care ar avea loc în România. Astfel de planuri se elaborau în orice țară: ce forțe ar fi urmat să ia parte, cine le-ar fi coordonat, ce obiective ar fi fost păzite. Știți că unul din obiectivele vizate de aceste planuri era armata. Armata trebuia neutralizată!”²¹⁶ În cadrul aceluiași interviu, în momentul în care a fost întrebat dacă nu cunoștea identitatea „teroriștilor”, Militaru a replicat fără ambiguități: „Dimpotrivă, știm [prea bine]. Erau elemente U.S.L.A. – în toată regula.”²¹⁷ Depunând mărturie la procesul din mai

²¹³ Acesta susține că exemplarul original al memoriilor sale i-a fost sustras atunci când a fost atacat de niște agresori mascați, vorbitori de limba română.

²¹⁴ Extrase din *Revoluția furată în Dumitru Mazilu*, Cine sunt teroriștii?, „Flacăra”, 25 septembrie 1991, 4.

²¹⁵ Ibidem, Mazilu încearcă, în mod evident, să evite orice distincție între Ministerul de Interne și Securitate.

²¹⁶ Generalul Nicolae Militaru, interviu de Corneliu Antim, *Ordinul 2600 în Revoluția din decembrie*, „România liberă”, 17 decembrie 1992, 2.

²¹⁷ Ibidem.

1995, Militaru a susținut că semnificația Ordinului 2600 a fost, pentru prima dată, asociată numelui său de către Dumitru Ion Pavelescu, comandant adjunct al trupelor militare de Securitate, în decembrie 1989.²¹⁸ În mod semnificativ, gen. Militaru a evidențiat în mărturia sa că „doar Ministerul de Interne era dotat cu acele arme speciale cu care a fost ucisă marea majoritate a oamenilor după 22 decembrie”²¹⁹. Fapt confirmat recent de tablele

Concluzia logică decurgând din materialul probator Este plauzibil ca șefii armatei (Gușe, Stănculescu, Hortopan) se știau vinovați pentru măcelul de la Timișoara și din București de pe 21 și le era frică atât de mânia populației, cât și de un eventual proces postrevoluționar. Însă ei nu aveau capacitatea specifică luptei de gherilă urbană (casele conspirative, armele și muniția de calibru redus, comandourile independente pregătite pentru lupta din spatele frontului) pe care le deținea Securitatea. Cuplul dictatorial avea o mult mai mare încredere în această din urmă instituție, în calitatea ei de pilon principal al represiunii și dezinformării interne și al propagandei externe pe care s-a susținut timp de 25 de ani cultul personalității familiei Ceaușescu. Din acest motiv, capii Securității (Vlad, Postelnicu, Aredelean, Neagoe, Gheorghe Rațiu, Vasile Gheorghe, etc) se știau evident mai vinovați decât capii armatei. Și în consecință, mai vulnerabili în fața poporului răzvrătit. În cazul lor, era vorba nu numai de vinovăția pentru crimele din 16-21 decembrie 1989, ci și de vinovățiile lor anterioare. Chiar dacă la ordinul lui Ceaușescu au încercat să deghizeze represiunea politică în cauze de drept comun²²⁰, capii Securității știau foarte bine că teroarea în care au ținut poporul român în toată perioada comunistă le-a atras ura majorității românilor. Ei știau că au comis crime împotriva umanității în masă (inclusiv în cazul Brașov). Securitatea fusese implicată în mod decisiv și la Timișoara, unde, deși au „scos armata în față” (conform ordinului aceluiași Ceaușescu), au acționat ca factor principal de coordonare, și au și tras, în multe cazuri „din prima linie” (sunt în acest sens probe indubitabile, cum ar fi listele lui Ambrozie)²²¹.

Iată în continuare și alte argumente pentru care din punct de vedere instituțional, Securitatea, într-o măsură covârșitor mai mare, a avut interesul, pregătirea, posibilitățile logistice și acoperirea conspirativă pentru represiunea contra-revoluționară din decembrie 1989:

- Conform articolelor citate din revista „Securitatea”, ofițerii acestei instituții erau cei familiari cu codurile și modul de implementare al planului „luptei de rezistență”. Planul respectiv fusese elaborat efectiv de ofițeri de securitate, în special ai Direcției a V-a, a cărei menire absolută era „asigurarea Securității personale a Comandantului Suprem”. Planul în sine avea și el, explicit, același scop. Componenta listei din confesiunea lui Vlad dovedește că majoritatea unităților de Securitate erau implicate; or, șeful lor direct, capabil să le dea ordin simultan, era Iulian Vlad.

- Ofițerii de Securitate erau cei mai amenințați, din cauza urii de decenii a populației împotriva Securității. Românii de pe stradă știau că unii din capii armatei participaseră la măcelul de la Timișoara, dar îi considerau pe toți securiștii, deci instituțional, vinovați pentru teroarea îndurată de decenii și menținerea obiectei dictaturi Ceaușescu la putere.

²¹⁸ O. Gherguț, Generalul Militaru acuză Securitatea de crimă, „Cotidianul”, 25 mai 1995, 3. Militaru a depus mărturie la așa-numitul proces „Otopeni – 23 decembrie '89”.

²¹⁹ Ibidem. Acesta este rezumatul mărturiei lui Militaru făcut de Gherguț.

²²⁰ A. Ursu, Discernământul politic și juridic al Securității. Deghizările represiunii în timpul regimului Ceaușescu, NRDO nr. 1/2018.

²²¹ <https://revista22.ro/dosar/securitii-care-au-tras-la-timioara-listele-lui-ambrozie> - consultat 07.12.2018

- Tocmai din cauza acestei uri și învinuiri colective, instituționale, care planau asupra Securității, capii instituției se bucurau de o mult mai mare loialitate (decât capii armatei) din partea membrilor săi de rând. Securității sperau să-și păstreze prerogativele și să-și câștige imunitatea prin manevrele șefilor lor, oricare ar fi fost acelea. Deci inclusiv prin a trage în revoluționari etc. Deci prin acțiuni, după strictă definiție a termenului, teroriste. E greu de imaginat că ofițerii de rând ai armatei să fi fost dispuși la aceleași acte.

- În privința păstrării puterii: securiștii se simțeau mult mai amenințați decât armata în această privință. Armata nu putea fi desființată prin venirea la putere a unui guvern democrat. Ea urma să păzească granițele țării indiferent de regim. Securitatea putea, și ar fi trebuit să fie înlăturată în cvasi-totalitate dacă Revoluția ar fi mers până la capăt. Revoluționarii au cerut aceasta din primul moment, începând de la Timișoara. Se știa, evident, că misiunea principală a Securității fusese apărarea dictatorului, reprimarea oricărei opoziții interne, și terorizarea populației. Până și regimul Iliescu, deși i-a preluat masiv pe securiști în SRI (folosindu-i în consolidarea puterii, de la diversiunea de la Târgu Mureș până la mineriade), și-a dat seama că trebuia să-i pedepsească, măcar formal, cu câțiva ani de închisoare, pe cei de la vârf (Postelnicu, Vlad, Vasile Gheorghe etc., deși până și pe aceștia i-a grațiat la scurt timp).

Cine și cum a putut coordona „lupta de rezistență” în zilele de 22-25 decembrie 1989

Din păcate, justificarea din primăvara anului 2016 a Procuraturii Militare la redeschiderea Dosarului Revoluției, sub conducerea lui Bogdan Licu, a acceptat falsul, promovat în mod asiduu de fosta Securitate, că, începând cu după-amiază zilei de 22 decembrie 1989, Securitatea ar fi fost dezarmată, subordonată armatei și, în esență, desființată și în imposibilitatea de a mai comunica unii cu ceilalți: „începând cu 22 decembrie, când, practic, structurile de Securitate au fost desființate și întregul sistem al comunicații a intrat sub controlul Armatei în condițiile în care Departamentul Securității Statului fusese distrus, încetându-și activitatea”. În realitate, așa cum rezultă din mărturiile generalilor Militaru, Hortopan, Ardeleanu, a unor membri C.F.S.N. ca Silviu Brucan, dar și din propriile lui declarații, **Iulian Vlad a condus, alături de Ștefan Gușă, „operațiunile militare ale armatei împotriva teroriștilor” în zilele de 22-24 decembrie.** Acesta a avut acces la sistemul operativ de comunicații:

- în sediul C.C., până cel puțin pe 23 ianuarie ora 4:00. Acest fapt rezultă din declarația generalului Hortopan: „un ofițer de Securitate, mi-a raportat că, în sediul C.C., sunt ofițeri ai M.I. care deservește telefoanele operative din sediu și ascultă convorbirile M.Ap.N. și controlează măsurile pe care le luăm. Am luat legătura cu generalul Popescu, comandantul Trupelor de Transmisii și l-am rugat să studieze posibilitatea identificării ofițerilor respectivi și înlăturarea lor. După un timp, generalul Popescu s-a prezentat și a raportat că e riscant să se procedeze la înlăturarea lor, deoarece ei vor riposta cu violență, chiar cu foc. Totuși, am repetat cerința de a se face ceva în această direcție și să se restudieze posibilitățile de a-i face inofensivi pe respectivii ofițeri. În noaptea de 22-23 decembrie, în jurul orei 4:00, generalul Popescu a venit cu soluția să întrerupem legăturile operative din centrală telefonică specială, care se află la Telefoane. Am acceptat propunerea și am mers împreună la generalul Stănculescu Victor, care se află la conducerea ministerului. A fost consultat și dl. Montanu, din partea Consiliului Frontului Salvării Naționale, și toți au căzut de acord să fie întrerupte legăturile operative, lucru care s-a realizat”. Acest fapt este confirmat și de

alte declarații, inclusiv a lui Iulian Vlad (din 02.02.1990), prin care recunoștea că a putut suna nestingherit în tot acel interval, printre altele direct la Dispeceratul Direcției a V-a (Securitate și Gardă), „unitate care asigură paza și Securitatea interioară a Palatului Republicii”. (De fapt Direcția a V-a avusese ca misiune principală securitatea familiei Ceaușescu).

- chiar în incinta M.Ap.N. unde a avut temporar un birou. Din declarația generalului Hortopan: „Cunoscând acțiunile organizate de Consiliul de Război, având legăturile operative la dispoziție, precum și sistemul de ascultare” rezulta explicit ca „Vlad a întreprins măsuri pentru contracararea acțiunilor Armatei cu forțele terestre pe care le cunoștea foarte bine, atât ca organizare, dotare, cât și ca mod de acțiune”.

*- iar apoi din biroul pe care l-a avut temporar în sediul U.S.L.A.: „A ieșit din birou și i-a chemat pe generalul Tencu și maiorul Iliuță, cărora le-a ordonat să-i organizeze legăturile operative în biroul colonelului Bleonț – locțiitorul comandantului unității, că va lucra cu el. De asemenea, l-a amenințat pe maiorul Iliuță să stabilească, în timpul cel mai scurt, **legăturile telefonice operative, altfel îl împușcă** [...] Fiind în birou, a chemat deoparte pe colonelul Bleonț, căruia i-a reproșat că nu-l privește cu încredere și că, chiar dacă unitatea este subordonată Armatei, în problemele de specialitate legătura trebuie să fie menținută cu el. De asemenea, a încercat să dea indicații separate și altor cadre din conducerea acestei unități”²²².*

- mai mult, așa cum rezultă din articolele marcate „strict secret” din revista „Securitatea”, planurile existente și antrenamentul rețelei care a dus „lupta de rezistență” stipulau „un pronunțat caracter de independență, ducându-se în condițiile lipsei unor vecini apropiați și a sprijinului altor forțe militare”. Deci, odată dat ordinul, luptătorii urmau să desfășoare acțiunile teroriste și de diversiune (pentru a crea panică și „slăbirea” adversarului) în mod independent, timp de mai multe zile. Deci, într-o măsură semnificativă, și pe o durată de zile, fără a mai fi nevoie de ordinele lui Vlad. Acesta a încercat, cum s-a văzut, să-și păstreze cu orice preț, chiar prin „împușcarea” unui subordonat, „legăturile telefonice operative” până în ultima clipă. Luptătorii lui erau însă pregătiți să activeze oricum. Așa cum au și făcut-o, cel puțin până pe 25 decembrie, iar în unele cazuri, și după.

Nu este surprinzător faptul că sursa de bază pentru apariția „legendatului” rol jucat de Direcția de Informații Militare(DIM), „Rețeaua 246-internă” a „Direcției de Informații a Marelui Stat Major al Armatei, și „nucleele de rezistență” asociate, nu a fost altul decât Pavel Coruț, la vremea aceea ofițer de contrainformații în Direcția a IV-a a D.S.S. (ca CI-ist reponsabil cu supravegherea DIM). (Potrivit lui Coruț, a fost că „Securitatea – prin diversiune – a fost blocată și-a încetat să colecteze informații pe data de 22 decembrie”. Teoria că DIM ar fi fost principala sursă de diversiune/terorism din decembrie 1989 are rădăcini adânci în fosta Securitate și a fost susținută în presă, pentru a menționa doar câțiva, de Valentin Raiha (și el fost ofițer al direcției a IV-a a Securității), Gheorghe Rațiu (șeful Direcției I – Informații Interne a Securității în decembrie 1989) și Nicolae Pleșiță (fostul șef al Centrului de Informații Externe – CIE - din cadrul D.S.S.).

²²² General magistrat(r) Ioan Dan, *Teroriștii din '89*, București, Editura Lucman 2012. Fragmente relevante din volum pot fi accesate aici: <https://romanianrevolutionofdecember1989.com/text-of-Securitate-general-iulian-vlads-29-january-1990-declaration-identifying-the-terrorists/>.

Ideea că planul „luptei de rezistență” nu s-ar fi „activat” pentru că n-ar fi fost deschis „plicul” nu este plauzibilă. În condițiile din 22 decembrie, Iulian Vlad și ceilalți șefi ai represiunii ceaușiste nu aveau nevoie să deschidă un plic pentru a-și pune în aplicare planul de mult stabilit. Mai ales în condițiile în care se simțeau amenințați direct, după cum am arătat. Ei știau și cunoșteau bine planul, inclusiv „*semnalele de înștiințare, de identificare și recunoaștere; codificarea funcțiilor; frecvența radio folosită; sisteme de legătură*” și modul „*diversificat*” de executare al lui în deplină conspirativitate. Tocmai în acest sens, planul trebuia pus în aplicare și adaptat la „*schimbările – uneori foarte rapide – care intervin în situația operativă*”²²³.

Pentru noile generații ar putea părea paradoxal că în 1989, poliția politică mai avea atâta loialitate pentru cauza pierdută a dictatorului de pe Dâmbovița, în contextul revoluțiilor de catifea din țările vecine. S-a vehiculat și teoria că securiștii jinduiau și ei, totuși, la bunuri occidentale. Atunci, cum ar fi putut Ceaușescu și Vlad să inspire atâta abnegație suicidală în comandourile care trăgeau în populație aparent aleator, doar pentru a semăna panică? Acestor noi generații – dar poate nu numai lor – ar trebui să le reamintim ceea ce poate nu scrie în cărțile de istorie. Faptul că părinții lor, care au asistat la degringolada morală și materială a ceaușismului, n-au făcut-o din cauza unei gene a lășității. Am avut totuși disidenții noștri, am avut pe muncitorii brașoveni. Au fost, după cum dosarele de la C.N.S.A.S. au dovedit-o cu prisosință recent, mii de alți opozanți „neutralizați” de Securitatea lui Vlad prin deghizarea rezistenței lor în înscenări de drept comun²²⁴. Și-am avut, totuși, Revoluția.

Ceea ce-a determinat generația anterioară să iasă „pe traseu” și să-l aplaude pe tiranul pe care-l ura cvasi-unanim, a fost, pur și simplu, frica de Securitate. Insidioasa, profunda frică pe care războiul de țesut al lui Iulian Vlad, de la Postelnicu, Ardeleanu, Neagoe, Vasile Gheorghe și până la Filip Teodorescu, Radu Ținu, Vasile Mălureanu, Gheorghe Burloi, Marin Pîrvulescu și Vasile Hodiș, o așternuse peste România. O frică în masă, ce constituia sursa puterii lui Vlad și-a instituției pe care-o conducea. Din nefericire, așa cum remarca Orwell, acest gen de putere tinde să devină, pentru anumiți oameni de tipul „băieților cu ochi albaștri”, în anumite momente ale istoriei, un scop în sine: „Partidul caută puterea în întregime din motive proprii. Nu ne interesează binele altora; suntem interesați doar de putere. Nu bogăție sau lux sau viață lungă sau fericire: numai putere, putere pură. Știm că nimeni nu accede la putere cu intenția de a renunța la ea. Puterea nu este un mijloc, este un scop. Obiectul persecuției este persecuția. Obiectul torturii este tortura. Obiectul puterii este puterea”²²⁵.

Parchetul Militar are acum datoria să facă dreptate celor care au înfruntat frica de Securitate, chiar în acele condiții, pentru conștiința noastră.

²²³ Lt. Colonel Tudor Alexandru și Căpitan Nicolae Catană, *Lupta de rezistență în cadrul războiului de apărare a patriei. Participități ale participării unităților centrale și teritoriale de Securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnice ocupat de inamic*, „Securitatea”, nr. 85 (martie 1989), p. 25-34 (http://www.cnsas.ro/documente/periodicul_Securitatea/Securitatea%201989-1-85.pdf) consultat 07.12.2018

²²⁴ A. Ursu, Discernământul politic și juridic al Securității. Deghizările represiunii în timpul regimului Ceaușescu, în NRDO nr. 1/2018.

²²⁵ George Orwell, 1984. Traducere proprie.

În loc de concluzie: poziția actuală a Secției Parchetelor Militare și consecințele ei

Eludarea vinovățiilor instituționale și individuale ale Securității și-a cadrelor sale, care se profilează din comunicatul S.P.M. cu care am început acest studiu, ar perpetua una din mistificările întreținute chiar de securiști și adepții lor. O mistificare propagată timp de 28 de ani de principala instituție a represiunii ceaușiste, care ar fi trecut în acel moment, pe 22 decembrie la prânz, instantaneu, de partea celor care scandau „Jos Ceaușescu!”. Iar cei 1166 de morți și miile de răniți ai Revoluției ar fi fost în întregime victimele unei diversiuni imputată tocmai... armatei române, adică a acelei instituții care pactizase cu populația încă din dimineața zilei de 22, refuzând să tragă în manifestanți, iar în după-amiaza aceleiași zile a arestat, la Târgoviște, cuplul dictatorial.

Comunicatul Parchetului General părea că mizează pe amnezia generală a poporului român, scoțându-i din ecuație, într-un mod misterios, tocmai pe *teroriști*, respectiv pe cei care au tras în masele răzvrătite împotriva dictaturii ceaușiste. Or, conform unui număr covârșitor de probe existente atât în dosarele Revoluției, cât și în spațiul public, respectiv depozițiile martorilor, sutele de relatări ale celor prezenți sau participanți la evenimente, mărturii preluate în presa acelor ani; declarațiile unor factori de răspundere (inclusiv cea din 1990 a ultimului șef al Securității, generalul Iulian Vlad); concluziile mai multor comisii senatoriale; imaginile filmate și transmise în acele zile de televiziunea eliberată de cenzură comunistă și rămasă în conștiința colectivă a societății românești – probe din care am prezentat mai sus doar a mică parte – *teroriștii*, totuși, au existat.

Reluând observația de la început, dacă „*Iliescu Ion a acceptat și oficializat* măsuri cu caracter *militar*, dintre care *unele au avut un evident caracter diversionist*”, decurge că trebuie să fi existat și cei care i-au propus, eventual „*neoficial*”, spre „*acceptare*”, *acele „măsuri cu caracter militar*”. Și, tot pe cale logică, trebuie să fi existat și executanții acelor măsuri: trăgătorii, cei care au montat simulatoarele, divesionistii și teroriștii. Care, în lumina probelor prezentate în acest studiu, rezultă că au fost cadre al Securității sau afiliate acesteia. Fără cercetarea și inculparea acestora din urmă, rechizitoriul ar fi încă o tragedie pentru victimele de la Revoluție, încă o lovitură supraviețuitorilor și urmașilor celor căzuți pentru libertatea noastră. A celor răniți, arestați și bătuți pentru „*propagandă împotriva orânduirii socialiste*”, de fapt pentru ideea de dreptate. A celor căzuți și pentru ca Secția Parchetelor Militare și Parchetul General să-și poată face astăzi datoria în cadrul unui stat de drept, pe baza faptelor și-a legii, neaservită conducerii politice sau ingerințelor organizațiilor represive

Un rechizitoriu în care principalii, sau chiar singurii, inculpați rămân grupul conducător C.F.S.N. și câțiva ofițeri ai armatei române ar fi o rușine pentru memoria revoluționarilor uciși și pentru demnitatea națională: o mistificare juridică și istorică cu profunde implicații pentru capacitatea noastră de a ne face dreptate, de a ne gestiona propria justiție. Ar fi un semnal pentru viitoarele generații că până și în condițiile în care magistrații români au acceptat jurisprudența internațională cu privire la drepturile omului și infracțiunile împotriva umanității, adevărații vinovați – Securitatea – vor fi scăpat de pedepse. Mai mult, caracterul esențialmente represiv al instituției, ar urma să fie eludat.